BARBARA TAYLOR
BRADFORD
Femeile
DIN VIAȚA LUI

Autoarea serialului TV de mare răsunet 'Preţul succesului'.

În tradiţia romanelor de mare calibru, specifice BARBAREI TAYLOR BRADFORD, iată un roman extraordinar despre un bărbat remarcabil - şi femeile care îl iubesc.

El este MAXIMILIAN WEST - magnat miliardar şi extraordinar achizitor de corporaţii. E un om cu o putere aproape mitică - o enigmă pentru toţi cei care îl cunosc, un străin chiar şi pentru sine însuşi. Dar cînd lumea lui este brusc şi irevocabil sfărîmată, MAXIM trebuie să facă pace cu trecutul său şi să înceapă să le înţeleagă pe remarcabilele femei care l-au iubit, l-au apărat şi l-au pierdut.

Femeile din viaţa lui ne poartă
într-o călătorie de neuitat
a supravieţuirii,
secretelor,
dragostei
şi renaşterii,
uimindu-ne de la
prima pînă la ultima pagină.
Detroit Free Press

BESTSELLER

ISBN 973-95056-1-5

Vol. I—II LEI 1400

Coperta de Vasile SOCOLIUC

The Women in His Life
by Barbara Taylor Bradford

© copyright 1990 by The Gemmy Bradford Venture,
a joint venture between Gemmy Productions, Inc.,
and B.T.B. Productions, Inc.

Toate drepturile asupra acestui titlu
aparţin editurii **MIRON.**

Barbara Taylor Bradford

Femeile din viața lui

Volumul 1

Traducere de Ani Florea

Editura MIRON

București - 1993

ISBN 973-95056-1-5

Cartea aceasta este dedicată lui BOB,
care pentru mine înseamnă lumea întreagă,
și fără de care n-ar fi putut fi scrisă.

PARTEA ÎNTÎI

Maximilian

Londra - New York
1989

Un bărbat care a invadat şi a capturat atît de multe fortăreţe, care în copilărie şi în tinereţe i s-au părut probabil tot atît de fantastice şi de inaccesibile ca peştera lui Ali Baba. Un bărbat cu multe vieţi.

Melvyn Bragg, **Richard Burton: O viaţă**

1

Ieşise din impunătoarea clădire de la intersecţia dintre Chesterfield Hill şi Charles Street şi se oprise un moment pe treapta din faţă. În seara aceea rece de joi, din luna ianuarie, plouase ceva mai devreme, umezeala se menţinuse şi aerul era tare.

În mod normal, nu-l interesa vremea, dar se trezi tremurînd şi îşi ridică gulerul trenciului negru. Vremea sublinia starea lui de spirit mohorîtă, sentimentul lui de singurătate. De mult timp simţea şi el o tristeţe profundă care, din anumite motive, părea mai acută ca de obicei.

Băgîndu-şi mîinile în buzunare, se forţă să pornească, îndreptîndu-se în direcţia Berkeley Square. Merse într-un ritm rapid pe strada Charles, cu pasul hotărît, cu spatele drept şi cu capul sus. Avea părul închis la culoare, ochi căprui, era înalt, slab, bine făcut. Trupul lui avea o forţă atletică, în concordanţă cu faţa slabă şi unghiulară, proeminenţele oaselor fiind atenuate de un bronz pronunţat. Era un bărbat excepţional de frumos, de peste cincizeci de ani, şi se numea Maximilian West.

Înjură blînd în şoaptă, mirîndu-se de greutatea pe care o simţea şi regretînd că acceptase această întîlnire fixată pentru o oră atît de tîrzie. Făcuse acest lucru dintr-o pornire – el care foarte rar era impulsiv – din respect faţă de vechiul său prieten din şcoală, Alan Trenton. Alan îi acordase prezenţei lui Maxim în seara asta o importanţă vitală. Dar ora opt şi patruzeci şi cinci era o oră tîrzie, chiar şi pentru Maxim West, deşi îi mersese vestea că era gata să facă afaceri la orice oră din zi sau din noapte, şi în orice zi a săptămînii; mai avea încă o întîlnire, la cină, în seara aceea. Situaţia era salvată de faptul că biroul lui Alan era la distanţă de o aruncătură de piatră de clubul de noapte, unde avea reţinută o masă pentru ora nouă treizeci.

Înconjură Berkeley Square, strecurîndu-se printre maşini ca să traverseze, întrebîndu-se de ce oare avea nevoie Alan să se vadă cu el, despre ce o fi vorba. Cînd Alan îi telefonase mai devreme acasă, vocea lui dezvăluia o nevoie urgentă, totuşi el fusese, în mod curios, reticent. Intrigat, Maxim căzuse de acord să treacă pe la el, dar acum îşi dădea bine

seama de ora nepotrivită, amintindu-şi că Alan era vorbăreţ şi putea uneori să fie niţeluş cam vorbă-lungă. Va trebui să stea cu ochii pe ceas, să desfăşoare întîlnirea cu oarecare rapiditate.

Ce naiba, se gîndi cînd ajunse la colţul străzii Bruton. Alan a fost o persoană specială pentru mine, aproape toată viaţa. Îi datorez... e atît de mult de-atunci, ştie atîtea – şi e cel mai bun prieten al meu.

Traversînd strada, privirea lui se opri la salonul *Jack Barclay* din colţul opus, iar cînd ajunse la vitrina de geam turnat se opri să admire maşinile lucioase Rolls-Royce şi Bentley strălucind sub reflectoare. Întotdeauna îşi promitea unul dintre aceste modele de super-lux, dar nu ajunsese niciodată să şi-l cumpere. Pe de altă parte, nu mai avea mare nevoie de o maşină pentru uzul său personal. Avioanele corporaţiei, care goneau prin lume se potriveau mai bine cu stilul lui în prezent, iar cînd era pe pămînt avea la dispoziţie limuzinele companiei.

Trecu pe lîngă salonul de maşini *Henley* şi banca *Lloyds* şi intră prin uşile lui *Berkeley Square House*. Îl salută pe paznic, care îi răspunse cu mîna la şapcă, recunoscîndu-l. Aceasta era cea mai renumită clădire comercială din oraş şi era o citadelă a puterii. Aici, etaj după etaj, erau găzduite marile corporaţii internaţionale şi multinaţionale, companii care aveau din punct de vedere financiar mai mult bănet decît guvernele lumii. Maxim considera edificiul de un galben deschis o puternică trezorerie comercială, pentru că făcea anual afaceri în valoare de sute de miliarde de dolari. Şi, totuşi, clădirea nu avea un aspect special deosebit, demult se încadrase în

peisajul acestei simpatice pieţe umbroase în chiar inima cartierului Mayfair, iar majoritatea londonezilor care treceau pe lîngă ea în fiecare zi, abia dacă îşi dădeau seama de existenţa ei. Dar ea era baza britanică a unui uluitor număr de megacorporaţii şi locul unde îşi aveau sediul mari sume de bani.

Maxim traversă holul de marmură albă, bogat împodobit cu covoare, păşi în ascensor şi urcă la etajul şase, unde erau birourile lui Alan Trenton. Răspunzînd la bătaia în uşă, secretara lui Trenton, de mulţi ani în serviciul acestuia, îi deschise uşa zîmbind călduros cînd îl văzu pe Maxim stînd acolo.

– Bună seara, domnule West. Vai, vă rog să mă iertaţi. Voiam să zic Sir Maximilian.

Răspunse cu un gest scuzelor ei şi îi zîmbi ameţitor.

– Bună, Evelyn, spuse scoţîndu-şi trenciul. Ea îl conduse spre sanctuarul lui Trenton.

– Vă aşteaptă.

Alan Trenton era în picioare lîngă o consolă de mahon în stil Chippendale, turnînd *Roeder Cristal Brut* într-o cană de argint. Era de vîrsta lui Maxim, totuşi părea mai bătrîn. Era solid, de înălţime medie, blond şi cu un început de chelie deasupra feţei roşcovane.

– Maxim! exclamă el, ochii săi de un albastru pal luminîndu-se în mod vizibil de plăcere. Puse cu zgomot jos sticla de *Cristal* şi se grăbi să traverseze camera. Apucîndu-i mîna lui Maxim, aproape că-l îmbrăţişă pe cel mai vechi şi mai bun prieten al său.

– Mă bucur că te văd, spuse.

– Şi eu mă bucur, Alan. A trecut prea mult timp şi e din vina mea.

– Nu-i nimic, înţeleg. Alan radia. Ştiu că ţi-am vorbit despre asta la telefon, dar simt nevoia să ţi-o spun personal. Felicitări, Maxim, pentru foarte marea onoare care ţi s-a făcut.

– Mulţumesc, Căpăţînosule, spuse Maxim, revenind la vechea poreclă pe care i-o dăduse în anii de şcoală. Cine-ar fi crezut una ca asta?

– Eu, Duce, cine altul? Alan răspunse folosind titlul pe care el i-l dăduse lui Maxim cu vreo treizeci de ani în urmă. Şi îţi mulţumesc că ai venit atît de repede. Ştiu cît de ocupat eşti.

– Şi pentru ce mă aflu aici? Privirea lui Maxim deveni interogativă, cu o sprînceană neagră ridicată.

Trenton nu răspunse imediat. Se duse la consolă şi ridică sticla.

– O picătură spumoasă, bătrîne leat?

– Mulţumesc, nu prea vreau, spuse Maxim, dar, dîndu-şi seama că-i plăcea şampania, adăugă repede:

– A, de ce nu? Dar numai o picătură.

Maxim privi la Trenton care turna şampania, aşteptînd ca acesta să ajungă la tema întîlnirii. Văzînd că nu face acest lucru, Maxim se duse în mijlocul camerei şi privi în jur.

Recent, Alan terminase redecorarea biroului, iar lui Maxim îi plăcu noua ambianţă. Se crease un soi de eleganţă şi căldură, cu pereţii îmbrăcaţi în lemn de pin, cu antichităţi englezeşti şi peisaje bucolice din satele Angliei, care atîrnau în rame bogat sculptate, aurite. Toate vorbeau despre predilecţia de o viaţă a lui Trenton pentru obiecte antice şi de artizanat care devenise un hobby foarte serios şi costisitor.

Devenise un binecunoscut colecţionar şi un avid participant la licitaţii. Toţi banii ăştia din petrol erau cheltuiţi astfel, îşi spuse Maxim în gînd. Banii de la petrolul din Marea Nordului. Bani serioşi de la petrolul din Texas. El îl încurajase pe Alan să-şi urmeze ideile proprii, să extindă afacerile familiei, după ce le preluase de la tatăl lui, îl susţinuse pînă la capăt în toate chipurile, acordîndu-i sprijin moral şi financiar. Combinaţia reuşise şi marea prosperitate a lui Alan în ultimii cincisprezece ani îi făcea plăcere lui Maxim.

O clipă mai tîrziu, Trenton îi dădu şampania lui Maxim. Cocniră paharele. Alan zise:

– Pentru titlul tău. Poartă-l sănătos, bătrîne prieten.

Maxim nu se putu abţine să nu rîdă.

– Mulţumesc, Căpăţînosule, şi în sănătatea ta.

Maxim gustă şampania rece *Cristal,* apreciind că e un vin sec. Mai luă o înghiţitură, apoi spuse:

– Deci, Alan, despre ce-i vorba?

Trenton îl privi speculativ.

– Ţi-ar plăcea să fii cavalerul alb?

Maxim îl privi fix. Era ultimul lucru la care s-ar fi aşteptat.

– Ca să salvez ziarele *Lister*, presupun, spuse Maxim într-un tîrziu şi fu rîndul lui Trenton să fie surprins.

– A mai venit cineva la tine, exclamă el, făcînd ca vorbele să-i sune atît ca o afirmaţie, cît şi ca o întrebare.

Maxim clătină din cap.

– Nu, defel. Dar asta-i singura companie din Londra pusă în faţa unei licitaţii de lichidare, cel puţin din cîte ştiu eu. În orice caz, cum se face că eşti implicat?

– De fapt, nu sînt, spuse repede Trenton. Sînt un fel de – făcu o pauză căutînd cuvîntul – intermediar. John Vale, bancherul meu comercial, e implicat. Banca comercială acţionează pentru ziarele *Lister*, iar John e foarte apropiat de preşedinte, Harry Lister, şi încearcă să-l ajute. Ştie că noi sîntem vechi prieteni şi mi-a cerut să aranjaz întîlnirea asta.

– Dar nu-i domeniul meu. Nu sînt interesat de...

Maxim se întrerupse brusc cînd văzu deschizîndu-se uşa.

– A, iată-te John, făcu Trenton, grăbindu-se să-l salute pe noul venit, cu mîna întinsă. Intră! Intră!

– Bună, Alan! zise John Vale, strîngîndu-i mîna lui Trenton.

Avea spre patruzeci de ani, înălţime medie, bătos, foarte englez ca aspect, cu piele albă, păr blond neuniform şi ochi gri deschis în dosul unor ochelari groşi cu ramă de baga. Se lăsă condus de Alan prin cameră spre locul unde era Maxim.

– Maxim, aş vrea să-ţi fac cunoştinţă cu John Vale de la *Morgan Lane*, spuse Trenton. Iar acesta, John, este, desigur, Sir Maximilian West.

– Încîntat să vă cunosc, zise Maxim.

– Este o mare plăcere pentru mine, Sir Maximilian, răspunse John Wale, străduindu-se să-şi ascundă curiozitatea avidă.

Maximilian West era unul dintre cei mai străluciţi magnaţi ai lumii şi un aventurier, ca Sir James Goldsmith şi Lordul Hanson, ambii subtili operatori în jocul transferurilor. West îi depăşea cu mult, cel puţin după opinia lui John Vale.

Părăsindu-i pe cei doi bărbaţi, Alan se duse la

consolă exclamînd:

– Vine şampania, John!

– Mulţumesc, răspunse Vale şi, întorcîndu-se spre Maxim, începu să converseze despre nimicuri, studiindu-l totodată. West era forţa personificată; aceasta părea să emane din fiinţa lui. Vale nu se aşteptase totuşi la un bărbat atît de frumos. Era ceva spectaculos în acel zîmbet larg, în dinţii foarte albi, în ochii negri plini de o inteligenţă vie. Şi bronzul acela! Era bronzul auriu al unui playboy, obţinut într-o staţiune exotică de iarnă, nu acela al unui om de afaceri ahtiat după muncă, ce îşi petrece majoritatea timpului închis în camere de consiliu şi circulînd în jurul globului în avionul lui particular. Şi hainele lui erau deosebite, nu prea asemănătoare cu obişnuitele costume posomorîte ale unui om de afaceri. Mai curînd, haine de vedetă de cinema, se gîndi Vale, privind cămaşa gri de mătase naturală, cravata gri-perlă de mătase, costumul negru de gabardină de o croială perfectă, care stătea pe West atît de bine încît probabil fusese lucrat de cel mai mare croitor din lume, pentru o sumă imensă de bani. Dar John Vale recunoscu imediat că farmecul intens al lui Maxim West avea mai mult de-a face cu puterea lui de atracţie personală decît cu eleganţa vestimentară.

Vocea lui Trenton întrerupse gîndurile lui Vale şi discuţia ce o purta cu Maxim West despre vremea proastă englezească şi alte nimicuri.

– Uite, John, nişte şampanie, şi acum putem să trecem la afaceri. Sau, mai curînd, voi doi puteţi trece. Deşi eu v-am chemat pe amîndoi aici, pe tine şi pe Sir Maximilian, intenţionez să stau în umbră şi să fiu un

observator tăcut.

Maxim chicoti.

– În ziua în care vei face asta, garantez că va ninge cu lingouri de aur. Nu te-ai oprit să-ţi tragi sufletul de cînd ai rostit primul cuvînt, zise el, dar nu era nici o urmă de critică în vocea sa, ci doar căldură şi o mare afecţiune.

Alan îşi lăsă capul pe spate şi rîse.

– Presupun că e ceva adevărat în ce spui. Iar tu probabil că o ştii, după cei patruzeci şi cinci de ani, sau mai mulţi, de cînd sîntem împreună.

Cei trei bărbaţi băură, iar Trenton arătă spre un grup de scaune în jurul unei mese de ocazie din Georgia.

– Şedem?

Odată aşezaţi, Trenton îl privi pe John Vale şi zise:

– I-am relatat lui Maxim pentru ce l-am chemat să vină în seara asta aici, cred că ar trebui să vă clarificaţi mai departe.

Vale acceptă din cap, îndreptîndu-şi atenţia spre Maxim.

– În primul rînd, aş vrea să ştiu dacă aţi fi interesat să fiţi cavalerul alb pentru ziarele *Lister.*

Maxim se încruntă.

– Sincer să fiu, nu ştiu. Chiar înainte de a fi sosit dumneata, începusem să-i spun lui Alan că un imperiu al ziarelor nu e chiar domeniul meu.

– Ba de ce nu? întrebă Trenton peremptoriu, uitîndu-şi jurămîntul de tăcere făcut cu un minut mai înainte. Cu siguranţă că e o achiziţie perfectă pentru tine, în etapa actuală a carierei tale. Gîndeşte-te la sporul de putere şi influenţă pe care l-ai avea dacă ai

controla *Lister*. Un cotidian naţional, un ziar duminical naţional şi o galaxie de reviste de prestigiu.

Maxim îi aruncă lui Alan o privire rapidă, dar nu-i răspunse. În schimb i se adresă lui John Vale.

– Ce te face să crezi că aş fi acceptabil pentru acţionari?

– Harry Lister e sigur de asta, la fel şi ceilalţi membri ai comitetului de conducere. Eu sînt de acord cu ei, la fel şi directorii lui *Morgan Lane.*

Vale, aşezat incomod pe marginea scaunului, se aplecă înainte şi îşi fixă privirea sinceră asupra lui Maxim, pe sub ochelari.

– Aveţi un nume, o reputaţie formidabilă şi o activitate extraordinară. Nu sînteţi un acaparator de bunuri patrimoniale, departe de asta. Companiile pe care le-aţi preluat au înflorit sub buna dumneavoastră administrare. Toate acestea sînt puncte foarte bune în favoarea dumneavoastră. Sincer să fiu, sînteţi impresionant, foarte impresionant într-adevăr, de aceea sîntem absolut siguri că veţi fi acceptabil pentru acţionari. Întîmplător, tot atît de siguri sînt şi Birch şi Rider, agenţii de bursă ai ziarelor *Lister.* De fapt, sînt la fel de entuziasmaţi în privinţa dumneavoastră, pe cît sîntem şi noi.

– Astea sînt vorbe foarte amabile. Mulţumesc, mormăi Maxim, şi se opri. Arăta preocupat, apoi spuse:

– *International Publishing Group* al lui Arthur Bradley a prezentat o ofertă de cinci sute de milioane de lire pentru ziarele *Lister*. Ca un cavaler alb, ar trebui să ridic oferta cu cel puţin două sute de milioane de lire.

– Nu e neapărat necesar, răspunse repede Vale. Ar putea fi mai puţin.

– Două sute de milioane, o sută de milioane – tot e o sumă mare, remarcă rece Maxim.

– Adevărat, acceptă John Vale. Dar priviţi lucrurile şi altfel, că puteţi să faceţi o grămadă de bani.

– Nu mă gîndesc întotdeauna cît aş putea cîştiga, răspunse Maxim cu o voce liniştită. Mai curînd mă întreb cît pot să pierd.

– A, sînt sigur că nu veţi pierde, afirmă John, încrezător. Aş vrea să vă dau cîteva informaţii relevante privind ziarele *Lister*, cîteva fapte şi cifre.

– Continuaţi! Maxim se aşeză bine în scaun, gata să asculte, în vreme ce Alan Trenton se ridică.

– Vă rog să mă scuzaţi, am să mă ocup de nişte afaceri ale mele, mormăi el şi se duse în partea mai îndepărtată a biroului, aşezîndu-se la masa lui de lucru. Studie faxurile şi telexurile de la New York, care veniseră mai devreme, scrise răspunsuri ce aveau să fie expediate dimineaţa, răsfoi alte hîrtii urgente, făcînd însemnări pe ele.

La un moment dat, îl privi pe Maxim şi pe John Vale care erau în continuare adînciţi în conversaţie şi hotărî să-i mai lase să se ocupe de problemele lor încă puţin. Nu putea spune nimic pertinent. Nu putea contribui cu cine ştie ce la discuţia lor. Era cel mai bine să rămînă cu totul în afara ei.

Învîrtind scaunul, Alan şedea privind pe fereastra care dădea spre Berkeley Square. Gîndurile lui se risipiră în van cîteva secunde, apoi se fixară asupra lui Maximilian West, aşa cum se întîmpla în general cînd Maxim era în apropiere. Era dificil să nu te

concentrezi asupra lui, atît de puternice îi erau farmecul şi prezenţa.

„Vom fi cei mai buni prieteni pînă la moarte“ îşi juraseră ei la internat şi, destul de curios, acest jurămînt din copilărie mai era valabil. Şi, în timp, asta-i ceea ce contează, nu-i aşa? se gîndi Alan. Să ştim în sufletul nostru că sîntem acolo unul pentru celălalt, că ne putem baza unul pe altul, orice-ar fi. Îl încîntă să-l vadă pe Maxim într-o asemenea formă. Dacă judecai după aparenţe, ducea o viaţă uşoară, de plăceri, într-una din numeroasele sale case frumoase, sau pe yahtul lui, un palat plutitor. Dar Alan ştia că toate astea erau departe de adevăr. Maxim lucra tot timpul, aproape nu cobora din avion, avea un ritm ucigător şi, totuşi, reuşea să arate remarcabil. Alan se gîndea adesea că pe Maxim toate astea îl făceau să înflorească. În ultimii nouă ani, Maxim fusese sub o tensiune excesivă şi nu era oricînd disponibil, călătorind în întreaga lume. De asemenea, Londra era pentru el, în vremea asta, doar un punct de oprire, deşi biroul său principal era aici, ca şi casa din Mayfair.

Alan ar fi dorit să-l vadă mai des. Vorbeau des la telefon şi, din cînd în cînd, prindeau o gustare rapidă sau un pahar împreună, dar asta nu echivala cu o masă sau o cină luate liniştit, aşa cum se întîmpla în trecut. Fuseseră nedespărţiţi de copii, la fel de apropiaţi ca adolescenţi, iar prietenia lor continuase şi la maturitate.

Răsucindu-şi din nou scaunul, Alan îşi fixă privirea asupra lui Maxim şi îl observă atent cîteva secunde. Vechiul său prieten părea că-l examinează pe John

Vale punîndu-i, fără îndoială, nişte întrebări grele. Vale răspundea prompt, arătînd destul de impresionat de inchizitorul său. Dar, bineînţeles, nu era nimic deosebit în asta. Toată lumea era impresionată de Maximilian West. Ba erau chiar uluiţi, de cele mai multe ori, cînd îl întîlneau pentru prima dată. Nu era niciodată ceea ce se aşteptau alţii să fie. Nici nu făcea niciodată ceea ce oamenii anticipau că va face. Fusese întotdeauna un imprevizibil.

Alan îl văzu brusc pe Maxim cu ochii minţii, aşa cum fusese la cincisprezece ani, îşi reaminti acea zi îngrozitoare cînd doi băieţi de la altă şcoală, ambii huligani, s-au legat de Maxim, şi-au bătut joc de el, l-au batjocorit cu vorbe, fuseseră îngrozitor de cruzi, cum numai tinerii pot fi. Maxim, cu chipul cenuşiu, cu ochii negri aprinşi de furie, devenise pentru o clipă gata de luptă şi îşi ridicase pumnii, ca un boxer gata să pornească la atac. Gata să se bată pentru cel mai bun prieten al său, Alan îşi ridicase şi el pumnii, vrînd să lupte alături de Maxim. Şi atunci, s-a întîmplat neaşteptatul, neanticipatul, uluind mulţimea de băieţi, şi pe el mai mult decît pe toţi.

Maxim şi-a lăsat armele jos şi a plecat, fără să rostească un cuvînt, ţinîndu-şi capul sus, uriaşa lui mîndrie şi demnitate formînd un scut în jurul său. Grupul de băieţi care priviseră zeflemitori amuţiseră, îşi desfăcuseră rîndurile să-l lase să treacă, intimidaţi de expresia rece, implacabilă a feţei lui Maxim, a comportării lui nepăsătoare.

Alan îşi aminti cum alergase după Maxim, vrînd să-l consoleze. Dar Maxim nu avusese nevoie de alinare, refuzase chiar să discute problema, devenise

mohorît şi prost dispus tot restul zilei. Abia tîrziu, în noaptea aceea, după stingere, în dormitor, Maxim a menţionat ,în sfîrşit, incidentul. Ca şi cînd ar fi răspuns întrebării nerostite a lui Alan, el şoptise în întuneric: „Am plecat deoarece laşii ăia nu meritau să te lupţi cu ei. Nici n-am vrut să-mi murdăresc mîinile atingîndu-i". Apoi continuase afirmînd: „Într-o zi eu am să fiu liderul mulţimii, aşteaptă şi-ai să vezi, Căpăţînosule". Şi apoi, cu o şoaptă aprigă, adăugase: „Acum sînt un nimeni! Acum n-am nimic! Dar, indiferent cît o să dureze, îţi promit că am să fiu *cineva*. Şi am să am *totul".*

Era. Şi avea. Făcuse să se adeverească totul, poate chiar mai mult decît în visele lui cele mai nebuneşti. *Maximilian West era un bărbat care avea lumea la picioare.*

În consecinţă, era invidiat de majoritatea bărbaţilor. Alan nu-l invidia, era doar plin de admiraţie faţă de prietenul său. Ştia ce cale dificilă străbătuse Maxim, uriaşele salturi pe care le făcuse, riscurile pe care şi le asumase. El era o extraordinară poveste a succesului, o poveste epică într-adevăr. Devenise un mare magnat; numele lui trebuia să fie luat cu adevărat în consideraţie pe scena internaţională a afacerilor, iar în ultimii cincisprezece ani devenise din milionar multimilionar, iar apoi miliardar.

Şi în urmă cu cîteva săptămîni, în ultima zi a lunii decembrie, se anunţase Lista onorurilor acordate de Regină, de Anul Nou. Printre titlurile şi onorurile prezentate spre aprobare Reginei de către primul-ministru, fusese şi titlul de cavaler acordat lui Maxim, ca recunoaştere a uriaşei sale contribuţii la industria britanică în interiorul ţării şi în străinătate.

Acum era Sir Maximilian West şi puteai să i te adresezi astfel, chiar dacă investitura la palatul Buckingham urma să aibă loc abia peste trei luni, în martie.

Stăpîn peste mulţimea afurisită, într-adevăr, gîndi Alan şi zâmbi. Era un zîmbet adînc, de reală mîndrie şi satisfacţie. Se bucura de succesele şi triumfurile lui Maxim, se afla totdeauna pe tuşă ca să-l aplaude. Maxim fusese eroul lui la şcoală. Într-un fel, mai era şi azi. Alan presupunea că aşa va fi totdeauna.

Privi din nou spre Maxim, cu admiraţie. Ce minunat arăta vechiul şi dragul lui prieten!

Dar, ia stai, nu, nu arată chiar aşa, se gîndi brusc Trenton, speriindu-se singur, ridicîndu-se cu o mică tresărire. Îl privi mai atent pe Maxim.

Masca uluitoare era intactă, dar acum, instinctiv, Alan simţi că apăruse ceva teribil de rău. Nu era posibil să fii lîngă un bărbat vreme de aproape patruzeci şi şapte de ani şi să nu-l cunoşti pe dinăuntru şi pe dinafară. Era o umbră în fundul ochilor lui Maxim pe care Alan nu o văzuse niciodată; se întreba de ce nu sesizase asta cînd sosise Maxim. Poate pentru că fusese preocupat să-l felicite pentru titlul de cavaler. Maxim avea necazuri, necazuri serioase, hotărî Căpăţînosul. Să fie din cauza femeilor? Sper, Dumnezeule, că nu, a avut suficiente necazuri cu femeile, pentru o viaţă întreagă. Oricum, orice ar fi în neregulă şi, este ceva, am să-mi ofer ajutorul. Pentru asta există cel mai bun prieten.

Acum, Alan se uită la ceasul de la mînă, un *Patek Philippe* de aur pe care Maxim i-l dăruise anul trecut cu prilejul aniversării a cincizeci şi patru de ani. Văzu

că este exact nouă şi cincisprezece. Mai devreme, la telefon, Maxim îi spusese că trebuie să plece la nouă şi douăzeci. Alan ştia că într-o secundă, cu siguranţă nu mai mult, Maxim se va ridica, îşi va lua rămas bun şi va pleca. El era precis în multe privinţe, iar punctualitatea era primordială.

Anticipînd plecarea iminentă a lui Maxim, Alan se duse lîngă cei doi bărbaţi, pe cînd Maxim spunea:

– Cifrele pe care mi le-ai dat sînt interesante, dar tot nu sînt încă sigur că vreau să sar în luptă şi să fac o contraofertă pentru *Lister.* Trebuie să mă mai gîndesc la treaba asta.

Vale înghiţi greu, încercînd să-şi ascundă dezamăgirea că întîlnirea nu fusese mai concludentă.

– Da, desigur, înţeleg perfect. Şi sînt sigur că înţelegeţi că timpul ne presează. Ziarele *Lister* sînt descoperite în acest moment, sînt expuse la fel de fel de riscuri. Sînt o ţintă pentru alţi amatori de corporaţii. Asta ne îngrijorează cel mai mult, ca nu cumva altcineva, o altă companie să intre în licitaţie pentru *Lister.* Vale expiră adînc. Ştiţi ce-ar putea însemna asta.

– Prea bine. Un război al licitării.

Maxim se ridică.

– Dacă laşi documentele la mine acasă în seara asta, cum ai sugerat, am să le studiez mai tîrziu.

Vale se ridică şi el şi dădu din cap.

– Da, aşa am să fac. Şi vă mulţumesc pentru amabilitate şi pentru că m-aţi ascultat.

Îi întinse mîna şi adăugă:

– Vă apreciez foarte mult, Sir Maximilian.

Maxim luă mîna lui Vale.

– Acum, să mă scuzaţi, trebuie neapărat să plec.

Privi conspirativ la Alan, îi făcu cu ochiul şi zise:

– Am un angajament la dineu şi n-aş vrea să fac o doamnă să mă aştepte.

– Am să te conduc la lift, Duce, făcu Alan, luîndu-l de braţ pe Maxim şi scoţîndu-l afară. Voia să fie singur cu Maxim, să-l întrebe ce se întîmplase, ce putea face ca să-l ajute.

Cînd Trenton reveni în birou cîteva secunde mai tîrziu, John Vale se uită la el printre gene şi întrebă, cu îngrijorare în glas:

– Ei? Ce-a spus?

– Nimic. Cel puţin nu despre ziarele *Lister* şi intenţiile lui. N-ar face-o, ştii, nici măcar pentru mine. E foarte discret în legătură cu afacerile lui, totdeauna a fost aşa. Pot să-ţi spun cu siguranţă că face bucăţele fiecare document care îi trece prin mînă. Probabil că se teme să nu transpire ceva.

– Nimeni nu-l cunoaşte mai bine decît tine, Alan. Care-i părerea ta? Ce şanse crezi că avem?

Trenton îşi strînse buzele, se gîndi puţin.

– Sincer, nu ştiu.

Se aşeză greoi şi privi în depărtare, se vedea pe faţa lui că se gîndeşte. În cele din urmă spuse:

– Dacă simte că e bine pentru el, o să meargă înainte.

– Ce vrei să spui mai exact?

– Asta mi-a spus Maxim totdeauna – că o afacere

trebuie să o simţi că e bună. El se bazează pe instinct. Instinctul lui propriu. El ignoră analiştii, rapoartele, evaluările, consilierii. Instinctul său propriu, asta îl ghidează.

– Chiar crezi asta? se îndoi Vale.

– A, da, sigur. Mai important e că Maxim crede aşa. Dar ceea ce înţelege prin asta în realitate este că se bazează pe experienţa lui, pe tehnica lui, pe vastele lui cunoştinţe. Plus simţul lui instinctiv pentru o afacere aparte, o situaţie aparte.

Trenton îşi luă şampania şi sorbi, în timp ce medita la ceva.

– M-ai întrebat ce cred eu, John, continuă el, în cele din urmă. Dacă Maximilian West simte că e bine să facă o ofertă în ce priveşte ziarele *Lister,* o s-o facă. Dacă simte că nu e bine sau dacă nu simte nimic în legătură cu asta, o s-o lase baltă. Aşa-i el, ca un şablon. Precis. E felul lui de a fi, aşa a fost totdeauna. Cu siguranţă n-o să te ţină încurcat. O să ai o decizie şi un răspuns foarte repede.

– E bine de ştiut şi asta măcar. Şi, pentru că veni vorba, Alan, oricare va fi rezultatul, îţi sînt îndatorat. Nu ştiu cum să-ţi mulţumesc că ai aranjat întîlnirea.

– E foarte simplu, bătrîne. Ia-mă la dineu, aşa cum mi-ai promis. Acum. Mor de foame.

John rîse.

– Atunci, sîntem doi. Am reţinut o masă la *Clubul lui Mark.* Să mergem pe jos pînă acolo, iar după ce mîncăm, o să las hîrtiile la Maxim acasă în Chesterfield Hills. Mi-a spus că o să-mi dai tu adresa exactă.

– Desigur. Alan se ridică. Îmi fac ordine pe birou şi plecăm.

În timp ce Trenton aranja hîrtiile, Vale spuse:

– Nu m-am aşteptat să fie un bărbat atît de frumos. Am văzut fotografii de-ale lui în ziare şi reviste, dar nici una nu-l favorizează.

– Nu, nu-l favorizează. Dar, oricum, o mare parte a atracţiei pe care o exercită Ducele constă în farmecul lui personal. Nu cred că se poate fotografia aşa ceva.

– De ce îi spui Duce? întrebă Vale.

– După Arhiducele Maximilian al Austriei, care a devenit împăratul Mexicului, în 1864, explică Alan. Maxim a fost cam imperativ faţă de mine într-o zi, la şcoală, şi l-am poreclit aşa. El considera că era caraghios... Oricum, numele a prins.

– Înţeleg. E adevărat ce se spune despre el?

– Se spun multe lucruri. La ce anume te referi în special?

– Că pe Maximilian îl preocupă doar patru lucruri: Primul-ministru. Statele Unite. Să facă bani. Şi să facă amor.

Alan începu să rîdă. Revenindu-şi după un moment, spuse:

– Ştiu că o stimează mult pe doamna Thatcher, e un mare admirator al politicii ei, mai ales cînd este vorba de afaceri. Cu siguranţă că iubeşte Statele Unite, bate Atlanticul de un deceniu sau cam aşa ceva. Îşi petrece acolo tot atîta timp, cît şi aici, o ştii.

O strălucire şireată apăru în ochii lui Alan.

– De cînd îmi amintesc, Maxim a fost foarte tenace în a face bani şi a face dragoste cu femeile. Da, e în oarecare măsură un fel de cuceritor al femeilor Maxim al nostru. Cît priveşte femeile, ele îl găsesc, desigur, cuceritor.

– Toate soţiile astea, toate amantele, mormăi Vale, cu o nuanţă de admiraţie. Cum naiba a reuşit să jongleze cu ele şi, pe cît se pare, cu atîta pricepere?

– Asta n-o mai ştiu.

– Nu l-ai întrebat niciodată?

– Doamne Dumnezeule, desigur că nu. N-am avut niciodată curajul.

De fapt, Alan minţea. Nu dorea să discute mai departe cu John Vale despre viaţa personală neortodoxă a celui mai bun prieten. Şi aşa spusese destul. S-a bîrfit mult despre Maxim în decursul anilor şi el nu voia să mai adauge ceva la asta. Ar fi fost cea mai urîtă trădare.

Ştiu mult prea multe, se gîndi Alan încuind sertarul de sus al mesei de lucru. Toate confidenţele pe care i le împărtăşise Maxim de-a lungul anilor. Şi continuă să i le împărtăşească. Dar secretele lui sînt în siguranţă la mine. Iar el ştie asta, ştie că le voi duce cu mine în mormînt.

2

Pentru a doua oară în seara aceea, Maximilian West se trezi alungînd o senzaţie de greutate, cînd traversă Berkeley Square.

Pornind-o din nou înapoi pe drumul pe care mersese mai devreme, destinaţia lui era acum No. 44, exact opusă biroului lui Alan Trenton, de partea cealaltă a pomilor părcului din centrul pieţei. Acolo, la subsolul unei frumoase case vechi, era unul dintre cele mai exclusive cluburi de noapte din Europa – cunoscutul *Annabel.*

Creat în vara lui 1963 de Mark Birley şi numit după

soţia lui, Lady Annabel, de care acum divorţase, era cel mai şic local pentru cei bogaţi şi cu faimă, unde personalităţi internaţionale stăteau alături de stelele de cinema, de magnaţi şi de membri ai familiei regale britanice. În ultimii douăzeci şi şase de ani, rămăsese în mare măsură neschimbat, dar acum era mai mult decît la modă, devenise legendar. Era locul favorit al lui Maxim pentru a cina la Londra.

La cîteva minute după ce părăsise biroul lui Alan, Maxim îl saluta din cap pe portarul în uniformă care ieşise afară, se aplecă sub grinda verde şi se grăbi în jos, pe trepte, spre club.

O grămadă de feţe familiare, zîmbitoare, îl salutară cînd intră şi, după ce îşi lăsă trenciul, se duse la masa de la recepţie unde Ted aştepta să primească oaspeţii, aşa cum făcea aproape în fiecare noapte din săptămînă.

Maxim acceptă felicitările lui Ted, semnă în carte şi trecu în salonul barului. Văzînd că acesta este încă relativ gol, se aşeză la o masă mică în colţ, într-o parte a focului care ardea strălucitor. Un chelner apăru imediat lîngă el; comandă o vodcă cu gheaţă şi lămîie, apoi se instală comod pe canapeaua moale, bucurîndu-se de confortul, căldura şi senzaţia de tihnă pe care le avea totdeauna acolo.

Fusese membru încă de la deschiderea clubului, îi plăcea atmosfera, intimitatea creată de focul strălucitor, luminile blînde şi canapelele moi, aroma florilor proaspete în vase antice, frumuseţea covoarelor orientale de un roşu închis şi pereţii de culoarea dovleacului, acoperiţi cu diferite tablouri. Erau minunate portrete de cîini, desene de Landseer,

Munnings şi Bateman, uleiuri cu femei elegante, unele nuduri, altele îmbrăcate. La prima vedere, se părea că tablourile fuseseră adunate fără nici o idee, totuşi, dacă te uitai mai atent, îţi puteai da seama că nimic nu era la voia întîmplării. Nu încetau să-i încînte ochii şi să-l distreze.

Pentru Maxim, *Annabel* era mai mult o prelungire a locuinţei lui Mark Birley decît un restaurant şi un club de noapte, dar poate tocmai asta era cheia uriaşului său succes. Suprafaţa barului dădea senzaţia unui salon de ţară într-o vilă, nu putea fi luat drept altceva decît un salon englezesc, cu amestecul de cretoane şi tablouri şi flori, cu blîndeţea şi farmecul lui. Şi apoi mai era personalul amabil de care era mulţumit, un serviciu excelent şi, în sfîrşit, avea genul de mîncăruri nepretenţioase – în mare parte, bucătărie englezească de cea mai bună calitate – pe care Maxim o prefera.

După părerea lui, nu exista în lume un loc ca *Annabel*, şi era unul din lucrurile care-i lipseau dureros cînd era plecat din Londra. Lipsise din oraş cîteva săptămîni, poate ăsta era în oarecare măsură motivul preocupării lui; oricum, era foarte bucuros că se afla din nou în acest club special în noaptea aceea. În mod invariabil, tensiunile zilei îl părăseau în momentul în care trecea porţile de la *Annabel*. Aici se simţea izolat de lume, înconjurat de un mediu familiar, plăcut. Un cămin departe de casă, se gîndi el, apoi îşi adăugă sardonic pentru sine: doar că prefer locul ăsta căminului meu. Şi, de fapt, nu mai am un cămin, nu-i aşa?

Întinzînd mîna după pahar, luă repede o

înghiţitură, se sprijini pe perne şi încercă să se concentreze asupra întîlnirii pe care tocmai o avusese în biroul Căpăţînosului.

Îşi dădu seama că, în mod curios, stătea la îndoială în legătură cu preluarea imperiului ziarelor *Lister* şi se întreba de ce. Înainte de a avea ocazia să afle motivele, îl văzu pe Louis, administratorul, îndreptîndu-se în direcţia lui, cu figura numai zîmbet. Erau prieteni vechi, se cunoşteau de peste treizeci de ani, încă de cînd Louis fusese şef de sală la restaurantul *Mirabella* pe strada Curzon, după colţ, lîngă *Annabel.* Era o camaraderie unică între ei, care izvora din multe experienţe împărtăşite în trecut, precum şi afecţiunea sinceră pe care o aveau unul faţă de celălalt.

Maxim se ridică brusc, bucuros şi, cînd îşi strînseră mîinile, Louis îl felicită pentru titlul de cavaler. Stătură de vorbă, informîndu-se reciproc de ultimele noutăţi; apoi, după cîteva minute, Louis fu chemat la telefon şi Maxim se aşeză şi îşi luă băutura. Dar imediat trebui să se ridice din nou, cînd Graeme Longdon apăru în camera barului plutind într-un nor de parfum.

Graeme Longdon, asistenta lui personală, în vîrstă de treizeci şi şapte de ani, era o americancă înaltă, subţire ca un vrej de fasole, cu păr castaniu ondulat, cu reflexe roşcate, şi cu cei mai luminoşi ochi verzi. Nu era o frumuseţe clasică în sensul strict al cuvîntului, era totuşi o tînără femeie drăguţă, foarte şocantă, cu o frunte lată, pomeţi pronunţaţi, cu obraji rotunzi, şi o gură plină, mare. Era din Richmond, Virginia, era independentă, descurcăreaţă, directă şi

oarecum hoinară. Maxim o considera una dintre persoanele cele mai inteligente pe care le cunoştea şi era mîna lui dreaptă.

În seara aceea era îmbrăcată cu un splendid costum negru de catifea care, după ochiul lui expert, era evident produs la o mare casă de modă din Paris. Jacheta peste fusta scurtă era brodată peste umeri cu mărgele şi ciucuri de mătase. Picioarele ei lungi, frumoase, erau subliniate de ciorapi negri fini şi purta o pereche de pantofi eleganţi, negri, de satin. Singura bijuterie pe care o purta erau cercei mari cu diamante în formă de floare, iar la mînă avea un ceas cu diamante creat de Cartier în anii treizeci.

Maxim se duse s-o întîmpine, o prinse de braţ şi o îndrumă spre masa din colţ.

– Arăţi splendid, spuse el cu o voce care transmitea aprecierea reală faţă de o femeie drăguţă.

– Mulţumesc, Maxim, zise ea, întorcîndu-se spre el cu un zîmbet larg. Totdeauna simt că trebuie să mă îmbrac cu cele mai bune haine ca să vin în locul acesta, aşa că am dat o fugă pînă la *Ritz* să mă schimb. Îmi pare rău că am întîrziat, Boss, zise ea cu obişnuita-i degajare.

– De fapt, nu ai întîrziat, spuse el răspunzîndu-i la zîmbet şi, ca de obicei, uşor amuzat de manierele ei ireverenţioase şi de persistenţa ei în a-l numi *Boss.* Cînd venise prima dată să lucreze pentru ei şi începuse să i se adreseze în acel mod, îl iritase şi încercase să o facă să renunţe. Dar ea îi ignorase protestele şi *Boss* rămăsese de atunci. Se obişnuise deja cu apelativul şi nu-l mai deranja. O admira şi, nu în ultimul rînd, pentru că era ea însăşi, că nu făcea

compromisuri cu personalitatea ei ca să se conformeze cu imaginea altora despre corporaţie. Era onestă, directă şi cam dură, uneori chiar enervantă din cauza asta. Graeme avea porecle pentru ceilalţi din companie, cel puţin pentru cei cu care avea de-a face zi de zi. Majoritatea poreclelor erau foarte potrivite, unele chiar deconcertant de potrivite.

– Merita să te aştept, Graeme, arăţi chiar nemaipomenit în seara asta. În timp ce bem ceva înainte de masă, spune-mi ce s-a mai întîmplat la birou după ce am plecat. Doreşti o cupă de şampanie, ca de obicei? Sau altceva?

– Şampanie, te rog, Maxim.

Graeme îşi puse pe masă geanta neagră de catifea, de seară, şi se aşeză confortabil pe scaunul din faţa lui, încrucişîndu-şi picioarele şi trăgîndu-şi fusta. Avea un aer agitat de parcă abia se putea stăpîni.

Acum se aplecă în faţă, cu un aer brusc confidenţial, ochii vioi mai vii şi mai atenţi ca oricînd, iar chipul ei inteligent era îmbujorat de emoţie.

– Am ajuns la o concluzie în legătură cu *Grupul Winonda*. După ce am vorbit de mai multe ori la telefon cu Peter Heilbron din New York în ultimele ore, cred că ar trebui să acţionăm, să facem o ofertă! E un pont sigur pentru noi. Sîntem compania cea mai potrivită pentru un transfer, în ciuda faptului că apar unele probleme. Am studiat ultimele două telexuri de la Peter şi...

– Dacă conţin lucruri aparte, presupun că le-ai distrus, întrerupse Maxim.

– Desigur! Îl privi dintr-o parte. Nu sînt eu creaţia

ta, *Boss?*

Maxim îşi reţinu un zîmbet, dar nu răspunse nimic.

Graeme continuă grăbită.

– *Winonda* are un număr de sucursale nerentabile, dar astea sînt uşor de lichidat. Le-am păstra pe cele rentabile, desigur, şi pur şi simplu le-am reorganiza, dîndu-le un pic linia *West International*.

Se opri cînd chelnerul aduse cupa de şampanie pentru ea şi, înainte de a continua, aşteptă pînă rămaseră singuri.

– Ceea ce face ca afacerea să fie atît de atrăgătoare pentru mine, este averea imobilă pe care o posedă *Winonda* chiar dincolo de Seattle. Arată fără valoare la prima vedere şi mai cu seamă pe hîrtie. E subevaluată de fapt. E cam dărîmată şi într-o regiune foarte proastă. Totuşi, eu ştiu că are mare valoare, că e un bun patrimonial important.

Maxim o privi fix, ridicînd o sprînceană.

Graeme continuă:

– E un bun patrimonial important pentru că compania japoneză vrea să îl cumpere. Sînt în curs de a cumpăra de fapt toată regiunea şi vor averea imobilă a lui *Winonda* ca să poată demola construcţiile existente şi să valorifice terenul construind acolo un hotel, un complex de magazine şi birouri.

– Atunci, de ce Charles Bishop nu le-a vîndut lor? se încruntă Maxim. Mi se pare deosebit de curios. El e foarte şiret, foarte rapid.

– I-a refuzat de-a dreptul. Se pare că nici n-a vrut să ştie ce oferă. Şi nu pentru că nu ofereau suficient. Cred că au mers pînă la două sute şaptezeci de milioane.

– Şi unde-i capcana?

– Nu există, cel puţin pentru noi. Dacă am deţine *Winonda*, am putea vinde şi mîine bunurile imobiliare şi chiar aceleiaşi companii japoneze. Ei aşteaptă în culise. Vor aştepta desigur în zadar, atîta timp cît Bishop este preşedinte la *Winonda*. Tatăl lui a murit într-un lagăr japonez de prizonieri de război şi de asta nu vrea să încheie cu ei nici o afacere.

Cum Maxim nu spuse nimic, Graeme rosti cu voce scăzută:

– Mai simplu spus, lasă ca sentimentele personale să-l împiedice s-o facă.

Maxim părea gînditor. După un moment, o privi.

– Ai păreri bune despre afacerea asta, nu-i aşa?

– Absolut!

– Şi eu la fel, încă de la început, de cînd mi-ai vorbit de *Winonda* ca o posibilitate pentru noi. Cheamă-l mîine pe Peter şi spune-i să pună imediat în mişcare echipa de achiziţii. Şi, bravo ţie, Graeme. Sînt impresionat. Trebuie să fi făcut multe cercetări.

Graeme clătină din cap.

–Puţine, dar nu chiar atîtea cîte crezi tu, probabil. Prin una din acele vechi coincidenţe, verişoara mea, Sara, locuieşte acum la Seattle. Lucrează la o bancă. Am întrebat-o despre *Winonda*, după ce mi-ai spus să merg mai departe şi să analizez situaţia. A menţionat că o companie japoneză se tot învîrteşte pe-acolo. A aflat despre interesul lor faţă de bunurile imobiliare ale lui *Winonda* prin prietenul ei, care e partener la o firmă de contabilitate. A fost pe undeva o indiscreţie urîtă, cred eu.

Ea zîmbi spre Maxim.

– Cred că ai dreptate în legătură cu maşinăriile de distrus hîrtii, *Boss.* Nu poţi fi destul de grijuliu. Oricum, eu am plecat de la informaţia pe care mi-o pasase Sara şi am verificat-o. S-a dovedit corectă.

Graeme se opri şi îşi drese vocea:

– Acţionarii lui *Winonda* ar putea să nu fie prea fericiţi dacă află că preşedintele lor a refuzat milioane de dolari pentru o bucată de teren pe care, se pare, nu-l vrea nimeni altcineva. Greşeală de judecată din partea lui Bishop, nu crezi şi tu?

– Da, dar într-o anumită măsură pot să înţeleg raţionamentul lui. În ultimă instanţă însă, ai dreptate.

– Ca preşedinte al unei companii publice, trebuia să lase deoparte sentimentele personale, spuse ea cu o voce care era surprinzător de rece şi deliberată.

Maxim îi aruncă o privire rapidă. Ştia cît de dură, chiar fără milă, putea fi uneori, dar afirmaţia despre Bishop i se păru aspră. O umbră uşoară trecu peste chipul lui. Se încruntă. Brusc, nu mai dori să continue conversaţia, aşa că întinse mîna după pahar.

Graeme era gata să-l întrebe dacă se întîmplase ceva rău, dar îşi schimbă părerea. Pe obraz i se mişca un muşchi, păru brusc încordat, iar ea se întreba de ce. Era un om atît de ascuns, nu i se citea niciodată pe faţă prea mult din sentimentele sale şi ea ştia că nu-i plăcea să-şi bage cineva nasul, să încerce să intre sub masca aceea a lui de nepătruns.

Ea luă cupa de şampanie.

– Noroc, zise. Pentru Grupul *Winonda*. Şi pentru noi.

Maxim spuse:

– Pentru *Winonda*. Şi pentru tine.

Tăcură un moment, ambii prinşi în propriile lor gînduri, şi Graeme fu cea care vorbi prima.

– Cum a mers întîlnirea cu Alan Trenton?

– A reieşit că întîlnirea n-a fost cu Alan. Bineînţeles că el se afla acolo, dar a vrut să-l întîlnesc pe bancherul lui comercial, John Vale, de la *Morgan Lane.* Mi-a făcut o propunere.

– Ce fel de propunere? întrebă ea şi ochii i se aprinseră.

La fel ca şi pe Maxim, o excitau afacerile, iar perspectiva uneia noi îi dădea un sentiment intens, la fel ca şi lui.

– Să salvez ziarele *Lister,* răspunse el.

Graeme scoase un fluierat lung, încet.

– Măi, măi, asta e ceva, spuse cu voce blîndă. Si?

Maxim îi relată cele întîmplate mai devreme în seara aceea, nelăsînd să-i scape nimic, iar Graeme asculta cu aviditate acordîndu-i toată atenţia, gîndindu-se ce va face el, întrebîndu-se dacă se va lăsa atras de imperiul Lister. Era dur, fără teamă în afaceri, dar nu era chiar un jucător; Lister s-ar fi putut dovedi că e un joc de noroc. Maxim era şi prudent din plin, iar ea admira la el aceste trăsături. Totuşi, în cei şapte ani de cînd lucra pentru el, existaseră momente cînd îşi asumase riscuri reale şi, gîndindu-se mai bine, îşi dădu seama că fuseseră riscuri destul de mari. Va considera el oare că ziarele *Lister* merită să riste?

Nu ştiai nimic cu el, era atît de greu să-l descifrezi corect. El o numea mîna lui dreaptă, dar în majorita-

tea timpului ea nu ştia ce face mîna lui stîngă.

Poate tocmai contradicţiile, faptul că nu ştiai la ce să te aştepţi din partea lui, era ceea ce oamenii găseau atît de fascinant la el... şi irezistibil. Ea îşi înăbuşi un oftat, dîndu-şi seama că fusese totdeauna niţeluş îndrăgostită de el, deşi el nu-i arătase nici o iotă de interes. Nu ca femeie, în orice caz. A, îi făcea complimente drăguţe, spunea cuvinte care o flatau despre munca ei, dar atît. Era asistenta lui executivă. El era mult prea implicat în afaceri, ca să le amestece cu orice altceva care, chiar de departe, mirosea a plăcere, sex sau dragoste.

Şi, în plus, era căsătorit. Şi erau semne că mai există încă o femeie.

Totuşi, erau momente, ca acum, cînd nu erau într-o ambianţă de lucru, cînd ea şedea şi îl privea, îi asculta vocea, se bucura de tovărăşia lui, cînd ca femeie se simţea complet fascinată de el. Era bărbatul cel mai atrăgător pe care-l întîlnise vreodată.

Nu era vorba doar de faţa lui, privirea întunecată, puternică, eleganţa şi distincţia lui; ci şi de enigma pe care o constituia. Căci Maximilian West era ceva cu totul misterios. Şi mai avea, desigur, farmecul lui. Maxim avea un farmec fatal, genul care le face pe femei să comită indiscreţii teribile. Era un cuceritor de femei înnăscut care, fără nici un efort, le făcea pe femei să i se arunce în braţe. Iar în cu totul altă privinţă, mai conta intelectul lui, inteligenţa, avîntul, energia, ambiţia şi succesul. Era o combinaţie care însemna un singur lucru – puterea. Iar puterea era excitantă pentru ea, un afrodisiac extraordinar, cum

nu mai era altul pe care să-l fi cunoscut.

– Arăţi de parcă ai fi foarte departe, spuse Maxim, cam dur pentru el.

Graeme zise:

– Îmi pare rău, *Boss,* mă concentram. Ea îi oferi un surîs luminos, liniştitor. Să văd dacă pot să-ţi fac un rezumat – John Vale de la *Morgan Lane* vrea să fii cavalerul alb pentru Lister. Toată lumea implicată doreşte lucrul ăsta. Dar pe tine nu te interesează, nu-i aşa?

– Nu, recunoscu el. Nu cred că sînt interesat.

– Sînt cifrele chiar atît de proaste?

– Dimpotrivă, sînt chiar impresionante. De fapt, compania merge foarte bine. Se încruntă. E vorba de mine, Grae. Eu nu sînt destul de atras – nu suficient, oricum. Nu simt focul interior. Nu ştiu exact de ce, dar nu-mi vine să-mi iau spada şi să intru în luptă pentru un imperiu al ziarelor. Este mai mult de domeniul lui Rupert Murdoch. Dacă mă gîndesc la asta, John Vale ar fi trebuit să-i ceară lui Rupert să fie cavalerul alb, nu mie. O să-mi lase acasă, mai tîrziu, calculele şi parcă aş dori să nu facă acest lucru. Nu cred că vreau măcar să mă uit la hîrtiile alea afurisite, darmite să le mai şi studiez.

– Vrei să fac eu treaba asta în locul tău?

Făcu semn unui chelner şi comandă încă două băuturi.

– O să vedem, zise el. Apoi se întoarse spre ea şi îi puse mîna pe braţ. Grae, de fapt, nu cred că voi rămîne la Londra la sfîrşit de săptămînă.

– Nu e nici o problemă, eu sînt gata oricînd spui

tu. Cînd plecăm? Mîine sau sîmbătă?

– Plec singur. Mîine. Cu *Concorde,* dimineaţa.

Neputînd să-şi ascundă surprinderea, îl privi fix.

– O! fu singurul cuvînt pe care-l putu scoate.

– În mod normal ţi-aş spune să vii cu mine cu *Concorde,* dar aş vrea să rămîi la Londra şi să urmăreşti cîteva lucruri pentru mine. Vei putea termina pînă mîine seară. Poţi zbura înapoi la New York cu avionul companiei oricînd doreşti. Mîine seară, sîmbătă, duminică sau chiar luni. Avionul e la dispoziţia ta.

– Londra la sfîrşit de săptămînă nu mă atrage în mod deosebit, mormăi ea, dar poate voi rămîne în Europa, aş putea pleca la Paris pentru cîteva zile – ar putea fi distractiv.

Ezită un moment înainte de a se apleca peste masă ca să-l privească pătrunzător şi să-i spună încet şi conspirativ:

– Sper că nu-s probleme la biroul din New York?

– Nu, nu, dacă ar fi, tu ai şti prima. Mă duc înapoi ceva mai devreme decît am planificat, ca să mă ocup de o problemă personală. Vreau să o rezolv în acest sfîrşit de săptămînă.

Pe moment se gîndi că are probleme cu vreo femeie. Îi zise:

– Ce vrei să fac aici, la Londra, pentru tine?

– Sînt o serie de probleme bancare de care trebuie să te ocupi. Şi, de asemenea, în loc să o amîn, aş dori să-mi ţii locul la întîlnirea *Montague Reston* şi *Gerald Sloane.* Nu vor fi probleme, poţi să te descurci.

– Bine, cum spui. Dar am nevoie de informaţii cu privire la afacerea *Reston.*

– Desigur. Mai întîi să comandăm masa. Îl văd pe Louis că vine spre noi.

3

Era ora unu şi cincisprezece minute noaptea, cînd Maxim ajunse acasă, la intersecţia dintre Chesterfield Hill şi strada Charles. O condusese pe Graeme la hotelul *Ritz* după dineul de la *Annabel,* apoi venise pe jos acasă traversînd Piccadiliy şi trecînd prin strada Half Moon spre Mayfair. Nu mai era nici urmă de ploaie, aerul era rece şi uscat şi în mod normal s-ar fi bucurat de această scurtă plimbare. Dar toată seara luptase cu o senzaţie de greutate, aproape apăsătoare.

Intră înăuntru, încuie uşa din faţă în urma lui şi îşi

agăţă pardesiul în dulapul din hol. Se opri un moment să asculte. Casa era liniştită, perfect tăcută, nimic nu se mişca. Oamenii de serviciu se culcaseră, dormeau duşi fără îndoială, iar singurul sunet era ticăitul strident al pendulei antice din foaierul impozant de marmură, unde era aşezat.

Stingînd lumina, Maxim urcă scara curbată, mai încet ca de obicei, pînă la etajul al doilea. În dormitorul principal îşi lăsă hainele, sperînd că, odată îmbrăcat în pijama şi halat, se va simţi mai în largul lui.

Marco, valetul, familiarizat cu obiceiul lui Maxim de a lucra tîrziu şi de a studia documente şi balanţe pînă la ore mici, aprinsese lămpile şi aţîţase focul, înainte de a se retrage în camera lui. Lămpile cu abajur de mătase aruncau o lumină rozalie, iar buştenii ardeau strălucitor în cămin în spatele paravanului de sîrmă, împrăştiind o căldură binevenită. Maxim se aşează la măsuţa de scris, se uită la mesajele telefonice pe care Marco le aşezase sub un *presspapier* de sticlă şi le puse deoparte. Nici unul nu era prea important, aşa că se putea ocupa de ele înainte de a pleca la aeroport, peste cîteva ore. Luînd un cuţit pentru hîrtie cu mînerul perlat, desfăcu plicul pe care John Vale îl lăsase mai devreme şi scoase documentele.

Privi fără cel mai mic interes peste teancul ziarelor *Lister* pe care le împrăştiase pe masă în faţa sa. Una dintre cele mai mari calităţi ale lui Maxim fusese întotdeauna capacitatea de a descifra bine un bilanţ financiar şi de a aprecia repede o companie, dat fiind discernămîntul lui special pentru

afaceri. Aşa făcu şi acum, dîndu-şi seama imediat că ziarele *Lister* erau cu adevărat o achiziţie bună, după standardele oricui. Excelentă, de fapt. Atunci de ce nu simţea pulsul bătînd mai repede, nici o excitaţie în vine, nici o emoţie la gîndul de a se duce să o ia? Fără îndoială, atitudinea lui nu se schimbase după întîlnirea din biroul lui Alan Trenton. Pur şi simplu nu era interesat să se implice în această companie. Sau oare asta era valabil pentru orice companie?

Maxim îşi dădu seama, cu oarecare brutalitate, că nu era interesat în mod deosebit nici de *Grupul Winonda*; şi, legînd-o de toate celelalte, asta îl făcu să se ridice cu o tresărire. Ce provocase oare această schimbare de atitudine?

Cu puţin timp înainte, cînd îi spusese lui Graeme să meargă mai departe, o făcuse dintr-o serie de motive. Era una dintre afacerile ei mai mari şi ştia cît de mult însemna pentru ea, nu dorea s-o dezamăgească sau s-o descurajeze. De asemenea, chiar de la început, recunoscuse că *Winonda* ar fi o achiziţie importantă pentru ei şi un activ enorm de valoros pentru *West International* în tabloul general al conglomeratului. Dar, fu nevoit să recunoască surprins, prefera ca ea să se ocupe singură de afacere, cu ajutorul lui Peter Heilbron şi al echipei financiare din biroul de la New York. El nu dorea să fie principalul combatant în bătălia propriu-zisă; nu era interesat să se afle acolo, pe linia frontului, poziţie care în mod normal îi făcea plăcere. El va da sfaturi din tranşee, dar, de data asta, funcţionarii săi vor fi cei ce vor trebui să ducă lupta grea, corp la corp.

Maxim se încruntă. De ce oare această bruscă reţinere de a se afla în mijlocul acţiunii? Nu se simţise niciodată aşa pînă acum.

Întotdeauna îi plăcea să fie în centrul acţiunii, să fie pivotul ei. Oare începuseră să-l plictisească afacerile? Oare asta era ceea ce nu mergea cum trebuie în ce-l priveşte? Dar cum se putea una ca asta? Afacerile erau viaţa lui, nu-i aşa? Anastasia spusese întotdeauna asta.

Tresări la gîndul despre prima lui soţie şi îşi trecu distrat mîinile prin păr, conştient brusc că aceasta nu era prima noapte cînd se simţea astfel. În ultima vreme nu fusese el însuşi.

Păstra faţada, desigur, acea uluitoare faţadă de farmec şi magnetism cu care lumea se obişnuise. Dar, în sinea lui, în centrul fiinţei sale, era conştient că se simţea gol. O întunecime se strecurase în sufletul lui şi nu ştia de unde. Dintr-o cauză oarecare, acum era lipsit de bucurie aproape tot timpul şi se lupta tot mai mult cu o melancolie teribilă pe care nu o putea înţelege.

Acum simţea că începe să se instaleze în el o disperare mai adîncă, un sentiment de panică, de claustrofobie. Se simţea de parcă se sufoca şi simţi o nevoie presantă de a deschide ferestrele, de a ieşi din cameră, nevoia de a alerga fără să se oprească pînă nu se va depărta suficient de locul acela. Dorea să fie departe, foarte departe. Dar unde?

Ce naiba se întîmpla cu el?

Îl trecu un fior; tremura; îşi dădu seama că era un sentiment pe care alţii i-l descriseseră deja, sentimentul că a călcat cineva pe mormîntul lui. La acest gînd

straniu, i se făcu pielea de găină. Va trebui să se stăpînească!

Privi în jur, la camera lui de lucru. De ce simţea nevoia să fugă din camera aceea? Nu înţelegea. Fusese locul lui favorit din toată casa, aşa plină cum era cu lucruri scumpe, care întotdeauna îi creaseră confort şi plăcere. Fiecare obiect fusese pus acolo cu dragoste de Anastasia şi de el însuşi – îşi aminti de satisfacţia pe care le-o producea căutarea antichităţilor, a obiectelor de artă, a tablourilor, atît în Anglia cît şi pe continent.

Găsiseră vechea lemnărie de stejar cu care lambrisaseră pereţii, într-o casă veche din Normandia. Masa de scris franţuzească, la care şedea acum, fusese descoperită într-un magazin de antichităţi din Rue du Bac, într-o călătorie de sfîrşit de săptămînă la Paris. Lămpile de perete fuseseră cumpărate cînd au călătorit prin Toscana, în timp ce remarcabilele picturi cu cai de Stubbs fuseseră achiziţionate de la un nobil a cărui reşedinţă era în Yorkshire. Toate la un loc formau un amestec eclectic, accesibil în oarecare măsură, mai cu seamă pentru că piesele erau compatibile unele cu altele şi împărtăşeau o calitate importantă, aceea că erau excelente.

Deşi ceea ce avea în camera lui de lucru erau obiecte frumoase, nu toate erau de mare valoare. Totuşi, pentru el însemnaseră totdeauna mult. Acum, se părea că nu mai aveau nici o importanţă.

Nu doar iritat pe el însuşi, ci şi puţin alarmat, Maxim se îndreptă spre frumosul dulap în perete de sub fereastră, deschise o sticlă de apă gazoasă şi îşi turnă un pahar. Luă o înghiţitură zdravănă, răsuflînd

adînc, apoi puse paharul pe un scaun în faţa focului şi se aşeză uitîndu-se fix la flacără. Faţa lui arăta că e cu gîndul departe.

După un timp, se simţi mai calm şi, cînd începu să-şi amintească modul lui de comportare din ultimele cîteva luni, începu să vadă lucrurile aşa cum erau în realitate. Într-un moment de clarviziune îşi înţelese dilema. Pur şi simplu, era un om aflat în criză.

Această autoconştiinţă îi veni din partea cea mai adîncă şi mai ascunsă a sufletului şi, cu toate că îi dădu o tresărire amară, îşi dădu seama, pe de altă parte, că nu era total surprins. Mai existaseră şi alte semne, din timp în timp, de-a lungul anilor. Se îndreptă: ochii îi ardeau şi îi închise convulsiv, uluit pe moment.

Dar era ceva real, nu era cazul să mai nege, i se mai întîmplase asta cu mult înainte. Se afla într-un punct critic al vieţii sale; nu putea merge mai departe, nu mai putea trăi aşa cum trăise pînă atunci, cu o viaţă personală pe cale de distrugere. Şi, totuşi, nu ştia ce să facă în privinţa sa... sau în privinţa vieţii sale.

Pentru prima dată, pe cîte îşi amintea, se simţi imobilizat de nesiguranţă, neajutorat de nehotărîrea şi de situaţiile pe care şi le crease el însuşi. Simţi că avea nevoie să scape de oameni, de viaţa lui.

Punînd jos paharul de cristal, Maxim îşi propti coatele pe genunchi şi îşi lăsă capul în mîini. Era complet pierdut. De data asta, pentru problemele sale nu avea soluţii. După cîteva minute, îşi înălţă capul şi se forţă să se relaxeze. Începu să se gîndească la viaţa sa.

Ştia că dragul şi vechiul său prieten, Căpăţînosul, credea că el avea totul. Oamenii credeau că el, în afară de succesele în afaceri, avea putere, faimă de un anume fel, bani, case, un iacht, un avion particular şi alte mari avantaje ale privilegiului şi bogăţiei. Era intim cu oameni care erau la fel de bogaţi şi faimoşi ca şi el. În plus, avea titlul de cavaler, o mare onoare. Deşi era mîndru de toate astea, de fapt, nici una dintre ele nu umplea golul teribil din viaţa lui. Era singur. Se simţea singur. Se simţea înstrăinat de oamenii de care avea nevoie să fie aproape. Femeile cu care era încurcat nu-i mai produceau bucurie. Copiii păreau pierduţi pentru el. Poate asta era doar temporar, poate exista o şansă cu Alix; oricum, în acest moment nu se putea întoarce la ei. Şi acum trebuia să privească în faţă posibilitatea că munca lui, cea mai durabilă dintre pasiunile lui, cea mai mare plăcere a sa, triumful său, începea să nu mai prezinte interes pentru el.

Ideea era insuportabilă. De fapt, îl speria îngrozitor.

Bine, Maxim, îşi spuse el. În momentul de faţă bilanţul e groaznic. Deprimant de fapt. Eşti deficitar în fiecare domeniu al vieţii personale... un falit din punct de vedere sufletesc.

Slaba lui încercare de umor nu-i micşoră amărăciunea. Devenise un bărbat cumplit de nefericit, asta era problema crucială.

Dar oare fericirea nu fusese ceva iluzoriu – ceva trecător în cel mai bun caz – în cea mai mare parte a vieţii sale?

Încercă să-şi amintească, cînd o fi fost oare

momentul cînd se simţise cu adevărat fericit şi un rîs cinic i se ridică în gît. Fericit – un cuvînt folosit. Cine naiba e fericit? Cel puţin pentru cîtva timp. Oamenii norocoşi pe care îi cunoştea păreau mulţumiţi sau îşi găsiseră o oarecare linişte, dar puteau ei oare să fie consideraţi *fericiţi*? Ridicîndu-se începu să măsoare podeaua, neliniştit, mintea învîrtindu-i-se brusc în cercuri ameţitoare.

În sfîrşit, fu capabil să se calmeze suficient ca să privească lucrurile mai clar, să-şi adune gîndurile, să-şi redirecţioneze atenţia şi să se concentreze asupra femeilor din viaţa sa.

Două femei, mai exact.

Adriana. Soţia lui. Şi Blair. Amanta.

Blair făcea presiuni să se căsătorească.Adriana n-ar fi recunoscut nici măcar existenţa cuvîntului divorţ. Iar el era prins între ele două, una mai intransigentă decît cealaltă.

Nu era sigur că vrea să continue să trăiască cu Adriana. Pe de altă parte, voia oare cu adevărat să divorţeze de ea? Care erau adevăratele lui sentimente faţă de Blair? Oare căsătoria cu ea ar rezolva problemele? Îşi aminti de ceva care îl făcu să rîdă tare. Un înţelept cunoscut spusese odată că, atunci cînd un bărbat se căsătoreşte cu amanta lui, creează un loc vacant. Dacă s-ar căsători cu Blair n-ar fi cumva tentat să umple locul lăsat liber? Să-şi găsească o amantă nouă, care s-o înlocuiască pe cea care îi devenise soţie? Rîse din nou, fără urmă de veselie. Devenise oare tipul de bărbat care avea totdeauna nevoie de o amantă, indiferent de situaţia căsătoriei? Trebuie să înlătur această idee, adăugă el

în sinea lui.

Maxim şi-i imagină pe oamenii care erau importanţi în viaţa lui. Cum îl vedeau ei? Nu-i trebui mai mult de o secundă ca să-şi dea seama.

Pentru Adriana sînt soţul necredincios care vrea să scape de legăturile căsătoriei.

Pentru Blair sînt amantul devenit ambivalent, distrat, mai puţin grijuliu, în preocuparea mea pentru muncă.

Pentru Anastasia sînt cel mai bun prieten al ei, dar numai prieten, nimic altceva.

Pentru copiii mei sînt magnatul ocupat, tatăl care n-are timp de ei. Am fost distribuit în rolul de răspundere, eu sînt important pentru că le plătesc cheltuielile, dar în ochii lor nu mai sînt tatăl iubitor pe care-l adorau.

Pentru mama mea sînt fiul cu care se mîndreşte cel mai mult, poate favoritul ei, şi totuşi jumătate din timp mă dezaprobă din cauză că nu-mi poate ierta viaţa particulară, comportarea personală.

Dar eu nu sînt persoana care cred ei că sînt, îşi spuse în sinea lui. Nici una dintre părerile lor despre mine nu este corectă, nu mă cunosc în realitate. Pe de altă parte, nici eu singur nu mă cunosc, nu mă mai cunosc. De ce mă aflu aici, care este scopul meu pe această planetă? Doar să fac bani, să conduc afaceri? În ultimă analiză, ce înseamnă toate astea?

Pentru Maxim aceste recunoaşteri erau atît de înnebunitoare, atît de neacceptabile încît se înăbuşi de surprindere şi încetă să se mai mişte. Trebuia să pună capăt acestei situaţii! Nu trebuia să confirme aceste idei, dîndu-le crezare în vreun mod oarecare.

Totuşi, în cele din urmă, nu fu capabil să înlăture aceste autorevelaţii. Toate erau adevăruri de care nu puteai scăpa. Deci, indiferent în ce fel învîrtea şi întorcea totul în minte, în final admise că va trebui să privească în faţă ce anume era dezastruos de rău în viaţa lui, precum şi adînca lui nefericire. Şi cu cît mai repede, cu atît mai bine.

Era ora trei cînd Maxim se culcă.

Nu dormi cu adevărat, aţipi doar cu intermitenţe timp de cîteva ore. În cele din urmă, în jurul orei şase se trezi, făcu duş, se bărbieri. Marco îi aduse o ceaşcă de cafea, pîine prăjită şi, în timp ce-şi lua micul dejun, îi scrise o notă amănunţită lui Graeme, îi explică tot ce dorea să se facă la Londra şi îi schiţă o strategie pentru întîlnirea pe care urma s-o aibă cu Montague Reston.

Exact la ora opt şi treizeci părăsi casa, luîndu-şi trenciul şi o servietă, singurul lui bagaj, şi fu dus cu maşina la Heathrow, cu una dintre limuzinele lui *West International.* La aeroport fu primit rapid şi se îndreptă imediat spre sala de aşteptare a lui *Concorde*, unde se aşeză să citească ziarele de dimineaţă, pînă la ora plecării, la zece.

Fixîndu-şi cureaua de siguranţă şi aranjîndu-se, Maxim privi în jur şi se simţi uşurat văzînd că avionul nu era aglomerat ca în ultimele curse cînd zburase cu ol. Alesese să plece la New York cu avionul *Concorde* în loc să călătorească cu avionul lui personal *Grumman*

Gulfstream, pentru că era mult mai rapid, doar trei ore şi patruzeci şi cinci de minute – poate chiar mai puţin – dacă nu se iveau vînturi puternice din faţă.

Maxim deschise servieta, scoase cîteva hîrtii şi îşi îngropă atenţia în ele în prima oră de zbor. Acceptă o ceaşcă de ceai, refuză toate celelalte băuturi şi gustările şi acordă toată atenţia documentelor de afaceri. După ce lucră cît putu de mult, încuie dosarele în servietă, se lăsă pe spate şi închise ochii. Îi fu imposibil să doarmă, dar reuşi să se relaxeze suficient ca să se odihnească. După o jumătate de oră se ridică şi privi pe fereastră.

Zburau printr-o vastă întindere de nori cumulus, înălţîndu-se mai sus, tot mai sus, deasupra Atlanticului. Cum se uita fix în spaţiul infinit, gîndul îi zbură la Alix, fiica sa. Să fie ea motivul pentru care se hotărîse să revină la New York cu cîteva zile mai devreme decît plănuise iniţial? Voia să o vadă, să-i vorbească, să-şi petreacă împreună cu ea cîtva timp la sfîrşitul săptămînii. Acum, cînd era hotărît să-şi ordoneze viaţa, era şi mai disperat să îndrepte lucrurile în privinţa primului său copil. Ambii greşiseră, ea mai mult decît el, în diverse feluri. Totuşi, el era gata să-şi asume toată vina pentru ruptura care se produsese între ei. Îşi va cere scuze, la nevoie, îşi va cere iertare. De fapt, ar fi făcut orice ca să-i recîştige încrederea, ca această tînără femeie să revină în viaţa lui.

4

O voce de femeie, pe care nu o recunoscu, răspunse la telefon.

– Biroul lui Alix West. Cu ce vă pot fi de folos?

– Aş dori să vorbesc cu domnişoara West, vă rog, spuse Maxim.

– Îmi pare rău, dar domnişoara West nu-i aici azi, îl informă vocea tînără. Pot să întreb cine o caută?

– Tatăl ei. Cu cine vorbesc?

– A, bună dimineaţa, Sir Maximilian, zise vocea cu un ton care acum suna speriat. Sînt Geraldine Bonnay, noua ei asistentă. Alix a zburat spre

California azi-dimineaţă. În interes de afaceri.

– Înţeleg. Cînd se întoarce la New York?

– Sperăm că luni, Sir Maximilian. E o călătorie scurtă. Are o întîlnire mîine, cu un client, în Beverly Hills şi pleacă de acolo duminică. Desigur, dacă nu apar probleme neaşteptate. O să mă sune în cursul zilei de mîine. Pot să-i transmit un mesaj?

– Nu, nu-i nevoie, începu Maxim, făcînd o pauză şi gîndindu-se repede: De fapt, domnişoară Bonnay, aş prefera să nu-i spui că am telefonat azi. Am ceva special pentru ea... o surpriză, improviză el. Aşa că, vă rog, nici o vorbă. N-ar face decît să strice totul.

– Desigur, Sir Maximilian! Nici o vorbă! îl asigură Geraldine Bonnay, ca un ecou pe fir. În caz că vă schimbaţi părerea şi vreţi să vorbiţi cu ea, în seara asta sau sîmbătă, Alix locuieşte la hotelul *Bel-Air.*

– Cred că nu... surpriza, ştiţi. Dar, oricum, vă mulţumesc pentru informaţie.

– Pentru puţin şi a fost o plăcere să vorbesc cu dumneavoastră.

– La fel şi pentru mine, domnişoară Bonnay. Încă o dată, mulţumesc. La revedere.

Maxim îşi păstră mîna pe telefon un moment, dezamăgit că Alix părăsise New York-ul tocmai în ziua în care sosise el. Dorise atît de mult s-o vadă. Ar fi trebuit s-o sune înainte, să se asigure că va fi în oraş la sfîrşit de săptămînă, dar dacă i-ar fi telefonat din Londra s-o anunţe de venirea lui, ea, mai mult ca sigur, ar fi plecat. Sau ar fi găsit motive plauzibile ca să nu-l poată vedea. Surpriza era întotdeauna cea mai eficientă tehnică ce trebuia folosită cu Alix. Descoperise asta cu mult timp înainte.

Oftă, conştient de faptul că, fără îndoială, Alix îi mai păstra pică încă, deşi nega hotărîtă lucrul acesta. Era tot atît de convins că nemulţumirea ei arzătoare faţă de el era fără îndoială înteţită pînă la incandescenţă, de fratele ei, Michael, care avusese întotdeauna o uriaşă influenţă asupra lui Alix, încă din copilărie, mai mult decît oricine altcineva şi într-un număr infinit de modalităţi. În plus, Michael avea şi el problemele lui, era şi el plin de nemulţumiri şi resentimente, şi destul de supărat. Maxim era pe deplin conştient de această supărare şi de frustrarea pe care o simţea Michael, chiar dacă acesta nega că ar fi ceva în neregulă, la fel cum făcea şi sora lui. Copii, mormăi Maxim pentru sine. Oameni. De ce pare totul atît de dificil? Ca şi cînd viaţa n-ar fi destul de grea, chiar fără să ai copii care inventează probleme şi dau lucrurilor o amploare disproporţionată.

Mişcîndu-se puţin în scaunul din spatele biroului, întoarse capul şi îşi lăsă privirea pe fotografia lui Alix, aşezată în rama de argint, împreună cu alte portrete de familie, pe masa de abanos, lîngă fereastră. Fusese făcută în urmă cu şase ani, la a douăzeci şi una aniversare a ei şi fu din nou uimit de cît de frumoasă devenise această tînără femeie, nu demult o copilă băieţoasă Era atît de blondă, cu pielea albă şi o structură delicată a oaselor pe un obraz a cărui expresie era invariabil atît de senină, atît de calmă, încît îl făcea să i se oprească respiraţia. Dar cei mai frumoşi şi mai uluitori erau ochii ei. Depărtaţi mult şi enormi, aveau o culoare neobişnuită, un cenuşiu-verde pal şi erau plini de o lumină limpede. Alix era

înaltă şi zveltă, cu un trup frumos, atletic, şi se mişca elegant şi graţios. În afară de faptul că arăta minunat, fiica lui avea o minte ageră, inteligentă, şi era extrem de pricepută, mai ales cînd era vorba de afaceri şi finanţe. De fapt, era la fel de pricepută ca şi fratele ei, poate chiar o fracţiune mai perspicace, lucru care însemna mult, pentru că Michael era strălucit.

Alix dorise să vină să lucreze cu el încă din adolescenţă şi el fusese încîntat să o aibă ca parteneră de afaceri pe fiica sa. Totul fusese planificat cu mare grijă. Numai că, exact cu patru ani înainte de a începe lucrul la biroul din New York, se certaseră foarte rău. Era în legătură cu faptul că se încurcase cu un bărbat pe care el îl considera foarte neonorabil, dar mai fuseseră şi alte cîteva probleme, care acum i se păreau prea mărunte ca să şi le mai amintească. Ea plecase înfuriată şi începuse o afacere pe cont propriu.

Deschisese un birou în centrul Manhattanului, devenind intermediar în domeniul artei şi antichităţilor, lucrînd în principal cu negustori englezi şi europeni, şi cu galerii de artă importante.

Ea cumpăra şi vindea doar obiectele cele mai căutate, de tipul lucrărilor rare, preţioase şi scumpe, cu preţuri care în general ajungeau la licitaţii la *Christie* sau *Sotheby*. Cu cîţiva ani înainte, urmase cursuri la *Sotheby*, la Londra, iar cunoştinţele ei în domeniul picturii şi al obiectelor de artă erau considerabile. De asemenea, fusese înzestrată cu ochiul critic al expertului adevărat, care recunoaşte imediat valoarea, dar la fel de repede şi uşor

descoperă un fals. Aceste atribute, plus gustul ei extraordinar şi priceperea înnăscute pentru afaceri, se dovediseră a fi o combinaţie de nepreţuit. Avusese succes chiar de la început şi el era neobişnuit de mîndru de ea. Cu toate astea, încă îi mai dorea prezenţa în biroul lui propriu; i-ar fi plăcut ca ea să lucreze alături de el.

Poate că nu era prea tîrziu. Poate ar mai putea-o atrage la *West International*, după ce vor fi făcut pace. Şi era hotărît să facă acest lucru. Îi veni în minte vocea mamei lui spunîndu-i:

– Niciodată nu e prea tîrziu să repari rănile inimii, Maxim. Nu e niciodată prea tîrziu să o iei de la început, să te întorci la o fiinţă iubită, punînd capăt unei dispute.

Mama sa îi spusese asta de nenumărate ori de-a lungul anilor şi o crezuse întotdeauna. Şi acum, la fel. Era ceva necesar, pentru că această credinţă îi întărea speranţa că o va recîştiga pe Alix, că vor fi la fel de apropiaţi cum fuseseră cîndva.

Nimeni nu-i lipsise vreodată atît de mult cît îi lipsea fiica sa. Mai ales acum. Se simţea pierdut, cu adevărat.

Faptul că trebuia să amîne acum întîlnirea cu ea pentru cîteva zile îi provoca o durere fizică pe care o simţea în regiunea pieptului ca pe un junghi. Era o durere cum nu mai avusese înainte.

Ba nu, de fapt nu era chiar aşa. Mai simţise aşa ceva odată, demult, această dorinţă după cineva. Asta fusese cu mult, mult timp înainte.

Şi o simţise pentru Ursula.

Din nou privirea lui Maxim se îndreptă spre

fotografia lui Alix.

Avea acelaşi păr blond şi aceeaşi figură fără defecte, ca şi Ursula, aceiaşi ochi frumoşi, luminoşi, plini de visări şi linişte.

Ursula. Îşi dădu seama că în ultima vreme se gîndise la ea mai des; începu să se mire de ce îi revenise atît de des în gînd în ultima vreme. Oare din cauză că sentimentele dureroase în legătură cu Alix erau ca un ecou al sentimentelor privitoare la ea, la cealaltă femeie pe care o iubise cu atîta intensitate şi atît de complet? Aceste sentimente fuseseră înmormîntate de multă vreme şi înmormîntate atît de adînc încît, pe moment, fusese speriat în urmă cu cîteva săptămîni, cînd chipul ei îi apăruse în minte bine conturat, pentru prima dată după ani de zile. Amintirile lui despre Ursula erau acum foarte clare.

Deschise sertarul de sus al biroului şi-şi strecură mîna adînc să scoată portofelul negru de piele pe care îl ţinea acolo pentru a fi în siguranţă. Îl deschise şi privi la o fotografie a Ursulei care se afla acolo. Era o poză în alb-negru, ştearsă acum, dar timpul nu întunecase ochii luminoşi, zîmbetul sincer atît de plin de încredere şi speranţă.

Portofelul era vechi, pielea crăpase în unele locuri. Îşi trecu mîna peste el, amintindu-şi. Îi aparţinuse lui Sigmund.

Cînd puse amintirea îndărăt în sertar, fu surprins de strînsoarea pe care o simţea în gît, de felul cum îl usturau ochii. Împingîndu-şi înapoi cu hotărîre valul de emoţii, Maxim se ridică în picioare şi se plimbă pe bucata de covor de culoare crem. Se opri, privind afară prin perdeaua de plasă metalică ce acoperea

geamul de sticlă al biroului său situat sus de tot în clădirea Seagram şi-şi concentră atenţia spre Park Avenue jos, departe, dar în starea de spirit din acel moment nu fu în stare să vadă mai nimic. Melancolia care-l cuprinsese la Londra, în primele ore ale dimineţii, persistase şi acum, înrăutăţind situaţia şi se trezi că dezgroapă trecutul. Îşi impuse să se concentreze în prezent; trebuia să facă unele planuri. Venise la New York pentru sfîrşit de săptămînă, sperînd să-şi vadă fiica; Alix nu era de găsit pînă luni, poate chiar marţi. Azi era vineri. Avea în faţă un sfîrşit de săptămînă.

Ce să facă? Unde să se ducă?

Avea o mulţime de posibilităţi, dar nici una nu-l atrăgea. Avea apartamentul lui din Fifth Avenue, dar dacă se ducea acolo, ar avea fără îndoială o confruntare cu Adriana, al cărei unic scop în viaţă în prezent părea să fie acela de a se certa cu el. Se putea duce în casa pe care o deţinea în Sutton Place, unde o instalase pe Blair, dar dacă făcea asta, se expunea la un sfîrşit de săptămînă cu pisălogeala şi ameninţările voalate ale lui Blair, care de fapt nici nu mai erau voalate. Putea merge la ferma lui din Connecticut, dar Adriana ar fi putut afla de sosirea lui în New Preston şi ar fi putut veni în goană să se certe cu el la ţară, în loc s-o facă în oraş. Cu siguranţă că era destul de combativă în momentul de faţă.

Ce dorea cu adevărat era să fie singur. Cu totul singur.

Pentru aşa ceva exista un singur loc şi acela era locul perfect – casa lui de pe plajă din East Hampton. Deşi era închisă în timpul iernii, casa era întreţinută şi

pregătită mai mult sau mai puţin pentru sosirea lui în orice moment. Era o casă bună în tot cursul anului, izolată în anotimpul rece, iar căldura era menţinută tot timpul la o temperatură redusă. Elias Mulvaney, grădinarul bun la toate, păzea casa, o controla aproape în fiecare zi. Iar doamna Mulvaney venea să facă ordine o dată pe săptămînă. Nu trebuia decît să-i telefoneze lui Elias şi să-i spună să se ducă după-amiază mai tîrziu să înteţească focul şi să aranjeze ca doamna Mulvaney să vină sîmbătă şi să facă nişte treburi. Nimic mai simplu.

Maxim se întoarse de la fereastră şi se duse înapoi la birou, bucuros de ideea de a merge cu maşina la East Hampton pentru cîteva zile, singur. Va putea să se răsfeţe cu acel rar produs – singurătatea – şi să încerce să-şi pună ordine în gînduri. Putea să asculte muzică sau să facă lungi plimbări pe plajă. Dar, în primul rînd, se va strădui să pună o oarecare ordine în haosul din capul şi inima lui.

Viaţa lui particulară avusese demult nevoie să fie pusă în ordine, totuşi nu fusese capabil să se dedice vreunei acţiuni. Poate venise timpul să ia unele decizii în legătură cu Adriana şi cu Blair. Doar aşa va putea să se judece singur, să ajungă la rădăcinile crizei sale personale care ameninţa să-l înece şi, astfel, să-şi rezolve conflictele interioare.

Deschise carnetul cu adrese, ridică telefonul lui particular şi formă numărul lui Elias Mulvaney, în Long

Island. Sună şi sună, dar nu răspunse nimeni. Se uită la ceasul de pe birou, era unsprezece fix. Fără îndoială că Elias îşi făcea rondurile zilnice, controlînd alte case, făcînd diverse treburi pentru rezidenţii permanenţi. Iar doamna Mulvaney era probabil plecată să cumpere zarzavaturi pentru sfîrşitul săptămînii.

Nici o problemă, îşi mormăi Maxim. Am să-l găsesc pe unul dintre ei, mai curînd sau mai tîrziu. Apăsă butonul interfonului.

– Douglas, vrei să vii, te rog?

– Desigur, imediat.

În cîteva secunde, Douglas Andrews, secretarul particular al lui Maxim la biroul din New York, intră grăbit, cu un teanc de hîrtii. Născut şi crescut în New York, Douglas avea treizeci şi trei de ani, era scund, cu faţa proaspătă şi părul negru, un om plăcut, deschis şi cu dorinţa de a lucra fără limite. Era de cinci ani secretarul particular al lui Maxim şi îi era devotat, loial şi foarte grijuliu.

– Iată documentele legale privind afacerea *Mystell* pe care mi le- aţi cerut. Secretarul lui Peter Heilbron tocmai a lăsat aceste note pentru dumneavoastră, cu privire la transferul lui Blane-Gregson, spuse Douglas.

Puse hîrtiile pe o tavă goală cromată, în colţul din dreapta, apoi se aşeză pe scaunul din faţa lui Maxim.

– Mulţumesc, făcu Maxim, privind teancul de hîrtii de pe tavă. Am să mă ocup de astea în curînd. Sînt cîteva lucruri pe care aş dori să le faci, Douglas. În primul rînd, închiriază o maşină pentru mine, te rog, să fie afară la ora patru. Trimite o secretară la secţia de alimente de la *Bloomingdale*, să cumpere nişte

provizii pentru mine – un pui rece, salată de cartofi, o bucată de brînză *Brie,* pîine franţuzească şi o cutie cu lapte. Atîta e de ajuns.

– Am să mă ocup de asta imediat. Douglas nu-şi putu ascunde surprinderea din voce şi îi aruncă lui Maxim o privire curioasă. Întrebă:

– Plecaţi undeva?

Un zîmbet imperceptibil flutură pe chipul lui Maxim.

– Aşa se pare, nu-i aşa? Cred că am să mă duc la căsuţa de pe plajă, în East Hampton, pentru sfîrşitul de săptămînă. Singur. Vreau puţină linişte, un timp de răgaz pentru gîndire. Şi nu vreau să ştie nimeni unde sînt.

Douglas dădu din cap.

– Desigur. Absolut. Eu am să mă ocup de maşină, iar pe Alice am s-o trimit la magazin. Dar sînteţi sigur că e suficientă doar atîta mîncare pentru dumneavoastră? Poate ar trebui să cumpere mai mult?

– Nu, nu, puiul şi salata îmi ajung pentru diseară şi pot să iau ceva alimente din East Hampton, sîmbătă dimineaţa.

– Sînteţi curajos să plecaţi la ora patru, spuse Douglas, fără să fie întrebat. O să aveţi de luptat cu tot traficul navetiştilor pe autostrada spre Long Island. Poate ar fi o idee mai bună să plecaţi spre Hampton mai tîrziu, să zicem în jurul orei şase.

– A, iarna nu e chiar atît de rău.

– Atunci e-n regulă... Vocea lui Douglas tărăgănă, văzînd că Maxim se gîndea deja la altceva. Se ridică, îndreptîndu-se spre uşă.

Maxim întinse mîna după documentele de pe tava cromată şi strigă:

– A, da, te rog întreabă-l pe Peter dacă poate să ia o masă rapidă cu mine. Dacă e liber, anunţă la restaurantul *Patru anotimpuri* să-mi reţină azi, dacă se poate, masa mea obişnuită. Pe la ora unu.

– Da, Sir Maxim, murmură Douglas, deschizînd uşa şi închizînd-o încet în urma lui. Se întreba dacă Maxim îşi va petrece cu adevărat sfîrşitul de săptămînă singur sau avea vreo întîlnire cu vreo nouă doamnă îndrăgostită? Diavol norocos, se gîndi Douglas, are de toate. Ce n-aş da eu să fiu în locul lui?

Dar aş vrea oare cu adevărat? se întrebă Douglas o clipă mai tîrziu, cînd se aşează la biroul lui. Aş vrea să o am pe Adriana de soţie? Cît o priveşte pe prietena aia de la Sutton Place, nu e cu mult mai bună. Graeme Longdon îi spunea domnişoara *Maţe Lacome* şi Greame avea dreptate.

Cum se poate oare ca un asemenea tip, un prinţ, să se complacă într-o asemenea situaţie? Douglas ajunsese la concluzia că bărbaţii care erau străluciţi în afaceri nu erau neapărat inteligenţi întotdeauna cînd era vorba de femeile din vieţile lor.

Îl sună pe Peter Heilbron, şeful echipei de achiziţii la *West International.*

– Sînt Doug, Peter. *Bossul* vrea să ştie dacă poţi lua un prînz rapid cu el, azi. Jos. La ora unu. Sper că poţi, pentru că mi se pare cam prost dispus.

– Desigur. Am să mă eliberez, spuse Peter repede. Şi ce vrei să spui mai exact cu „prost dispus"?

– Păi, cînd a venit azi-dimineaţă, mi s-a părut

preocupat. Sau poate „tulburat" ar fi cuvîntul mai potrivit. Şi puţin cam trist, aşa mi s-a părut mie. Nu e lucru obişnuit pentru el. Ştii ce expert e să-şi ascundă sentimentele.

– Da, ştiu. Presupui că e vorba de afaceri sau de ceva personal?

– Nu sînt sigur... probabil ceva personal.

– Asta trebuie să fie, pentru că din cîte îmi dau eu seama, nu sînt probleme aici sau la biroul din Londra, de care să ştiu... şi eu aş şti. Îşi drese vocea. Orice ar fi, nu poate fi prea serios, altfel ar fi menţionat el ceva. Poate e doar obosit.

– Sigur, spuse Douglas, hotărînd că discreţia era politica cea mai înţeleaptă cînd era vorba despre şef. Nu avea intenţia să facă speculaţii sau să bîrfească cu Peter.

– A călătorit mult în ultimele săptămîni. Apropo, nimeni nu ştie că e în oraş, în afară de tine, de mine şi de secretara ta. Vrea să rămînă aşa.

5

Lui Maxim i-au trebuit două ore şi jumătate ca să ajungă cu maşina din Manhattan la East Hampton, iar în momentul în care ajunse în minunatul sat vechi, Long Island, cerul de ianuarie, atît de rece, îndepărtat şi incolor, devenise demult cenuşiu, apoi de culoarea catranului. Doar cîteva stele punctau orizontul, departe, dincolo de marea neagră şi fără de sfîrşit, iar luna, clară, înaltă şi argintie, era întunecată de nori negri ce goneau.

Maxim privi ceasul de la bord în timp ce cotea din Ocean Avenue în Lily Pond Lane şi notă că era

aproape şase patruzeci şi cinci. Nu-i rău, se gîndi, mergînd înainte spre Georgica Beach, capătul aleii unde se afla căsuţa lui.

În cîteva minute se opri în faţa ei.

Căsuţa avea şindrilă cenuşie, obloane albe, o uşă neagră şi coşuri cu colţuri netede. Aşezată niţel retrasă faţă de şosea, avea în faţă pajişti în pantă, acum acoperite de un praf de chiciură, precum şi nişte stejari uriaşi care ofereau linişte tot anul şi umbră răcoroasă în fierbinţeala verii.

Deşi, după standardele lui Maxim, nu era o casă mare, corespundea necesităţilor lui cu prisosinţă. Era spaţioasă fără să fie întinsă, iar împărţirea era bine plănuită; holul, bucătăria mare, familială, sufrageria şi biroul erau în faţă; camera de zi, care se continua cu o bibliotecă, erau în spate.Aceste două camere alăturate dădeau spre bazinul de înot şi spre grădina de flori; în capătul pajiştii din spate, dincolo de straturile de flori, era o pădurice care dădea proprietăţii şi mai mult un caracter privat.

Sus avea două etaje. La unul din ele erau dormitorul principal, baia şi camerele de îmbrăcat; la celălalt, două dormitoare pentru oaspeţi cu băile lor, plus un al treila dormitor mai mare care fusese transformat în birou, cu două mese de lucru, o maşină de scris şi un computer, plus fax, telex, xerox şi maşini de distrus hîrtii, precum şi o baterie de telefoane. Datorită biroului supereficient, pe care Maxim îl considera un post de comandă, putea veni acolo ori de cîte ori dorea, fiind totuşi în legătură cu imperiul lui de afaceri din întreaga lume. Adesea îi aducea cu el pe Douglas Andrews şi Graeme

Longdon, uneori pe Peter Heilbron, ca să se ocupe de afacerile în curs, în special în lunile de vară, cînd erau bucuroşi să scape cîteva zile de căldura înăbuşitoare a oraşului.

După ce îşi parcă maşina în curbă, Maxim luă de pe scaunul din spate punga cu cumpărături făcute la *Bloomingdale*, şi coborî din Jaguarul închiriat.

Era o noapte friguroasă cu un vînt rece care sufla dinspre Atlantic. Privi în jur. Aleea se afla complet în întuneric, nu se vedea nici cea mai mică luminiţă de la vreuna dintre casele din jur. Dar cînd o porni repede pe cărarea dintre pajişti, luna ieşi din spatele norilor îngrămădiţi şi scăldă casa şi cărarea cu raze de argint. Cîteva momente fu lumină ca ziua.

Cu colţul ochiului, Maximilian zări o maşină cu rulotă parcată ceva mai departe şi în timp ce se grăbea spre intrarea laterală a casei, se întrebă într-o doară cui aparţinea. Intră prin uşa de la bucătărie şi aprinse lumina. Închizînd uşa cu piciorul, aşeză punga cu mîncare pe o masă rotundă ce se afla în mijlocul încăperii.

Bucătăria cu faianţă albă şi albastră era fără pată. Totul strălucea, iar camera arăta de parcă doamna Mulvaney ar fi terminat chiar acum cu curăţenia. Poate că o făcuse în cursul zilei. Înainte de a pleca de la birou, nu reuşise să-i găsească pe nici unul dintre cei doi Mulvaney şi, ştiind cît erau de harnici şi cît de mult te puteai bizui pe ei, se gîndi acum că s-ar fi putut ca ei să fi fost aici în timp ce el îi căuta acasă.

Maxim se zgribuli datorită atmosferei reci. Încălzirea era în funcţiune, ca totdeauna, dar îşi dădu seama că într-o noapte rece ca asta temperatura

trebuia ridicată. Tremurînd în continuare, se îndreptă spre holul din faţă unde erau butoanele de control ale sistemului de încălzire, într-un dulap sub scară.

Deschizînd uşa care dădea spre hol, Maxim se opri brusc cu un picior în aer. Auzise un zgomot slab, un clinchet, ca un metal ce loveşte alt metal. Abia de se putea distinge dar, uimit, Maxim intră şi în hol.

Îl cuprinse lumina din bucătărie şi nu putu să nu observe televizorul aşezat pe podea, împreună cu diferite aparate din biroul de sus.

Din nou se auzi sunetul acela curios, ca un clinchet, apoi o cădere mică, o înjurătură înăbuşită. Zgomotele veneau din camera de zi.

Toate simţurile lui Maxim intrară îndată în alarmă în faţa pericolului. Se părea că mai era cineva în casă în afară de el – un intrus, fără îndoială, un hoţ – judecînd după lucrurile adunate în hol.

Mişcîndu-se uşor şi fără zgomot, Maxim traversă holul şi deschise puţin uşa. Camera de zi era întunecată, la fel ca şi biblioteca alăturată, dar în bibliotecă putu vedea micul cerc de lumină al unei lanterne, care se mişca prin cameră.

Gîndindu-se că surpriza era cea mai bună tactică în această situaţie, Maxim apăsă butonul principal de pe perete şi, deodată, şase lămpi de masă din cele două camere se aprinseră, înecînd suprafaţa respectivă într-o lumină strălucitoare.

Speriat, intrusul se întoarse şi îl văzu pe Maxim. Nu era prea înalt, era slăbuţ, îmbrăcat în întregime în negru. Ţinea un sac mare negru de nailon pentru rufe, umflat şi care, evident, era plin cu lucruri furate.

Hoţul stătea cu gura căscată la Maxim.

– Lasă sacul ăla! urlă Maxim cu o expresie de mare furie pe chip. Omul continuă să caşte gura, avea o figură uluită, părînd paralizat pe moment.

Cu un avînt, Maxim făcu un salt peste podea spre intrus, fiind sigur că-l poate prinde şi învinge înainte de a chema poliţia. Maxim ajunse la el, dar hoţul scoase un revolver şi trase.

Maxim simţi glontele lovindu-l în piept şi căzu imediat cu o bufnitură, întinzîndu-se între camera de zi şi bibliotecă. Aspectul de uimire de pe chipul lui se transformă în buimăceală.

Maxim se gîndi: asta nu mi se poate întîmpla tocmai mie... nu se poate termina astfel... nu, după ce am trecut prin atîtea... nu se poate să mor de mîna unui hoţ amărît.

Hoţul rămase nemişcat, ascultînd. Se întreba dacă cineva a auzit împuşcătura, apoi înlătură imediat ideea. Nu era nimeni în jur. Casele astea erau reşedinţe de vară. Tocmai de aceea se orientase mai devreme spre această regiune. Mai dăduse două lovituri mai jos. Fuseseră furturi uşoare. Nu fusese nevoit să împuşte pe nimeni în celelalte case; nimeni nu venise să-l surprindă. Ruşine pentru tipul care intrase adineauri. Dar trebuise să se apere. Tipul era mare, puternic, putea uşor să-l înhaţe.

Se duse spre cel căzut şi îl privi indiferent. Bărbatul pe care-l împuşcase zăcea pe o parte. Nu se mişca. Sîngele îi păta faţa cămăşii albastre-pal şi curgea deja pe covorul gri, dîndu-i o culoare curioasă, ruginie, în locul acela.

Băgînd pistolul înapoi în betelia pantalonilor, hoţul se întoarse repede în bibliotecă, mai luă cîteva

obiecte de argint şi le aruncă în sacul de rufe. Privind în jur, satisfăcut că luase cele mai bune din micile lucruri de acolo, părăsi camera de zi şi stinse luminile cînd ieşi. Se duse la bucătărie să controleze, închise luminile şi acolo, apoi se întoarse în hol. Se opri să asculte din nou.

Casa întunecată era cu totul tăcută. La fel şi strada. Nimic nu se mişca. Nu treceau maşini. Metodic, începu să care piesele de birou şi televizorul la scara din faţă. Cînd totul fu scos afară, lăsă yala uşii în jos şi o închise bine în urma sa. Se mişcă în continuare iute şi cu siguranţă în sus şi în jos pe cărare, pînă ce toată prada fu urcată în maşină. Strecurîndu-se la volan, plecă fără ca măcar să privească în urmă.

Nu zări pe nimeni şi nici nu era circulaţie în timp ce el gonea pe Lily Pond Lane. Ştia că era în siguranţă. Nimeni nu ieşea vreodată pe o asemenea vreme rece în toiul iernii. Cadavrul nu va fi găsit timp de cîteva săptămîni. Şi, oricum, nu se putea face vreo legătură între el şi moartea bărbatului aceluia. Fusese deştept, calm. Nu lăsase nici o amprentă, nici măcar o jumătate. Ştia el ce avea de făcut. Purta totdeauna mănuşi cînd făcea treburi din astea.

Elias Mulvaney şedea la masa din bucătărie în mica şi confortabila lui casă de lîngă staţia de cale ferată din East Hampton. Se bucura, în acea noapte rece, de căldura focului strălucitor, cu a doua ceaşcă

de cafea şi o gogoaşă, gîndindu-se la după-amiaza pe care el şi Clara o petrecuseră la fiica lor, la Quogue.

Fusese o zi de sărbătoare pentru ei, îşi vizitase primul nepot, bucurîndu-se de sănătatea şi drăgălăşenia şi de fericirea Lolei. Ea şi Mickey, cu care se căsătorise de zece ani, aşteptaseră de multă vreme copilul. Da, fusese o zi de neuitat, se gîndi Elias, şi o îmboldise şi pe Clara, o făcuse să-şi uite reumatismul. Clara rămăsese la Quogue pentru sfîrşitul de săptămînă. Elias era sigur că o să se agite, o să se învîrtă de colo-colo, făcînd-o pe cloşca cu copilul Lolei, dar nu credea că era ceva rău în asta. Chiar defel. Îi va face bine, hotărî el şi, luîndu-şi ceaşca, bău restul de cafea.

Ţîrîitul telefonului rupse tăcerea în bucătărie şi îl făcu pe Elias să tresară. Se ridică şi traversă camera să răspundă.

– Mulvaney la telefon.

– Bună seara, Elias, sînt Douglas Andrews.

– Bună, domnule Andrews, exclamă Elias, cu căldură, chipul lui cenuşiu, marcat de vreme luminîndu-se. Douglas Andrews era favoritul lui de cîţiva ani. Ce mai faci?

– Mulţumesc, foarte bine, Elias. Şi dumneata?

– Nu pot să mă plîng, răspunse Elias..

– Te-am sunat pentru că încerc să-l găsesc pe Sir Maximilian la vilă, dar nu răspunde. Mă întrebam dacă ai aflat ceva despre el în seara asta.

– Păi nu, făcu Elias, surprins. Am fost toată ziua la Quogue, n-am venit înapoi decît pe la şapte. Nici nu ştiam că Sir Maxim e acolo.

– A încercat azi să te găsească, de mai multe ori. E clar, dacă ai fost la Quogue, nu ai răspuns. A plecat din oraş pe la patru şi cincisprezece. Am închiriat un Jaguar pentru el şi l-a condus singur. Mi-am închipuit că o să-i trebuiască vreo trei ore sau cam aşa ceva, şi am început să-l sun pe la şapte şi treizeci. Am nişte mesaje pentru el. Nu înţeleg de ce nu e încă acolo, acum e deja ora opt.

– Da, Sir Maxim trebuia să fi ajuns deja la East Hampton, fu de acord Elias. Pentru că Douglas Andrews părea îngrijorat, el încercă să-l liniştească. Poate că linia telefonică e defectă într-un fel sau altul, a fost frig şi vînt aici în ultimele zile şi a plouat mult.

– Da, spuse Douglas şi făcu o pauză. Respiră adînc, apoi continuă: trebuie să recunosc că sînt îngrijorat. Sper să nu fi avut un accident pe drum.

– A, sînt sigur că nu, spuse Elias. Sir Maxim e un şofer atent, ştii asta. Probabil că există o explicaţie valabilă.

– E foarte important să vorbesc cu el în seara asta, Elias, şi mă întreb dacă n-ai vrea să te duci pînă la vilă să controlezi cum stau lucrurile, fă-o pentru mine.

– Sigur. Mă duc imediat, nu-i nici o problemă. Dă-mi numărul dumitale ca să te pot suna cînd ajung acolo.

În timp ce vorbea, Elias luă un creion de lîngă carnetul de mesaje, îi umezi vîrful cu limba şi scrise repede numărul lui Douglas, aşa cum i se dictase.

Închiseră telefonul şi Elias se grăbi spre coridor. Deschise sertarul de sus al dulapului, scoase legătura de chei ale casei şi le băgă în buzunarul pantalonilor.

Pe un cuier-pom, lîngă uşă, erau agăţate canadiana lui căptuşită, un fular de lînă şi o căciulă cu urechi; le luă şi le îmbrăcă. Îşi luă mănuşile şi plecă imediat.

Camionul pe care Elias îl folosea ca să umble prin sat era parcat în faţa casei, se urcă în el şi porni pe stradă.

După ce traversă linia ferată goni prin sat, îndreptîndu-se spre Lily Pond Lane, traversînd străzi fără circulaţie în seara aceea. East Hampton era gol, de parcă toţi localnicii plecaseră odată cu rezidenţii de vară. În cîteva minute, Elias ajunse la vila cu şindrilă cenuşie.

Se îndreptă rapid spre Jaguarul parcat în faţa lui, aprinse lanterna şi se uită înăuntru prin geam.

Apoi începu să umble pe aleea dintre pajiştile acoperite cu chiciură. Cînd se apropie de casă, avu un sentiment straniu de nelinişte care-l făcu să se oprească brusc, speriat. Se născuse şi crescuse în East Hampton şi, în toţi cei şaizeci şi cinci de ani de cînd trăia aici, nu se simţise niciodată stingherit sau înfricoşat. Dar în acel moment era plin de emoţie şi nu înţelegea de ce. Era sinistru.

Elias se uită în sus la casă. Luna era sus, o bucată mare de argint care strălucea puternic, aruncînd lumină pe liniile acoperişului, pe coşuri, pe copacii înalţi. Casa ieşea în relief pe fundalul întunecat al cerului şi al pădurii şi arăta nenatural de întunecată, sumbră şi sinistră. În ferestre luminile nu-ţi făceau semne de bun venit, aşa cum se întîmpla cînd Maximilian West era acolo.

Dacă Sir Maximilian e înăuntru, de ce sînt luminile

stinse? se întrebă Elias şi continuă să se uite îngrijorat la casă. Ştia că Sir Maximilian sosise, pentru că văzuse Jaguarul. Se întreba dacă nu cumva Sir Maxim avusese un atac de inimă sau un accident cerebral şi zăcea undeva în casă, lovit şi incapabil să telefoneze după ajutor. Sir Maxim era un bărbat tînăr şi arăta destul de sănătos, dar nu se ştie niciodată despre soarta nimănui în ziua de azi. Pe de altă parte, se poate să se fi dus să se plimbe. Elias alungă această idee chiar din momentul în care îi veni în gînd. Cine s-ar duce să hoinărească prin împrejurimi într-o noapte rece ca asta? Apoi i se năzări că poate cineva l-a luat pe Sir Maxim cu maşina sa proprie şi l-a dus undeva la masă.

Această ultimă teorie era explicaţia cea mai raţională, pînă acum şi Elias avu un sentiment de mare uşurare. Se grăbi pe alee, se duse special spre partea laterală a casei şi se opri la uşa bucătăriei.

Deşi acum era convins că Sir Maximilian West se dusese să ia masa cu un prieten, Elias sună de cîteva ori la uşă. Cum nu veni nici un răspuns, scoase o legătură de chei, o găsi pe cea bună şi intră în casă. Aprinse luminile, închise uşa în urma lui şi din mijlocul camerei strigă:

– Alo, alo, e cineva acasă?

Întrebarea fu întîmpinată de o tăcere deplină, dar asta nu-l surprinse în mod deosebit. Privi prin bucătărie şi descoperi punga cu cumpărături de la *Bloomingdale* şi, controlînd conţinutul ei, văzu că era plină cu provizii pentru sfîrşitul de săptămînă. Se duse apoi la uşa ce ducea spre holul de la intrarea

principală, hotărît să investigheze mai departe posibilitatea în care nu credea, ca Sir Maxim să fie bolnav.

Cînd Elias deschise uşa, avu din nou o presimţire care făcu să i se zbîrlească părul şi să tremure. Spunîndu-şi că era un nebun bătrîn şi prost şi stăpînindu-şi sentimentul neaşteptat şi ridicol de spaimă, aprinse lumina, privi în jur şi văzu că nu e nimic deosebit în hol.

Liniştit, Elias se îndreptă spre uşile duble ale camerei de zi, le deschise şi apăsă butonul principal. Imediat văzu trupul pe podea.

Îi pieri răsuflarea, apoi exclamă cu glas tare:

– O, Doamne!

Pieptul i se strînse şi o secundă rămase încremenit pe loc, cu ochii aţintiţi.

După un moment sau două, Elias reuşi să se stăpînească şi se duse spre trupul nemişcat. Şocul fu ca un pumn în stomac şi privi în jos spre Maximilian West, fără să-şi creadă ochilor, simţind că picioarele i se transformă în gelatină. Crezu că va cădea şi se apucă de spătarul unui scaun, ca să-şi revină.

După ce se calmă, se apropie, văzu sîngele şi rana de pistol, iar inima îi fu cuprinsă de groază. Rana era vizibil serioasă. Îngenunche, uitîndu-se la faţa lui Maxim. Arăta groaznic, avea culoarea osului albit. Elias căută semne de viaţă, îşi puse capul mai aproape de pieptul lui Maxim. Respira. Foarte puţin. Elias îi luă încheietura mîinii, căută pulsul. Era slab, dar era.

Elias se ridică, cu faţa împietrită, cu ochii sticlindu-i

din pricina şocului. Cine făcuse asta? Şi de ce? Îl cuprinse furia şi se gîndi să cerceteze casa, să caute urme, dar îşi schimbă repede părerea. Oricine l-a împuşcat pe Sir Maxim a fugit fără să lase dovezi. În plus, era vital să primească ajutor imediat, dacă voia să-l salveze pe Sir Maxim. Se duse la birou, ridică receptorul şi formă numărul.

– Poliţia satului East Hampton. Ofiţerul Spank la telefon.

– Norman, sînt Elias. Sînt la vila lui West, pe Lily Pond Lane. Sir Maximilian West a fost împuşcat, spuse zguduit. Tocmai l-am găsit. Cheamă spitalul din Southampton să trimită o ambulanţă. Trăieşte, dar se pare că a pierdut mult sînge. Spune-le să se grăbească. Ar fi bine să vii şi tu aici, cît poţi de repede.

– Îndată ce iau legătura cu spitalul, vin, spuse Norman Spank. Amintindu-şi, adăugă brusc: nu atinge nimic, Elias. Şi închise telefonul imediat.

Elias se aşeză greoi pe scaunul de lîngă birou, căută în buzunar şi scoase o bucată de hîrtie pe care scrisese numărul de telefon al lui Douglas Andrews din Manhattan. Îl formă şi cînd telefonul începu să sune, se stăpîni, ca să-i poată comunica tînărului bărbat vestea îngrozitoare.

Maxim plutea în spaţiu... într-un vid mare alb... într-un vast neant.

Voia să deschidă ochii, dar nu putea.

Unde era oare?

Nu ştia. Nici nu-i păsa. Trupul lui, care cu un minut înainte i se păruse fără greutate, acum i se părea greu ca plumbul şi de nemişcat.

Treptat, îşi dădu seama că aude voci. Era vocea unui bărbat, clară, cu rezonanţă, o voce pe care nu o mai auzise. Bărbatul zicea ceva despre o transfuzie de sînge, un glonte care a pătruns lîngă inimă.

Apoi Maxim auzi vorbind o femeie. Vocea ei umplea aerul... era uşoară... muzicală... şi părea familiară, totuşi n-o putea identifica.

– N-o să moară, nu-i aşa, doctore Morrisson? întrebă femeia.

– Facem totul ca să-i salvăm viaţa, răspunse bărbatul. Tonul lui era sumbru. A pierdut mult sînge în momentul împuşcării şi, după cum am explicat, operaţia de extragere a glontelui a fost delicată şi complicată. E într-o stare foarte gravă. N-o să vă amăgesc în privinţa asta.

– Dar are o şansă, nu-i aşa? persistă femeia.

Doctorul nu răspunse imediat. Apoi spuse:

– Din fericire, Maximilian e un bărbat sănătos, e foarte puternic. Acesta e un lucru important. Şi se află în mîinile cele mai bune, aici la spitalul *Muntele Sinai.* Are îngrijire şi un tratament superior şi e sub control zi şi noapte.

Maxim făcu un efort suprem şi reuşi în sfîrşit să-şi ridice pleoapele. Clipi, se obişnui cu lumina, îşi mişcă ochii dintr-o parte în alta, înregistrînd totul.

Văzu un bărbat în halat alb. Trebuie să fie doctorul. Apoi îşi dădu seama că şi alte persoane

stăteau la capătul patului.

Erau femeile.

Stăteau grupate în semicerc. Era conştient că cinci perechi de ochi se uitau la el intens, îl urmăreau, aşteptau. Mama. Prima soţie. A treia soţie. Amanta. Fiica lui, Alix.

Toate femeile din viaţa lui se adunaseră aici, lîngă patul lui. Închise repede ochii. Nu voia să le vadă, să aibă de-a face cu ele.

Totul îi reveni brusc în minte. Îşi aminti cum conducea spre Long Island, în Jaguarul închiriat, cum a intrat în casă în East Hampton, surprinzîndu-l pe intrus. Apoi bărbatul a scos un pistol şi l-a împuşcat. După asta nu-şi mai amintea nimic.

Doctorul din cameră menţionase spitalul *Muntele Sinai.* Deci, fusese adus la New York. De cînd era aici? N-avea habar.

Se întreba dacă avea să moară. Nu voia să moară. Voia să trăiască.

Teddy. Unde era Teddy?

Maxim încercă să deschidă ochii, dar efortul ca s-o facă era mult prea mare.

O voia pe Teddy. Ea putea să-l salveze. Ea îl salvase totdeauna în trecut. Odată, demult, ea spusese despre el că era ca o pisică, avea nouă vieţi. Cîte din cele nouă vieţi le consumase oare?

Nu putea să moară acum. Trebuie să trăiască. Avea atîtea de făcut. Atîtea lucruri de îndreptat.

Maxim încercă să vorbească, dar cuvintele nu voiau să-i vină în gură.

Teddy. Ah, Teddy, unde eşti? Ajută... ajută-mă...

Se simţi alunecînd din nou în vastul şi albul neant, vidul mare, vaporos, care îl înghiţise mai înainte şi cu care se luptase, dar acesta era prea puternic faţă de starea lui de slăbiciune şi îl copleşi.

PARTEA A DOUA

Ursula

Berlin
1938

Nu trebuie să te temi nici de groaza din timpul nopţii,
nici de săgeata care zboară ziua,
nici de ciuma care umblă în întuneric,
nici de molima care bîntuie ziua-n amiaza mare.
O mie să cadă alături de tine şi zece mii la dreapta ta,
dar de tine moartea nu se va apropia.

PSALMII, *91*

6

Femeia stătea în faţa oglinzii stil Empire din dormitor, uitîndu-se fix la imaginea ei. Încet, se răsuci studiindu-şi rochia. O cumpărase într-o călătorie la Paris, în urmă cu trei ani, şi era de la Jean Patou, croitorul ei preferat. O purtase doar o dată de atunci, iar acum îşi dădea seama că îşi păstrase stilul şi eleganţa incomparabile caracteristice şi celelalte creaţii ale lui Patou pe care le avea.

În seara aceea voia să poarte o rochie simplă, de aceea o alesese tocmai pe asta, care arăta ca un şarpe lung pînă la podea şi cădea în falduri de la

umeri pînă la tiv. Mînecile erau lungi, corsajul simplu, gîtul înalt, în timp ce spatele era drapat dînd impresia de glugă. Era făcută din crep mat şi croită cu mare îndemînare, totuşi, ceea ce atrăgea ochiul era culoarea. I se spunea albastru Patou şi era ceva aproape violet, dar nu chiar aşa.

Această nuanţă vibrantă era ornamentul ideal pentru aspectul nordic al femeii. Părul ei era strălucitor ca aurul, pielea albă, ochii de un gri-albastru vag, luminos, mărginiţi de gene dese blonde. Era de înălţime medie, dar statura subţire şi picioarele lungi o făceau să pară mai înaltă. Laba piciorului şi gleznele îi erau delicate, frumos făcute şi avea mîini aristocratice, subţiri, cu degete înguste. Combinaţia între calităţile fizice, capacitatea de a purta bine hainele şi bunul gust înnăscut îi dădeau o eleganţă cu totul deosebită. Impresia generală pe care o lăsa era aceea a unui amestec de feminitate, educaţie şi inteligenţă. Se numea Ursula Westheim. Avea treizeci şi patru de ani.

Satisfăcută că rochia se potrivea atît cu recepţia şi dineul de la Ambasada britanică, la care trebuia să participe în seara aceea, cît şi cu starea ei de spirit, rezervată, cu sentimentul de reţinere, ea se îndreptă încet spre măsuţa de toaletă. Dar cînd ajunse la căminul de marmură albă, se opri şi stătu să-şi încălzească mîinile la uriaşul foc de buşteni care alunga frigul din încăpere în această noapte rece de iarnă.

După un moment, se trezi că se întoarce spre interior, cufundată în nenumăratele ei gînduri, cum avea obiceiul în ultima vreme. Avea din fire o natură

interiorizată, dar această caracteristică se dezvoltase şi se amplificase, devenind mai pronunţată în ultimul an. Trebuia să se controleze, în special cînd era în societate, întrucît căpătase obiceiul să plece cu gîndurile departe, într-un loc cunoscut doar de ea şi unde nimeni nu o putea urma. Soţul ei, Sigmund, se străduia să o înţeleagă şi era infinit de răbdător cu ea şi blînd, dar ea îşi dădea seama că familia lui, în special mama şi sora lui, Hedy, o considerau distantă, impenetrabilă. Ea nu putea face nimic în privinţa asta. Gîndurile ei tulburi erau ca nişte monştri în mintea ei, mereu prezente, dar neconturate în întregime şi deci cu atît mai tulburătoare.

Trăia cu o anxietate enervantă, care nu o mai părăsea în ultima vreme. În plus, nu se mai simţea nicăieri în siguranţă, decît cînd se afla în această casă. Era raiul ei, bastionul ei împotriva urîţeniei din lumea de dincolo de uşi, citadela ei puternică. Erau momente cînd dorea cu adevărat să nu fie nevoită să o părăsească, deoarece, într-un anumit sens, dincolo de aceste ziduri, pentru ea nu exista mai nimic.

Berlinul în care se născuse şi în care crescuse nu mai exista.Azi era un oraş al groazei, al brutalităţii şi banditismului, al tristeţii şi zvonurilor înspăimîntătoare, al perfidiei şi trădării. Gestapoul, poliţia secretă, cutreiera străzile, berăriile şi cafenelele; SS-işti cu chipuri îngheţate erau peste tot unde te uitai, la fel ca banda de criminali fără lege ai lui Hitler, pozînd şi arătînd ridicoli în uniformele lor de operetă, apărînd în faţa întregii lumi ca nişte soldaţi – jucărie care se joacă de-a războiul – numai că jocurile lor erau periculoase, aducătoare de moarte şi cu intenţii

diavoleşti.

Anul trecut fusese la o recepţie la Ambasada franceză, în Pariserplatz, cînd Hitler intrase brusc înăuntru, flancat de Goebbels şi Goering şi de alţi cîţiva adepţi ai săi. Fu uimită văzînd cît de mici erau, cît de neimpresionanţi şi obişnuiţi, arătînd cu totul diferit în realitate faţă de fotografiile lor din ziare, care îi făceau să pară invincibili. Se gîndise că păreau caraghioşi în uniformele lor de carnaval şi pe moment era greu să-i iei în serios cînd treceau călcînd ţanţoş, aroganţi, vulgari şi umflaţi în pene. Dar acel moment fusese trecător, pentru că ea îi luă într-adevăr în serios. Foarte în serios. Puterea pe care o întruchipau era chiar prea reală. Şi era o putere îngrozitoare.

Se întreba mereu cum se poate că un număr atît de mare de oameni s-au lăsat duşi de nas de un bărbat ca Hitler, un fost vagabond, fără cuvînt, care nu era nici măcar german, ci doar un caporal austriac fără educaţie, care nici nu vorbea bine limba germană. Totuşi, uimitor, mulţi credeau că are la inimă doar bunăstarea naţiunii germane şi căzuseră sub vraja lui; marele lui magnetism consta în demagogia sa înşelătoare. Oare oamenii nu-şi dădeau seama de grozăvia pe care o implicau convingerile sale teribile? Îi conducea pe drumul spre iad. Cum de puteau ei oare să-l creadă salvatorul lor?

Îşi exprimase recent aceste gînduri celei mai bune prietene, Renata von Tiegal, iar Renata îi spusese: „Germanii au tendinţa să adore zei falşi, să creadă în idoli falşi. Nici unul dintre noi să nu uite asta".

Atunci, soţul Renatei, Reinhard, remarcase cu o voce plină de regret: „Hitler trebuia oprit cu ani în

urmă. Alianţa occidentală putea s-o facă. Dar n-au făcut-o. Mi-e teamă că acum e prea tîrziu. Pentru noi. Pentru ei".

Kurt von Wittingen, care era şi el prezent în seara aceea, a încheiat blînd: „Britanicii, francezii şi americanii nu au înţeles un fapt fundamental. Că naziştii nu au vrut puterea din cauza situaţiei economice. Ei voiau pur şi simplu puterea".

Ei bine, acum aveau puterea, nu-i aşa? Puterea totală. Ursula tremură fără să vrea, se ţinu de cuier şi îşi sprijini fruntea în mîini. Închise ochii. Ce să facă? Ce să facă? Întrebarea o însoţea mereu, reverberîndu-se la nesfîrşit în mintea ei. O cuprinse panica, dar, după un moment, reuşi să se stăpînească. Va face şi ea ce vor face toţi: vor continua pur şi simplu să meargă înainte. Era singurul răspuns. Nu exista vreo alternativă. Cîte o zi, pe rînd, îşi spuse. Am să trec cîte o zi, una după alta.

Îşi ridică obrazul, ochii ei măsurînd camera. Arăta atît de normal şi deci atît de sigur. Dormitorul ei era cu adevărat frumos, atît de liniştitor, cu amestecul de verde-pal în mătăsurile cu ape de pe pereţi, care atîrnau la ferestre, acopereau scaunele şi un şezlong. Mobila era franţuzească, antichităţi bine armonizate din perioada ei favorită, Ludovic al XVI-lea, iar ici-colo erau răspîndite bibelouri minunate şi mici obiecte pe care le adunase de-a lungul anilor sau le moştenise din familie. Cutii de cuarţ roz, miniaturi în acuarelă, cutii antice de prizat, din porţelan şi vinegrete, figurine Meissen, iar în rame de argint erau fotografii ale familiei şi ale prietenilor, cei pe care îi iubea cel mai mult.

Peste tot erau vase cu flori proaspete de seră, care-şi răspîndeau culorile şi parfumurile în camera ce strălucea la acea oră în lumina blîndă a lămpilor de cristal cu abajururi din mătase roz.

Dormitorul superb era şi mai superb datorită artei. Privirea i se opri în cele din urmă pe picturile lui Renoir şi le admiră din nou, ca în fiecare zi şi ca de obicei, rămînînd uluită. Cît de minunat arătau, în contrast cu pereţii de un verde-pal. Două dintre ele erau tablouri cu nuduri, un altul era portretul unei mame cu cele două fiice, iar al patrulea reprezenta o grădină cu flori. Ursulei, culorile lor îi tăiau respiraţia: roz scoică şi perlă, roz intens şi auriu, nuanţe de albastru şi verde pastel şi galbenul cel mai grozav. Toate erau luminoase, calde şi senzuale şi era minunat să le priveşti. Făceau parte din colecţia Westheim, începută de Friedrich, bunicul lui Sigmund, la sfîrşitul secolului al XIX-lea, imediat după istorica expoziţie a Impresionismului de la Paris, în 1874, iar ea considera un privilegiu faptul că atîrnau aici, în casa ei.

Oftînd, Ursula se ridică, ştiind că Sigmund se întorsese de cîtva timp de la bancă şi că era deja îmbrăcat în haine de seară şi o aştepta la parter. Acum trebuia să se grăbească. Punctual de felul lui, nu-i plăceau întîrzierile la alţii. Se îndreptă spre masa de toaletă cu oglindă, aşezată între două ferestre ce se ridicau pînă la plafonul înalt, şi deschise cutia neagră de piele în care îşi ţinea bijuteriile.

Automat, aproape fără chef, îşi puse o pereche de cercei simpli, cu diamante, îşi trase inelul de logodnă cu diamant alături de verigheta de aur şi încuie cutia.

Nu va purta nimic altceva, nici una dintre piesele importante. Ura ostentaţia chiar şi în vremuri bune, iar acestea erau dintre cele mai rele. Şi de ce să trezească invidia celorlalţi, se gîndi ea.

Depărtîndu-se de masa de toaletă, Ursula îşi aruncă o privire generală finală şi-şi netezi cu o mînă părul scurt, blond, ondulat, înainte de a se duce la dulapul unde îşi ţinea hainele şi pălăriile.

Se auzi o bătaie în uşă şi, înainte de a apuca să răspundă, aceasta se deschise şi subreta ei personală, Gisela, veni în fugă în cameră.

– Sînteţi gata de plecare, Frau Westheim? Ce blană doriţi să purtaţi?

Ursula surîse cu zîmbetul ei frumos şi, cu vocea ei joasă, zise:

– Nu-mi iau haină, şalul de catifea e de ajuns, Gisela. Dacă vrei să fii atît de bună să mi-l scoţi, te rog. A, şi mai am nevoie de o pereche de mănuşi albe de piele. Dacă mă aşteptaţi un moment, mă întorc imediat.

– Da, Frau Westheim.

Ursula ieşi în coridorul dormitorului, împinse uşa din partea opusă ei şi intră. O lampă de noapte lumina slab pe noptieră în camera întunecată, plină de umbre. Merse în vîrful picioarelor la pat şi se uită în jos la băieţelul care dormea acolo, atît de liniştit, cu una dintre mînuţele lui grăsuţe sub obrazul rozaliu. Aplecîndu-se deasupra lui, îi mîngîie părul blond şi îl sărută uşor.

Băiatul se mişcă. O pereche de ochi se deschiseră şi vocea somnoroasă mormăi:

– Mami? Te-am aşteptat, mami.

Ursula simţi un val de căldură şi zîmbi. Simţea o bucurie infinită cînd era cu copilul acesta. Lîngă pat era un scaun, ea îl trase mai aproape, se aşeză, îi luă mîna cealaltă într-a ei.

– Mă îmbrăcam, *mein Schatz*. Tata şi cu mine trebuie să ieşim în seara asta.

– Tata a venit să mă sărute. O să-mi cumpere un poney vara viitoare, o înştiinţă micuţul ei fiu, acum treaz de-a binelea. Ochii lui căprui străluceau de bucurie cînd o privi intens.

Ursula se aplecă să-l sărute din nou. Îşi frecă feţişoara lui caldă de obrazul ei şi, înconjurîndu-i gîtul cu braţele lui tandre şi tinere, se agăţă de ea. Ea îl ţinu aproape, mîngîindu-i capul cu o mînă. Îl iubea atît de mult pe acest băieţel de patru ani. Singurul ei copil. Inima ei. *Era atît de temătoare pentru el. Lui nu trebuia să i se întîmple nimic. Trebuia să-l apere cu viaţa ei.*

Înlăturînd gîndurile tulburi cu care acum trăia zilnic, respiră adînc şi zise:

– Poney-ul tău te va aştepta cînd vom merge la vila din Wannsee, vara viitoare. Tata o să aranjeze să-l ducă acolo pentru tine.

– Mami!

– Da, Maxim?

– O să mă-nveţe tata cum să-l călăresc?

– Desigur, spuse ea zîmbind.

– Cum îl cheamă pe poney?

– Nu ştiu. Încă n-am găsit unul potrivit pentru tine. Dar o să găsim. Hai, acum e timpul să dormi.

Ţinîndu-şi în continuare copilul în braţe, ea se aplecă şi îl aşeză pe pernele albe ca zăpada, dar el

nu vru să-i dea drumul şi se agăţă de ea mai strîns ca niciodată, aproape violent. Cu blîndeţe, ea îi desfăcu braţele şi se ridică în picioare. Atingîndu-i uşor faţa cu vîrful degetelor, îi vorbi cu mare tandreţe:

– Eşti un băieţel atît de bun, Maxim, un băiat dulce, şi te iubesc foarte, foarte mult.

– Te iubesc, mami.

– Noapte bună, *Mäuschen*, vise plecute, îi şopti lîngă obraz.

– Noapte bună. El căscă şi pleoapele începură să-i cadă, iar Ursula ştiu că va fi adormit chiar înainte ca ea să ajungă la uşă. Ieşi în linişte şi se întoarse în dormitorul ei unde îşi luă şalul, mănuşile şi poşeta de seară.

– Noapte bună, Gisela, spuse ea, oprindu-se în uşă; se mai întoarse o dată. Şi te rog nu mă aştepta.

– Dar, *Frau* Westheim, vă ajut totdeauna să...

– Nu, nu, nu-i nevoie, o opri Ursula, blînd. Pot să mă descurc singură, dar oricum, îţi mulţumesc.

Plecă pe coridor spre scara care cobora măreţ pînă în vastul foaier baronesc de la intrare. Casa Westheim era un palat pe Tiergartenstrasse, aproape de Tiergarten, într-un încîntător cartier rezidenţial al Berlinului.

La jumătatea scării, Ursula se opri, stătu nemişcată şi ascultă cu capul într-o parte.

Sigmund cînta la pian în camera de muzică, iar piesa lui Beethoven *„Sonata lunii"* venea spre ea purtată de aerul cald.Era frumoasă... delicată... dar atît de inefabil tristă. Gîtul o duru de o emoţie neaşteptată şi, în mod inexplicabil, îi dădură lacrimile. Îşi dădu seama că dintr-un motiv oarecare această

bucată muzicală părea să o emoţioneze în mod special, poate mai mult ca oricînd înainte.

Mai stătu un moment, revenindu-şi. O uimea luşeul lui Sigmund, era magic. Dacă n-ar fi fost bancher în domeniul investiţiilor, ea considera că ar fi putut deveni cu uşurinţă un pianist de muzică clasică de concert, atît de talentat era. Dar meseria de bancher o avea în sînge. De secole. Trecută din tată-n fiu, încă de cînd Jacob Westheim, întemeietorul dinastiei, deschisese prima bancă comercială la Frankfurt, în 1690. În urmă cu peste o sută de ani, toată familia se mutase la Berlin, iar banca privată de investiţii Westheim, din Gendarmeriemarkt, cartierul financiar al Berlinului, data încă din 1820.

Ceasul din foaier începu să bată şi pendulul sună de şase ori, anunţînd ora şi oprindu-i gîndurile. Se grăbi în jos pe scară depunîndu-şi lucrurile pe o canapea antică pentru îndrăgostiţi, sub o tapiserie Gobelin, apoi traversă pardoseala de marmură albă cu negru, îndreptîndu-se în direcţia camerei de muzică. Aici se opri în uşă, privindu-l pe soţul ei, gîndindu-se cît de frumos arăta în smoking şi cravată neagră.

În momentul cînd o zări, Sigmund se opri din cîntat şi veni repede să o întîmpine. Avea păr castaniu, ochi luminoşi albaştri şi un zîmbet cald, sincer, înalt de un metru optzeci, subţire, bine făcut, ora un bărbat frumos, cu o faţă puternică, bine definită, Avea treizeci şi şase de ani şi era căsătorit cu Ursula de cincisprezece ani.

O îmbrăţişă, apropiindu-şi buzele de obrazul ei. Se cunoscuseră unul pe celălalt de mici copii, iar părinţii

lor speraseră totdeauna că se vor căsători, iar cînd o făcură, două familii germane de elită se uniseră. Dar nu fusese o uniune aranjată. Povestea lor era una adevărată, de dragoste. Se îndrăgostiseră de copii şi nu se doriseră decît unul pe celălalt. Se potriveau de minune.

Sigmund puse capăt îmbrăţişării, o ţinu ceva mai departe de el şi o privi în faţă.

– Eşti foarte frumoasă în seara asta, Ursula.

Un zîmbet slab trecu pe buzele ei, iar în ochi i se citea adînca dragoste pentru el, dar nu îi răspunse nimic.

El o cuprinse şi o conduse înapoi în foaier.

– Voiam să beau un pahar de şampanie cu tine, înainte de a pleca, dar mi-e teamă că nu mai este posibil. Cred că trebuie să mergem. I-am promis Irinei că o întîlnim la recepţie, nu vreau s-o fac să ne aştepte, dat fiind că se duce singură acolo.

Ursula acceptă din cap.

– Desigur, dragul meu.

Vocea ei era atît de înceată, încît abia se auzea. Sigmund se opri, o privi şi îi ridică faţa spre el. Se încruntă cînd văzu îngrijorarea din ochii ei şi gravitatea care i se instalase brusc pe chip.

– Ce s-a întîmplat? Ce-i cu tine?

– Aş vrea să nu fie nevoie să mergem, Sigmund.

– Dar ai fost entuziasmată cînd am primit invitaţia. De ce această schimbare de ultim moment? Părea uimit.

– N-am fost chiar *atît* de entuziasmată, răspunse ea. Nu prea.

– Este important să ne facem apariţia, ştii asta.

Ambasadorul ne aşteaptă.

Un moment, ea nu scoase nici un cuvînt, apoi spuse încet:

– Vor fi şi nazişti acolo.

– E adevărat, aşa-i. Dar naziştii sînt pretutindeni în ziua de azi. Nu trebuie să te laşi copleşită de asta.

Din nou rămase tăcută puţin, înainte de a vorbi mai vehement decît obişnuia.

– Dar mă preocupă, Sigi, sîntem evrei.

– Şi germani, Ursula, germani adevăraţi, la fel ca strămoşii noştri timp de secole înainte de a ne naşte noi. Aminteşte-ţi, facem parte amîndoi din familii mari şi vechi, iar în plus, ca bancher în investiţii, sînt extrem de important şi folositor pentru guvern şi stat, după cum ţi-am arătat atît de des. *Ştii* că au nevoie de mine să- i ajut să ridice economia, şi de legăturile mele în străinătate, de bancherii şi industriaşii pe care-i cunosc, de valuta străină şi aurul pe care îl mînuieşte banca.

O cuprinse pe după umeri şi o ţinu aproape de el, încheind încrezător cu voce liniştitoare:

– Nu e nici un risc, Ursula, te rog, crede asta.

Ea se depărtă şi îl privi drept în faţă, pătrunzător.

– Naziştii mă umplu de groază. Detest să mă aflu undeva în apropierea lor. Urăsc pînă şi faptul că trebuie să respir acelaşi aer.

– Ştiu, ştiu. Dar, Ursula, mulţi dintre bunii noştri prieteni vor fi prezenţi în seara asta şi vom fi cu ei. Renata şi Reinhard, Kurt şi Arabella von Wittingen şi Irina...

Vocea lui se pierdu, nu era sigur cum o va face să se simtă mai bine în acest moment.

– Da, mulţi dintre prietenii noştri vor fi acolo, Sigi, repetă ea, blînd, inclusiv cei care sînt acum membri ai Partidului Nazist. Nici cu ei nu mă simt bine acum.

Aprobă cu o înclinare a capului justeţea comentariilor ei şi făcu o grimasă, apoi îşi drese glasul.

– Mi-e teamă însă că nu putem renunţa la ora asta şi trebuie să plecăm. *Acum*, draga mea. În afară de faptul că nu doresc s-o fac pe Irina să ne aştepte, nu vreau să-l ofensez pe Sir Nevile Henderson, întîrziind.

– Da, desigur, spuse ea imediat, forţîndu-se să zîmbească, arătînd o faţă luminoasă, încercînd imediat să-şi schimbe comportarea. Nu avea nimic de cîştigat supărîndu-l în continuare.

– O să-mi fie bine, Sigi, te rog nu fi îngrijorat din pricina mea.

Privind-o uşurat, îi zîmbi, o luă de braţ, l-l strînse şi împreună ieşiră grăbiţi din camera de muzică în foaier, unde Sigmund luă şalul ei. l-l punea pe umeri cînd Walter, valetul, veni dinspre camerele servitorilor din spatele casei. Walter îşi înclină respectuos capul, se duse la dulapul de haine şi aduse pardesiul lui Sigmund.

– Mulţumesc, Walter, dar cred că am să-l duc în mînă.

Valetul strînse frumos haina, i-o dădu şi îi conduse afară, urîndu-le o seară bună.

7

Maşina aştepta în faţa casei. Karl, şoferul, îi salută respectuos şi le deschise portiera. Sigmund îi spuse că merg la Ambasada britanică şi, o secundă mai tîrziu, Karl luă curba şi se îndreptă pe Tiergarten-strasse, în direcţia Hoffjägerallee.

Ursula privi pe fereastră în timp ce maşina gonea pe lîngă Tiergarten, frumosul parc public care fusese pădurea particulară a prinţilor de Brandenburg, cu sute de ani în urmă. Cît de ameninţător arăta în seara aceasta, se gîndi ea, apropiindu-şi faţa de geam. Copacii fără frunze erau goi, imagini scheletice,

negre, proiectate ca nişte siluete pe cerul rece, întunecat al înserării. Brusc i se făcu frig şi se cuibări mai adînc în şalul ei de catifea.

Apoi, cu ochii minţii, îşi imagină parcul aşa cum era în lunile de vară, cînd îţi lua respiraţia cu frumuseţea lui – întinderile de iarbă, sălciile plîngătoare abundente, teii şi castanii de un verde luxuriant, straturile pline de flori de tot soiul. Dintre boscheţii în plină înflorire, favoritul era liliacul cu buchetele aplecate de flori de mai roz, albe şi mov, umplînd aerul cu un parfum delicat care te urmărea.

Desfăşurat ca un parc englezesc natural, cu lacuri artificiale şi izvoare curgătoare, Tiergarten era majestuos şi senin şi era un loc plin de amintiri plăcute pentru ea. Călărise acolo copil fiind şi tînără fată şi mai călărea şi acum, cînd vremea era frumoasă. Îi plăcuse de asemenea să se plimbe pe cărările şerpuite, pe sub acoperişul pomilor răcoroşi şi umbroşi. În trecut, fusese cu Sigmund; acum se ducea cu Maxim şi cu doica lui. Uneori se plimba singură prin această enclavă plăcută, verde, cînd dorea să fie singură şi să mediteze. Pentru ea, acesta mai era încă un loc de pace şi siguranţă, un refugiu în mijlocul vieţii tulburi din Berlinul de azi. Iar frumuseţea şi simplitatea naturii o linişteau, erau un balsam pentru spiritul ei frămîntat.

Cînd Sigmund îi spuse ceva în legătură cu mama lui, ea îi căută faţa prin întunericul din maşină şi îi puse afectuos o mînă pe braţ, ştiind cît de preocupat era în legătură cu ea. Discutară despre bătrîna doamnă Westheim care nu se simţea prea bine cu

sănătatea, de la moartea soţului ei, în urmă cu doi ani, apoi despre surorile lui, Hedy şi Sigrid şi relaţiile cu mama lor. Discutară pe scurt despre întîmplările din ziua anterioară, rămînînd apoi tăcuţi şi cîtva timp fură prinşi în plasa complicată a propriilor lor gînduri personale.

Ursula, care nu doar îl adora pe Sigmund, dar îi şi respecta modul de gîndire, dorea cu disperare să creadă că avea dreptate în afirmaţiile lui cu privire la situaţia ior faţă de regimul nazist. Dar inteligenţa şi intuiţia ei feminină erau în contradicţie cu asigurările lui. Acestea îi spuneau ei cu totul altceva, îi prevesteau necazuri. Instinctele ei cele mai adînci îi spuneau că se apropie ceva oribil, deşi nu putea spune ce anume şi în ce formă. Încordîndu-se, stătu mai ţeapănă în colţul maşinii. Oare această prevestire îngrozitoare stătea la baza anxietăţii şi îngrijorării ei? Era convinsă că da. Avu un copleşitor sentiment de disperare şi îi îngheţă sîngele în vene.

Gîndurile lui Sigmund erau şi ele tulburate. Era perfect adevărat că se simţea destul de în siguranţă la Berlin, în ciuda climatului epocii, căci, deşi se luaseră măsuri contra evreilor, întreaga familie Westheim fusese lăsată în pace, laolaltă cu alte familii evreieşti cunoscute şi bogate, care erau importante şi folositoare statului. Nici o bucăţică din proprietăţile Westheim nu fusese atinsă, iar banca nu fusese închisă. Nici nu fusese obligat să-şi ia parteneri arieni, aşa cum se întîmplase cu alte întreprinderi evreieşti. Şi, totuşi, în ultima vreme începuse să i se cuibărească în minte o teamă îngrijorătoare că situaţia se va schimba pentru toţi evreii care trăiau în

regimul celui de Al Treilea Reich.

Doar cu cîteva minute înainte, îi dăduse asigurări soţiei sale spunîndu-i cuvinte încurajatoare, nevrînd să-i amplifice neliniştea arzătoare. Dar *el* trebuia să aibă în vedere posibilitatea că ar putea fi curînd în pericol. Dacă n-ar face asta, ar însemna curată nebunie. Poate ar fi înţelept să părăsească Berlinul, să părăsească Germania, aşa cum mulţi o făcuseră deja. Era un om bogat. Probabil că ar putea cumpăra plecarea lor, ar obţine vize de ieşire şi paşapoarte noi. Dar pentru a face asta, ar fi avut nevoie de ajutor, de legătura potrivită cu cei care pot procura documentele necesare. Era pe deplin conştient că mituirea, sperţul şi corupţia erau lucruri obişnuite în Al Treilea Reich; problema era doar să ştie *la cine* să se ducă pentru a obţine ceea ce avea nevoie. Avea prieteni care ar fi putut probabil să-l îndrume în acest sens şi să-i uşureze drumul. Dar ar face-o oare? Şi în cine ar putea avea încredere? Îi trecură prin minte cîteva nume, le cîntări cu grijă.

Karl trecu pe lîngă Hoffjägerallee, înconjură cu maşina cercul care era Grosser Stern, trecu de Siegessäule, coloana înaripată a victoriei care domină centrul şi o luă în jos spre poarta Brandenburg.

Cînd trecură pe sub arcul de triumf al porţii, Ursula îşi aţinti privirea în faţă, spre Unter den Linden. Naziştii desfiguraseră bulevardul larg şi impunător, cel mai glorios din toate bulevardele din Berlin, ridicînd coloane în centrul şi pe laturile lui. Fiecare dintre coloane avea în vîrf un uriaş vultur nazist şi, din cauză că erau luminate puternic, aveau un relief dramatic pe întunecimea cerului. Mascaradă tipic nazistă, se gîndi

Ursula, urînd ceea ce vedea. Pentru ea, coloanele erau turnuri ce anunţau tirania şi pericolul pe care le reprezenta Al Treilea Reich. Îşi întoarse privirea.

Treceau pe Pariserplatz. Părinţii ei avuseseră o casă în această piaţă elegantă, crescuse acolo, se căsătorise cu Sigmund în această casă, iar acolo murise mama ei în 1935, apoi tatăl ei, doar acum un an. Piaţa care jucase un rol atît de important în viaţa ei îi evoca o vreme apusă şi Berlinul pe care-l iubise şi care acum dispăruse în mod tragic pentru totdeauna.

Oftă pe tăcute şi se strădui să-şi alunge descurajarea. Karl cotise la dreapta şi rula pe Wilhelmstrasse, spre numărul 70, unde se afla Ambasada britanică. Se apropiaseră de destinaţie. Îşi compuse expresia şi îşi fixă pe faţă un zîmbet, aşa cum fusese învăţată să facă.

În faţa maşinii lor era un şir de automobile. Unele erau oficiale şi de la diverse ministere; altele erau diplomatice, cu mici steguleţe bătoase pe capotă şi ea le recunoscu pe cele ale Italiei, Americii şi Spaniei.

Un moment mai tîrziu, Ursula cobora din maşină, iar cînd aştepta ca Sigmund să vină din cealaltă parte, privi în sus pe Wilhelmstrasse. Doar la cîteva porţi mai departe de ea se afla Cancelaria Reichului, unde era instalat Hitler cu partizanii săi şi nu se putu opri să nu se întrebe ce planuri diabolice încropeau chiar în momentul ăsta. Spiritul ei se cutremură la acest gînd şi o străbătu un fior.

Tocmai atunci, Sigmund fu lîngă ea, zîmbindu-i, iar ea zîmbi slab, drept răspuns. Nu arătă că observase reacţia ei palidă şi pur şi simplu o luă de cot şi o conduse prin uşile uriaşe deasupra cărora, în vîntul

rece, flutura steagul britanic.

Priveliştea steagului roşu, alb şi albastru îi îmbunătăţi starea de spirit. Nu era doar un stindard de pînză colorată, emblema Marii Britanii, ci un simbol al dreptăţii, democraţiei şi libertăţii.

Sir Neville Henderson, ambasadorul Majestăţii Sale Britanice la Berlin, stătea în holul situat între cele două saloane de recepţie, în capătul scării largi, salutîndu-şi oaspeţii care soseau. Era zîmbitor ca de obicei, bine dispus şi plin de farmec.

Sigmund şi Ursula înaintară încet în spatele celorlalţi oaspeţi, pînă ce, în sfîrşit, Sir Neville îi strînse ei mîna şi o salută cu căldură, înainte de a-şi îndrepta atenţia spre Sigmund. Cei doi bărbaţi schimbară glume cîteva momente, apoi ea şi Sigmund, îndepărtîndu-se, se îndreptară împreună spre unul din cele două saloane unde se serveau băuturi înainte de dineu.

Recepţia era deja în plină desfăşurare, iar sala era aglomerată. În mulţime se simţea nu doar o aură de eleganţă, ci şi o senzaţie de tensiune şi excitare, cum se întîmpla în general în asemenea ocazii la Berlin, în acele zile. Acest lucru se întîmpla mai cu seamă la recepţiile ambasadelor străine care tindeau să capete un scop de politică internaţională.

Candelabre de cristal lucitoare ardeau în plafoanele înalte; mulţime de flori erau grupate în jurul salonului sporind caracterul festiv al atmosferei, iar un mic cuartet de coarde cînta încet într-un colţ. Chelneri

cu mănuşi albe şi frac pluteau prin mulţime, balansînd experimentaţi uriaşe tăvi de argint cu pahare de şampanie sau gustări asortate. Parcă privind în jos la această scenă, atîrna portretul în ulei, în mărime naturală, al Regelui George al VI-lea, recent încoronat cu un an în urmă, care ocupase locul rămas liber după ce slabul şi superficialul său frate, Edward, abdicase pentru a se căsători cu doamna Simpson, aventuriera americană.

– E o adunare, nu glumă, în seara asta, şopti Sigmund la urechea Ursulei, conducînd-o în salon şi privind în jur.

Într-o clipă, un chelner se opri în faţa lor să le ofere şampanie. Sigmund îi mulţumi, luă două cupe, una i-o dădu Ursulei şi îşi ciocni paharul cu al ei. Privi în jur.

– N-o văd pe Irina, tu o vezi?

Ursula îi urmări privirea, trecînd repede pe deasupra mulţimii.

– Nu, mă tem că nu, Sigi, poate este în celălalt salon de recepţie. E o mulţime pestriţă în seara asta.

Ea văzuse corpul diplomatic prezent în totalitate şi descoperi cîţiva ambasadori pe care îi cunoştea din vedere, precum şi feţele familiare ale celor doi corespondenţi străini britanici care discutau cu colegul lor american William Shirer. Amestecaţi printre ei erau miniştri ai guvernului, ofiţeri, nazişti de frunte, membri ai aristocraţiei germane şi berlinezi importanţi.

Unii dintre tinerii străini care locuiau în Berlin erau şi ei prezenţi. Ştia de la Irina că erau populari printre funcţionarii de la Ambasada britanică şi de la cea franceză, pentru că erau fermecători, amuzanţi şi

frumoşi şi înviorau asemenea manifestări diplomatice oficiale. Majoritatea aveau titluri nobiliare şi erau unguri, slavi, lituanieni, austrieci, polonezi, români, sau, ca Irina, ruşi albi. Ei fuseseră dezrădăcinaţi, împreună cu familiile lor, din ţările de baştină de mişcările politice dezordonate dintr-o Europă inexorabil schimbată în urmă cu circa douăzeci de ani, mai întîi de revoluţia rusă şi apoi de căderea Imperiului Austro-Ungar.

Privirea Ursulei cerceta salonul. Se părea că eleganţa era caracteristica serii. Toată lumea era foarte bine îmbrăcată. Bărbaţii purtau smoking sau uniforme militare; femeile erau gătite cu toate podoabele, majoritatea lăudîndu-se cu un oarecare şic, modele care atrăgeau ochiul. Cîteva femei, agăţate de braţul unora dintre nazişti, păreau nepotrivite locului, grase în rochiile lor ţipătoare, cu mîinile, braţele şi gîtul acoperite cu bijuterii vulgare.

În mulţime văzu o figură luminoasă, cunoscută, o fată picantă, zîmbitoare, cu doi ochi albaştri jucăuşi şi o mînă fină care îi făcea semne de salut.

Chipul Ursulei se lumină pe moment.

– Sigi! Irina, acolo!

– Da, am văzut-o şi eu chiar acum. Hai să mergem, draga mea.

O luă de braţ pe Ursula şi se grăbiră spre prietena lor, care veni să-i întîlnească la jumătatea drumului, rochia ei neagră de dantelă stil balerină mişcîndu-se în jurul gleznelor ei fine. O clipă mai tîrziu, se strîngeau în braţe, se sărutau şi rîdeau.

Irina avea o fire veselă şi exuberantă şi era plină de bucuria de a trăi. Pe Ursula o uimise viaţa

extraordinară a prietenei sale, o viaţă marcată de tragedii, răscoală şi tulburări, ce păreau, totuşi, să nu-i fi produs răni.

Prinţesa Irina Trubetzkoi şi mama ei, prinţesa Natalia, fugiseră din Rusia în 1917, cînd a căzut autocraţia Romanovilor şi după ce bolşevicii l-au ucis pe prinţul Igor Trubetzkoi. Irina avusese atunci şase ani, iar mama ei douăzeci şi cinci şi au trăit, ca refugiate, în Lituania, Polonia şi Silezia, înainte de a veni la Berlin. Se stabiliseră în oraş în urmă cu zece ani, cînd Ursula şi Sigmund le întîlniseră prima oară. Recent, mama Irinei se căsătorise cu un baron prusac, văduv şi, după douăzeci şi unu de ani de exil, cele două femei aveau, în sfîrşit, pentru prima dată, un cămin adevărat.

Irina, Sigmund şi Ursula discutau despre schimbarea în bine în soarta prinţesei Natalia, cînd Irina începu să chicotească.

Sigmund rămase cu ochii la ea şi, ridicînd o sprînceană, întrebă perplex:

– Ce este? A spus careva dintre noi ceva care te amuză?

Irina clătină din cap.

– Nu. Mă gîndeam doar că mama mea a căpătat acum un grad de respectabilitate, după căsătoria cu Herr Baron.

Se uită în jur, apoi, cu voce scăzută, zise:

– Asta în privinţa naziştilor. Cît este de ridicol cînd te gîndeşti că a fost totdeauna o femeie dreaptă şi cu un caracter moral impecabil, cu o reputaţie fără pată, în afară de faptul că e de sînge regal şi verişoară cu fostul ţar. Irina se aplecă mai aproape de ei şi spuse

confidenţial:

– Întîmplător, Goebbels tocmai ne-a etichetat pe noi, exilaţii străini: ne spune *gunoi* internaţional, şi încă foarte sfidător.

– A, da, dr. Goebbels... începu Sigmund, dar nu mai continuă restul frazei.

O pereche de ofiţeri SS, tipici pentru teapa lor – cu chip rece şi ochi albaştri, păr blond tuns scurt şi ţinută dreaptă ca un baston – se opriră în faţa lor. Îşi pocniră călcîiele, se înclinară băţos şi îşi aţintiră privirile pătrunzătoare spre Irina. Ambii arborară un zîmbet şi unul dintre ei zise:

– Bună seara, Prinţesă.

– Bună seara, răspunse Irina, repetînd politicos salutul lui, ba chiar cu un zîmbet. Dar ochii ei, de culoarea violetelor, erau de gheaţă.

Ofiţerii se înclinară curtenitori şi plecară, în acelaşi pas, ca nişte roboţi programaţi cu grijă.

– Iar ăştia sînt *gunoi nazist,* şopti Irina. Un cuplu de prozeliţi ai lui Heydrich. Îmi venea să-i scuip în faţă.

Ursula puse o mînă blîndă pe braţul ei şi murmură:

– Te rog, fii atentă ce vorbeşti, Irina, nu ştii niciodată cine ascultă.

– Da, informatori sînt peste tot, spuse încet, acceptînd. Nu ştii în cine să mai ai încredere în ziua de azi.

Irina vorbea acum cu o voce atît de slabă, încît cei doi Westheim trebuiră să se strîngă mai aproape de ea ca să audă ce spunea, iar ea adăugă:

– Un regim putred ca al lor are nevoie de informatori ca să funcţioneze, să înflorească.

Renata von Tiegal, care cerceta salonul de

recepţie de la intrare, îi văzu şi se grăbi spre ei. Ea arăta totdeauna teatral, iar în seara aceea mai mult ca oricînd, îmbrăcată în mătase roşie, culoarea vie îi sublinia părul negru ca cerneala şi pielea ivorie.

– Alo! strigă ea. M-am uitat după voi pe drum. Ce mai faceţi?

Ochii ei negri şi zîmbetul larg radiau afecţiune.

– Sîntem bine, toţi, spuse Sigmund, răspunzînd pentru toţi trei. Iar tu arăţi superb în seara asta, draga mea.

– Vai, mulţumesc, Sigi, făcu ea.

Ursula o luă de braţ pe Renata şi întrebă:

– Şi unde-i Reinhard?

– În celălalt salon de recepţie. Renata privi în jur. Ce mulţime fericită pare a fi în seara asta aici.

– Dar toată lumea e fericită la Berlin, spuse Irina, blînd, cu vocea plină de sarcasm. Sînt cu totul uşuraţi că Hitler a evitat războiul cînd a semnat Pactul de la München, cu primul-ministru britanic şi cu premierul francez, în septembrie.

– Berlinezii stau cu capul în nisip, răspunse Renata şi făcu o mutră acră. Cum poate crede cineva că omuleţul ăsta odios a oprit războiul? Cum Irina rămase tăcută, ea se întoarse spre Sigi. Tu crezi că a făcut aşa ceva?

– Sper, în ciuda lipsei de speranţă, răspunse Sigi.

Irina privi peste umăr să se asigure că nimeni nu trăgea cu urechea la conversaţia lor, văzu că erau izolaţi acolo unde stăteau, apoi remarcă liniştită:

– Hitler poate că i-a păcălit pe Chamberlain şi Daladier, i-a făcut să creadă că el vrea pace, la fel ca şi ei, dar nu ne-a convins, pe mine şi pe mama sau pe

baron, în această privinţă. Helmut crede că scopul lui e să pornească anul viitor contra democraţiilor occidentale.

Renata spuse:

– Bănuiesc că tatăl tău vitreg nu e departe de adevăr.

– Mă rog ca Helmut să n-aibă dreptate – vocea lui Sigmund era la fel de sumbră ca şi figura lui.

Renata începu să clatine din cap.

– Tremur gîndindu-mă la bieţii cehoslovaci. Cînd Hitler a mărşăluit în Ţara Sudeţilor, luna trecută, ei erau sfîrşiţi.

– Vă rog să nu vorbim politică în seara asta, şopti Ursula. Nici măcar aici, în siguranţa relativă a Ambasadei britanice. Mă face să fiu nervoasă.

– Ai absolută dreptate, fu de acord Sigmund. Oricum, în ziua de azi e un joc periculos.

Cu coada ochiului observă că tocmai sosise familia von Wittingen şi, dorind să încheie conversaţia şi avînd nevoie de o scuză ca să vorbească în particular cu Irina, el spuse:

– Hai, Irina, draga mea, hai să mergem să vorbim cu Kurt şi Arabella şi să luăm puţină şampanie pe drum.

Irina fu de acord şi cei doi plecară.

Lăsate singure împreună, Renata se întoarse spre Ursula.

– Te simţi bine, Ursi? întrebă ea încruntîndu-se şi privind-o pe prietena ei. Eşti atît de palidă în seara asta!

Ursuia tăcu un moment, apoi privind-o foarte direct pe Renata îi mărturisi:

– Trăiesc în cea mai corozivă îngrijorare, Ren. Este îngrozitor şi foarte dăunător. Şi, cu toate că încerc cu disperare să mă controlez, majoritatea timpului sînt cuprinsă de o teamă teribilă.

Chipul Renatei reflecta simpatie şi înţelegere.

– Cu toţii simţim la fel şi pe bună dreptate. Sîntem în mîinile unor criminali. Trebuie să privim lucrurile în faţă, guvernul german e condus de un mănunchi de gangsteri.

– Vorbeşte mai încet, îi atrase atenţia Ursula, în şoaptă, Gestapoul este peste tot. Chiar şi la recepţia asta, sînt sigură.

– Da, probabil că ai dreptate, răspunse Renata, trist, adoptînd acelaşi ton şoptit.

Automat, amîndouă se retraseră şi mai mult spre colţ.

Renata privi fix la Ursula, cu disperare, şi scoase un oftat obosit.

– De ce ne-am străduit să venim în seara asta aici, ştiind că locul va fi plin de el şi de SS şi de Dumnezeu mai ştie cine?

– Ca să fim împreună într-o atmosferă prietenească, la o ambasadă prietenă, unde au mai rămas cîţiva oameni civilizaţi, să ai cu cine vorbi şi să avem o seară plăcută unii cu alţii, de asta, murmură Ursula şi îi strînse braţul, încurajator.

– Alo, voi două, spuse o voce răguşită foarte englezească, în spatele lor.

Ele se întoarseră să o salute pe Arabella von Wittingen.

Înaltă, subţire, elegantă în seara aceea, cu un

costum de seară verde închis, din brocart, format dintr-o fustă lungă şi o jachetă, Arabella avea părul blond, ochii de un albastru deschis şi pielea ca de piersică. Ea era fosta Lady Arabella Cunningham şi sora Contelui de Langley.

Arabella, cu gura ei frumoasă strîmbîndu-se amuzată, zise:

– Nu-mi vine să-mi cred ochilor! Unul dintre funcţionarii ambasadorului cred că a înnebunit puţin. Ce liotă de invitaţi! În seara asta sînt prezente cele mai de vază doamne din Berlin, ca să nu mai vorbim de curvele de colo, cele din faţa ofiţerilor nazişti. Rîse. Toate trei arată de parcă acum au ieşit pe uşa din faţă a lui Madam Kitty, continuă ea, referindu-se la cel mai faimos bordel din Berlin. Ar fi trebuit să spun din mai multe paturi de la Madam Kitty, adăugă ea, revenind şi rîse din nou.

Ursula chicoti şi exclamă blînd:

– Eşti ireverenţioasă ca totdeauna şi brutal de onestă, dar tocmai de aceea te iubim, Belle dragă.

Aceste trei femei se iubeau una pe cealaltă şi fuseseră prietene devotate în ultimii optsprezece ani. Se întîlniseră în 1920, ca eleve de şaisprezece ani, la Roedean, faimoasa şcoală englezească de lîngă Brighton. În cei doi ani cît urmaseră cursurile şcolii, fuseseră considerate un trio uluitor – inteligent, plin de încredere, sigur, independent şi uneori rebel. Prietenia lor a continuat şi după şcoală, Renata şi Ursula se duceau frecvent să stea cu Arabella la castelul Langley din Yorkshire, reşedinţa familiei, iar Arabella călătorea la Berlin în diferite perioade ca să

le viziteze pe cele două femei. În 1923, ea şi Renata fuseseră domnişoare de onoare la căsătoria Ursulei cu Sigmund. După nuntă, Arabella se dusese cu Renata să stea în casa logodnicului ei, Graf Reinhard von Tiegal, la castelul său de la marginea pădurilor Spree, în Mark Brandenburg, la ţară, în afara Berlinului. Acolo l-a întîlnit pe Prinţul Rudolf Kurt von Wittingen, de care s-a îndrăgostit, ca şi el de ea. S-au căsătorit un an mai tîrziu, după care Arabella venise să locuiască permanent la Berlin. Cele trei femei se apropiaseră una de alta mai mult ca oricînd şi deveniră la fel de inseparabile ca pe vremea şcolii din Anglia, în adolescenţă.

Rîsul lor de nestăpînit rupse tensiunea pe care o simţiseră Ursula şi Renata înainte de venirea Arabellei. Acum, Renata îi făcu semn unui chelner.

– Hai să mai luăm un pahar de şampanie, le sugeră ea celor mai apropiate prietene, chipul luminîndu-i-se considerabil.

– E o idee bună, făcu Ursula şi se servi cu o cupă de vin. Sînt veacuri de cînd n-am mai avut un moment liniştit împreună, fără copiii noştri. Haideţi să mergem să stăm acolo şi să vorbim cîteva minute.

– Minunat, spuse Arabella, iar Renata fu de acord.

Se îndreptară spre un grup de scaune aranjate în faţa unei ferestre, unde se aşezară confortabil şi începură să vorbească despre lucruri fără importanţă, fiecare din ele dorind cu disperare să creeze un sentiment de normalitate în jurul vieţii lor, în aceste vremuri absolut anormale.

Nu se mişcară pînă cînd soţii lor nu se întoarseră

cu Irina, să le conducă la dineu. Mai tîrziu fură de acord că, pentru ele, acest scurt interludiu a fost cea mai frumoasă parte a serii de la Ambasada britanică.

8

– Mă bucur că i-ai spus Henriettei că trebuie să plecăm, zise Theodora Stein, privind spre prietenul ei, Willy Herzog, care stătea în partea opusă a micului foaier, îmbrăcîndu-şi pardesiul.

– Trebuie să mă scol devreme mîine.

Făcu o strîmbătură gîndindu-se la asta.

Willy confirmă din cap, cînd întinse mîna după pălărie.

– O să prindem doar cîteva ore de somn, e adevărat, şi eu o pornesc devreme mîine. A fost o petrecere grozavă şi m-am distrat, dar a fost puţin

cam lungă.

Theodora privi spre uşa de la camera de zi, de unde se puteau auzi vocile stridente ale cheflilor, rîsete şi muzică la gramofon. Ea ridică din umeri.

– Dar de cîte ori împlineşti douăzeci şi unu de ani, Willy?

Întrucît aceasta era o întrebare retorică, ea nu aşteptă vreun răspuns şi continuă grăbit:

– Presupun că Henrietta voia să iasă ceva straşnic din această aniversare aparte. Şi nu o acuz, ştiu că şi eu voi face la fel cînd o să am douăzeci şi unu. Plănuiesc să dau şi eu o petrecere costumată.

Willy îi zîmbi cu un surîs larg.

– Pe mine ai să mă inviţi?

– *Dacă* ai să mai fii pe aici, Willy Herzog. *Dacă* n-o să fii plecat în America, după cum ameninţi că vei face, răspunse cu o privire ademenitoare. Tot mai plănuieşti să te duci acolo la unchiul tău, Nathan, în Brooklyn, să studiezi ca să devii dentist?

– Doctor, o corectă el. Se încruntă. Problema e să obţin viza americană, Theodora. E foarte dificil. Sînt foarte greu de convins, cred că ţi-am mai spus asta. Oricum, tata are un prieten la Frankfurt care, la rîndul lui, are un prieten care cunoaşte o oficialitate de la consulat care s-ar putea să fie în stare să ne ajute. Contra unei sume corespunzătoare. Pentru asta a plecat tatăl meu la Frankfurt ieri, cu speranţa să-l mituiască pe omul acela şi-să obţină cele trei vize de care avem nevoie – pentru el, pentru sora mea, Clara, şi pentru mine. Willy îşi drese glasul. Mi-ar plăcea să plec în America... vreau să mă duc... dar... Ezită, îşi drese din nou glasul, se uită în jos, îşi studie pantofii.

Apoi îşi fixă ochii lui blînzi, căprui, pe Theodora. Nu vreau să te părăsesc *pe tine*, anunţă el surprinzîndu-se pe el însuşi şi speriind-o pe ea. Uite că am zis-o pînă la urmă, se gîndi el. În sfîrşit, o spusese, avusese curajul să-i spună ce îi stătea în minte de săptămîni. Simţi o uşurare şi acum stătea, uitîndu-se cu dragoste la Theodora.

Stupefiată, fără să poată rosti o vorbă, ea îl privi uimită.

Willy îşi aruncă pălăria şi, luînd-o în braţe, o ţinu aproape.

– Te iubesc, Teddy, spuse pe deasupra capului ei, sărutîndu-i părul blond, mătăsos. Da, te iubesc.

– Vai... Willy... e o cerere în căsătorie, aşadar?

Urmă o scurtă tăcere.

În sfîrşit, spuse:

– Dacă vreau să mă căsătoresc cu tine? Da... da... şi iarăşi da, e o cerere.

– O, Willy! Nu ştiu ce să spun! Am doar nouăsprezece ani, iar tu, la fel, n-ai decît nouăsprezece ani. Eşti atît de tînăr. Şi...

– Nu mă iubeşti?

Acum fu rîndul Theodorei să tacă.

Se întreba dacă îl iubea. Nu era sigură. Poate că da. El era drăguţ, liniştit, studios şi serios în legătură cu medicina pe care voia s-o studieze şi era manierat. Doamna Mandelbaum, mama Henriettei, spunea totdeauna că Willy e un om adevărat. Şi aşa şi era, un om plăcut, lîngă care te simţeai bine, foarte confortabil. Da, Willy era un bărbat bun. Mergea regulat la şcoală şi pe tot cursul anului de cînd îl cunoştea, nu făcuse nimic care s-o supere, nu

călcase în străchini. Dar *căsătorie?* Nu se gîndise la asta pînă acum. Dar ar putea da peste ceva mai rău. Mult mai rău. În plus, nu o deranja cînd o săruta. De fapt, îi plăcea. Avea buze moi, calde, respiraţia plăcută şi mirosea totdeauna proaspăt şi curat, a săpun şi apă de colonie. Şi era blînd cu ea, nu încercase s-o forţeze sau să o împingă să facă ceva rău. Cînd o săruta, ea avea întotdeauna o senzaţie curioasă în interior, inima îi bătea tare, se încălzea şi roşea. Da, Willy era deosebit, dacă se gîndea cu adevărat la asta, ca acum. Nu voia să-l piardă. Brusc, îşi dădu seama că nu va găsi vreodată pe cineva mai bun decît Willy.

Spuse rar:

– Cred că te iubesc, Willy. Urmă o scurtă pauză, apoi spuse mai hotărît: da, te iubesc.

– Ah, Teddy, sînt atît de fericit. Şi vrei să te măriţi cu mine?

Ea făcu o nouă pauză înainte de a rosti:

– Da, Willy Herzog, vreau.

El o luă de bărbie şi îi ridică spre el faţa mică în formă de inimă, îi sărută năsucul frumos şi cîrn, pleoapele şi, în sfîrşit, buzele dulci. Prelungiră sărutul făcîndu-l să dureze şi se agăţară strîns unul de celălalt pînă trebuiră să se despartă ca să răsufle.

Willy îi strînse capul la umărul lui şi îi mîngîie părul şi într-o unire tăcută rămaseră îmbrăţişaţi. Ştiau că şi-au luat un angajament unul faţă de celălalt şi că era un moment serios, plin de înţeles şi preţios pentru amîndoi şi nu voiau să-l lase să treacă.

În cele din urmă, Theodora îl împinse blînd pe Willy, eliberîndu- se din braţele lui.

– Uită-te la ceas, Willy, e aproape miezul nopţii, trebuie să plecăm, şi trebuie să dorm puţin înainte de a mă scula ca să am grijă de Maxim. Micuţul se trezeşte devreme.

– Da, ar fi mai bine să plecăm. Hai.

– Să-mi pun pălăria, mai întîi. E o noapte rece şi e şi mai frig în spate, pe motocicleta ta.

Theodora îşi luă din cuier bereta scoţiană verde cu albastru şi se admiră în oglinda Biedermeier, în timp ce şi-o punea, apoi îşi strînse în jurul gîtului fularul asortat. Scoase din fiecare buzunar al paltonului bleumarin cîte o mănuşă de lînă şi zise:

– Sînt gata.

Ieşiră singuri din apartamentul familiei Mandelbaum, iar Willy închise uşa după ei; oprindu-se pe palier, o luă pe Theodora de umeri şi o răsuci blînd spre el.

– Deci ne-am înţeles, Theodora. O să vii cu mine sub baldachinul de cununie să devii soţia mea?

Ea dădu din cap solemn şi expresia ei era serioasă, iar ochii ei de un verde deschis străluceau şi jucau de bucurie.

– Da, Willy. Da, la ambele tale întrebări. Şi am să-i scriu mătuşii Ketti la Londra, să-i spun. Fiind singura mea rudă în viaţă, o să vrea să ştie că sînt... pe cale... să mă mărit.

– Iar eu am să-l informez pe tatăl meu, cînd se întoarce de la Frankfurt şi am să-i mai spun că nu pot pleca în America. Nu plec fără tine. O să trebuiască să obţinem o viză şi pentru tine, Teddy. Am să stau în Berlin pînă vom putea pleca amîndoi la Brooklyn, la unchiul meu, Nathan.

Ea zîmbi aprobînd din cap, îi luă mîna într-a ei, apoi amîndoi coborîră scara şi traversară vestibulul clădirii.

Cînd Willy deschise uşa ce dădea în stradă, Theodora tresări şi îl apucă de braţ.

– Ascultă! Nu e un zgomot de geamuri sparte?

– Ai dreptate, aşa-i. Sper că nu-i vreun hoţ care încearcă să intre în magazinul de bijuterii al domnului Mandelbaum. Mai bine mă duc să văd. Aşteaptă aici.

– Nu! Nu te duce afară, Willy! E periculos, strigă ea.

El nu dădu atenţie avertismentului şi se grăbi spre străduţa îngustă, unde se ciocni imediat de un soldat din trupele de şoc care stătea şi se uita la clădire. Bărbatul îl apucă pe Willy de umăr şi îl răsuci într-o parte.

– Hei, tu! Uită-te! Uită-te pe unde mergi, nerod neîndemînatic!

– Îmi pare tare rău, domnule, spuse Willy, politicos, luptîndu-se să se elibereze din strînsoarea bărbatului, dar acesta era puternic. Vă rog, daţi-mi drumul.

La asta, soldatul din trupele de şoc îl strînse şi mai tare şi privi la Willy în lumina palidă ce venea prin uşa de la vestibul.

– De ce să-ţi dau drumul? Ai putea fi evreu. Asta e o casă evreiască? Eşti evreu?

Theodora, care ascultase foarte alarmată, nu se mai putu abţine. Ieşi afară, înainte ca Willy să aibă posibilitatea să răspundă şi să spună poate ce nu trebuia.

– Lasă-l să plece! ţipă ea, alergînd spre soldat.

Lasă-l imediat! repetă cu voce ridicată, aproape ţipînd. N-am făcut nimic.

– Ba da, dacă sînteţi evrei. Sînteţi evrei împuţiţi.

Rînji şi răsuci sadic atît de tare umărul lui Willy, încît Theodora se crispă şi abia îşi ţinu răsuflarea.

Willy scrîşni din dinţi, dar nu ţipă, în ciuda durerii ascuţite.

– Hai, mărturiseşte, mîrîi soldatul din trupele de şoc, asta e o casă evreiască şi voi amîndoi sînteţi evrei.

– Nu sîntem evrei! Cum poţi să spui una ca asta? exclamă Theodora. Şi cu o imensă măreţie, se îndreptă, cît era de lungă, împăunîndu-se, şi se uită de sus la el, neclintită.

– Mă numesc Theodora Marie-Theresa Schmidt, iar el este Wilhelm Braun şi sîntem amîndoi buni catolici şi buni germani. Îşi întinse braţul drept înainte făcînd salutul nazist. Heil Hitler! Trăiască minunatul nostru Führer! Trăiască Al Treilea Reich!

Soldatul căscă gura la ea, uimit.

La fel şi Willy. Cînd ea ieşise în fugă în stradă, inima aproape că i se oprise şi rămăsese îngrozit, mai mult pentru ea, decît pentru el. Dar acum ştia că va scăpa datorită acestei scene pe care o juca, pentru că soldatul se va gîndi că nici un evreu nu îndrăznea să-l înfrunte astfel. Furia şi aroganţa ei erau atît de perfect simulate şi vorbea cu atîta convingere, încît nimeni nu s-ar fi putut îndoi că spune adevărul. Era o adevărată performanţă şi Willy se minuna de ea.

Theodora continuă să ţipe la bărbatul acela.

– Ai o lanternă în mînă, urlă ea. Luminează-ne. Luminează-l pe Willy. Hai, fă-o! O să vezi că nu-i

evreu!

Înainte ca soldatul să o poată opri, ea se aplecă şi îi smulse lanterna din mînă, o aprinse şi o îndreptă spre Willy.

Willy îşi ţinu respiraţia din nou, împietrit de teamă pentru ea, pentru ei amîndoi.

– Scoate-ţi pălăria, Willy!

Ea vorbea atît de imperativ, încît el făcu ce spusese, scoţîndu-şi pălăria cu mîna liberă, rugîndu-se în gînd.

– Uită-te la el! îi ordonă ea soldatului. Uită-te la el! Are părul de culoarea nisipului şi mai mulţi pistrui decît ai văzut vreodată la cineva şi ochi căprui. E asta o faţă evreiască? Nu, e o faţă ariană. Apoi întoarse brusc lanterna spre ea.

– Şi uită-te la mine. Sînt tipul nordic personificat. Îşi aruncă părul lung peste umăr. Vezi, am părul blond, ochii verzi şi pielea de culoare trandafirie. Arăt eu a semită? Desigur că nu, pentru că nu sînt.

În cele din urmă, soldatul din trupele de şoc îşi recăpătă vocea.

– Aparenţele pot fi foarte înşelătoare, spuse el. Totuşi, îi mai scăzuse niţel din fanfaronadă şi păru nesigur în faţa furiei ei şi a torentului de vorbe spuse pe un ton atît de superior şi plin de siguranţă. Dar continua să-l ţină pe Willy, ba chiar să-l strîngă mai tare.

Theodora se apropie şi spuse rece ca gheaţa:

– Ce spui e adevărat. Aparenţele pot să înşele. Şi poate nici tu nu eşti ceea ce pari. Am spus mai înainte *Heil Hitler*. De ce nu răspunzi la fel, aşa cum în mod normal ar trebui să faci? Sper că eşti un membru cinstit al partidului.

Îşi trase umerii cu mîndrie şi, scuturînd din cap, vorbi mai arogant ca oricînd:

– Tatăl meu e SS Gruppenführer Schmldt. E bun prieten cu Reichsführer Himmler. Îl cunoaşte foarte bine.

Adunîndu-şi fiecare gram de energie, Theodora flutura acum lanterna înaintea obrazului soldatului uimit. Îl privi fix, de parcă ar fi vrut să-şi fixeze chipul lui în memorie.

– Cum te cheamă, caporal? întrebă îngustîndu-şi ochii.

Soldatul reacţionă aşa cum se aştepta ea, împingîndu-i furios braţul.

– Dă încolo lumina aia din ochii mei! urlă şi, aplecîndu-se spre ea, îi smulse lanterna.

Imperturbabilă, Theodora zise:

– M-ai auzit, caporal? Tatăl meu e prieten cu Himmler şi e un om tare în SS. N-o să fie bucuros cînd o să afle că ne-ai reţinut în modul ăsta. Te-am întrebat cum te cheamă, caporale. Cum?

Era vizibil că soldatul din trupele de şoc crezuse tot ce-i spusese pînă atunci Theodora, iar această a doua referire la Himmler, şeful SS-ului, îl paralizase. Brusc, îi dădu drumul lui Willy.

În acelaşi moment, Theodora îl apucă de braţ pe Willy şi îl trase mai aproape.

– Hai să mergem, zise ea.

– Da, mai bine aţi pleca, exclamă tăios soldatul, dîndu-se îndărăt. Plecaţi, duceţi-vă acasă. Se vor întîmpla multe. Curînd nu veţi mai fi în siguranţă pe străzi. În seara asta umblăm după evrei.

Rîse răguşit şi se lovi peste şold, ca şi cînd ar fi

fost o glumă bună şl apoi, întorcîndu-se brusc, plecă în josul străzii înguste, luminînd cu lanterna vitrinele magazinelor.

Willy se sufocă.

– Uite ce au făcut la magazinul domnului Mandelbaum.

– Grăbeşte-te, Willy! Grăbeşte-te! şopti Theodora, luînd mîna lui Willy şi alergînd amîndoi în direcţia opusă, departe de clădire şi de magazinul de bijuterii al domnului Mandelbaum, cît mai departe de Kurfursterdamm. Văzură imediat că era prăpăd pe stradă, aşa că umblară cît putură de repede, în timp ce paşii lor răsunau pe pavaj, pînă ajunseră la felinarul unde Willy îşi parcase motocicleta. Se simţiră uşuraţi văzînd că nu fusese atinsă, dar ştiau că au ajuns în ultimul moment. Se urcară, respirînd din greu cînd se aşezară în şa.

– Ţine-te strîns! ordonă Willy, iar Teddy îi înconjură pieptul cu braţele, în timp ce motocicleta sări înainte şi o porni în jos pe Kurfursterdamm, în mare viteză.

Furgoane, camioane se opreau acum de-a lungul marelui bulevard plin de magazine, de cafenele şi blocuri de locuinţe. Soldaţi de şoc şi ucigaşi ieşeau din ele ţinînd în mîini topoare, puşti, bastoane şi măciuci. Ca nişte maniaci înfierbîntaţi, alergau în toate direcţiile spărgînd vitrinele magazinelor deţinute de evrei, aruncînd mărfuri pe stradă, distrugînd faţadele cafenelelor şi despicînd uşile caselor de locuit. Zgomotele asurzitoare ale geamurilor sparte se îmbinau cu sunetele scoase de lemnul despicat şi cu urletele de triumf ale mulţimii înnebunite, conduse de soldaţii din trupele de şoc, urlete care îţi îngheţau

sîngele în vene.

Theodora tremura. Ţinîndu-se de Willy mai strîns ca oricînd, îi striga la ureche:

– Mai repede! Mai repede! Scoate-ne de-aici!

El conduse motocicleta cît mai repede, în scrîşnet de cauciucuri şi, în cîteva minute, lăsau în urma lor Kurfurstendamm. Willy se îndrepta spre Stulerstrasse, care dădea în Fiergartenstrasse, unde locuia familia Westheim şi unde Theodora lucra ca doică a tînărului Maxim.

Erau acum pe Fasanenstrasse. Drept în faţa lor era frumoasa şi vechea Sinagogă Centrală şi, cînd se apropiară, fură îngroziţi. Ucigaşi şi soldaţi din trupele de şoc spărgeau toate geamurile şi dădeau foc clădirii cu torţe aprinse.

Willy acceleră la maximum, deşi acesta era un lucru periculos, şi ţîşni înainte ca să scape de această scenă de distrugere violentă. Dar nu înainte de a zări sulurile sfinte zăcînd pe stradă împreună cu alte sfărîmături. Pe lîngă ele, erau cărţi şi şaluri de rugăciune, toate fiind călcate în picioare de mulţimea înnebunită, în rîsete isterice, însoţite de urlete şi obscenităţi la adresa evreilor.

– Nu-mi vine să cred că dau foc sinagogii, se tîngui Theodora la urechea lui Willy şi începu să plîngă, vîrîndu-şi faţa în spinarea lui.

Willy dorea cu disperare să oprească pentru a o linişti, dar nu îndrăznea s-o facă pînă ce nu ieşeau din cartier, într-o parte mai sigură a Berlinului. Acceleră mai tare, cît putu de tare şi, în cele din urmă, tăie Kantstrasse şi se grăbi în jos pe Budapesterstrasse. Acesta era un bulevard în curbă, care ducea direct la

Stulerstrasse. Cînd intră pe bulevard, văzu cu mare uşurare că strada era liniştită, complet goală; de fapt, putea fi şi pe altă planetă, atît era de paşnică. Se opri la marginea şoselei, la umbra unor copaci, şi sări de pe motocicletă.

Theodora tot mai plîngea, clătinîndu-şi acum capul dintr-o parte în alta, cu mîinile la ochii din care curgeau lacrimile.

– Doamne, iartă-mă! Doamne, iartă-mă că mi-am negat moştenirea, că mi-am negat religia, că m-am negat pe mine şi tot ce sînt!

Willy o luă în braţe şi ea plînse, fără să se poată controla, agăţîndu-se de el. O mîngîie pe spate, încercînd s-o liniştească.

Cu mare blîndeţe, spuse:

– Dumnezeu te iartă. Ştiu asta. Ne-ai salvat, nu-i aşa? Cu gîndirea ta rapidă şi cu mutra ta. Ai un cap bun pe umeri, Teddy. Şi sînge rece. Mult sînge rece. Asta ne-a salvat.

– N-ar fi trebuit să neg că sîntem evrei, oftă ea. A fost un lucru nejust, Willy.

– Asta ne-a salvat. Şi asta contează.

Ea se uită la faţa lui gravă şi întrebă printre lacrimi:

– De ce, Willy? De ce? De ce fac asta? Şi de ce dau foc sinagogii?

El tăcu un moment şi apoi spuse cu o voce îngrijorată.

– Naziştii au transformat prejudecata în ură, iar în seara asta sîntem martorii unei furii naziste împotriva noastră, a caselor, a negoţurilor şi a locurilor noastre de rugăciune. Ard, distrug cu vandalism şi profanează tot ce aparţine evreilor, pentru că ne urăsc cu o

teribilă, îngrozitoare sete de răzbunare.

– Ah, Willy.

O ţinu din nou strîns lîngă el, ca să nu vadă lacrimile care-i înceţoşaseră brusc ochii.

Theodora se străduia să-şi oprească suspinele, trăgînd aer printre sughiţuri de plîns, iar în scurt timp se mai linişti şi era în stare să se stăpînească.

– Willy!

– Da, Teddy?

– Vor să ne omoare pe toţi, şopti ea, lîngă umărul lui.

El nu-i răspunse. Ştia că ea avea dreptate. Şi se temea.

9

Theodora se simţi mult mai în siguranţă odată ajunsă în palatul Westheim de pe Tiergartenstrasse.

Încuie şi puse zăvorul în urma ei, apoi se sprijini cu spatele de uşă, încercînd să-şi revină. Nu o mai zguduiau suspinele, lacrimile i se uscaseră pe faţă, dar era încă profund tulburată. Violenţa pe care o văzuse mai înainte pe străzi, ferocitatea atacului asupra sinagogii rămăseseră întipărite şi de neşters în mintea ei.

După ce respiră adînc de cîteva ori liniştindu-se, traversă repede foaierul cu marmură albă şi neagră,

ciocănitul metalic al tocurilor ei în podea fiind singurele sunete în uriaşa clădire tăcută. Se părea că toată lumea dormea adînc, fără să-şi dea seama de răbufnirea de afară. Mulţimea nu se apropiase de acest cartier exclusiv rezidenţial, ocupat în majoritate de familii creştine bogate, ci îşi concentrase atacurile în jurul zonei Kurfurstendamm.

O lampă antică de porţelan aşezată pe un bufet, într-o parte a tapiseriei Gobelin, fusese lăsată aprinsă, pentru ea, fără îndoială, de către Frau Westheim, după ce aceasta se întorsese de la dineul de la Ambasada britanică. Îi lumină drumul pînă la scara cea mare.

Cînd ajunse pe palier, în capul scării, aprinse luminile şi trecu prin coridorul principal. Se opri la uşa lui Maxim, stătu să asculte, apoi o deschise şi se uită înăuntru.

Lămpiţa de noapte de pe noptieră dădea o lumină slabă şi ea se simţi liniştită văzînd copilul dormind. Închizînd încet uşa ca să nu-l trezească, se întoarse şi, în loc să se ducă în camera ei, care era alături de a lui Maxim, se duse spre dormitorul părinţilor lui. Bătu uşor la uşă.

Aşteptă cîteva momente şi era gata să bată din nou, cînd Sigmund deschise uşa, îmbrăcat în pijama şi într-un halat închis de mătase.

Luat prin surprindere, văzînd că era ea şi nu unul dintre servitori, o privi fix, încruntîndu-se.

– Theodora! Ce-i? Ce s-a întîmplat? Eşti albă ca varul.

O privi dintr-o parte, în coridorul slab luminat.

El era gata să mai spună ceva, cînd Theodora

puse degetul la gură, dădu din cap şi se uită spre camera copilului.

– Ssst, şopti ea, să nu-l trezim pe Maxim.

Sigmund aprobă din cap şi deschise mai tare uşa, ca să o lase să intre.

Ursula coborîse din pat şi îşi trăgea capotul, îngrijorarea umbrindu-i ochii albaştri.

Cînd văzu faţa albă a Theodorei şi şocul ce se citea în ochii ei, tulburarea fetei i se transmise imediat.

– Teddy, ce s-a întîmplat? Ia uite, ai şi plîns. Ce te-a supărat atît?

Theodora stătea în mijlocul frumosului dormitor, cu pereţii lui de mătase verde ce făceau ape, cu multe obiecte fine şi ilustre opere de artă, întrebîndu-se de unde să înceapă, cum să povestească acestei perechi rafinate şi aristocrate despre violenţa hidoasă şi distrugerea la care fusese martoră, acolo afară, în centrul oraşului. O secundă nu-şi putu găsi cuvintele.

Cu gura tremurînd se uită fix la Ursula.

Ursula o privi pe fată cu o expresie de adîncă îngrijorare. Theodora era în grija ei, o luase în casa ei cu trei ani în urmă, după moartea lui Frau Rosa Stein, mama Theodorei şi văduva doctorului Johann Stein. Pînă la moartea lui, în 1933, doctorul fusese mulţi ani medicul devotat al familiei Westheim. Cînd Teddy venise să locuiască la familia Westheim, la vîrsta de şaisprezece ani, Ursula îndeplinea o promisiune făcută mamei lui Teddy, pe patul de moarte, că va avea grijă de ea pînă la majorat sau pînă se va căsători. Ursula îşi luase în serios promisiunea făcută şi, cu toate că Teddy era doica lui Maxim, fata era tratată cu cea mai mare simpatie şi afecţiune ca şi

cînd ar fi fost un membru al familiei.

Acum Ursula zise cu blîndeţe:

– Teddy dragă, te rog spune-ne ce ţi s-a întîmplat.

Theodora dădu din cap şi vorbele începură să-i curgă cu mare repezeală.

– Acolo, afară. Pe străzi. Naziştii au înnebunit. Fac lucruri îngrozitoare. Distrug proprietăţi evreieşti. Sparg vitrinele magazinelor, cafenelelor. Distrug ca să-şi facă drum în apartamentele din blocuri. Şi au dat foc Sinagogii Centrale. Au ars-o pînă în temelii. Am văzut cu ochii mei!

– O, Doamne sfinte! Doamne sfinte! strigă Ursula. Faţa ei se făcu cenuşie şi o cuprinse un tremur interior. Întinse mîna şi se apucă de spătarul unui scaun şi acel sentiment de groază pe care şi-l reprimase săptămîni întregi apăru din nou şi i se puse ca o greutate pe piept.

Îngrijorată, îşi aruncă privirea spre Sigmund şi se uitară unul la celălalt fără să le vină să creadă. Erau înspăimîntaţi de ceea ce auziseră mai înainte.

Întorcîndu-se din nou spre Teddy, Ursula spuse:

– Slavă Domnului că n-ai păţit nimic. N-ai păţit, nu-i aşa?

– Nu, Frau Westheim.

– N-ai fost singură în seara asta, nu-i aşa, Teddy? interveni Sigmund.

– Am fost cu Willy, Herr Westheim.

– Willy? repetă el cu o figură întrebătoare.

– Fiul profesorului Herzog, zise scurt Ursula. Studiază la universitate şi iese cu Teddy în zilele ei libere, de aproape un an.

– Da, sigur, acum îmi amintesc.

Sigmund îşi aţinti din nou ochii lui albaştri-deschis spre Teddy.

– Cum ai ajuns acasă? Cum ai reuşit să treci printre ei?

– Cu motocicleta lui Willy. A condus ca un nebun. Dar a fost necesar. Era groaznic, înspăimîntător, mai ales pe Ku'Damm şi pe Fasanenstrasse.

– Vai, Teddy, Teddy, făcu Ursula, cu voce scăzută şi aspră. Te-am avertizat să nu stai tîrziu seara în oraş. Vremurile în care trăim sînt teribil de periculoase.

– Ştiu. Şi-mi pare rău, Frau Westheim. Ştiu că vă îngrijoraţi pentru mine. Dar petrecerea zilei de naştere a Henriettei s-a prelungit mai mult decît ne-am aşteptat. Am tot încercat să plecăm. În sfîrşit, am plecat pe la miezul nopţii. Violenţele abia începeau.

Ursula se încruntă, gîndindu-se că drumul lor fără obstacole prin oraşul în fierbere fusese nici mai mult nici mai puţin decît un miracol şi întrebă:

– Nimeni nu v-a supărat? Nu v-a oprit? N-a tras în voi?

– Nu atunci cînd mergeam cu motocicleta. Dar... ştiţi... a fost un mic incident cînd am părăsit apartamentul. Willy a dat întîmplător peste un soldat din trupele de şoc, lîngă clădirea unde stă familia Mandelbaum, iar acesta l-a apucat pe Willy şi a început să pună întrebări...

– Trupele de şoc! Ursula căscă ochii şi îşi duse mîna la gură. Mulţimea de civili era una, iar implicarea trupelor de şoc însemna ceva cu totul diferit... şi mult mai ameninţător.

– Da, din trupele de şoc, şi repovesti grăitor tot ce

se întîmplase între ea şi nazist cînd ieşise să se confrunte cu el pe stradă. Nu scăpă nici un amănunt.

Ursula fu stăpînită de groază tot timpul povestirii, iar cînd Teddy termină, ea exclamă:

– Ce ai făcut a fost teribil, teribil de periculos. Consecinţele pentru tine şi Willy puteau fi dezastruoase. Oribile. Soldatul ar fi putut să vă bată sau să vă omoare. Ba, ceea ce îţi vine şi mai greu să-ţi închipui, ar fi putut să vă tîrască pe amîndoi la Centrala Gestapoului pentru interogatoriu. Oamenii care au fost duşi cu forţa în Prinz-Albrechtstrasse nu au ieşit totdeauna vii de acolo. Şi chiar dacă au ieşit, au rămas de regulă nişte ruine nepăsătoare din cauza torturilor la care au fost supuşi.

Teddy îngheţă, dîndu-şi seama că tot ce spunea Ursula Westheim era adevărat. Îşi muşcă buza şi spuse necăjită:

– Am reacţionat... fără să mă gîndesc. Eram sigură că insolenţa şi manierele mele de superioritate îl vor convinge că nu sînt evreică. Am avut dreptate în legătură cu asta, Frau Westheim... m-a crezut cu adevărat că tatăl meu e în SS şi că e prieten cu Himmler.

– Teddy a făcut ce-a crezut ea că e mai bine, sînt absolut sigur de asta, şi fără îndoială că şi-a pus mintea la contribuţie, îi spuse Sigmund Ursulei. Apoi o privi pe Teddy şi clătină din cap. Ochii lui blînzi erau gravi cînd, după o scurtă pauză, murmură:

– Nu cred că mai trebuie să pui la încercare providenţa. A doua oară s-ar putea să nu mai reuşeşti.

– Da, acum îmi dau seama de asta, recunoscu

Teddy. Willy era îngrozit cînd ţipam la soldatul din trupele de şoc. Îngrozit pentru noi amîndoi, după cum mi-a zis mai tîrziu.

– Şi unde-i Willy? întrebă Sigmund. E jos?

– Nu, s-a dus acasă. Tatăl lui e plecat şi era îngrijorat pentru sora lui, Clara, singură în apartament.

– Dar e periculos afară, pe stradă, reacţionă Sigmund. Ar fi trebuit să insişti să rămînă aici în noaptea asta.

Ursula spuse:

– Sînt sigură că Willy n-a păţit nimic, Sigi. Stă aproape, în spatele nostru, lîngă Landwehrkanal.

– Willy trebuie să fi ajuns fără probleme acasă, pînă acum, afirmă Teddy. Îi trebuie doar cîteva minute cu motocicleta şi totul era liniştit în cartier cînd m-a lăsat pe mine.

Sigmund se duse la una dintre ferestre, desfăcu draperiile de mătase şi se uită îngrijorat pe Tiergartenstrasse. Văzu că strada, jos, era cu adevărat goală, iar aceasta îl linişti că, fără îndoială, băiatul ajunsese acasă fără să mai dea de bucluc. Totuşi, arătă spre telefonul de pe măsuţa de scris a Ursulei şi zise:

– Cred că ne-am simţi cu toţii mult mai bine, Teddy, dacă l-ai suna pe Willy.

– Da, Herr Westheim, răspunse Teddy şi făcu ce-i ceruse el. Telefonul din apartamentul familiei Herzog fu ridicat după al doilea semnal, Willy fiind la aparat.

– Da? făcu el prudent.

– Eu sînt, Teddy, răspunse ea. Herr Westheim mi-a zis să te sun, Willy, să controlez dacă ai ajuns cu bine acasă.

El îi spuse că ajunsese fără incidente şi fără să zărească nici o persoană.

După ce închise telefonul, Teddy se întoarse spre Sigmund.

– E bine. Spune că a ajuns acasă în cîteva minute. Străzile din jur sînt liniştite, Herr Westheim.

Sigmund dădu din cap, iar pe chipul lui se vedea uşurarea.

– Trupele de şoc, spuse Ursula şi îi aruncă lui Sigmund o privire plină de înţeles. Deci, pe cît se vede, guvernul nu numai că închide ochii la aceste demonstraţii antisemite. Acum este implicat activ în ele.

– Aşa se pare, spuse Teddy. Am văzut o grămadă de trupe de şoc în drum spre casă. Ei conduceau mulţimea de oameni...

Theodora se opri cuprinsă de un val de ameţeală. Se clătină pe picioare şi se întrebă dacă nu cumva va leşina.

Ursula alergă imediat spre ea şi o cuprinse cu un braţ, ca să o sprijine. O ajută să-şi scoată paltonul şi bereta, purtîndu-se cu ea de parcă ar fi fost vorba de Maxim. Luînd-o de mînă, Ursula o conduse la cămin, unde mai pîlpîiau cîţiva cărbuni. Uitîndu-se peste umăr la Sigmund, îi spuse:

– Cred că ar fi bun un pahar de coniac. Mîinile lui Teddy sînt îngheţate.

– Desigur. Îi aduc imediat.

Sigmund se duse în camera alăturată – biroul lui de la etaj – unde lucra uneori şi unde era un bar mic, dar bine aprovizionat.

Între timp, Ursula şi Teddy se aşezară pe fotoliu,

Ursula încercînd să încălzească mîinile fetei, frecîndu-i-le între ale ei.

Theodora îi aruncă deodată o privire şi exclamă:

– Erau atît de răi cînd au atacat sinagoga. I-au dat foc! Nu-mi puteam închipui că se poate întîmpla un lucru atît de groaznic.

Scena aceasta era atît de ucigător de clară în mintea ei, încît începu să plîngă, iar lacrimile îi curgeau pe obraz fără să le poată opri. Ursula îi şterse cu blîndeţe lacrimile cu vîrful degetelor, încercînd s-o liniştească.

Sigmund reveni în cîteva secunde, ducînd o tavă de argint cu trei pahărele de coniac.

– Cred că avem cu toţii nevoie de o picătură din asta, zise el.

Theodora luă o înghiţitură zdravănă de coniac şi îi simţi imediat căldura în gît. Mai luă o înghiţitură şi, punînd paharul pe o masă alăturată, îşi plimbă privirea de la Ursula la Sigmund.

– Mulţumesc, spuse încet, cu o expresie de adîncă gratitudine. Vă mulţumesc că sînteţi totdeauna aşa de buni cu mine.

Sigmund dădu peste cap micul pahar de coniac, dintr-o singură înghiţitură, şi spuse:

– Trebuie să mă duc să dau cîteva telefoane... lui Hedy, ca să mă asigur că ea şi mama sînt bine. Sînt absolut sigur că nu-i nimic acolo, în Grunewald. Sigrid e cu Thomas la Hamburg, pentru afaceri, aşa că de ei nu trebuie să ne îngrijorăm. Şi apoi, trebuie să dau de paznicul de noapte de la bancă, să controlez situaţia din Gendarmenmarkt.

– Da, desigur, fă asta, fu de acord Ursula.

Sigmund dădu din cap şi dispăru înspre biroul său.

Theodora scotoci prin buzunarul rochiei albastre de lînă, îşi scoase batista şi îşi suflă nasul.

– Îmi pare rău că nu m-am mai putut stăpîni adineauri, Frau Westheim. Dar n-am putut. A fost cea mai înspăimîntătoare experienţă. Ştiu un singur lucru... N-am să uit niciodată data de nouă noiembrie... A douăzeci şi una aniversare a Henriettei Mandelbaum şi noaptea în care naziştii au ars Sinagoga Centrală. Nu, n-am s-o uit niciodată, încheie vehement. Cît voi trăi.

– Nu cred s-o uite cineva, replică Ursula.

Ea se duse la fereastră, trase la o parte draperia şi se uită spre cer. Era negru ca smoala şi semănat cu stele strălucitoare, iar la orizont putea vedea o pată diformă, roşie, înălţîndu-se. Foc, gîndi ea. Mai dau foc la ceva, în altă parte a oraşului. Poate o altă sinagogă. Sau casa cuiva. Sau şi una, şi alta. Unde o să ajungem? Doamne, Dumnezeule, unde o să ajungem?

Sigmund nu rămase mult timp la telefon şi reveni curînd în dormitor, spunînd cu uşurare vizibilă:

– Am vorbit cu Hedy. Grunewaldul e liniştit şi adormit ca totdeauna, iar paznicul de noapte de la bancă zice că pînă acum nu s-a întîmplat nimic pe acolo, în cartierul financiar. Aşa că poate demonstraţiile din Ku'Damm şi Fasanenstrasse sînt doar incidente izolate, pornite de huliganii şi cuţitarii care scapă atît de des de sub control...

– Mă îndoiesc, remarcă Ursula, cu vocea foarte blîndă. Nu atunci cînd sînt implicaţi cei din trupele de

şoc. E un lucru mai serios decît tot ce am văzut pînă acum.

– Poate, mormăi Sigmund, fără convingere. În sinea lui, era de acord cu ea, dar nu voia să-i sporească teama şi nici nu voia s-o sperie şi mai mult pe Theodora... şi aşa trecuse prin destule în noaptea aceea.

Brusc, Ursula spuse:

– Ăsta-i începutul.

– Începutul, Frau Westheim? Ce început? întrebă Theodora.

Se lăsă o tăcere înainte ca Ursula să răspundă.

– Începutul sfîrşitului evreilor în Germania.

După ce Theodora plecă la culcare, Ursula şi Sigmund se aşezară amîndoi pe fotoliu, străduindu-se să analizeze dramaticele evenimente ale nopţii, încercînd să înţeleagă ce preziceau ele pentru viitor.

La un moment dat, Ursula se întoarse spre el şi spuse încet:

– Nu mă mai proteja nespunîndu-mi ce gîndeşti cu adevărat, Sigi. Sînt mult prea deşteaptă ca să fiu păcălită, mai ales de propriul meu soţ, un bărbat pe care l-am cunoscut din copilărie.

– Da, ai dreptate, spuse el cu un oftat uşor. Dar eu am vrut să fac să fie mai bine pentru tine.

Ea încercă să zîmbească, fără succes însă.

– Ca totdeauna, dragul meu Sigi, ca totdeauna.

Ea îi ţinu mîna foarte strîns şi, după un timp, zise

cu o voce înecată de emoţie:

– Trebuie să plecăm, Sigi... să părăsim casa asta... să părăsim vila din Wannsee... să părăsim banca... să părăsim colecţia de artă... să ne părăsim toate bunurile... şi să plecăm. Trebuie să părăsim Berlinul, Sigi. Trebuie să ieşim din Germania.

– Da, ştiu, spuse el sumbru. O ştiu de fapt de multă vreme, dar probabil că n-am vrut să privesc lucrurile în faţă.

Oftă din nou.

– Toată familia trebuie să plece, şi Theodora. N-o putem lăsa, ar fi de neconceput. O să vină cu noi. Trebuie să obţinem vize de ieşire pentru toţi, precum şi vize de intrare în altă ţară.

– Cum?

Într-adevăr, cum, gîndi el, dar spuse:

– Ca să fiu sincer, Ursula, nu ştiu... încă. Dar voi reuşi. Chiar foarte curînd. Cu siguranţă că am un atu în favoarea mea.

– Ce anume, Sigi?

– Banii.

10

– Iertaţi-mă, stimată doamnă, spuse valetul, cerîndu-şi scuze că o deranjează.

Ursula îl privi, de la masa ei de scris stil Ludovic al XVI-lea, aflată în capătul dormitorului, unde şedea şi lucra.

– Nu face nimic, Walter. Ce este?

– Contesa von Tiegal este aici, stimată doamnă.

Ursula fu uimită pe moment.

– Contesa von Tiegal e aici? repetă ea.

Walter dădu din cap.

– Da, stimată doamnă.

– Te rog condu-o în bibliotecă, cobor într-un minut. Oferă-i o cafea şi am să beau şi eu una.

– Da, stimată doamnă, răspunse el, în şoaptă, în timp ce ieşea închizînd încet uşa în urma lui.

Ursula băgă hîrtiile în sertarul de sus al mesei, îl încuie şi îşi puse cheia în buzunar. Îşi netezi cu ambele mîini fusta rochiei de lînă de culoare gri închis, îndreptîndu-se spre masa de toaletă unde se privi în oglindă. Avea faţa trasă, buzele îi erau palide şi încordate şi avea cearcăne negre sub ochi. Faptul nu o surprinse, avînd în vedere întîmplările din seara anterioară. Nu dormise, stătuse trează pînă se luminase de ziuă, îngrijorîndu-se şi gîndindu-se la nenorocirea şi viitorul lor. Nici Sigmund nu dormise, se trezise la ora şase şi plecase foarte devreme la bancă. Vorbise deja cu ea la telefon de cîteva ori de cînd plecase de-acasă, ţinîndu-şi promisiunea de a păstra legătura, de a o informa despre orice evenimente noi după noaptea aceea de nebunie din oraş.

Îşi trecu pieptenele prin părul blond, scurt, îl netezi neglijent, apoi se îndreptă spre uşă uitîndu-se la ceas. Era încă devreme. Nici măcar nu era ora nouă. Ştia motivul pentru care venise Renata, pentru care voia s-o vadă. Venise dintr-o îngrijorare reală în privinţa lor, iar Ursula era nemăsurat de impresionată de gestul ei.

Un moment mai tîrziu se grăbea să coboare scara, traversă holul şi împinse uşile duble ale bibliotecii.

Renata era în picioare, privind afară pe fereastră. Cînd Ursula intră, se întoarse şi alergă spre ea s-o întîmpine. O prinse aproape brutal, o îmbrăţişă strîns,

repetînd de mai multe ori înainte de a-i da drumul:

– Ah, Ursi, Ursi, iartă-mă că am năvălit aşa peste tine, fără să te anunţ, continuă Renata, dar am vrut să vorbesc cu tine urgent, iar telefonul nostru nu funcţionează.

– Ai făcut bine că ai venit, Ren, şi sînt bucuroasă că eşti aici. Tu mă faci totdeauna să mă simt mai bine. Walter ne aduce cafeaua. Vino.

Braţ la braţ, cele două femei se îndreptară spre canapeaua Biedermeier şi se aşezară. Retrăgîndu-se şi privind-o mai de aproape, Renata spuse:

– Ştii probabil că evenimentele de aseară nu s-au petrecut doar în Berlin, ci au avut loc în toată Germania şi în Austria. Da, văd după chipul tău că o ştii.

– Toată povestea asta este de necrezut. Aproape imposibil de conceput.

– E şi mai greu încă de suportat! Ai văzut ziarele? Ai ascultat radioul?

– Ziarele le-am văzut, dar la radio n-am ascultat.

Vorbind repede, Ursula îi relată cum au aflat despre demonstraţii de la Theodora, în toiul nopţii, şi îi repovesti cele întîmplate fetei.

Renata păli în timp ce asculta şi exclamă:

– Teddy şi prietenul ei au fost extrem de norocoşi, puteau fi uşor omorîţi. Cîţiva au şi fost ucişi.

Ursula o privi fix.

– Au fost ucişi evrei.

– Da. Renata se aplecă mai aproape. Ascultă-mă, Ursula, trebuie...

Se opri, căci Walter bătu la uşă şi intră cu cafelele.

– Mulţumesc, Walter, zise Ursula.

Valetul depuse tava de argint pe măsuţa din faţa canapelei şi se retrase discret.

Cu voce şoptită, Renata continuă în grabă:

– Trebuie să faceţi astfel încît să părăsiţi Germania. Nu mai sînteţi în siguranţă aici.

– Nu mai sîntem în siguranţă de multă vreme. Ar fi trebuit să plecăm anul trecut... poate chiar cu un an mai înainte. Dar ne-am bizuit pe legea şi ordinea germană şi am crezut că sîntem în siguranţă. Am sperat că Hitler nu poate dura, că nu poate rămîne la putere. Mulţi germani au crezut asta, şi nu doar evreii, inclusiv tu şi cu Reinhard. Dar am greşit cu toţii. Acum nu cred că mai există un drum de întoarcere. Ăsta-i sfîrşitul. Cel puţin în ce-i priveşte pe evrei.

– E pentru noi toţi. Renata o privi intens, ochii ei negri, luminoşi, arzînd de furie. Megalomaniacul ăsta afurisit, Hitler, ne împinge spre un abis întunecat al brutalităţii şi crimei. Germania este distrusă din interior de el şi de cohortele lui depravate. Pentru Dumnezeu, ei nu sînt decît nişte terorişti!

– Am citit în ziare că naziştii afirmă că demonstraţiile din noaptea trecută au fost spontane. Că au fost provocaţi, spuse Ursula. Şi toate astea pentru că tînărul acela de şaptesprezece ani, un german refugiat ce trăieşte la Paris, Herschel Grynspan, l-a împuşcat şi l-a omorît pe Ernst von Rath, al treilea secretar la Ambasada germană din Paris. Vezi, Renata, dau din nou vina pe evrei.

– Am citit povestea asta, dar Reinhard este convins că răscoalele n-au fost spontane, că au fost orchestrate inteligent şi cu pricepere de Heidrich şi de

SS. Şi sînt sigură că are dreptate. În plus, amîndoi sînt convinşi că vor mai fi, fără îndoială, şi alte demonstraţii şi multe alte acte de brutalitate, îndreptate împotriva evreilor. Renata clătină din cap şi încheie cu un ton îngrijorat:

– Noi credem că Hitler vrea să-i omoare pe toţi evreii din ţară, Ursi.

– Dar asta-i de neconceput, se bîlbîi Ursula. Cum poate Hitler să omoare un popor întreg? Milioane de oameni. Nimeni nu poate face asta... Se opri disperată.

– Vrea să încerce, spuse Renata, trist. Mai citeşte o dată *„Mein Kampf"*. Şi, de data asta, crede-l.

– Dar sîntem germani, începu Ursula, şi se opri brusc. Îşi strînse mîinile şi respiră adînc. Familiile noastre, a lui Sigi şi a mea, au fost aici de sute şi sute de ani...

Se opri iar şi vocea i se frînse, privi într-o parte, liniştindu-se.

– Dar trebuie să plecăm din ţara noastră... da... trebuie să părăsim această ţară pe care o iubim... dacă vrem să supravieţuim...

Sentimente de compasiune şi prietenie caldă o cuprinseră pe Renata şi îşi puse mîna pe braţul Ursulei, consolator. Ursula se întoarse şi schimbară o privire directă, intimă şi plină de adevăr.

Pe Renata o podidiră lacrimile cînd văzu adînca îngrijorare a prietenei sale şi profunda durere care îi întuneca ochii ei blînzi gri-albaştri.

– Nu vreau să ţi se întîmple nimic, strigă furioasă şi vocea i se înecă. Te iubesc şi sînt îngrijorată pentru

tine, pentru Sigi şi micuţul Maxim. La fel şi Reinhard. O să vă ajutăm în orice fel pentru a putea pleca din Germania în siguranţă. Şi trebuie să pleci, draga mea, ştii că trebuie... ca să vă salvaţi.

– Da.

Ursula şedea uitîndu-se în depărtare, cu privirea pironită la cerul albastru-pal de afară, dincolo de fereastra înaltă şi, printr-un neaşteptat val de claritate, înţelese în cele din urmă ce anume o urmărise vreme atît de îndelungată. Un timp rămase atît de zguduită şi alarmată încît nu era în stare să vorbească, dar în cele din urmă întoarse capul şi o privi încă o dată pe Renata, adînc, în ochi.

Renata se simţi de parcă Ursula i s-ar fi uitat în suflet şi, tremurînd uşor, spuse:

– De ce te uiţi la mine aşa? Ce este?

– O clipă mai înainte am zis că e de neconceput... că Hitler nu poate omorî un popor întreg. Dar poate. Da, poate. Acum o ştiu. Această cunoaştere mi-a pătruns adînc în fiinţă, în oase, în fiecare por al pielii. De luni de zile am sentimente de disperare care mă rod... cele despre care ţi-am vorbit. Am crezut că sînt sentimente de aprehensiune şi groază, dar nu-i aşa. Ceea ce am ascuns în mine în tot acest timp a fost un copleşitor sentiment de osîndă. Sîntem osîndiţi, familia mea şi cu mine.

– Draga mea, cea mai iubită prietenă a mea...

Renata constată că nu mai poate continua, atît de copleşită era de durerea pe care o simţea pentru Ursula. Ceea ce avea de înfruntat prietena ei era monstruos: dezrădăcinare, fugă, exil. Dar dacă ea şi Sigi şi micul Maxim ar rămîne, ei ar fi urmăriţi şi

persecutaţi cu brutalitate. Răul acesta o umplea de furie pe Renata şi ea ţipă cu pasiune:

– Bastarzii ăştia nazişti! Aşa ceva n-ar trebui să se întîmple! N-ar trebui! E un lucru rău.

– Nu, dragă. Te rog, nu. O să fie în regulă. În vreun fel.

Renata luă mîna Ursulei, o strînse într-a ei şi stătură aşa nemişcate, incapabile să continue conversaţia.

După un timp, Ursula îşi drese glasul şi spuse cu o voce curios de calmă.

– Sigi are un plan de acţiune, o ştiu. Acţionează chiar acum. Se pare că are o legătură bună. Speră să cumpere vize de ieşire pentru noi.

Făcu o pauză, apoi continuă:

– Ştii, luna trecută a trebuit să ducem paşapoartele la ştampilat, ca să ne pună un E – pentru evrei.

Şocată, Renata o privi plină de consternare.

– Ce ridicol. Ce nonsens plin de răutate.

– Da, dar naziştii au făcut o asemenea lege şi a trebuit să ne conformăm.

Renata făcu un efort să-şi stăpînească furia uriaşă şi să-şi controleze emoţiile, gîndindu-se că dacă Ursula putea fi atît de curajoasă, aşa reţinută, atunci şi ea trebuia să fie la fel. Ea reuşi chiar să se forţeze să zîmbească, atunci cînd zise:

– Reinhard şi cu mine vrem să vii afară din oraş, la Mark Brandenburg şi să stai la castel. Pînă pleci din Germania, ai fi mai în siguranţă la noi la ţară, decît în Berlin.

Cum Ursula nu răspunse imediat, Renata îşi

apropie faţa de a prietenei ei şi spuse:

– S-ar putea ca lui Sigi să-i trebuiască mai multe săptămîni ca să adune toate documentele, să aranjeze totul ca să uşureze plecarea voastră.

– S-ar putea, e adevărat. Şi mulţumesc pentru invitaţia la castel. Eşti atît de drăguţă şi atentă. Dar nu pot să-l las pe Sigi singur aici la Berlin. Ştiu cît de multă nevoie are de mine. În realitate, n-am fost niciodată despărţiţi de cînd eram copii, cu excepţia timpului cît am fost la şcoală în Anglia, cu tine şi cu Arabella.

– Poate să te vadă la sfîrşit de săptămînă. Poate să vină cu maşina la Mark Brandenburg în fiecare vineri, după-amiază. Te rog, spune da.

Ursula rămase nehotărîtă.

– Lasă-mă să mă gîndesc şi să discut asta cu Sigi.

Telefonul începu să sune şi Ursula se duse imediat să răspundă, vrînd să-l ridice înaintea valetului.

– Alo? spuse, aşteptîndu-se să audă vocea soţului ei, dar era Arabella von Wittingen la celălalt capăt. Ascultă cîteva momente, apoi mormăi:

– Mulţumesc, Belle, şi mă simt bine, ţi-o spun drept.

Ascultă din nou, apoi explică repede:

– Telefonul lor e deranjat, Ren e aici, vrei să vorbeşti cu ea?

Ursula ţinu receptorul lipit de ureche, dînd din cap de mai multe ori înainte de a zice:

– Da, Arabelia, e bine. Da, la revedere.

– Vine aici, nu-i aşa? întrebă Renata, cînd Ursula puse jos receptorul.

– Da. Cred că amîndouă am fost sigure că va veni. Şi că ai înţeles, desigur, că a încercat să-ţi telefoneze.

Renata dădu din cap.

– Arabella e în starea de spirit cea mai bolşevică şi sfidătoare, îi împărtăşi Ursula. Insistă ca noi trei să ieşim să luăm masa la hotelul *Adlon.*

Îndreptîndu-şi spatele pe canapea, Renata îi aruncă o privire întrebătoare.

– Eşti în stare? Şi crezi că ar fi cazul?

Ursula se gîndi dacă ar fi un lucru înţelept să facă sau nu aşa ceva. Şi apoi, tocmai ea, căreia în ultima vreme îi fusese atît de frică să iasă în oraş, dintr-odată se simţi eliberată din starea aceea de neputinţă. Propriul ei sentiment de sfidare şi mîndria o făcură să spună:

– Sigur că sînt în stare. Ce motiv ne-ar împiedica să mergem să luăm masa la *Adlon?* Avem dreptul s-o facem ca oricine altcineva, nu-i aşa?

– Într-adevăr, aşa-i! fu de acord Renata. Hai s-o facem!

Ursula se întoarse la canapea şi privi în jos spre tava de argint clătinînd din cap.

– Am fost atît de absorbite de discuţie încît nu ne-am băut cafeaua, iar acum probabil e complet rece. Să-i spun lui Walter să facă alta?

– Nu acum, mulţumesc. Să aşteptăm pînă ajunge Arabella aici. Ştii cum e ea, cu ceaiul de dimineaţă. Probabil că o să-ţi ceară ceainicul şi o să putem bea şi noi cu ea.

Renata se duse la fereastra care dădea spre Tiergartenstrasse, apoi se întoarse spre Ursula.

– Am auzit la radio că naziştii au dat deja un nume

nopţii trecute. Îi spun *Kristallnacht* – Noaptea de cristal. Probabil că din cauza atîtor geamuri sparte.

Renata se cutremură şi făcu o grimasă de dezgust.

– Cît de mîrşavi sînt naziştii! Închipuieşte-ţi, să foloseşti un nume frumos, poetic, ca acesta, pentru a descrie o noapte de o sălbăticie inexprimabilă. Se cutremură din nou. E de neînţeles.

– Tot ceea ce se întîmplă e de neînţeles, spuse Ursula.

11

Tiergartenul era pustiu.

Cînd Sigmund o luă pe alee, îşi dădu seama că aceasta nu putea fi decît pustie într-o vreme atît de rece cum era la Berlin în acest decembrie. Şi tocmai ăsta era motivul pentru care acest loc fusese ales pentru întîlnire. Un parc fără oameni este un parc ce prezintă siguranţă.

Nu ştia cu cine se va întîlni.

Cu două seri înainte, Irina îi strecurase un bileţel, la un pahar, cu ocazia unei mese restrînse, acasă la familia von Tiegal, la care participa şi el împreună cu

Ursula. Cîteva secunde după ce îl băgase în buzunar, se scuză şi se duse la baie să-l citească, nerăbdător să ştie ce scrie în el.

Bileţelul era scurt şi la obiect:

Tiergarten. Sîmbătă 11 a.m. Hoffjägerallee. Pentru identificare legătura va spune: Genţianele albastre nu sînt înflorite azi. Distruge biletul.

După ce citi bileţelul a doua oară, dădu foc hîrtiei cu o brichetă, o ţinu pînă ce arse aproape complet, o aruncă în toaletă şi trase apa. Întorcîndu-se în camera de zi, o găsi pe Irina în conversaţie cu Reinhard şi îi atinse uşor cotul, ca din greşeală, ca s-o facă să înţeleagă că citise biletul şi îl distrusese. Ştia bine că nu e cazul să discute ceva de faţă cu alţii, chiar şi cu prietenii cei mai dragi şi mai de încredere. O vorbă scăpată îi poate pune pe alţii în mare pericol.

Sigmund îi ceruse ajutor Irinei, în seara în care el şi Ursula participaseră la recepţia şi dineul de la Ambasada britanică şi care fusese chiar noaptea nefericită a mişcărilor naziste – *Noaptea de cristal.*

Fără să i se fi spus, ştia prin intuiţie că Irina trebuia să aibă legături strînse cu una dintre mişcările secrete care îi ajută pe evrei, catolici, protestanţi, dizidenţi şi aşa-numiţii neagreaţi politici de tot felul, care căutau să fugă din Germania şi de persecuţia celui de Al Treilea Reich. Din cîteva fragmente de informaţii pe care le culesese de ici, de colo, în diferite momente, îşi dăduse seama că erau mai multe asemenea mişcări care acţionau în Berlin, toate fiind în mare măsură conduse de aristocraţi germani, deşi se părea că şi unii dintre tinerii emigranţi internaţionali erau

implicaţi. Toate i se opuneau lui Hitler şi regimului său şi erau violent antinaziste.

Cînd i se adresase Irinei, cu patru săptămîni în urmă, el nu făcuse nici o referire la diversele mişcări de rezistenţă, considerînd că e mai înţelept să n-o facă, ci o întrebase pur şi simplu dacă l-ar putea pune în legătură cu cineva care să-l ajute să obţină vize de ieşire. Ea îi răspunsese că va vedea ce poate face, iar o săptămînă mai tîrziu, îi invitase pe Ursula şi pe el la un dineu, împreună cu mama ei, Natalia, şi cu baronul, în casa baronului, de pe Lützowufer. Găsise ocazia să-l prindă un moment singur şi îi şoptise că problema se va rezolva şi nu e nevoie să se mai adreseze altcuiva.

– Răbdare, Sigi. Ai încredere în mine, îi spusese ea blînd, înainte de a trece mai departe să salute alt oaspete. Mai trecură încă trei săptămîni pînă să-i strecoare bileţelul, joi. El se simţise foarte uşurat şi abia se putu stăpîni pînă azi.

Continuînd să meargă pe aceeaşi cărare, care era paralelă cu Hoffjägerallee, în direcţia Siegessaule, Sigmund văzu un bărbat venind spre el. Era înalt şi subţire, îmbrăcat cu un loden verde închis şi cu o pălărie tiroleză; mergea cu un scop precis, balansînd un baston. Lui Sigi i se păru curios de familiar şi, în cîteva secunde, fu cuprins de consternare. Îl recunoscuse pe acel bărbat: era Kurt von Wittingen. Ultima persoană pe care ar fi vrut s-o întîlnească în momentele acelea delicate era un prieten care să-l angajeze într-o conversaţie, iar prin asta, să-l sperie pe omul de legătură. Dar Sigmund ştia că nu avea încotro. Era prins în cursă. Nu se putea întoarce să

pornească în altă direcţie, deoarece Kurt îl văzuse deja şi îşi ridicase bastonul în chip de salut. Nu avea nimic de făcut decît să acţioneze în modul cel mai normal, să discute cîteva minute şi apoi să plece mai departe. Din fericire, vremea era de partea lui. Era atît de frig, încît Kurt nu va zăbovi, desigur.

O clipă mai tîrziu, cei doi bărbaţi îşi strîngeau mîinile, salutîndu-se cu căldură. După aceea, Kurt spuse:

– E mult prea rece să stăm aici să vorbim.

Uşurat, auzindu-l că face acest comentariu, Sigmund fu de acord imediat.

– Da, da. Îmi pare bine că te-am întîlnit, Kurt, transmite-i salutări Arabellei, o să ne vedem săptămîna viitoare. Trebuie să plec.

Kurt spuse:

– Merg cu tine.

Neliniştea lui Sigmund crescu, transformîndu-se în panică. Dacă omul de legătură îl va vedea însoţit, nu va îndrăzni să se apropie, ci va dispărea pur şi simplu, era convins de lucrul ăsta. O fracţiune de secundă, panica îl făcu să nu poată vorbi. Stătea şi îl privea fix pe Kurt, întrebîndu-se disperat cum să scape de el în mod politicos şi fără să-l ofenseze.

– E-n regulă, Sigi, spuse Kurt. *Genţianele albastre nu sînt înflorite în Tiergarten azi.*

Sigmund nu era sigur că auzise corect şi continuă să se uite fix la Kurt cu o figură uimită.

– Hai să ne plimbăm, spuse Kurt, şi o porni în pas rapid.

Revenindu-şi, Sigi îşi potrivi mersul cu al lui.

– De ce nu mi-a spus Irina că tu eşti legătura

mea?

– Nu era sigură că eu voi fi acela. Şi, în acest caz, de ce să rişte să mă expună fără să fie nevoie, chiar dacă e vorba de un prieten foarte vechi şi de încredere?

– Înţeleg.

– Cele opt vize de ieşire pe care le ceri sînt pentru Ursuia, Maxim, pentru tine şi cei apropiaţi din familie. Şi Theodora. E corect sau nu?

– Da. Aş vrea paşapoarte noi pentru toţi. Paşapoarte fără ştampila E.

Kurt îi aruncă o privire rapidă şi se încruntă.

– Sînt sigur că nu pot obţine paşapoarte noi, Sigi. Are oare vreo importanţă dacă alea pe care le aveţi sînt ştampilate cu E?

– Nu, presupun că nu. Sigmund îşi drese glasul. Dar speram că din moment ce ai putea să le obţii, ele să fie emise sub un alt nume. Cel puţin pentru familia Westheim.

– Pentru ce un nume fals?

– Uite de ce. Pînă acum nu s-au legat de mine, şi nici banca nu a fost preluată de ei, pentru că am fost extrem de folositor guvernului în diferite tranzacţii financiare, în special cele legate de devize străine şi altele asemenea. Şi le mai sînt încă foarte folositor. Sincer să fiu, nu cred că o să le placă dacă aş încerca să plec din Germania în acest moment. Ar putea chiar să mă împiedice să plec, dacă află ceva. Aşa că e clar, dacă aş călători sub alt nume nu m-ar descoperi chiar atît de uşor.

– Da, desigur, înţeleg ce vrei să spui. Dar ştiu că nu pot obţine paşapoarte noi. Îmi pare rău, dar

legătura mea nu poate face aşa ceva.

– În regulă, n-are importanţă.

– Arabella mi-a spus că tu şi Ursula veniţi luni seara la supeu. Trebuie ca atunci să aduci cu tine cele opt paşapoarte. O să am nevoie de ele pentru vizele de ieşire. Pune-le în buzunarul interior al paltonului. Am să le scot eu de acolo cîndva, în cursul serii.

– Nu e nici o problemă. Am să strîng mîine paşapoartele familiei mele.

Cei doi bărbaţi merseră în tăcere cîteva secunde, apoi Sigmund spuse cu îngrijorare:

– Eşti sigur că poţi procura vizele de ieşire?

– N-o să te mint, Sigi. Nu ştiu dacă pot, zise Kurt. N-o să fie uşor. Dar am o sursă bună şi am speranţe mari. Să spunem că sînt nouăzeci la sută sigur.

– Am bani la mine, în buzunarul paltonului. O cantitate mare de numerar. Îi vrei acum?

– Nu. Nu-i vreau, dar îţi mulţumesc că mi i-ai oferit.

– Dar vizele de intrare în altă ţară?

– Nici astea nu vor fi uşor de obţinut.

– Ai vreo idee în ce ţară am putea pleca?

Kurt clătină din cap.

– În acest moment, nu. Totuşi, mă îndoiesc că va fi America. Congresul american nu pare dornic să schimbe legea imigrării, să mai permită unor refugiaţi evrei din Germania să intre în ţară. Nici Roosevelt nu pare pregătit să acţioneze.

– Dar Anglia?

– Cred că asta este cea mai bună şansă a voastră, întrucît englezii au fost foarte generoşi de

cîtva timp în privinţa primirii refugiaţilor evrei din Europa. Şi, oricum, influenţa şi contactele mele sînt mult mai puternice la serviciul diplomatic britanic. Nu te teme, am să trag toate sforile pe care le pot trage.

– Ştiu că vei face tot posibilul. De fapt, unde ne vom duce cînd vom părăsi Berlinul?

– Într-unul dintre aceste două oraşe, Lisabona sau Paris. Dar mai sigur că la Paris, unde vă veţi putea lua vizele de intrare de la Ambasada britanică, dacă nu le veţi avea în mînă cînd veţi pleca din Germania.

– Ai vreo idee cînd va fi asta? întrebă Sigi.

– Nu îndrăznesc să-ţi promit nimic sau să-ţi dau vreo dată anume. Dar nu cred că va dura mai mult de o lună ca să obţin documentele. Să zicem, la începutul lui ianuarie.

Sigmund dădu din cap, aprobator.

– Pot să-i spun Ursulei, da? Doar ca să-i uşurez îngrijorarea groaznică pentru siguranţa lui Maxim.

– Da, dar avertizeaz-o să nu discute planurile voastre cu nimeni din afara familiei. Şi nu-i spune cine te ajută. Cu cît spui mai puţin şi, de fapt, cu cît ştii mai puţin, cu atît e mai sigur pentru mine şi prietenii noştri. Şi pentru tine, totodată.

– Nu ai motive să te îngrijorezi, Kurt, am să fiu discret, la fel şi Ursula. Şi nici unul dintre membrii familiei mele nu va cunoaşte amănuntele, doar că vom pleca. Îmi dau seama că vor fi implicate sume mari şi vreau să adaug doar că banii nu contează.

– Ştiu asta, Sigi. Dar mai ştiu că acum este imposibil pentru evrei să transfere bunuri în străinătate. Cred că ai avut grijă de asta mai înainte.

Kurt îi aruncă o privire întrebătoare.

Sigmund dădu din cap.

– Am reuşit să scot ceva bani.

– Poate însă că nu destui. Trebuie s-o pui pe Ursula să-şi coasă cele mai valoroase bijuterii în căptuşelile hainelor cu care va călători, ca de pildă un taior, o fustă, pardesiu, sau în căptuşeala pălăriei. Ăsta-i cel mai bun mod de a scoate valori fără a fi descoperite. Şi spune-le mamei şi surorii tale să facă la fel.

– Am să le spun.

– A, şi încă ceva, trebuie să facă asta ele însele. Nu vreau să insinuez nici un moment că servitorii voştri n-ar fi loiali, dar e mai înţelept să fii precaut. În ziua de azi, nu ştii nimic despre nimeni. Fraţii dau informaţii despre fraţi, aşa că fiţi atenţi în faţa servitorilor. Lucrul cel mai puţin de dorit ar fi ca gărzile naziste de la frontieră să fie înştiinţate că aveţi lucruri de valoare cu voi. V-ar confisca totul.

– Sînt absolut sigur că putem avea încredere în servitorii noştri – au fost ani de zile în familia noastră. Totuşi, este firesc să-ţi urmez sfatul, promise Sigi.

– De asemenea, fii atent ce vorbeşti la telefon – acasă şi la bancă. Înregistrarea telefoanelor a devenit o distracţie favorită a naziştilor, observă Kurt, cu un ton plin de dispreţ.

– Crezi că telefoanele mele sînt înregistrate? întrebă Sigmund, îngrozit.

– Nu sînt sigur. S-ar putea ca la bancă să fie. Fii însă atent, asta-i tot.

– Sînt, de mult timp deja.

– Bine. Atît deocamdată. O să ieşim pe drumuri separate. Iar cînd ne întîlnim în societate, e clar că nu vom discuta despre această întîlnire sau orice altceva legat de această problemă.

– Absolut nimic, fu de acord Sigi.

– Îndată ce am documentele în mînă, voi aranja o întîlnire într-un loc excepţional de sigur, zise Kurt. Şi, bineînţeles, trebuie să fiţi pregătiţi să călătoriţi imediat. Aşa că fiţi gata. Şi trebuie să călătoriţi uşor. Luaţi, dacă e posibil, doar cîte o valiză fiecare. Dacă nu se poate, atunci nu luaţi mai mult de două valize de fiecare, maximum.

– Înţeleg. Sigi se opri şi se întoarse să-l privească în faţă pe celălalt bărbat.

– Nu ştiu cum să-ţi mulţumesc, Kurt. Într-adevăr, nu ştiu. Sînt copleşit de gratitudine pentru ceea ce faci pentru mine şi familia mea. Cuvîntul mulţumesc mi se pare că nu e suficient.

– Nu-i nevoie de mulţumiri, dragul meu vechi prieten. Sînt bucuros să te ajut. Şi mă bucur să plecaţi, pentru binele vostru. După *Noaptea de cristal,* e clar că ţara asta e în mîinile unor ucigaşi în masă.

O tristeţe teribilă acoperi chipul sensibil şi blînd al lui Kurt şi el oftă din rărunchi. Urmă o scurtă pauză, înainte de a continua liniştit:

– Fii calm. Încearcă să nu te îngrijorezi. Totul e pe calea cea bună. Cu niţeluş noroc, o să fiţi curînd în afara Germaniei. Între timp, continuă să-ţi vezi de afaceri în modul cel mai firesc.

Întinse mîna. Sigi i-o luă şi i-o strînse cu putere.

– Îţi mulţumesc încă o dată, Kurt, din străfundul

inimii. N-am să uit niciodată asta, niciodată, cît am să trăiesc. Eşti un prieten adevărat.

Sigmund aşteptă un moment, urmărind silueta lui Kurt care se depărta. Apoi îşi ridică gulerul paltonului, îşi băgă mîinile în buzunare şi plecă în direcţia din care tocmai veniseră. Nu mai putea de nerăbdare să ajungă acasă, pe Tiergartenstrasse ca să-i spună Ursulei vestea cea bună.

În timp ce se grăbea pe alee, gîndurile lui se îndreptară spre prinţul Rudolf Kurt von Wittingen. Avea încredere deplină în Kurt. Şi dacă cineva putea rezolva asta, el era acela.

De mai mulţi ani, Kurt fusese consultant la Krupp, regele armamentului german. Ca atare, el umblase prin toată Europa, călătorise frecvent în Anglia şi Statele Unite, manevrînd negocieri la nivel înalt, primind demnitari străini şi acţionînd ca un fel de ambasador itinerant pentru concernul Krupp. Sigi îşi dădu seama că această slujbă era acoperirea ideală pentru Kurt. Putea să vină şi să plece aproape în libertate deplină. Avea acces la tot felul de persoane importante, care la rîndul lor erau extraordinare surse de informaţii şi încă, probabil, de informaţii de importanţă deosebită.

În afară de asta, Sigmund ştia sigur că Kurt era un fervent antifascist, un idealist care de data asta era realist prin faptul că vedea dictatura totalitară a Germaniei cu ochi limpezi, fără ochelari de cal. Era

natural ca, din cauza convingerilor sale, să fie implicat în vreun soi de mişcare de rezistenţă.

Sigmund se întrebă cum de nu se gîndise la toate astea mai înainte. Poate din cauza legăturii iui cu Krupp, care constituia, fără îndoială, adevărata şi cea mai importantă raţiune de a fi. Era o momeală ca să păcălească lumea. O protecţie pentru Kurt. Ca trimis al lui Krupp, era deasupra oricărei suspiciuni.

Şi apoi, era contele Reinhard von Tiegal. Sigmund se gîndi la celălalt prieten al său. Contele aparţinea unei vechi familii prusace de junkeri, moşierii conservatori care descindeau din Cavalerii Teutoni. Şi astfel, prin naştere şi educaţie, Reinhard ura şi el tot ce însemnau naziştii şi îi considera nişte criminali de cea mai josnică speţă.

Era oare Reinhard implicat în rezistenţa împotriva lui Hitler? se întrebă Sigi. Mai mult decît probabil, acceptă el doar după un moment de gîndire. Şi, deoarece ştia cît de periculos era acest lucru pentru ambii bărbaţi, faptul că luptau împotriva naziştilor cu mijloacele pe care le aveau, îl impresionă în mod deosebit.

Atîta timp cît în Germania existau oameni de onoare şi umanism, Hitler cu regimul lui diavolesc va fi în cele din urmă învins şi distrus.

Cînd Sigmund intră în bibliotecă, Ursula îşi ridică repede ochii şi aruncă cu ciudă ziarele pe care le citise.

– Nu ştiu de ce-mi mai bat capul cu ziarele, exclamă ea, arătînd spre grămada de periodice de la picioarele ei. Sînt pline doar de minciunile ruşinoase ale lui Hitler şi de propaganda lui Goebbels!

Sigmund se aşează pe canapea alături de ea.

– Îmi închipui că toţi citim ziarele sperînd, deşi nu există speranţă că vom găsi o ştire adevărată, cît de măruntă.

– Da, ai dreptate, dragul meu, fu ea de acord.

Sigmund îi luă mîna într-a lui şi zîmbi chipului ei tras.

– Am ştiri, Ursula, spuse el, blînd. Apropiindu-se mai mult, îi sărută obrazul, apoi şopti lîngă părul ei:

– M-am întîlnit cu legătura mea, cu puţin timp în urmă. Planurile progresează. O să ieşim. Sperăm că în următoarele patru sau cinci săptămîni, dacă totul merge bine.

– Slavă Domnului! O, slavă Domnului! se sufocă ea, ţinîndu-se mai strîns de el.

– Maxim o să fie în siguranţă, Sigi. Băieţelul nostru o să fie în siguranţă. Şi asta-i tot ce contează.

12

Maxim stătea la uşa bibliotecii, ascultînd.

Uşa era crăpată, iar el se uită prin ea. Exact acum îşi închipuise, bunica lui şedea lîngă cămin în scaunul ei preferat, în care se aşeza totdeauna cînd venea în vizită la ei. Prefera spătarul drept – o auzise spunînd asta de multe ori lui mami şi tati. Ea şedea privind fix la foc, cu mîinile sprijinite de capătul de argint lustruit al bastonului ei negru, care strălucea puternic în lumina focului.

Îi plăcea bastonul acela care îi aparţinuse bunicului.

Bunicul Westheim murise cu doi ani în urmă. Îşi amintea multe lucruri despre el şi îi simţea foarte tare lipsa. Cînd bunicul Westheim venea să-i viziteze, îl ridica pe Maxim pe genunchi şi îi spunea poveşti, iar uneori îl lua la plimbare cu maşina lui mare, neagră, cu Manfred, şoferul, la volan. Stăteau amîndoi în spate şi discutau despre multe chestiuni importante, că, de pildă, banca, unde avea să lucreze cu tatăl lui cînd va creşte mare şi care va fi a lui într-o bună zi. După plimbare, se opreau totdeauna la cofetăria favorită a bunicului, luau o îngheţată, cîteodată şi o prăjitură, iar bunicul fuma o ţigară de foi sorbind o ceşcuţă de cafea tare, foarte neagră şi foarte dulce, ceva ce el nu avea voie să bea.

Dorea ca bunicul să se întoarcă. Dar oamenii care mor nu se mai întorc niciodată. Niciodată. Să fii mort însemna că te-ai dus în cer să locuieşti cu Dumnezeu, aşa îi spusese tatăl său. Şi bunicul Neuman era mort. Murise anul trecut, iar mami fusese foarte tristă şi plînsese mult, plînsese şi el, în parte din cauză că plîngea mama şi asta îl făcea trist. Dar îl iubise şi pe bunicul Neuman, la fel ca pe bunicul Westheim.

Brusc, se întrebă dacă bunicii se întîlnesc în cer şi stau să-şi fumeze ţigările de foi, beau coniac şi vorbesc despre problemele importante ale lumii, cum făceau cînd încă nu muriseră. Spera că da. Nu i-ar fi plăcut ca ei să se simtă singuri în cer. Bunica Neuman era o altă persoană decedată, dar pe care el nu o cunoscuse. Avea doar un an cînd ea murise, era doar un bebeluş, nu mare ca acum, cînd avea patru ani, aşa că nu-şi amintea prea mult de ea, ba chiar deloc. Mai rămînea doar bunica Westheim.

– Trebuie să avem grijă de ea, spunea mereu mama.

Maxim se aplecă şi îşi trase ciorapul care îi alunecase pînă la glezne.

Cînd se îndreptă, auzi foşnetul mătăsii şi un oftat uşor, zîmbi în sinea lui şi aşteptă. Apoi se auzi... fluieratul uşor, ca o păsărică ciripind în Tiergarten. Îşi strînse buzele şi fluieră şi el uşor, aşteptă iar. Răspunsul ca un tril veni aproape imediat, iar el împinse uşa dublă cu ambele mîini şi intră în cameră, rîzînd în timp ce alerga la ea, exclamînd:

– Sînt aici, bunico! Sînt aici!

Rîse şi ea, cînd el se opri în faţa ei, se aplecă şi îi oferi obrazul.

El îi dădu o sărutare, apoi se opri privind-o, clătinîndu-se pe călcîie. Bunica era îmbrăcată cu o rochie neagră din dantelă cu mătase, ca de obicei cu şiragul lung de perle albe lucitoare ca nişte boabe grase de mazăre care-i atîrna la gît şi cu clipsurile scînteietoare la urechi. Avea o grămadă de păr alb, mătăsos, ridicat în vîrful capului, cu piepteni din baga în ambele părţi, ca să-l ţină strîns. Pielea ei era caraghioasă, zbîrcită ca o hîrtie mototolită, dar avea pometii obrajilor ca nişte mere rozalii şi ochi luminoşi, strălucitori, care aduceau cu nişte pietre rotunde, albastre.

O iubea mult.

– Nu face asta, Maximilian. Nu te clătina înainte şi înapoi în felul ăsta, îl certă bunica, dar vocea ei era blîndă.

– Iartă-mă, bunico.

Ea luă cutia care stătea în poala ei şi i-o dădu.

– Asta-i de la mătuşa Hedy. Ea n-a putut să vină astă seară, dar ţi-a trimis asta şi multe sărutări.

– O, mulţumesc, bunico! exclamă el, luînd cutia de la ea. Cu nerăbdare, rupse hîrtia colorată, înălţă capacul şi se uită înăuntru.

– Ooo! făcu el, văzînd şase bomboane în formă de purceluşi, stînd în cutie unul lîngă celălalt. Erau plinuţi şi rozalii, cu ochii ca mărgeaua şi codiţe galbene; păreau delicioşi. Îi lăsa gura apă.

– Şînt făcuţi din marţipanul tău preferat, îi spuse bunica zîmbindu-i. Dar nu trebuie să mănînci nici unul măcar înainte de masa de seară. Mama ta o să se supere pe noi amîndoi, dacă mănînci.

– Nu, îţi promit, bunico, spuse el, avînd grijă să fie un băiat politicos şi ascultător, aşa cum se aştepta bunica să fie. După ce puse înapoi capacul, lăsă cutia pe masa din apropiere, ridică de jos hîrtia ruptă, o mototoli ghem şi o aruncă în foc.

Apoi se apropie de bunica sa, îşi puse una dintre mînuţele lui mici şi grăsuţe peste a ei şi începu să o mîngîie.

– Bunibuni, spuse el, revenind la numele pe care i-l dădea cînd era bebeluş, pot să te întreb ceva?

– Orice din lumea asta.

El îşi ţinu capul într-o parte şi îşi încreţi nasul.

– De unde ştii cînd să fluieri?

– Ce vrei să spui?

– De unde ştii că sînt acolo, după uşă?

Gura îi tremura amuzată, dar îşi păstră o figură serioasă şi spuse:

– Eu nu ştiu că eşti... presupun sau simt cumva că eşti... pentru că te iubesc.

El dădu din cap, solemn.

– Îmi place jocul nostru, bunico!

– Şi mie.

Margarete Westheim se lăsă pe spate în scaun şi îl studie un moment pe singurul ei nepot. Îl iubea atît de mult, încît uneori se gîndea că i se va frînge inima. Conştiinţa că va trebui să-l părăsească era ca un coşmar. Singurul ei regret în privinţa morţii – căci de murit trebuia să moară cîndva, în viitorul nu prea îndepărtat – era că nu va cunoaşte toţi anii aceia cînd el va creşte, ani minunaţi. Era un băiat atît de frumos, plin de viaţă, de veselie şi poznaş şi atît de deştept şi inteligent, mult peste vîrsta lui. Se ruga la Dumnezeu în fiecare seară ca Sigmund să poată scoate copilul afară din Germania. La fel ca fiul şi nora sa, era teribil de îngrijorată pentru el. O ciumă pîndea ţara asta. Pe Margarete o trecu un fior şi se întrebă unde era oare Dumnezeu în această naţiune fără credinţă. Dar, în fond, ce putea El face? Răul era invenţia omului, nu a lui Dumnezeu.

– Te doare ceva, Bunibuni?

Tresărind din scurta ei reverie la auzul vocii subţiri a copilului, Margarete se uită repede la el.

– Nu, de ce mă întrebi?

– Ai o faţă curioasă, supărată, ca şi cînd ai fi gata să plîngi.

– Mă simt bine, îl linişti ea cu un zîmbet, dîndu-şi seama de îngrijorarea din ochii copilului. Deschise geanta ei de seară, neagră cu mărgele, scoase un obiect mic înfăşurat în hîrtie argintie şi i- l dădu.

– Poftim, Maxim, banii tăi de buzunar pentru vineri.

– O, bunico, mulţumesc, mulţumesc.

Desfăcu hîrtia argintie, ochii strălucindu-i la vederea monedelor din mînă. Patru mărci. Bunibuni îi dădea mereu cîte patru mărci acum. Anul trecut primise trei. Anul viitor avea să-i dea cinci. Îi spusese asta. Cîte o marcă pentru fiecare an de cînd se născuse. Se aplecă mai aproape de ea, îi sărută obrazul şi îi zîmbi, în timp ce strecură monedele în buzunar, jucîndu-se un moment cu ele, plăcîndu-i cum sună.

Uşa se deschise şi cînd se întoarse, Maxim îl văzu pe tatăl lui stînd în deschizătura uşii. Se repezi imediat la el, strigînd:

– Tata! Tata!

Tatăl îl prinse, îl ridică în sus, îl sărută şi îl duse în braţe, traversînd camera.

– Bună seara, mamă, spuse Sigmund.

– Bună seara, Sigi, răspunse ea, ochii ei albaştri deschis, atît de asemănători cu ai lui, luminîndu-se la vederea lui. El era cel mai mic fiu al ei, al treilea din cîţi născuse. Cei doi fraţi mai mari ai lui muriseră amîndoi de peste douăzeci de ani, ucişi de tineri în tranşeele de pe Somme, în marele război. Sacrificase doi fii pentru patrie.

Sigmund îl puse pe Maxim pe canapea şi se duse să-şi sărute mama, înainte de a se aşeza lîngă fiul său. El îi spuse:

– Am înţeles de la Ursula că Hedy nu vine în seara asta, că nu se simte bine. Nu-i nimic serios, nu-i aşa? Ridică o sprînceană neagră.

– O răceală, Sigi, asta-i tot. Doamna Westheim oftă. În ultima vreme, mereu era ceva cu Hedy. Fata asta ar duce-o mai bine dacă ar trăi într-o climă mai

caldă, cred eu.

– Oare nu ne-am simţi mai bine şi noi toţi? mormăi Sigmund, şi continuă. Mi se pare că nu-i e bine de cînd a rupt logodna cu Paul.

– Da, aşa-i, fu de acord doamna Westheim şi privi la foc, cu o expresie pierdută pe chip.

Privind-o, Maxim se gîndi: Bunibuni pare nefericită. Oare de ce? Se uită în sus la tatăl său, minunatul său tată, şi îi zîmbi cu dragoste.

Sigmund se uită în jos la faţa mică, luminoasă şi zîmbi, drept răspuns, zicînd:

– Îţi aminteşti ce ţi-am spus vinerea trecută, seara? Cînd îţi vorbeam de calităţile pe care vreau să le ai cînd vei fi băiat mare şi cînd vei fi bărbat?

– Da, tată. Ai spus că un gentleman nu spune minciuni niciodată.

– Corect, Maxim, dar acum mi-e teamă că trebuie să corectez afirmaţia.

– O! Maxim era surprins. Nu era sigur ce înseamnă cuvîntul corectez, dar nu-i plăcea să recunoască asta, aşa încît tăcu.

– Presupun că nu ştii ce înseamnă „să corectezi", nu-i aşa? întrebă Sigmund, ca şi cînd i-ar fi citit gîndurile.

– Nu.

Sigmund luă cu dragoste mîna copilului într-a lui.

–Mi-am închipuit. Înseamnă să schimbi, să revizuieşti. Vreau să revizuiesc ce ţi-am spus săptămîna trecută, să-mi schimb afirmaţia... Cred că nu este o greşeală ca un gentleman să spună o minciună, dacă e o chestiune de viaţă şi de moarte... dacă trebuie să-şi salveze viaţa. Sau viaţa altora,

bineînţeles.

Maxim dădu din cap.

– Mă înţelegi?

– Cred că da, tată.

– Foarte bine, Maxim. Eşti un băiat deştept, ştiu asta şi înveţi repede. Mai vreau să-ţi spun un lucru, şi anume: un bărbat trebuie să aibă curaj, onoare şi sentimente nobile dacă vrea să aibă un caracter frumos. Vreau să ţii minte asta cînd o să creşti mare.

– Da, tată, am să ţin minte.

Bunica lui spuse:

– Fraţii tatălui tău, Heinrich şi Peter, erau viteji... erau foarte curajoşi... s-au dus să lupte pentru ţara lor în marele război şi nu s-au temut. Asta înseamnă vitejie.

– Unchii mei care au murit erau bravi, spuse Maxim, cu o notă de seriozitate.

– Da, unchii tăi morţi au fost viteji, răspunse bunica. Şi bunicii tăi au fost amîndoi oameni de onoare, pentru că n-au făcut niciodată nimic crud sau rău, nedrept sau necinstit.

– Masa e gata, pentru toţi, anunţă Ursula din uşă. Marta aşteaptă să ne servească.

– Venim imediat, draga mea, spuse Sigmund, ridicîndu-se imediat. Maxim, du-te cu mama. Venim şi noi.

Îl luă pe băiat jos de pe canapea, apoi băgă mîna în buzunar şi scoase o bucată de hîrtie.

– Uite, ţi-am scris cuvintele noi şi înţelesul lor.

Maxim o luă şi o băgă în buzunar. Păstra toate bucăţile de hîrtie pe care i le dăduse tatăl lui în ultimele cîteva săptămîni.

– Mulţumesc, tată. Am să ţin minte.

Sigmund se uită în jos spre el, minunîndu-se de frumuseţea şi deşteptăciunea băiatului. Era într-adevăr excepţional, era foarte inteligent şi vorbea foarte bine pentru vîrsta lui, un copil extraordinar. El mîngîie capul blond al lui Maxim, apoi, ajutîndu-şi mama să se ridice de pe scaun, o conduse încet prin cameră.

Maxim alergă înainte spre Ursula, care stătea şi aştepta în uşă. Îl luă de mînă şi amîndoi traversară holul mare de marmură de la intrare, îndreptîndu-se spre sufragerie.

– Şi ce ţi-a spus tata în seara asta, dragul meu?

– A spus că atunci cînd voi fi mare trebuie să fiu un om de curaj, de onoare şi cu sentimente nobile.

Ursula spuse foarte blînd:

– Dacă vei fi aşa, vei fi asemenea tatălui tău.

Maxim închise ochii strîns şi o ascultă pe mama sa îndeplinind ritualul aprinderii lumînărilor de vineri seara.

Binecuvîntat eşti Tu, Doamne, Dumnezeul nostru, Rege al universului, care ne-ai sfinţit cu porunca Ta şi ne-ai poruncit să aprindem lumînarea de Sabat, rosti ea încet cu vocea ei uşoară, clară, pe care îi plăcea s-o asculte, în special cînd vorbea în ebraică. Făcea ca vorbele să sune ca o muzică.

– Amin, spuse el cînd ea termină. Apoi deschise ochii.

Se aşezară cu toţii în jurul mesei mari, cu faţa de masă albă ca neaua, candelabre de argint şi pahare de cristal care străluceau la lumina lumînării. Tata şedea în capul mesei, mama la celălalt capăt, în faţa

tatei, iar el şi Theodora şedeau împreună în faţa bunicii.

Acum veni rîndul tatălui său să îndeplinească ritualul.

El binecuvîntă vinul roşu într-o căniţă de argint, apoi murmură o altă binecuvîntare asupra pîinii împletite aflată într-un coşuleţ de sub un şerveţel de pînză brodat.

După ce se terminară binecuvîntările, tatăl său ridică şerveţelul şi făcu o mică ceremonie din împărţirea pîinii între toţi cei de la masă. În sfîrşit, Marta putu să servească mîncarea, pe care doamna Müller o gătise toată după-amiaza în bucătăria cea mare. Marta servea totdeauna masa de vineri seara, pentru că era ziua liberă a lui Walter, cînd acesta se ducea să o vadă pe fiica lui şi copiii ei. Maxim ştia o mulţime de lucruri despre nepoţii valetului. Walter îi povestea multe cînd el se furişa în bucătărie în zilele cînd se făceau prăjituri. Walter îl aşeza la masa de frămîntat a doamnei Müller şi îi dădea o prăjitură berlineză, cu multă dulceaţă şi un pahar cu lapte; vorbea cu el şi îi mai strecura o prăjitură cînd nu se uita nimeni. Numai că doamna Müller observa totdeauna.

– Îl răsfeţi pe copilul ăsta, îi spunea ea lui Walter, care însă, din fericire, nu-i dădea niciodată nici o atenţie. El şi cu Walter erau foarte buni prieteni.

Maxim se sprijini de spătar şi aşteptă.

Totul se întîmpla aşa cum ştia că se va petrece şi cum se petrecea totdeauna de cînd îşi putea aminti.

– Ritualul Sabatului este important pentru noi toţi şi trebuie să-l respectăm cum se cuvine, îi spusese

adesea mama lui. Îi plăceau ritualurile şi le aştepta. Erau ceva special.

Vinerea era seara lui favorită, din nenumărate motive. În primul rînd, el şi Teddy aveau voie să ia masa cu mama şi cu tata în sufrageria mare, în loc să mănînce singuri în camera copiilor, cum făceau de obicei, cu excepţia zilei libere a lui Teddy. Apoi, era împreună cu mama, cu tata, cu Teddy şi bunica, cele patru persoane cele mai iubite din lume. De asemenea, vinerea se culca tîrziu şi se serveau lucrurile care-i plăceau cel mai mult: supă de pui fierbinte, apoi friptură de pasăre aurie, prăjită deasupra şi zemoasă înăuntru, sau antricoate de vită sau poate crap înăbuşit, chifteluţe de cartofi şi sos de mere sau sote de morcovi şi găluşti de cartofi. La sfîrşitul mesei era totdeauna ceva minunat, ca, de pildă, ştrudel cu mere, care se topea în gură.

Da, vinerea era seara cea mai bună a săptămînii. Era ca începutul unei sărbători. Tatăl lui nu se ducea la bancă sîmbăta şi duminica, aşa că făceau multe lucruri împreună şi se distrau bine. Noaptea de vineri era... era... solemnă. Da, exact, asta era. Numai că în seara aceea nimeni nu părea foarte solemn. Mama sa era atît de tăcută, atît de liniştită. O întrebase pe Teddy cu o zi înainte de ce, dar ea nu-i dăduse de fapt nici un răspuns. Tot ce-i spusese era că mama lui se gîndeşte la ceva şi, deşi o pisase mult, ea nu-i spusese nimic altceva.

Mami nu mai rîdea aşa de mult, iar chipul ei frumos era trist, ca în vremea cînd murise bunicul Neuman. Credea că e supărată pe el, dar Teddy îi spusese că nu-i aşa, şi el o credea pe Teddy. Ea îi

spunea totdeauna adevărul. În plus, nu fusese un băiat rău. De fapt, fusese un înger în ultima vreme, aşa cel puţin zicea Teddy.

Aroma ameţitoare a supei de pasăre plutea delicat în aer. Nasul lui Maxim se mişcă şi el începu să saliveze cînd Marta îi puse în faţă una dintre farfuriile de porţelan aburinde.

– Mulţumesc, Marta, spuse el şi luă lingura de argint. O băgă în lichidul limpede, auriu, luă o feliuţă de morcov şi un tăieţel. Avea un gust delicios. Era, cu siguranţă, supa care-i plăcea cel mai mult. Ar fi dorit s-o aibă în fiecare zi.

Tatăl său şi bunica vorbeau mereu despre una sau alta şi uneori li se alătura şi mama, dar el şi Teddy rămîneau tăcuţi ca nişte şoricei, ca totdeauna, nevorbind neîntrebaţi, ci doar cînd trebuiau să răspundă.

După ce terminară toţi supa, Gerda, cealaltă femeie de serviciu, luă farfuriile şi atunci intră Marta de la bucătărie, ducînd un platou de argint pe care era un crap uriaş înăbuşit.

Maxim putea vedea peştele dacă stătea foarte drept pe scaun şi îşi întindea gîtul. Marta îi arătă peştele mamei, care aprobă din cap şi spuse:

– Arată minunat, Marta. Felicitările mele doamnei Müller. Te rog fii amabilă şi serveşte-l.

– Mi se pare că ar fi o schimbare plăcută pentru tine, dacă te-ai duce să stai cu Renata la castel cîteva

zile, spuse Sigmund,uitîndu-se de-a lungul mesei la Ursula, în timp ce se servea desertul. Sînt sigur că şi Maxim şi Teddy s-ar bucura.

Cînd îşi auzi numele, Maxim se înălţă în scaun şi privi atent cînd spre tatăl său, cînd spre mama. Ochii lui întunecaţi străluciră şi, fără să se poată stăpîni, exclamă:

– O, da, mami, hai să mergem!

Ursula îi aruncă o privire. Un zîmbet uşor îi apăru pe buze.

– Chiar ţi-ar plăcea, dragul meu?

– Da, mamă, şi lui Teddy. Nu-i aşa, Teddy?

Se întoarse spre Theodora, îi aruncă o privire rugătoare.

Teddy spuse:

– Cred că lui Maxim i-ar prinde bine o schimbare de aer, cîteva zile la ţară.

Sigmund zîmbi. Era încîntat să-i aibă aliaţi pe fiul lui şi pe Teddy. Fusese sigur că Ursula va obiecta, că nu va dori să plece, deşi, după părerea lui, ea avea cu adevărat nevoie să se depărteze de Berlin şi de tensiunile lui. Acum spera că entuziasmul lui Maxim o va influenţa, fără îndoială.

Într-adevăr, aşa cum gîndise Sigmund, Ursula acceptă.

– Foarte bine, Maxim, o să mergem la mijlocul săptămînii viitoare, să zicem, miercuri.

Îşi aţinti privirea spre Sigmund şi adăugă:

– Dar numai dacă promiţi că vii şi tu vineri, Sigi.

– Promit, spuse imediat Sigmund. Am înţeles de la Reinhard că Renata o s-o invite pe Arabella cu copiii, dacă accepţi, aşa că va fi plăcut pentru Maxim să fie

cu ei.

– Da, va fi, căzu de acord Ursula.

Gîndul călătoriei la Mark Brandenburg şi faptul de a fi împreună cu cele mai bune prietene ale ei o înveselea şi se simţi brusc mai uşurată sufleteşte. Întorcîndu-se spre Maxim, spuse cu un zîmbet iubitor:

– A nins în Mark, aşa că o să ne putem juca afară cu ceilalţi copii. O să ne dăm cu sania şi poate o să putem patina pe lac.

Maxim dădu din cap bucuros. Perspectiva călătoriei îl emoţiona şi asta se vedea pe feţişoara lui vioaie. Rîzînd vesel, strigă:

– Şi am să-ţi construiesc un om de zăpadă frumos, mami, şi unul pentru tine, Teddy.

Se uită de la una la alta şi mama îi zîmbi, iar Teddy îi murmură mulţumiri, ceea ce îl făcu să se încălzească pe dinăuntru.

Cînd luă furculiţa şi tăie ştrudelul cu mere, se gîndi că o să facă explozie de fericire. Săptămîna asta, seara de vineri fusese deosebit de frumoasă. Aveau să stea la vechiul castel, unde se distra totdeauna cu Gretchen, Diana şi Christian, iar mama lui zîmbea din nou, ceea ce era lucrul cel mai important dintre toate.

13

Pădurea de la Mark Brandenburg, cîndva domeniul cuceritorilor, al Cavalerilor Teutoni, se întindea pe kilometri în regiunea mlăştinoasă a Prusiei. Udată de trei rîuri, Havel, Spree şi Oder, era o regiune cu multe lacuri, străbătută de nenumărate canale şi de mici cursuri de ape, care uneau satele pitoreşti.

La capătul unui asemenea sat vechi şi încîntător, era aşezat marele castel al contelui Reinhard von Tiegai. Faţada din spate a acestui vechi şi pitoresc castel dădea spre pajişti în pantă şi grădini, iar dincolo de ele erau pădurile de pin şi o parte a

uriaşelor terenuri ale familiei von Tiegal, aflate în posesia lor din secolul al XVI-lea.

În această dimineaţă de duminică, la începutul lui ianuarie 1939, pădurile arătau feeric, complet împodobite cu alb. Zăpada şi ţurţuri de gheaţă acopereau copacii, le îngreunau crengile, trăgîndu-le în jos în unele locuri, iar sub picioare, cărările înguste, circulare, erau acoperite de noi straturi de zăpadă căzută în timpul nopţii şi apoi îngheţată. În lumina strălucitoare a soarelui care se strecura printre copaci, totul lucea de parcă fusese prăfuit cu argint.

Singurul sunet în vasta şi tăcuta lume albă de basm era scîrţîitul bocancilor grei care se cufundau în zăpada îngheţată, cînd Sigmund şi Kurt făceau pîrtie prin pădure în plimbarea lor de dimineaţă. Ambii bărbaţi veniseră la castel să li se alăture soţiilor lor la sfîrşit de săptămînă, Sigmund venind cu maşina la Mark, vineri seara, de la Berlin, iar Kurt sîmbătă după-amiază.

Deşi erau bine înfăşuraţi, în lodene groase, verzi, cu pălării tiroleze, fulare şi mănuşi de lînă şi cu pantalonii băgaţi în bocancii de schi, se mişcau într-un ritm rapid, deoarece sufla un vînt îngheţat, tăios.

Un timp, nici unul dintre ei nu vorbi, cufundaţi în propriile lor gînduri şi simţindu-se totuşi foarte bine în tăcerea în doi, aşa cum sînt deseori prietenii vechi.

Kurt fu cel care rupse tăcerea, spunînd:

– Am veşti pentru tine, Sigi.

Sigmund îl privi atent.

– Da? Te rog, spune-mi repede.

– Voi avea vizele de ieşire pentru tine mîine sau

marţi. Totuşi, a fost o mică piedică. Nu pot obţine decît trei.

Lui Sigmund i se strînse inima. Se opri brusc şi îl privi fix pe Kurt, neputînd să-şi ascundă consternarea ce i se vedea pe chip.

– Ce s-a întîmplat? Ce n-a mers bine?

– Nu s-a întîmplat nimic rău. E foarte simplu, legătura mea are sentimentul că trebuie să acţioneze cu grijă. Kurt îl luă de braţ pe Sigmund. Vino, să continuăm să umblăm. Nu vreau să murim îngheţaţi aici, afară.

Cei doi bărbaţi porniră din nou şi prinţul continuă:

– Opt vize sînt multe ca să le obţii deodată, mai ales că legătura mea a reuşit, abia cu o săptămînă în urmă, să ajute o familie mare să plece, după numeroase amînări. Nouă persoane, exact. Dar, în afara propriului său simţ de precauţie, omul lui de legătură de la Ministerul de Externe e puţin nervos acum. Totuşi, prietenul meu promite să mai obţină trei vize de ieşire pentru tine în cîteva săptămîni, iar ultimele două la sfîrşitul lunii. Nu mai tîrziu. Te rog nu te îngrijora, totul va fi în regulă. Trebuie să ştiu cine va folosi primele trei vize. Presupun că vrei să-i scoţi imediat pe Ursula şi Maxim. Pleci şi tu cu ei?

– Ursula şi Maxim trebuie să plece imediat. Dar eu nu pot, spuse Sigmund, fără ezitare. Eu trebuie să rămîn pînă cînd pleacă toţi ceilalţi.

– M-am gîndit că aşa vei spune, murmură Kurt. Atunci, cine îi va însoţi pe Ursula şi Maxim? Mama ta?

– Mama mea n-ar pleca fără surorile mele. Nu le-ar lăsa niciodată aici pe fiicele ei. De asta pot să te asigur. O să-mi spună că e femeie bătrînă, că viaţa ei

oricum e consumată şi va refuza. Aşa că mă gîndesc că Theodora ar fi cea mai indicată să călătorească împreună cu Ursula şi Maxim. Peste două săptămîni, cînd vei avea al doilea set de vize, vor putea pleca Sigfried, soţul ei şi Hedy. Eu am s-o iau cu mine pe mama, la sfîrşit.

– Am ghicit că nici nu te vei gîndi să părăseşti Germania pînă cînd întreaga familie nu va fi în siguranţă în altă ţară, spuse Kurt. Ar trebui să reprimesc cele trei paşapoarte în chestiune miercuri sau joi, cel mai tîrziu. Ţi le voi aduce acasă.

– Îţi mulţumesc foarte mult, Kurt. Ursula e pregătită, poate pleca imediat. Legătura ta... Sigmund se opri ezitînd, apoi spuse: Legătura ta este destul de sigură că poate obţine celelalte vize, nu-i aşa?

– Da.

Acum Kurt fu cel care se opri brusc şi se întoarse cu faţa spre Sigmund. Privirea lui era foarte directă.

– E absolut sigur, îţi promit, Sigi.

Sigmund îndreptă spre prietenul său o privire asemănătoare, privirile li se întîlniră şi se susţinură.

Pentru o clipă, Kurt avu impresia că vede în ochii lui Sigmund o umbră de îndoială sau îngrijorare, sau un amestec din ambele.

– Trebuie să mă crezi... sursa mea este extrem de demnă de încredere. N-ar fi spus că poate obţine vizele dacă ştia că nu poate, dacă ar fi avut vreo rezervă.

Urmă o scurtă tăcere; în sfîrşit, Sigmund dădu din cap.

– Dacă tu ai încredere în el, pentru mine e destul.

Deşi erau acum în adîncul pădurii, Kurt îşi coborî

mai mult vocea, mai curînd din obişnuinţă decît din alt motiv, şi zise:

– Uite, ca să te simţi mai în siguranţă în legătură cu toate, am să-ţi spun cine mă ajută pe mine. Şi pe tine. E amiralul Canaris.

Sigmund rămase cu gura căscată. Era ca trăsnit şi căsca gura la Kurt.

– Wilhelm Canaris! Dar el este şeful ABWEHR-ului.

– Da. Şi ca şef al Contraspionajului militar german, mie îmi este de nepreţuit. Ca şi în multe alte privinţe, despre care nu pot să-ţi vorbesc.

– Canaris, repetă Sigmund, minunîndu-se.

Lui Kurt îi era clar că Sigmund era uluit de ceea ce tocmai îi spusese, aşa că adăugă:

– Prin naştere, educaţie şi tradiţie, instinct şi convingere, amiralul Canaris îl detestă pe Hitler şi tot ce înseamnă el, ca şi mulţi dintre cei ce lucrează sub comanda lui. Şi, întîmplător, nu există nici un minister în tot guvernul, în care să nu existe doi sau trei oameni, ba chiar mai mulţi, care sînt la fel.

– Ca, de pildă, legătura amiralului la Ministerul de Externe?

– Exact.

– Trebuie să recunosc că m-ai speriat, mi s-a oprit răsuflarea cînd l-ai menţionat pe amiral, spuse Sigi. Cine ar ghici că e un anti- nazist!

– Ura lui faţă de ei este destul de cunoscută... într-un cerc select. S-ar putea spune că e un fel de... e un secret ştiut, de fapt. Şi există şi un număr de generali care gîndesc exact ca el. Dar ar fi fără folos dacă ar acţiona deschis contra lui Hitler, ca să nu spun că ar fi o nesăbuinţă. Toţi s-ar trezi cu ştreangul

la gît, dacă ar face acest lucru.

– Deci, Canaris şi ceilalţi i se opun lui Hitler din interior, afirmă Sigi.

– Aşa-i. Canaris consideră că Hitler va aduce totala prăbuşire a Germaniei. Întîmplător, şi eu sînt de aceeaşi părere, spuse Kurt cu un oftat greu. Iar el şi cu mine sîntem absolut convinşi că Hitler va porni cu siguranţă un război contra Angliei, cîndva, anul acesta... De fapt, o mulţime de oameni cred asta. Vrea să înghită Occidentul.

– Pari cam pesimist, Kurt.

– Sînt foarte pesimist. Prinţul dădu din cap. Viitorul arată întunecat, foarte rău; războiul este inevitabil. Iar Germania trebuie să piardă războiul ăsta dacă vrea ca naţiunea să supravieţuiască şi să-şi recapete umanismul.

– Da, făcu Sigi, cu tonul cel mai liniştit.

Îşi continuară drumul împreună, fiecare preocupat de gînduri cumplite, dar după cîteva secunde Sigi mormăi îngrijorat:

– Dacă Hitler îi forţează mîna lui Chamberlain şi Anglia intră în război, Franţa i se va alătura ca vechi aliat al Angliei şi cosemnatară a Tratatului de la München.

– Fără îndoială. Kurt dădu din cap şi înjură în şoaptă înainte de a exclama:

– Prostul ăsta de Chamberlain! El acceptă mereu vorbele liniştitoare ale lui Hitler... vorbe goale... fără nici o valoare. Un singur politician din Anglia înţelege cu adevărat intenţiile belicoase ale lui Hitler, scopurile lui reale şi întreaga situaţie, iar acesta-i Winston Churchill.

– Dar el e o voce singulară, Kurt. Nimeni nu-l ascultă pe Churchill, sublinie Sigmund.

– Din nefericire. Mare păcat că Churchill nu e prim-ministru.

Din nou, Kurt oftă cu frustrare, apoi continuă repede:

– Dar să revenim la planurile de călătorie ale Ursulei. Cred că ar fi o idee bună să plece la sfîrşitul săptămînii viitoare. Vreau să cumperi bilete de tren pentru Paris, Sigi. Şi bilete de întoarcere.

– Da, aşa voi face. Dar cum e cu vizele de intrare în Anglia?

– Am decis că ar arăta mai bine dacă s-ar da impresia că Ursula îl duce pe Maxim într-o vacanţă în Franţa, de aia e nevoie de bilet de întoarcere. De aceea, nu poate avea pe paşaport viza de intrare în Anglia, atunci cînd părăseşte Germania, la fel Maxim, şi Theodora. Ursula va putea ridica documentele de care are nevoie de la Ambasada britanică din Paris. Am aranjat totul, va obţine imediat viza de intrare, fără nici o problemă. Să fii sigur.

Sigmund dădu afirmativ din cap.

– Am toată încrederea în tine, Kurt, îţi mulţumesc din nou pentru tot ceea ce faci pentru mine şi pentru faptul că ai suficientă încredere în mine privitor la Canaris. Şi, bineînţeles, îmi dau seama de necesitatea secretului total cu privire la amiral şi la activităţile sale.

– Ştiu că vei fi discret, iar după toţi anii de strînsă prietenie de care ne-am bucurat, încrederea unuia în celălalt nu se mai discută. Acum poate ar trebui să ne întoarcem la castel şi să ne alăturăm lui Reinhard. Cred că-l aşteaptă pe Adam von Trott la masa de

prînz. Stă la nişte prieteni în apropiere. Îl cunoşti pe Adam von Trott zu Solz, nu-i aşa?

– Nu prea bine. L-am întîlnit de cîteva ori cu Reinhard. Au fost la Oxford împreună, nu-i aşa?

– Da, Adam a avut acolo o bursă, *Cecil Rhodes.*

– E pe jumătate german, pe jumătate american, nu-i aşa?

– Exact. A avut un înaintaş american destul de faimos, de fapt. John Jay, care a devenit primul judecător şef al Curţii Supreme din America, a fost stră-străbunicul lui. Jay a fost şi un om de stat şi un diplomat de mare reputaţie.

– N-am ştiut asta. Va fi plăcut să-l întîlnesc din nou pe Adam, spuse Sigmund. Dacă-mi amintesc bine, el lucrează la Ministerul de Externe german.

14

Un castel întortocheat, vechi de secole, ce stă pe o mică ridicătură, cu turelele, turnurile şi cupolele în formă de ceapă strălucind în soare. Păduri de pin de un verde închis, împodobite cu gheaţă, încercuiesc castelul de piatră albă, care se înalţă în spate ca o cocoaşă uriaşă. Copii îmbrăcaţi colorat, jucîndu-se în zăpadă sub un cer limpede cristalin parcă făcut din sticlă şlefuită, albastră.

Aceasta era scena care li se înfăţişă lui Sigmund şi Kurt cînd ieşiră din pădurea din vale, unde se plimbaseră şi discutaseră în ultima jumătate de oră.

Era o scenă de o asemenea simplitate, blîndeţe şi inocenţă, încît ambii bărbaţi se opriră să privească, uimiţi, readuşi îndărăt la propria lor copilărie. Se priviră unul pe celălalt şi îşi dădură seama că împărtăşesc aceleaşi gînduri.

Sigi spuse încet, ca pentru sine:

– Nimic nu trebuie să li se întîmple acestor copii, Kurt. Nu trebuie să li se întîmple nimic rău.

– Nu li se va întîmpla. Nu, în măsura în care depinde de mine, făgădui Kurt, cu vehemenţă.

Propriii săi copii, Christian, de treisprezece ani, şi Diana, de nouă ani, îl ajutau pe Maxim să construiască un uriaş om de zăpadă, ceea ce făcea ca băieţelul să pară şi mai mic, deşi asta, pe cît se vedea, nu-l deranja. Gretchen von Tiegal, de opt ani, împingea o roabă cu zăpadă spre doica ei, Irmgard, care, împreună cu Teddy, modela un castel de gheaţă pentru Gretchen. Ambele tinere femei lucrau cu atenţie, total absorbite de ceea ce făceau.

– Alo, voi toţi! strigă Kurt. El şi Sigmund făcură semne cu mîna spre grup, cînd toţi ochii se îndreptară spre ei.

– Alo! ţipară la unison copiii şi doicile lor, făcînd semne cu mîna şi rîzînd înainte de a se întoarce la sculpturile lor în zăpadă.

– Vor să termine înainte de masă, rîse Sigmund. Ca să putem veni să admirăm lucrul lor manual.

Kurt chicoti şi el şi cei doi bărbaţi cotiră la stînga, luînd-o pe o cărare ce ducea spre o aripă laterală a castelului, cărare ce fusese recent curăţată de zăpadă de către unul dintre grădinari, aşa încît putură parcurge distanţa în ritm rapid.

Odată ajunşi în interiorul micului hol de la intrare, cu pereţii îmbrăcaţi în lemn şi cu podeaua din faianţă albă şi albastră, îşi scoaseră paltoanele, îşi schimbară bocancii de schi cu pantofi şi urcară scara îngustă, răsucită, de piatră, care se înălţa în spirală la etajul superior şi la biroul lui Reinhard.

Uşa era doar crăpată. Sigmund o deschise şi intră, urmat îndeaproape de Kurt.

Adam von Trott zu Solz sosise deja, el şi Reinhard stăteau în faţa focului aprins, bînd şampanie. Se salutară, iar Reinhard le spuse noilor veniţi:

– Doriţi un pahar cu aşa ceva? Sau vreţi să vă fortificaţi cu ceva mai tare?

– Pentru mine, şampanie, te rog, spuse Sigmund. Şi tu, Kurt?

Prinţul aprobă din cap.

– La fel şi eu, mulţumesc.

Scoase din buzunarul jachetei de vînătoare din tweed, o tabacheră de aur şi le oferi ţigări lui Sigi şi Adam. Sigi luă una; Adam refuză.

În timp ce îşi aprindea ţigara, Sigi privi spre Adam von Trott. Uitase cît de frumos era Adam. Înalt, destul de solid construit, era foarte atrăgător, cu mult farmec natural.

În contrast cu el, Reinhard era mai mărunt, cu părul şi ochii negri şi cu o faţă oarecum arsă, bătută de intemperii, a unui om care îşi petrece mult timp în aer liber. Avea o natură exuberantă, deschisă, şi era plin de veselie, deşi rîsul îi cam lipsise în ultimul an.

Chipul lui era foarte serios acum, cînd le servi vin spumos în pahare de cristal lui Sigmund şi Kurt. Luîndu-şi paharul de pe placa uriaşului cămin de

piatră, îl ridică şi spuse:

– Noroc!

– Noroc! răspunseră ceilalţi.

După ce sorbi de cîteva ori din şampanie, Reinhard zise:

– Cred că Hitler îşi pierde controlul. Am înţeles de la unele surse ale mele că în ultima vreme au avut loc o mulţime de izbucniri nebuneşti, în sanctuarul intern al Cancelariei Reichului. Şi apoi, trebuie avută în vedere şi *Noaptea de cristal*. Pentru această brutalitate fără scrupule, îl învinuiesc în totalitate pe el. Nimeni n-o să mă convingă vreodată că el nu a aprobat-o, ba chiar cred că a încurajat aceste mişcări. Iar mie mi se pare că megalomania lui îi scapă de sub control. Sincer să fiu, cred că a început să fie depăşit şi cine ştie ce va face mai departe, ce atrocităţi o să mai comită dacă nu este oprit.

Kurt se încruntă.

– Ce vrei să spui cu asta, Reinhard?

– Tiranul trebuie să moară. N-o să plece de bună voie, aşa că trebuie să fie asasinat.

– Fii atent! şopti Kurt, ducîndu-se spre uşă, care era tot crăpată puţin, şi uitîndu-se pe coridor. Spre uşurarea lui, acesta era gol şi el închise bine uşa înainte de a li se alătura celorlalţi lîngă cămin.

– Discuţii fără precauţiile necesare pot face mult rău multor persoane, spuse el, aruncîndu-i lui Reinhard o privire de atenţionare. Ştiu ce ai să-mi spui că ai încredere în servitori şi în toţi ceilalţi care trăiesc sub acest acoperiş, dar trebuie să fim cu toţii circumspecţi în ceea ce spunem şi oriunde ne-am afla.

– Eu nu plănuiesc să-l asasinez pe Hitler. Eu doar teoretizez asta, sublinie Reinhard. Dar ai absolută dreptate desigur. Urmă o mică pauză înainte ca el să spună cu o voce mult mai scăzută: Nu sînteţi toţi de acord cu mine că uciderea tiranului este singurul răspuns?

Ceilalţi bărbaţi rămaseră tăcuţi.

Sigi vorbi în cele din urmă:

– Nu e de ajuns să-l asasinezi pe Hitler. Tovarăşii săi de crimă ar trebui şi ei ucişi.

– Asta-i corect, căzu repede de acord Kurt. Să omori un tiran este un lucru, dar aici e un guvern întreg care trebuie luat în consideraţie. Orice complot de omorîre a lui Hitler ar trebui să aibă un ţel atotcuprinzător. Ar trebui să existe planuri de preluare a puterii, în momentul cînd ar fi mort. O listă de bărbaţi care să conducă guvernul ar trebui pregătită dinainte şi aceştia ar trebui să preia imediat controlul.

– Da, spuse Reinhard, gîndltor. Se duse la fereastră, stătu uitîndu-se afară, apoi se întoarse cu faţa spre oaspeţi. Vreau democraţie pentru Germania, nu dictatură.

– Sigur că vrei. Asta vrem cu toţii, spuse Adam.

– Ştiu asta, clătină din cap Reinhard. Şi n-o vom avea, atîta timp cît naziştii sînt la putere. Ca să scăpăm efectiv de nazişti, trebuie mai întîi să tăiem capul bestiei, al stăpînului paraziţilor. Ceea ce mă aduce înapoi la punctul de unde am plecat... Sînt o mulţime de antinazişti convinşi în jur... cineva trebuie să fi formulat un plan pentru uciderea lui Hitler.

– Da, dar... începu Kurt, dar se opri brusc, auzind o bătaie în uşă.

Bărbaţii schimbară priviri îngrijorate doar o fracţiune de secundă, înainte de a se deschide uşa.

Renata stătea în prag.

– Ne-ai speriat! exclamă Reinhard.

– Vai, îmi pare rău, n-am vrut, spuse Renata. Doamnelor li se permite să vină aici sus la un pahar de şampanie înainte de masă sau veniţi voi jos, la noi?

– Vom fi jos într-un minut, îi spuse Reinhard.

– Foarte bine. Zîmbi şi dispăru, închizînd încet uşa în urma ei.

– Vedeţi ce vreau să spun. Putea fi oricine altcineva, sublinie imediat Kurt. Cred că ar fi înţelept să abandonăm conversaţia aceasta, cel puţin pentru moment.

Reinhard dădu din cap, aprobator. Se uită pe fereastră din nou şi exclamă:

– Cine poate fi acela care vine chiar acum, înainte de masă? E un tip pe motocicletă, nici mai mult, nici mai puţin, şi nu mi se pare deloc cunoscut.

– Motocicletă, repetă Sigi, gîndindu-se imediat la Willy Herzog. Ar putea fi prietenul Theodorei. Duminica e ziua ei liberă, cînd sîntem la Berlin, mormăi el, grăbindu-se la fereastră. Se uită jos şi văzu că tînărul îşi parca deja motocicleta.

– Da, e Willy, zise Sigi. Presupun că a venit să-şi facă vizita de duminică.

– Teddy! Tedd! Uite, e Willy! strigă Maxim şi

începu să-i facă semne tînărului care stătea pe terasa largă cu lespezi, ce se întindea de-a lungul faţadei din spate a castelului.

Theodora privi la Maxim, apoi în sus, spre terasă, şi exclamă:

– Doamne sfinte, e Willy! Am crezut că mă necăjeai, Maxim.

Aruncînd făraşul de grădină pe mormanul de zăpadă, ea urcă deluşorul, îndreptîndu-şi cu grijă bereta scoţiană.

Cînd ea ajunse lîngă el, Willy o îmbrăţişă şi o sărută pe obraz nelăsîndu-i ocazia să scoată o vorbă. Cînd se desprinseră în sfîrşit, ea strigă:

– Doamne, Willy, ce cauţi aici?

– Am venit să te văd pe tine, bineînţeles.

– Îmi închipui... dar aşa un drum lung, Willy!

– Nu e atît de lung. Mi-au trebuit doar cîteva ore cu motocicleta. Ieri cînd mi-ai spus la telefon că doamna Westheim plănuieşte să stea la castelul Tiegal cîteva săptămîni, m-am gîndit că ar trebui să vin. Am ceva de discutat cu tine şi e mai bine totdeauna să vorbeşti personal, nu-i aşa?

– S-a întîmplat ceva rău? Îngrijorată, îi cercetă chipul.

El dădu din cap.

– Crezi că aş putea să mă duc la toaletă şi să capăt o cafea sau un ceai? A fost frig pe motocicletă.

– Desigur, Willy. Ce nepoliticoasă pot să fiu. Mai întîi am să te conduc la toaletă, apoi am să-i cer bucătarului ceva fierbinte. Şi, desigur, trebuie să stai

la masă. Ştiu că doamna Westheim şi contele von Tiegel vor insista să rămîi... Sper că nu te deranjează să stai la masă cu copiii, cu Irmgard şi cu mine?

– Nu, desigur că nu. Şi mulţumesc, mi-ar plăcea să stau. Cine-i Irmgard?

– E dădaca de aici, explică Teddy, şi, îndreptîndu-se spre marginea terasei, strigă: Maxim!

– Da, Teddy! răspunse el, ridicîndu-şi feţişoara şi, uitîndu-se în sus, îşi apără ochii de soare cu o mînă.

– Îl duc pe Willy la bucătărie... să bea ceva cald.

– Pot să vin şi eu?

– Nu, Maxim. Stai aici şi joacă-te

– Dar vreau să-i spun „bună" lui Willy!

– O să-l vezi mai tîrziu. O să ia masa cu noi.

– Ura! Ura! strigă Maxim, agitîndu-şi lopata în aer.

– Nu-ţi fie teamă, strigă Irmgard, o să am grijă eu în locul tău de Maxim.

– Şi eu, Teddy, se oferi Diana von Wittingen, care avea nouă ani.

– Nu sînt un bebeluş, ţipă Maxim.

– Vă mulţumesc la amîndouă, strigă Teddy şi, răsucindu-se, îl luă pe Willy de braţ.

– Hai să luăm cafeaua aia pentru tine. Poţi s-o bei în camera de zi a lui Irmgard, pe care o împart cu ea. E un foc bun acolo şi te poţi încălzi lîngă el. Trebuie să fii îngheţat.

– Sînt, recunoscu Willy.

Theodora îi aruncă acum o privire pătrunzătoare.

– Şi apoi, poţi să-mi spui ce te frămîntă atît de tare încît ai făcut tot drumul ăsta pe motocicletă ca să

vorbeşti cu mine.

– Lucrurile stau cam aşa, spuse Willy, privind spre Theodora. Tata n-a reuşit să obţină vize de intrare în America, după cum ştii. Dar i s-a promis una pentru Palestina, de către o organizaţie evreiască din Berlin, care va obţine şi viza de ieşire. Ar trebui să le primească într-o săptămînă sau două.

– Şi vrea să le foloseşti tu, Willy, nu-l aşa?

– Da, mormăi Willy, cu o voce la fel de nefericită ca şi chipul său.

– Atunci, trebuie.

– Nu pot, exclamă Willy. Nu vezi, nu mă pot duce fără tine, Teddy!

– Trebuie, Willy, nu ai alternativă, spuse Teddy, foarte blînd, aplecîndu-se înainte şi punînd mîna pe braţul lui.

– Nu te las aici în Berlin, protestă el, cu vocea tremurată.

Părea gata să plîngă, dar Teddy era pregătită bine pentru momente ca acestea, pregătită cu toate cuvintele potrivite... şi minciuni, dacă era necesar. În noiembrie, cînd domnul Westheim îi ceruse paşaportul şl îi explicase că speră să o scoată din Germania cu familia lui, jurase că va păstra secretul. „Nimeni nu trebuie să ştie“ îi spusese. Naziştii ar putea să oprească familia Westheim să plece dacă descopereau planurile lor, din cauza importanţei persoanei

domnului Westheim pentru Ministerul de Finanţe şi pentru stat. Ea înţelesese totul şi îşi dăduse cuvîntul.

În aceeaşi sîmbătă după-amiază, ea le spusese celor doi Westheim despre logodna ei neoficială cu Willy, le mărturisise că Willy spera că amîndoi vor putea pleca în America în cele din urmă, împreună cu tatăl şi cu sora lui. Cei doi schimbaseră priviri îngrijorate, iar doamna Westheim spusese:

– Desigur că nu te putem obliga să pleci cu noi, Teddy, şi nici nu am vrea. Totuşi, nu uita că eşti în grija mea. I-am promis mamei tale că am să mă ocup de tine şi m-ar întrista să te las aici. Foarte sincer, eu cred că ar trebui să ieşi atunci cînd poţi. La fel ca şi Willy, dacă are posibilitatea, chiar dacă ar însemna să plece fără tine. Oricum, nu există garanţii că profesorul Herzog va reuşi.

Domnul Westheim intervenise:

– E foarte puţin probabil să capete vize, Theodora. Statele Unite nu mai primesc evrei europeni. Cota s-a completat.

Auzind această veste tristă, îşi plimbase privirea de la domnul Westheim la doamna Westheim şi exclamase:

– Dar nu pot să dispar pur şi simplu. Willy ar înnebuni.

Ursula Westheim îi luase mîna şi îi spusese:

– Ba da, poţi, Teddy. Iar cînd ajungem la destinaţie, poţi să-i telefonezi lui Willy, să-i explici totul. Va fi uşurat ştiind că eşti în siguranţă. Crede-mă, aşa va fi.

Brusc îşi dăduse seama că ceea ce spusese

doamna Westheim era adevărat. Oricum, Willy avea o şansă mult mai bună să lasă în siguranţă din Germania singur, fără ea, care să-l stînjenească. Altceva o mai uimise în după-amiaza aceea şi se întrebase cu glas tare ce l-ar spune lui Willy dacă i-ar cere paşaportul.

– N-o să ţi-l ceară, o asigurase domnul Westheim, americanii nu mai dau vize de intrare. Dar chiar dacă ţi-l cere, trebuie pur şi simplu să-i spui că e trimis la schimbat. Să nu spui că e la mine şi, ţine minte, nu vorbi despre planurile noastre, orice s-ar întîmpla.

Pentru a doua oară, ea promisese să nu dezvăluie nimic.

În cele din urmă, cei doi Westheim reuşiseră să o convingă să se supună dorinţei lor. În fond, mama sa avusese mare încredere în ei şi le încredinţase lor soarta ei pînă la vîrsta de douăzeci şi unu de ani, şi trebuia să respecte lucrul ăsta. Ei erau mai în vîrstă şi mai deştepţi decît ea şi ştiau ce-i mai bine.

Pe măsură ce săptămînile se scurgeau încet, începuse să recunoască faţă de ea însăşi că fuseseră corecţi în cele ce-l spuseseră. Venise şi trecuse Crăciunul şi, în cele din urmă, Anul Nou. Era deja 1939 şi profesorul Herzog nu primise nici un semn de la prietenul lui din Frankfurt care avea un prieten care cunoştea un funcţionar consular american. Willy îi mărturisise într-o seară că îşi pierduse orice speranţă că va primi vreodată viza americană. De cîteva ori, ea fusese aproape gata să-i spună că mătuşa ei, Ketty, din Londra, se străduia să obţină pentru ea o viză de

intrare în Anglia, dar rămăsese totdeauna tăcută, totdeauna mută, în mod curios şi inexplicabil, în legătură cu această temă.

Şi acum, Willy, aici la castel, venise cu ultimele veşti.

Cînd privi chipul lui palid, trist, îi bătu inima de dragul lui. Era preocupat că o lasă acolo şi totuşi nu era nici o posibilitate ca să-i uşureze îngrijorarea, dezvăluindu-i adevărul. Desigur, ea nu-i putea spune lui Willy despre planurile lui Sigmund Westheim în legătură cu ei. Nimic pe lume nu o putea determina să pună familia în pericol. Era sigură de Willy Herzog, putea să-i încredinţeze viaţa ei. Pe de altă parte, nu avea dreptul să îl pună în pericol pe micul Maxim şi pe părinţii săi.

Aşa încît ea trebuia să-l convingă pe Willy că ar trebui să se folosească de viza ce i s-a oferit tatălui său şi să părăsească Germania, oricîte minciuni ar trebui să-i spună în acest scop.

Ridicîndu-se, se duse şi se aşeză alături de el pe canapea din faţa focului. Îi luă mîna şi i-o strînse, apoi o ridică la obrazul ei şi o frecă de faţă, într-un gest de tandreţe şi dragoste.

După un moment, spuse:

– Vreau ca tu să pleci în Palestina, Willy. De fapt, insist să pleci. Ascultă-mă. Doamna Westheim plănuieşte să stea la castel mai mult timp. Cînd ai telefonat ieri, am spus că vom sta cîteva săptămîni, pentru că nu am vrut să te necăjesc. Dar de fapt nu o să ne reîntoarcem la Berlin încă foarte mult timp. Familia Westheim crede că e mai sigur aici la ţară. Şi

chiar aşa este. O să ne simţim bine locuind cu familia von Tiegal. Şi, odată ajuns în Palestina, poţi încerca să obţii vize de intrare pentru familia ta. Şi pentru mine. Şi de îndată ce reuşeşti, am să vin să te regăsesc.

– Mă îngrijorează să te las aici şi...

– Ai să ai mai multe şanse să obţii vizele în Palestina decît aici, interveni ea repede.

– Asta nu pot şti, zise Willy, îndoindu-se.

– Ba da, o să obţii. Zău, Willy, domnul Westheim mi-a zis că e mai uşor să obţii o viză pentru o ţară cînd eşti chiar în ţara respectivă. Ştii, o viză pentru altă persoană. El cunoaşte treburile astea. Nu uita că el este bancher.

Teddy făcu o pauză şi trase adînc aer în piept.

– Mătuşa mea, Ketty, din Londra, încearcă să-mi obţină o viză de intrare pentru Anglia, îi ieşi pe gură în cele din urmă, ştiind că trebuia acum să folosească asta ca o armă de convingere.

Cu adevărat uluit de această veste, Willy o privi fix pe Theodora.

– De ce nu mi-ai spus?

Teddy îşi muşcă buza.

– Îmi pare rău, Willy, ar fi trebuit. Oftă. Presupun că n-am vrut să-ţi spun că s-ar putea să părăsesc Berlinul înaintea ta şi totodată nu-mi place să discut asemenea lucruri, căci s-ar putea să nu se realizeze. Sînt cam superstiţioasă în acest sens. Mătuşa Ketty are speranţe totuşi. Speranţe mari.

Această ultimă propoziţie nu era strict adevărată, dar Theodora zîmbi şi înflăcărîndu-se în legătură cu

acest subiect, continuă:

– Am să-ţi dau adresa mătuşii Ketty în după-amiaza asta, înainte de a pleca, ca s-o ai. Ascultă, cînd tu vei fi ia Tel-Aviv sau Ierusalim, sau unde te vei duce, eu s-ar putea să stau cu mătuşa mea în parcul Belsize. Gîndeşte-te la asta, Willy. O să te bucure.

Se lăsă pe spate, zîmbindu-i încrezătoare, chipul ei era o întruchipare a adevărului şi sincerităţii.

Willy o studie cu grijă, cu ochii întredeschişi.

– Eşti sigură că mătuşa ta Ketty îţi poate obţine o viză britanică?

– Păi are desigur toate legăturile potrivite, răspunse Teddy. Aşa că vezi, trebuie să pleci în Palestina. O să ne întîlnim cînd toată porcăria asta o să se termine... Domnul Westheim zice că o să fie război. Cum el nu răspunse, ea exclamă cu o voce veselă: ascultă, Willy, fie că vii tu la Londra, fie că vin eu în Palestina, oricum, vom pleca amîndoi în America!

Pentru prima dată de cînd sosise la castel, Willy zîmbi.

– America! Oh, Teddy, acolo este viitorul nostru. Şi e un vis minunat de care să te legi... ceva la care să te gîndeşti şi care să ne dea curaj cît vom fi despărţiţi.

El îşi puse braţul în jurul gîtului ei şi o trase mai aproape de el.

– O să-mi scrii, nu-i aşa? o întrebă îngrijorat, ţinînd-o strîns.

– În fiecare săptămînă, promise Theodora, uşurată că reuşise să-l convingă să plece în Palestina fără ea.

Şi era fericită, ştiind că odată ce va fi acolo, Willy Herzog va fi în siguranţă.

15

Maxim şedea în vagon uitîndu-se în sus la tatăl lui.

– De ce nu vii cu noi, tată? întrebă cu voce tremurată.

Pînă în acest moment al plecării, nu ştiuse că Sigmund rămînea la Berlin; chipul lui înregistra o adîncă dezamăgire, iar în ochii lui căprui licărea îngrijorarea.

– Pentru că, Maxim, au nevoie de mine la bancă săptămîna viitoare. Dar, de îndată ce-mi termin treaba, am să vin să vă întîlnesc la Paris, explică Sigmund, sperînd să liniştească copilul.

– Cînd, tată?

– În vreo două săptămîni. Şi cînd eu am să ajung acolo, vom pleca imediat în vacanţa noastră la mare.

– Unde, tată?

– În sudul Franţei, la Monte Carlo sau Cannes. Sau poate vom pleca la San Remo, în Italia, eventual chiar în Corsica. Sînt sigur că voi alege o climă caldă, ca mama să se poată odihni, iar noi doi să ne distrăm împreună.

Un zîmbet înflori pe buzele copilului, dar acesta fu trecător şi el spuse cu o voce plîngătoare:

– Te rog, vino repede, tată. Te rog.

– Am să vin, îţi promit, spuse Sigmund. Acum lasă-mă să-ţi scot paltonul, e destul de cald în compartiment. Îl luă pe Maxim jos, îi scoase paltonul şi i-l dădu lui Teddy, care îl puse peste cele trei geamantane de pe raftul de bagaje de sus.

Sigmund se aplecă şi îl luă pe Maxim în braţe. Îl ţinu strîns, apăsînd capul copilului de umărul său, iubindu-l tare de tot. După un moment, îşi trase capul înapoi, îi zîmbi, punîndu-l din nou pe locul lui. Întinse mîna şi îi îndreptă cravata mică albastră, apoi îi mîngîie capul blond cu aceeaşi mînă iubitoare.

Zîmbindu-i în continuare, Sigi spuse:

– Vreau să fii un băiat bun, Maxim, şi să ai grijă de mama în locul meu. Şi de Teddy, pînă ajung şi eu acolo.

Maxim dădu din cap foarte solemn:

– Da, am să fiu, tată, dar să nu întîrzii mult, da?

– N-am să întîrzii. Sigmund se aplecă şi îl sărută pe Maxim, care îl luă de gît şi se agăţă de el. Nu fuseseră despărţiţi mai mult de o zi sau două, iar

acum, ştiind că tatăl său rămîne la Berlin, faptul îl alarma şi îl speria, deşi mama şi Teddy erau cu el în tren.

Sigmund îl mai îmbrăţişă o dată pe fiul său, apoi îl lăsă, se întoarse dregîndu-şi glasul şi clipi din ochi repede. Ochii i se umeziră brusc şi îi trebui un moment să-şi revină. După aceea, se întoarse spre Teddy şi îi întinse mîna. Ea i-o prinse strîns, apoi, dintr-un impuls, Sigmund o ridică în picioare şi o învălui într-o îmbrăţişare caldă.

– Ai grijă de ei în locul meu, Teddy, şi ai grijă şi de tine, spuse el liniştit cînd se despărţiră.

– Aşa voi face, domnule Westheim, şi, vă rog, încercaţi să nu vă îngrijoraţi.

Sigmund dădu din cap şi se uită în jos la băieţelul ai cărui ochi erau aţintiţi asupra lui atît de intens.

– O să-ţi placă să călătoreşti cu trenul, Maxim. O să fie pentru tine ca o aventură şi, fără să-ţi dai seama, vei fi la Paris... în vacanţă. Mami şi Teddy au să te ducă să vezi Turnul Eiffel şi toate celelalte locuri.

– Da... Tată, o să vină şi Bunibuni cu tine?

– Da, într-adevăr.

Un zîmbet vesel luminâ brusc chipul lui Maxim. Îl bucura să ştie că bunica venea în vacanţă cu ei. Curînd, toţi cei pe care îi iubea în lumea asta aveau să fie cu el. Se sprijini de spătar şi luă căluţul de lemn pe care i-l dăduse ieri tatăl lui. Era exact ca poneyul pe care urma să i-l cumpere. Îi spusese asta. „Şi o să-l ai foarte curînd, îţi promit", adăugase tatăl său. Abia mai putea aştepta. Ar fi minunat să aibă poneyul. Îl dorise atît de mult timp. În vară o să- l călărească în grădina din Wansee.

Văzînd că Maxim e ocupat cu micul căluţ sculptat, Sigmund părăsi repede vagonul, vrînd să scurteze aceste momente de rămas bun, dureroase atît pentru el, cît şi pentru ceilalţi. Inima lui era foarte emoţionată şi îşi dădea seama că Ursula era gata să plîngă. Ea îl urmă ieşind din vagon, pe peron, unde stătură de vorbă.

Maxim îşi turti nasul de geam, uitîndu-se la părinţii săi. Dar nu putea auzi ce vorbeau, aşa încît se întoarse să-şi examineze calul de lemn, pocnind cu călcîiele în scaunul vagonului, pînă cînd Teddy îi spuse, cam supărată, să se oprească imediat, ceea ce şi făcu.

În ciuda agitaţiei şi larmei de pe peronul aglomerat, Ursula vorbea foarte încet, ca să nu fie auzită. Ea luă mîna lui Sigi într-a ei.

– Aş dori să nu fi fost de acord cu asta. Nu-mi place să te las aici. Cred că ar trebui să mergem toţi împreună. Te rog, Sigi, lasă-mă să-i iau jos din tren pe Maxim şl pe Teddy, acum, cît mai e timp.

– Nu, absolut nu, replică el cu voce joasă, dar hotărîtă. Ţi-am spus, nu vreau să aşteptaţi pînă la sfîrşitul lunii. Cred că-i mai bine aşa, să plecăm cîte doi sau trei... bate mai puţin la ochi. În vreo zece zile, o să vi se alăture la Paris Hedy, Sigrid şi Thomas şi apoi voi urma eu cu mama.

– Da, Sigi, ştiu. Dar nu pot suferi să plec aşa, zău. Sînt îngrijorată pentru tine. Orice se poate întîmpla,

şopti ea.

– Nimic n-o să se întîmple, vreau ca tu şi Maxim să fiţi plecaţi din Berlin. Am să respir niţel mai uşor ştiind că amîndoi sînteţi în siguranţă.

Locomotiva începu să fluiere tare, scoţînd nori de aburi şi fum, care îi învăluiră, iar un şef de tren veni în grabă în lungul peronului ţinînd steguleţul roşu şi fluierînd. Plecarea trenului Berlin – Paris era iminentă, iar pasagerii sosiţi în ultima clipă treceau împingîndu- i, vrînd să urce imediat.

Sigmund şi Ursula fură înghiontiţi unul în altul, iar el o luă în braţe şi o sărută.

– Te iubesc, Ursula.

– Te iubesc, Sigi, din toată inima.

El simţi emoţia puternică din glasul ei, îi puse mîna sub bărbie şi îi ridică faţa spre el, uitîndu-se în ochii ei albaştri fumurii.

– Hai, fără lacrimi, iubirea mea. Am să fiu curînd cu tine şi cu Maxim. Tu şi el sînteţi viaţa mea, nimic nu ne va separa. Cel puţin pentru multă vreme.

– Da, făcu ea, străduindu-se să se controleze, ţinîndu-l strîns. Toată viaţa se iubiseră unul pe celălalt, toată viaţa fuseseră împreună, abia dacă se despărţiseră, cu excepţia anilor de şcoală. Lăsîndu-l astfel, parcă simţea că i se smulge o parte din trup.

– Ar fi mai bine să te urci, spuse Sigi, şi adăugă cu voce scăzută: ai grijă în tren. Fii atentă, draga mea. Fii cu ochii deschişi şi urechile ciulite şi vorbeşte foarte puţin cu oricine ar fi. Fii doar politicoasă, asta-i tot ce-i necesar. Fără conversaţii complicate.

– Da, şopti ea.

– Se pare că trenul e plin de ofiţeri SS, cu

personal din armată şi Gestapo, dar nu-i nimic neobişnuit în asta, aşa că nu te îngrijora. Unii probabil călătoresc, alţii au ordine militare.

Ea dădu din cap.

Sigi continuă repede, cu acelaşi ton şoptit:

– Şi ţine minte, o să fie poliţie la graniţă, de asemenea şi oficialităţi de la imigrare şi vamă. Şi agenţi ai Gestapo-ului. Dar toate astea sînt normale acum, sînt lucruri de rutină. Cît timp rămîi calmă, ca de obicei, totul va fi în regulă.

– Da, Sigi, înţeleg.

Ursula avea un nod în gît şi era incapabilă să mai spună ceva. Se răsuci brusc şi porni spre tren.

Sigmund o urmă şi o ajută să urce treptele.

– Du-te, du-te în compartiment.

El închise uşa tare, dar imediat ea lăsă în jos geamul şi îi întinse mîna. El i-o prinse într-a lui.

Încet, roţile începură să se învîrtească şi să scîrţîie pe şinele de fier, mişcîndu-se întîi în ritm lent. El merse pe peron, uitîndu-se fix în sus, la chipul acela pe care-l cunoscuse şi-l iubise încă din copilărie. Faţa ei frumoasă era palidă acum, dar zîmbetul de rămas bun pe care i-l arătă era curajos, el îi zîmbi la rîndul său, dar atunci zîmbetul ei dispăru, faţa i se strînse şi lacrimile pe care le reţinuse alunecară pe obraji.

– Nu, draga mea, nu, spuse el, strîngîndu-i mîna, încurajator, liniştitor, dar cînd trenul luă viteză, el fu nevoit să-i dea drumul.

Îşi ridică braţul într-un salut de rămas bun, în timp ce trenul ieşea din staţie, iar el rămase nemişcat pe peron, uitîndu-se după tren pînă ce acesta dispăru de tot din vedere.

Abia atunci se întoarse, în cele din urmă, şi plecă din Schlesischer Bahnhof, îndreptîndu-se spre banca Westheim, în Gendarmenmarkt.

16

Ursula rămase la fereastră atît timp cît putu să-l vadă pe Sigmund. Dar cînd trenul coti şi îl pierdu din vedere, închise geamul şi plecă de lîngă el.

Se grăbi pe coridor pînă găsi o toaletă. Intră înăuntru, închise uşa şi se sprijini de ea, apăsîndu-şi batista pe ochii în lacrimi. Dar, în cîteva secunde, reuşi să se calmeze, ştiind că Maxim şi Teddy se vor întreba unde era şi că Teddy în special va fi îngrijorată pentru ea.

Cînd se privi în oglinda de deasupra chiuvetei, văzu că faţa îi era brăzdată de lacrimi, iar nasul i se

înroşise. Umblînd în geantă îşi găsi pudriera, îşi pudră faţa, adăugă o umbră de roşu şi îşi făcu buzele cu ruj rozaliu. Îşi puse pălăria cu poşeta pe chiuvetă şi îşi trecu pieptenul prin părul blond, scurt. Îşi puse din nou pălăria şi se dădu un pas înapoi, să-şi vadă imaginea.

Se aprobă din cap, satisfăcută, era de o eleganţă calmă, demnă şi plicticoasă, aşa cum fusese intenţia ei şi a lui Sigmund.

Cel mai important lucru în călătoria spre Franţa era să nu atragă atenţia asupra ei. Acesta era şi motivul pentru care alesese un taior de tweed verde închis, cu o bluză simplă, albă, de mătase şi o pălărie gri închis. Singurele podoabe pe care le purta erau verigheta de aur, un ceas obişnuit şi cercei cu perlă în urechi.

Ursula o ajutase pe Theodora să-şi aleagă hainele cu tot atîta atenţie şi amîndouă se opriseră la un costum bleumarin de lînă, un pulover asortat şi o haină albastră. Ca totdeauna, Teddy purta bereta ei scoţiană în carouri verde închis şi albastru, de care refuza să se despartă.

– Nu vă aduceţi aminte, doamnă Westheim, mătuşa mea, Ketty, mi-a dat-o în urmă cu trei ani, cînd am fost în vacanţă la Londra. Mi-a cumpărat-o la *Casa scoţiană* şi e pălăria mea norocoasă, explicase Teddy pe cînd făceau bagajele.

Iar ea răspunse:

– Desigur, Teddy, poart-o neapărat.

Şi Teddy o purta.

Ursula îşi luă poşeta, şi-o aruncă pe braţ şi părăsi toaleta. O porni pe coridor puţin cam nesigură,

clătinîndu-se dintr-o parte în alta, întinzînd cîte o mînă să se sprijine de un perete, în timp ce trenul se hurducăia pe şine căpătînd viteză.

Ea, Maxim şi Teddy fuseseră singurii ocupanţi ai compartimentului cînd plecase ca să-l urmeze pe Sigmund pe peron. Acum, cînd deschise uşa şi intră, văzu că era plin. Desigur, aşa trebuia să fie, Sigi îi spusese că toate biletele erau vîndute. Nu putuse să le ia nici un compartiment întreg, nici vagon de dormit. De fapt, se considerase norocos că găsise să cumpere trei bilete şi încă pentru ziua dorită.

Scuzîndu-se faţă de ceilalţi pasageri cînd trecu pe lîngă ei, Ursula îşi luă locul între Maxim şi Teddy.

Maxim era ocupat cu una dintre cărţile lui cu poze, dar se uită în sus cînd ea se aşeză.

– Unde ai fost, mami? întrebă el.

Ea se apropie mai mult de el şi şopti:

– A trebuit să-mi pudrez nasul, dragule.

Teddy avea o carte în braţe, dar nu citea. Arăta extrem de uşurată văzînd-o pe Ursula şi îi aruncă un zîmbet slab.

Ursula îi răspunse şi ea zîmbind.

Teddy aprobă din cap imperceptibil, luă cartea şi îşi ascunse faţa în ea.

Ursula îşi îngădui să-şi arunce privirile discret prin compartiment.

Pe locul de la geam, chiar în faţa lui Maxim, era un ofiţer de vîrstă mijlocie, îmbrăcat în uniforma gri a armatei germane. După insignele de pe tunica lui cu guler înalt, văzu că era colonel. Avea o mapă deschisă pe genunchi şi răsfoia studios nişte hîrtii, părînd a fi total absorbit de ele.

Alături de el, şedea o tînără femeie slabă, care arăta de treizeci şi ceva de ani.Avea o faţă îngustă şi o înfăţişare ştearsă, în afară de ochi, care erau de un albastru care te uimea şi extrem de pătrunzători. Şedea rigidă pe locul ei, cu faţa împietrită, privind-o fix pe Ursula, intens, fără să clipească.

Ursula se cutremură involuntar, găsind ochii aceia enervant de reci şi calculaţi, şi îşi mută imediat privirea, întrebîndu-se dacă femeia era cu colonelul. Dacă era, el nu-i prea acorda atenţie.

Acum Ursula îşi aţinti privirea spre ofiţerul SS din colţ, care stătea în faţa lui Teddy. Chipul lui arăta de parcă ar fi fost tăiat în oţel rece, gura lui avea o atitudine crudă, iar expresia îi era sfidătoare. Ah, ce nazist tipic este, se gîndi ea. Poate tînăra femeie era cu el. Doi care se aseamănă, adăugă în gînd. Ofiţerul SS avea şi el o servietă deschisă şi citea documente, dar deodată, ca şi cînd ar fi simţit privirea Ursulei fixată asupra lui, îşi ridică ochii şi se uită la ea, încruntîndu-se uşor.

Repede ea îşi feri faţa şi privi pe fereastră. Trenul încetinea acum, intrînd în Friedrichstrasse Bahnhof, a doua oprire în Berlin, pentru a mai lua pasageri. După cîteva minute, scotea din nou aburi, dar avea să se mai oprească o dată la gara Grădina Zoologică, înainte de a se îndrepta în direcţia Hanovra, K öln şi mai departe.

Sprijinindu-şi capul de spătar, ea închise ochii încercînd să-şi relaxeze muşchii înţepeniţi de încordare. Îi venea greu să creadă că şedeau cu adevărat în acest tren, care azi şi la noapte avea să traverseze Germania în drum spre vest, spre Franţa.

Totul se petrecuse atît de repede, încît se simţea puţin dezorientată şi fără suflu. Cu mai puţin de o săptămînă în urmă, la castelul din Mark Brandenburg, duminică seara, Sigmund îi spusese că trebuie să se întoarcă la Berlin a doua zi dimineaţa, explicîndu-i că în curînd vor părăsi ţara. Şi apoi, miercuri seara, nu mult după ce sosise de la bancă, el o rugase să vină în bibliotecă să bea împreună un pahar. Nu se gîndise la nimic şi se dusese jos cîteva minute mai tîrziu, unde-l văzu pe Kurt von Wittingen care arăta extrem de serios, iar Sigi era la fel de preocupat.

Fără prea mare preambul, Kurt îi acordase încrederea lui şi îi spusese totul. Apoi, el i-a înmînat cele trei paşapoarte şi, cînd ea văzuse că al lui Sigmund nu se afla printre ele, protestase violent şi refuzase să plece fără el. În ciuda opoziţiei ei dure faţă de această idee, Kurt reuşise s-o convingă, după cîteva ore, că ea trebuia să plece.

Cu o seară înainte, încercase să-l convingă pe Sigi să-i permită să rămînă pînă cînd întreaga familie va putea pleca odată, dar el fusese neclintit, nu-i acceptase nici un argument. Şi astfel, în cele din urmă, ea nu avusese altă alternativă decît să facă aşa cum spusese soţul ei.

– Vă rugăm prezentaţi biletele, paşapoartele şi orice alte documente de călătorie.

Vocea puternică, morocănoasă a unui bărbat sparse liniştea compartimentului.

Ursula deschise repede ochii, se îndreptă în scaun, cu atenţia spre uşă. Conductorul era în cadrul uşii, iar imediat în spatele lui se aflau doi bărbaţi cu figuri oficiale, îmbrăcaţi în paltoane închise şi pălării

cu borul mare.

Scoase paşaportul ei şi al lui Maxim din poşetă, împreună cu biletele de tren şi le oferi conductorului. Teddy făcu la fel.

Conductorul se uită întîi la bilete, apoi deschise paşaportul Ursulei. Privirea i se opri un moment asupra acestuia şi se uită la ea, înainte de a-l da bărbatului de lîngă el, fără să facă nici un comentariu. Îl examină şi pe al lui Maxim, trecîndu-l mai departe, în timp ce îl analiza cu atenţie pe copil, apoi îl deschise pe al lui Teddy, acordîndu-i aceeaşi atenţie ca şi celorlalte. Şi acesta fu dat imediat mai departe.

În timp ce bărbaţii le studiau paşapoartele, conductorul strînse documentele de călătorie ale celorlalţi pasageri, le răsfoi şi le reţinu pentru a le arăta însoţitorilor săi. Acestor documente li se aruncă doar o privire scurtă, înainte de a fi date înapoi conductorului, care imediat le distribui posesorilor.

Ursula îl privi pe conductor, aşteptîndu-se acum ca documentele să-i fie date înapoi. El o privi fix cu răceală şi ieşi pe coridor cu cei doi bărbaţi, unde discutară între ei. De mai multe ori întoarseră capetele să se uite la ea, priveau atent paşapoartele şi continuau să vorbească.

Gestapoul, gîndi Ursula, simţindu-se speriată.

Apucă strîns rama poşetei ca să nu-i tremure mîinile. Un sentiment uriaş de teamă o copleşi, dar nu-şi putea permite să intre în panică, în nici un caz. Aşa că, imediat făcu eforturi să-şi îndepărteze teama, să-şi liniştească nervii. Păstrează-ţi sîngele rece, Ursula, stai calmă; îşi spuse ea, amintindu-şi instrucţiunile pe care i le dăduse Sigi. Încercă să se

liniştească prin faptul că paşapoartele lor şi vizele de ieşire erau în regulă şi că biletele de la Berlin la Paris şi retur erau valabile. Singura problemă era că paşapoartele lor purtau ştampila E pentru evreu. Ei şi ce? se gîndi ea. Tot ce pot face naziştii este să mă hărţuiască, să mă umilească în tren. Pot să trec uşor peste asta. Îmi duc copilul undeva în siguranţă şi libertate, iar asta e tot ce contează. Ei pot face mult mai mult decît să mă hărţuiască, se mai gîndi ea, înţepenind pe locul ei din compartiment. Se alarmă şi într-o clipă alarma se transformă într-o adevărată spaimă. Ar putea să-i dea jos din tren, pe ea, pe copilul ei şi pe Teddy, în orice punct în timpul călătoriei, şi să-i aresteze, dacă le vine pofta. *Noaptea de cristal* dezlănţuise multă urîţenie, brutalitate şi cruzime, precum şi durere pentru atît de mulţi. Evrei din întreaga Germanie fuseseră trimişi în lagăre de concentrare. Unii mai erau şi acum trimişi, iar proprietăţile, magazinele şi bunurile le erau zilnic confiscate de Cel de al Treilea Reich.

Se gîndi la bijuteriile ei cusute în haine şi îşi strînse şi mai tare mîinile pe poşetă, fiind conştientă că începuseră să tremure iar. Dumnezeu ştie ce i-ar face naziştii dacă ar aresta-o şi ar găsi diamantele în tivul fustei şi în căptuşeala jachetei. Consecinţele erau de neimaginat. Şi, totuşi, se gîndi la ele: închisoare, mai mult ca sigur, tortură şi poate moarte.

Bărbaţii ăştia examinează prea mult timp documentele lor. Inima i se cutremură. O, Doamne, sfinte Doamne, nu-i lăsa să ne împiedice, nu- i lăsa să mă ia. Trebuie să-i duc pe Maxim şi pe Teddy în Franţa, unde vor fi în siguranţă. Asta-i tot ce contează.

Înghiţi, îşi fixă privirea pe peretele din faţă, încercînd să se gîndească la Arabella şl Renata, la zilele lor de şcoală petrecute împreună la Roedean. „Gîndeşte-te la lucruri bune, frumoase care te vor face să te simţi cu adevărat puternică" îi spusese Slgi aseară. „Şi, mai cu seamă, cînd eşti nervoasă", se gîndise să adauge.

Tocmai asta făcea, amintindu-şi acele zile tinereşti şi pe cele mai dragi prietene, faţă de care avea cea mai mare dragoste şi afecţiune. Vorbise ieri cu Ren şi Belle, discutînd doar lucruri fără importanţă. Călătoria ei nu fusese menţionată; toate trei ştiau cum stăteau lucrurile. Atîtea telefoane erau urmărite de Gestapo. În orice caz, Ren şl Belle aflaseră probabil de la soţii lor că ea pleacă. Nimic altceva nu mai trebuia spus între ele.

Ursula continua să privească fix peretele. Chipul ei era lipsit de expresie. Era hotărîtă să nu arate nici un semn de slăbiciune şi să nu privească în direcţia agenţilor Gestapoului, care continuau să vorbească afară dln compartiment. Cu siguranţă că erau de la Gestapo. Nu se îndoia de asta.

Paris. Şi acesta era un gînd frumos, pozitiv, se opri asupra lui. Primul lucru pe care-l va face cînd va ajunge mîine la hotelul *Plaza-Atheneé* va fi să-i telefoneze lui Sigi la Berlin. El îi amintise de asta nu o dată, ci de o jumătate de duzină de ori, în ultimele douăzeci şi patru de ore. Dar ea nu avea nevoie să i se reamintească, după cum îi şi subliniase. Cît de uşurat va fi el cînd ei se vor afla, în sfîrşit, în frumoasa Franţă. Dragul ei Sigi. Îl iubea atît de mult.

Conductorul era postat în faţa ei, prezenţa lui

bruscă o făcu să tresară. Inima începu să-i bată puternic în piept şi îl privi fără glas, întrebîndu-se ce urmează, pregătindu-se pentru lucrul cel mai rău.

El îi înmînă biletele şi paşapoartele, fără să rostească un cuvînt.

– Mulţumesc, se auzi spunînd şi fu surprinsă cît de calmă îi era vocea.

Conductorul dădu scurt din cap şi se îndreptă spre Teddy, care îi mulţumi şi ea politicos, cînd îi fură restituite documentele.

Apoi acesta plecă, mergînd repede pe coridor cu agenţii Gestapoului după el.

Teddy şi Ursula schimbară priviri de uşurare, apoi Ursula puse un braţ în jurul copilului şi se uită la desenele din cartea cu poze, fără să vadă absolut nimic.

Mintea îi era încă înceţoşată de frică şi ştia că îi va trebui un timp ca să-şi recapete echilibrul. Avea o dorinţă puternică să scoată un oftat de profundă uşurare, dar nu îndrăznea, pentru că şi asta ar fi putut-o trăda în vreun fel. O cuprinse un val de greaţă şi brusc simţi că i se moaie picioarele; îşi dădu seama că ultimele minute fuseseră o grea încercare. Dar slăbiciunea ei avea să dispară în scurt timp; tot ce avea de făcut era să stea aici, liniştită, pînă trecea.

Totul va fi bine. Pe neaşteptate, se simţi sigură de acest lucru. Va reuşi. Trebuia să păstreze aceste gînduri; îi dădeau un plus de putere.

Cam ia o oră după plecarea conductorului, uşa se deschise din nou. De data aceasta, acolo stătea un chelner cu o haină albă; el anunţă liniştit ocupanţilor compartimentului că aceia care doresc să ia masa,

pot să poftească.

Imediat Ursula se ridică, îi luă lui Maxim cartea cu poze şi îl dădu jos de la locul lui.

– Haide, spuse blînd, luîndu-l de mînă. Teddy se ridică şi toţi trei ieşiră pe rînd din compartiment.

Se clătinară mergînd pe coridor în direcţia vagonului restaurant şi se opriră cînd ajunseră la prima toaletă liberă. Teddy deschise uşa, îl împinse uşor pe Maxim înăuntru şi îi spuse să-şi spele mîinile.

– Da, Teddy, răspunse el şi închise uşa. În clipa în care fură singure, Teddy se răsuci spre Ursula şi o apucă de braţ, îngrijorată. Respirînd greu, se uită fix la faţa Ursulei.

– Am fost atît de îngrijorată, doamnă Westheim, şopti ea. Am crezut cu adevărat că vom avea probleme cu bărbaţii aceia. Credeţi că erau de la Gestapo?

Cu o înclinare rapidă a capului, Ursula confirmă şi duse un deget la buze, atrăgînd atenţia fetei să nu vorbească.

Masa trecu fără evenimente, iar după ce Ursula şi Teddy îşi terminară cafeaua, se întoarseră toţi în compartiment. Maxim începu curînd să moţăie, făcîndu-i-se somn după masă şi fiind legănat de mişcarea trenului. Teddy îşi citea cartea, iar Ursula se lăsă purtată de gîndurile ei. Nici unul dintre ceilalţi ocupanţi ai compartimentului nu-i adresase nici un cuvînt şi nici ea nu le vorbise. Se simţea uşurată că

nu trebuia să fie sociabilă şi dorea să fie lăsată în pace.

Deşi comportarea conductorului şi a celor doi agenţi ai Gestapoului o speriase ceva mai devreme, reuşise să se stăpînească şi să rămînă calmă, un model de autocontrol. Cu asiduitate, se educase singură să nu se gîndească la ce s-ar putea întîmpla cînd vor ajunge la graniţă, la Aachen, a doua zi dimineaţa, în zori, şi pînă atunci reuşise. Pur şi simplu continua să se concentreze asupra planurilor de viitor, ţinînd seama de sfatul lui Sigi şi gîndindu-se doar la lucruri frumoase.

17

Mai tîrziu, seara, la ora şapte, acelaşi chelner apăru în uşa compartimentului şi anunţă că se va servi cina.

Ursula, Maxim şi Teddy îşi croiră drum pe coridor, toţi trei bucuroşi să-şi dezmorţească picioarele, scăpînd de îngustimea compartimentului şi de figurile reci şi atente ale celorlalţi pasageri cu care îl împărţeau.

În momentul în care intrară în vagonul-restaurant, acesta era aproape plin, dar mai era liberă o masă mare de patru persoane. Chelnerul, plăcut, cu zîmbet

prietenos, care îi servise la prînz, îi îndrumă spre ea, apoi ie explică că vor trebui probabil să o împartă cu încă cineva.

Ursula, Maxim şi Teddy abia se instalară la locurile lor cînd o altă pasageră fu adusă la masă. Era o femeie cu părul alb, de vîrstă mijlocie, îmbrăcată în negru.

– Bună seara, spuse femeia, cînd se aşeză.

Atît Ursula cît şi Teddy răspunseră la bună seara şi îşi îndreptară atenţia la lista de bucate. Înainte ca Ursula să aibă timp să-i sugereze ceva lui Maxim, el o trase de mînecă.

– Da, dragul meu, ce este? întrebă ea.

– Aş vrea supă de pui, mamă, te rog.

– Vai, dragă, nu cred că este aşa ceva.

Se uită din nou pe listă.

– Este, totuşi, supă de linte.

– De pui îmi place cel mai mult.

– Ştiu, dar dacă nu-i pe lista de bucate, nu pot să ţi-o comand. la supă de linte. Cred că şi eu am să iau.

Maxim dădu din cap.

– Bine.

– Asta iau şi eu, vă rog, zise Teddy.

– Sînt sigură că-i excelentă, şopti Ursula. Acum, Maxim, ce vrei după supă? Este...

– Pui sau crap, mamă.

Ea dădu din cap.

– Mi-e teamă că nu, dragul meu, nici unul din astea nu e pe listă. Dar este şniţel vienez, bratvurşt sau...

– Dar totdeauna avem crap sau friptură de pui, vinerea. Şi unde sînt lumînările de Sabat, mamă?

Trebuie să le binecuvîntezi, ţipă el cu vocea lui subţire de copil.

Ursula se albi şi aruncă o privire rapidă, îngrijorată, la femeia care şedea alături de Teddy. Îi urmărise pe furiş şi ascultase.

Neputincioasă, Ursula privi peste masă la Teddy, care era la fel de speriată ca şi ea şi se făcuse albă ca varul. Începură amîndouă să vorbească, încercînd să acopere vocea lui Maxim, cînd acesta începu din nou să trăncănească despre lumînărIle de vineri seara.

În cele din urmă se opri din vorbit, întrucît nici mama, nici Teddy nu-i dădeau nici o atenţie.

Ursula spuse:

– Îmi pare rău, Teddy, nu te-am auzit.

– Am spus că aş vrea, vă rog, un bratvurşt. Şi poate ar fi bine ca Maxim să ia şi el cîrnatul ăsta de vită, e cel mai uşor din toată lista.

– E o idee bună.

Ursula aruncă din nou o privire în direcţia femeii. Ea studia acum cu atenţie lista de bucate.

Maxim spuse:

– Dar nu vreau...

– Ascultă, dragul meu, este un singur lucru pe listă care îţi place cu adevărat. Ştrudel cu mere. O să-l capeţi la desert, spuse mama sa.

O expresie de bucurie i se răspîndi pe faţă şi dădu din cap entuziasmat.

– Dar unde sînt lumînările...

– Maxim! exclamă Ursula, oprindu-l pe moment. Se întoarse spre el mascîndu-l cu trupul ei, se aplecă şi îi spuse încet:

– Ssst, iubitul meu, nu vreau să discuţi despre ce facem noi acasă. Astea sînt chestiuni particulare şi nu se discută în public. Mă înţelegi?

– Da, mamă.

Se uită în sus la ea şi zîmbi, acel zîmbet mic, caraghios al lui care o făcea să-l bată inima.

Ursula îi zîmbi şi spuse:

– Eşti un băiat bun.

Se îndreptă şi schimbă o privire complice cu Teddy. Apoi se întoarse, privi în vagonul-restaurant, prinse privirea chelnerului lor şi îi făcu semn. În cîteva secunde era la masa lor, cu creionul pregătit să ia comanda.

Ursula îi spuse că vor toţi supă de linte, bratvurşt cu cartofi şi varză roşie şi două ştrudele cu mere.

– Eu nu iau desert, mulţumesc, spuse ea. Doar o ceaşcă de cafea neagră.

Chelnerul aprobă din cap, spuse că au făcut o alegere bună, apoi dădu atenţie celei de a patra persoane de la masă. Femela îl întrebă ceva despre *Kasseler Rippchen*, o mîncare din carne de porc, iar el începu să-i explice că se servea cu varză murată.

– Vorbeşte mai tare, mai tare, te rog, strigă femeia, aplecîndu-se spre el, punînd mîna pîlnie la ureche.

Chelnerul se aplecă imediat şi începu să-i explice cu grijă despre felul acela, cu o voce mai puternică.

Pentru Ursula şi Teddy era clar că femeia era surdă de tot. Teddy îşi ridică ochii spre cer, apoi se uită la Ursula cu înţeles.

Ursula era uşurată că femeia nu auzise referirea lui Maxim la lumînările de vineri seara. Mulţi germani erau antisemiţi şi naziştii le spălaseră creierul ca să

creadă că evreii erau răspunzători de toate necazurile lor. Femeia era probabil o simplă pasageră, fără vreo funcţie specială, pe cît îşi puteau da seama. Pe de altă parte, dacă ştia că erau evrei, putea eventual face gălăgie, să insiste să schimbe masa şi să atragă asupra lor o atenţie nedorită. Doar dacă avea prejudecăţi, căci nu toţi germanii aveau. Totuşi, slavă Domnului că era surdă. Acum aveau ocazia să se relaxeze, fie şi numai pentru scurt timp, cît ţinea cina. Ursulei nu prea îi era foame, dar Maxim şi Teddy aveau nevoie de hrană, ea dorea ca ei să mănînce în linişte.

Un alt gînd îi veni brusc Ursulei şi se încruntă în sinea ei. Dar dacă femeia nu era deloc surdă, ci se prefăcea doar? Dar de ce să facă asta? Nu avea nici un motiv. Era o străină din tren, care nu-i cunoştea. Aşa încît Ursula alungă ideea imediat, impunîndu-şi să nu devină obsedată.

Începu să le vorbească lui Teddy şi lui Maxim despre Paris, un subiect inofensiv, un subiect perfect sigur.

Ursula îl conduse pe Maxim pe peron, ţinîndu-l strîns cu o mînă. În cealaltă îşi ţinea valiza.

Teddy mergea alături de ea, cu valiza ei şi a lui Maxim. Întrucît era frig în acea dimineaţă, devreme, mergeau repede, urmîndu-i pe ceilalţi pasageri care se îndreptau spre vama germană şi biroul de imigraţie de la capătul peronului. Ajunseseră în staţia de cale

ferată a oraşului de graniţă Aachen, cu zece minute în urmă, iar conductorul trecuse pe coridorui vagonului deschizînd uşile compartimentelor şi spunîndu-le pasagerilor rămaşi să-şi ia toate lucrurile cînd coboară. Şi să aibă pregătite documentele. Grupul din faţa lor nu era prea numeros, Ursulei îi era clar că mulţi părăsiseră trenul în cursul nopţii, cînd acesta staţionase în diferite oraşe.

Ea se opri brusc şi Teddy o urmă, aruncîndu-i o privire întrebătoare.

– Dă-mi biletul tău şi paşaportul, Teddy dragă, spuse Ursula, lăsîndu-şi jos valiza şi întinzînd mîna. Cred că ar fi mai uşor să mă ocup eu de actele noastre. Tu poţi să ai grijă de Maxim.

– Da, doamnă Westheim, spuse Teddy punînd cele două valize pe peron, deschizînd geanta şi scoţînd paşaportul şi biletul. I le dădu Ursulei, care îi mulţumi şi le puse în poşeta ei. Ursula o privi pe Teddy în ochi şi îi şopti, peste capul lui Maxim:

– Fii calmă.

Teddy dădu din cap.

Cînd cele două femei şi copilul porniră din nou, ofiţerul SS care ocupase locul în compartimentul lor trecu pe lîngă ei în mare viteză, coti la stînga şl veni ca o furtună prin uşa de ieşire. Ursula era bucuroasă văzîndu-i spatele. Deşi nu le dăduse nici o atenţie, fusese într-un fel o prezenţă sinistră în toată călătoria.

Cînd intră în biroul vamei şi de imigrări, Ursula văzu că erau trei mese. În spatele fiecăreia stătea un membru al poliţiei de graniţă, toţi putînd fi recunoscuţi uşor după uniformă. Dar învîrtindu-se în fundal, pe sub ferestrele înalte, erau mai mulţi bărbaţi în haine

civile. Ea era sigură că erau de la Gestapo.

Sigi îi spusese că poliţia secretă era pretutindeni şi că nu trebuia să se îngrijoreze, aşa că respiră adînc şi merse înainte hotărîtă. Faţa îi era calmă, expresia neutră, dar ochii ei albaştri- fumurii erau atenţi, nu lăsau să le scape nimic, în timp ce stătea în urma unei tinere perechi. Se uită peste umăr şi îi zîmbi cald lui Teddy, zîmbet care spera s-o liniştească.

Cînd îi veni, în sfîrşit, rîndul, Ursula se duse la masă, se uită la poliţistul în uniformă, deschise poşeta şi îi dădu cele trei seturi de documente.

Poliţistul le întinse în faţa lui pe masă şi le examină un moment sau două, apoi îşi înălţă capul şi se uită la ea cu răceală.

– Care-i scopul călătoriei dumitale în Franţa, doamnă Westheim?

– Îmi iau copilul şi pe dădaca lui, domnişoara Stein, într-o vacanţă.

– Aveţi bilete de întoarcere la Berlin. Cînd plănuiţi să vă întoarceţi în Germania?

– În cîteva săptămîni. Patru săptămîni, mai precis.

Nu spuse nimic cînd îşi aruncă privirea asupra celor trei, analizîndu-i fix timp de un minut ce părea să nu se mai termine. În cele din urmă, întrebă:

– Scoateţi lucruri de valoare din Germania?

– Nu, nu scot, făcu Ursula cu o voce clară, puternică. Nu scoatem. Nu.

– Puneţi valizele aici sus pe masă. Vreau să mă uit în ele, ordonă poliţistul.

Ursula făcu ce spusese el, ridicîndu-l mai întîi pe al ei. El făcu un control atent, umblînd printre hainele ei, pipăind marginile şi fundul. Le controlă şi pe celelalte

două, înainte de a le cere poşetele. Conţinutul fu răsturnat din poşeta ei, care fu controlată cu atenţie, la fel ca şi a lui Teddy, înainte de a pune totul înapoi.

Din nou, grănicerul le studie paşapoartele, în cele din urmă le ştampilă cu o pocnitură ascuţită şi i le înmînă cu un scurt gest de eliberare din cap.

– Mulţumesc, şopti Ursula, luîndu-şi propria ei valiză şi pe cea a lui Teddy. Întorcîndu-se spre ea, îi zise:

– Să mergem. Ai grijă de Maxim, iar eu am să mă descurc cu asta.

– Da, doamnă Westheim.

Teddy îl luă de mînă pe Maxim, ridică valiza lui şi împreună o urmară pe mama sa, deşi era cam greu să se ţină după ea. Ursula mergea atît de repede, încît aproape alerga afară din biroul vamei şi imigrărilor.

Slavă Domnului. Slavă Domnului, a fost mai uşor decît mi-am imaginat că va fi, se gîndi Ursula. Inima ei se linişti. Erau liberi. Oricum, aproape. Nu-şi putu opri un zîmbet de bucurie care-i invadă chipul.

După ce ieşi din birou şi o luă la dreapta, gata să meargă de-a lungul peronului, înapoi la compartimentul lor, Ursula se trezi faţă-n faţă cu colonelul de armată care şezuse în faţa lui Maxim tot drumul de la Berlin.

Îi bloca drumul.

Ea se dădu puţin într-o parte, încercînd să-l ocolească, dar şi el se mişcă blocîndu-i astfel din nou calea. Zîmbetul de pe faţa ei îngheţă. Imediat se uită îndărăt să-i vadă pe Teddy şi pe Maxim.

Erau doar la cîţiva paşi în urma ei, dar Teddy stătea acum perfect nemişcată, privind-o nesigură şi ţinînd mîna lui Maxim mai strîns ca oricînd. Era îngrozită, ochii ei erau goliţi pe faţa-i albă.

Întorcîndu-se spre ofiţer, Ursula spuse gîfîit:

– Vă rog. Trebuie să mergem la tren. Am trecut pe la vamă. Şi pe la imigrare. Vă rog. Lăsaţi-mă să trec.

Era îngrozită că bărbatul acela îi va împiedica să părăsească Germania.

– Doamna Westheim, spuse colonelul.

Zăpăcită, Ursula nu putu decît să se uite fix la el. Dumnezeule, îi ştia numele! Cine era oare? Ce voia? Deschise gura. Nu ieşi nici un cuvînt.

Coborîndu-şi vocea cu un ton mai jos, ei spuse:

– Nu vă alarmaţi. Mă numesc Oster. Colonelul Oster din Abwehr. Sînt un prieten al lui Kurt.

O fracţiune de secundă, Ursula nu înţelese ce spunea colonelul şi continuă să se uite la el, nemişcată.

– O să treceţi în curînd graniţa spre Belgia şi într-o oră veţi fi în Franţa, continuă el, încet. Sînteţi în siguranţă, doamnă Westheim. Succes.

Zîmbi pe jumătate, pocni din călcîie şi, ridicînd braţul, spuse cu voce normală:

– Heil Hitler!

– Heil Hitler, răspunse automat Ursula, înţelegînd brusc totul. Îi făcu semn lui Teddy să i se alăture, apoi se întoarse iar să se uite la colonel. Spre uimirea ei, nu mai era acolo. Îl căută din ochi pe peron, dar dispăruse. Realmente se evaporase.

– E totul în regulă, doamnă Westheim? întrebă Teddy, grăbindu-se cu Maxim după ea.

– Da, răspunse Ursula. Foarte. Acum, să ne urcăm în trenul care ne duce la Liège şi de acolo la Paris.

– Ce-a vrut omul acela, mamă? întrebă Maxim.

– Am să-ţi spun mai tîrziu, răspunse ea.

Abia după ce se instalară în compartiment şi ieşeau încet din gară, Ursula îşi dădu seama de un lucru. Colonelul de armată care se numea Oster, care îi urase succes, vorbise în engleză.

18

Trenul Berlin – Paris intră zgomotos în Gara de Nord şi se opri cu un scîrţîit de roţi.

Ursula privi la ceas. Era 6.30, dimineaţa. Cu precizie tipic germană, trenul ajunsese exact la timp. Se ridică şi atunci îşi dădu seama că tensiunea care se adunase în timpul călătoriei începea să se evapore.

Maxim era în siguranţă. Teddy era în siguranţă. Ea era în siguranţă. Ceilalţi vor veni la Paris la sfîrşitul lunii şi vor merge cu toţii în sud, în vacanţă. Apoi se vor îmbarca spre Anglia şi vor începe acolo o nouă

viaţă. Viitorul îi apărea foarte luminos, se simţi mai fericită şi mai optimistă decît fusese în ultimii ani.

Mişcîndu-se repede, Ursula scoase valizele lor de sus, îi expedie pe Teddy şi pe Maxim jos pe peron, îi dădu apoi lui Teddy valizele, una cîte una, coborînd şi ea.

Găsiră repede un hamal care, împingînd bagajele înaintea lor într-un cărucior şchiop, îi conduse afară din imensa şi întunecoasa gară, la o staţie de taxiuri.

În cîteva minute, toţi trei erau înghesuiţi pe banca din spate a unei maşini antice şi îşi croiau drum prin Paris, spre hotelul *Plaza-Atheneé*, de pe Bulevardul Montaigne.

Paris, gîndi Ursula. Paris. Nu-mi vine parcă să cred că sînt aievea aici. Se uită pe fereastră, doar ca să se asigure că era într-adevăr. Chiar şi în lumina rece de iarnă a începutului dimineţii, oraşul avea o frumuseţe unică... liniştită, blîndă, ceţoasă, un amestec de griuri pale şi negru mînjit. Ca o pictură în grisaille, gîndi ea.

Maxim îşi sprijinea capul de braţul ei şi se înghesuia în ea. Se uită în jos spre el. Sărmanul meu băieţel, gîndi ea, trebuie să fie foarte obosit după călătoria asta lungă de o noapte. Şi ea era ostenită şi murdară şi bănuia că Teddy se simţea la fel.

Ursula întoarse capul şi o surprinse pe Teddy încercînd să-şi înăbuşe un căscat.

– Ştiu cum te simţi, zise ea, dar curînd vom ajunge la hotel. Cred că trebuie să luăm un mic dejun uşor şi apoi să ne culcăm cîteva ore. Trebuie să ne odihnim, după ce am călătorit toată noaptea în tren.

– Da, fu de acord Teddy, şi se uită spre Maxim. Ea

văzu că e cu ochii închişi şi adaugă repede, confidenţial:

– Încordarea a fost lucrul cel mal rău, doamnă Westheim. Am fost amîndouă foarte îngrijorate că ar fi putut să se întîmple ceva rău, nu-i aşa?

– Da.

Teddy continuă cu aceeaşi voce joasă:

– Ofiţerul de armată care v-a vorbit la staţia de graniţă m-a îngrozit. Un minut, am crezut că avea să se întîmple ceva teribil, că ne va împiedica în vreun fel să părăsim Germania.

– Şi eu la fel.

– Mi-a fost teamă să vorbesc despre asta în tren, recunoscu Teddy acum, chiar după ce am trecut graniţa în Belgia. Dar nu m-am putut abţine să mă tot întreb în legătură cu el, doamnă Westheim. Vreau să spun că a fost atît de neobişnuit, nu-i aşa? Nu v-a vorbit niciodată pe tot timpul călătoriei şi apoi, brusc, vi s-a adresat în gara Aachen.

– Dar numai după ce am trecut de biroul vămii şi imigrărilor, nu uita asta, Teddy. Poate n-a îndrăznit să mi se dezvăluie înainte de asta, desigur nu în tren, în faţa ofiţerului SS şi a straniei femei. El e prietenul unui prieten şi sînt sigură că se afla în tren ca să aibă grijă de mine.

– O! exclamă Teddy, cu surprindere. Credeţi că se afla acolo ca să intervină dacă aveam... necazuri?

– Sînt sigură. Poate n-ar fi putut face chiar asta. Dar cine ştie, poate că da. Mi-a spus că-l cheamă Oster şi că e în Abwehr.

Teddy o privi repede.

– A fost îngerul nostru păzitor.

– Poate că a fost.

Cele două femei tăcură şi curînd după această conversaţie, taxiul opri în faţa hotelului *Plaza-Athenee*. Ursulei îi trebuiră doar cîteva secunde ca să plătească şoferului şi să organizeze bagajul, apoi îi conduse pe Maxim şi pe Teddy în hol. Aici Ursula fu salutată imediat de şeful recepţiei care o cunoştea din vizitele anterioare, de-a lungul anilor, ca şi de administrator, care veniră repede să o întîmpine. El sporovăi amabil, conducînd-o la masa recepţionerului şi, după ce îi înregistră, el îi conduse la camerele lor, la etajul şase.

Cînd intrară în ascensor, el îi spuse că va ocupa apartamentul ei obişnuit şi că un al doilea dormitor fusese deschis ca să-i găzduiască pe toţi trei. Faptul că va locui în vechiul lor apartament îi făcu plăcere Ursulei, aducîndu-i un zîmbet pe faţă.

– Da, da, Sigi, totul e bine! strigă Ursula, ridicînd vocea ca să acopere paraziţii de pe linie, legătura cu Berlinul fiind slabă. Călătoria a fost fără probleme.

– V-aţi aranjat confortabil? ţipă Sigi înapoi.

– Da, sigur, răspunse Ursula, fiind atentă la ce vorbeşte, ştiind că trebuie să fie circumspectă cu ceea ce spune, în caz că telefonul de acasă, din Tiergartenstrasse, era urmărit.

– Sînt în vechiul nostru apartament, adăugă ea, gîndindu-se că nu era nici un rău dacă-i spunea asta.

Simţi plăcerea din vocea lui cînd îi spuse:

– Mă bucur. Un mediu familiar e important. Acum,

trebuie să te relaxezi şi să ai o vacanţă plăcută.

– Da, da. La tine toate-s în regulă?

– Lucrurile sînt la fel ca şi ieri, cînd ai plecat. Transmite-i lui Maxim că-l iubesc, sărută-l din partea mea şi salut-o pe Teddy.

– Bine.

– Acum, la revedere. O să mai vorbim peste cîteva zile.

– La revedere, Sigi. Al grijă.

Ursula puse jos receptorul, încet, şi rămase un moment lîngă pat, cu mîna sprijinită pe telefon. Înainte de a pleca, ei căzuseră de acord că apelurile trebuiau să fie scurte şi la obiect, dar cît de nesatisfăcătoare erau descoperise abia acum. Dorise să-i spună despre colonelul Oster care fusese în tren îngerul lor păzitor, cum îl numise Teddy, şi să vorbească şi despre alte cîteva lucruri. N-are importanţă, am să-i pot spune toate cînd am să-l văd.

Ursula se grăbi prin camera de zi şi intră în cel de al doilea dormitor al apartamentului. Teddy deschisese valiza lui Maxim pe unul dintre paturile gemene care stăteau unul lîngă altul, cu o mică noptieră între ele, şi despachetă hainele lui. Maxim se învîrtea pe lîngă chiuvetă în baia alăturată, ştergîndu-şi mîinile cu un prosop.

– Am vorbit acum cu domnul Westheim, Teddy. Îţi transmite salutări.

Teddy zîmbi, dădu din cap şi continuă să scoată lucrurile copilului aşezîndu-le în ordine pe pat.

Maxim veni în fugă spre mama sa, iar ea se aplecă, îl sărută pe obraz şi îl îmbrăţişă.

– Asta-i de la tata. Şi a spus să-ţi transmit că te

iubeşte, zise ea.

– Vine curînd? întrebă Maxim, uitîndu-se în sus la ea.

– Da, dragul meu.

– Mi-e foame, mamă.

– Vom lua imediat micul dejun. Ouă moi şi pîine cu unt şi gem, cacao cu lapte fierbinte. Îţi place?

– Da, te rog, mamă.

– Şi tu, dragă Teddy? Ce-ai vrea?

– Tot asta, mulţumesc, doamnă Westheim.

– După ce comand micul dejun, poate ai vrea să-l suni pe Willy Herzog, la Berlin, continuă Ursula, privind-o. Să-l anunţi că eşti aici, la Paris.

– Trebuia să plece joi la Frankfurt, cu tatăl şi sora lui, explică Teddy. Au să lipsească o săptămînă. M-am gîndit că am să-i scriu astăzi sau mîine şl am să expediez imediat scrisoarea, ca să-l aştepte acolo cînd se întoarce.

– Bine. Dar ţine minte, restul familiei noastre mai este în Berlin, aşa că fii foarte atentă ce scrii.

– Am să fiu, exclamă Teddy. Voiam doar să-i spun că sînt în drum spre mătuşa mea. Va înţelege imediat exact ce vreau să spun. Ştie că am doar o singură mătuşă şi că ea locuieşte la Londra. Da, va înţelege că am părăsit Germania pentru totdeauna şi că sînt în siguranţă, doamnă Westheim.

– Sînt sigură că va înţelege. E foarte inteligent.

Ursula ridică receptorul, ceru serviciul de cameră şi, după ce comandă micul dejun, îl luă pe Maxim de mînă şi îl duse în camera de zi.

– Tata şi cu mine am stat totdeauna în apartamentul ăsta cînd am fost la Paris şi e ceva ce

vreau să-ţi arăt, zise ea îndreptîndu-se spre fereastra înaltă. Deschizînd-o, ieşi pe o mică terasă situată deasupra copacilor de pe Bulevardul Montaigne, unde ea şi Sigi luaseră atît de des micul dejun, în verile trecute.

– Vino, spuse, făcîndu-i semn lui Maxim.

Copilul ieşi pe terasă, iar ea îl luă în braţe, apoi se întoarse, astfel încît amîndoi să privească spre Sena.

– Uite, Maxim, acolo! Îl vezi? Turnul Elffel.

Extraordinara construcţie din bare de oţel încrucişate se ridica spre cer, dominînd-l, strălucind luminos în soarele dimineţii limpezi care se ivea acum din spatele norilor cenuşii, îngrămădiţi.

Maxim nu mai răsufla de uimire.

– E atît de înalt, mamă, cea mai înaltă clădire pe care am văzut- o vreodată.

– Putem merge pînă în vîrful ei, dacă doreşti.

– Pînă în vîrf! exclamă el, întorcîndu-se s-o privească, cu ochii lui negri, vii, uriaşi pe faţa lui mică.

– Da, şi poţi vedea tot Parisul de acolo. Odată am fost cu tatăl tău, pînă sus, şi am avut o privelişte minunată.

– Cînd putem merge? întrebă cu emoţie crescîndă.

– Mîine, Maxim, îţi promit.

Îl lăsă jos pe terasă şl îl împinse blînd înainte.

– Du-te înăuntru, dragul meu. Aici afară e frig şi nu vreau să răceşti.

Ursuia şedea la măsuţa de scris din camera de zi,

uitîndu-se la lista din faţa ei. Nu i se părea că e posibil şi totuşi realizase. Tot ce îşi propusese să facă fusese îndeplinit.

Erau la Paris de şase zile, majoritatea timpului se comportase ca dervişul dansator, alergînd dintr-un loc în altul, ocupîndu-se de afaceri. Bineînţeles că duminica, a doua zi după sosire, i se dedicase lui Maxim. Îi luase, pe el şi pe Teddy, pînă în vîrful Turnului Eiffel, ţinîndu-şi ca întotdeauna orice promisiune pe care i-o făcea, şi apoi i-a dus să vadă alte locuri cunoscute din Paris. După-amiaza făcură o plimbare cu maşina în Bois de Boulogne, înainte de a lua masa de seară într-un bistrou simpatic de pe malul stîng. Luni de dimineaţă, devreme, se dusese la Ambasada britanică, în Faubourg Saint-Honoré, unde se întîlnise cu domnul Stiles, un funcţionar al consulatului, care o aştepta. El avea cele trei vize de intrare în Anglia care o aşteptau, iar cînd ea sosi la ora fixată, i le dădu imediat. Fusese o persoană plăcută şi îi spusese să ia legătura cu el, dacă mai avea nevoie de ceva cît timp rămînea la Paris.

În aceeaşi zi, după masa de prînz, se dusese la un magazin de marochinărie unde cumpărase nişte valize în plus, explicîndu-i lui Teddy că, întrucît aduseseră atît de puţine lucruri cu ei, se vor duce la cumpărături în cursul săptămînii, ca să-şi ia haine.

Marţi dimineaţa avu întîlnirea fixată dinainte cu domnul André Mallet, şeful băncii Mallet, situată pe o stradă laterală din Piaţa Madeleine. După ce discută îndelung diverse probleme financiare cu el, ea a retras o sumă importantă de bani din contul Westheim ca să-şi acopere cheltuielile curente. Apoi,

odată terminate întîlnirile de afaceri, se ocupase de cumpărături timp de două zile. Maxim şi Teddy au fost duşi la numeroase magazine mici şi mari, unde Ursula a cumpărat haine de iarnă călduroase şi atrăgătoare pentru ei şi pantofi buni, groşi care să-i ferească de umezeală în atmosfera ploioasă din Anglia.

Acum, în această după-amiază, plănuia să-şi aleagă cîteva haine pentru ea. Dar nu avea intenţia să-l viziteze pe Jean Patou, sau pe vreun alt faimos creator de modă. Îmbrăcămintea de la casele de creaţie era o extravaganţă pe care nu şi-o mai putea permite, dar asta n-o deranja cîtuşi de puţin. Avea priorităţi mult mai presante şi mai importante în aceste zile: supravieţuirea familiei, ca să menţionăm doar una.

Telefonul de lîngă ea începu să sune tare, iar ea îl ridică imediat. Telefonista hotelului îi spuse că e chemată de la Berlin şi o rugă să aştepte. Cîteva secunde mai tîrziu, Sigi era pe fir, întrebînd-o cum se simte.

– Ce surpriză minunată, exclamă ea, inima înveselindu-i-se auzindu-i vocea dragă, familiară. Credeam că n-ai să suni pînă mîine sau duminică. Sînt bine, toţi sîntem bine. Ce faci tu?

– Eu sînt bine. Şi la bancă lucrurile stau bine, ca de obicei.

Simţi pe dată şi instinctiv că lucrurile nu stăteau bine deloc, că era ceva îngrozitor de rău. Vocea lui era plată, foarte tensionată şi se simţea în ea o oboseală pronunţată.

– Sigi, ce s-a întîmplat? strigă ea, ridicîndu-se de

pe scaun, ţeapănă.

– Mama. Mi-e teamă că e foarte rău. A avut...

Vocea lui dispăru, se auzeau mulţi paraziţi pe linie şi un ecou curios, ca şi cînd ar fi vorbit printr-un tunel. Era din nou o legătură proastă.

– Sigi! Sigi! Nu te aud! Ce-ai spus?

– Eu... mama... a avut o comoţie... devreme... joi... Vocea lui dispăru, apoi reveni. Ieri am petrecut aproape toată ziua cu ea... Sigrid... Hedy.

– Ah, Doamne! Sărmana ta mamă! Ah, nu! Nu, Margarete! Vai, Sigi, îmi pare atît de rău.

Strînse receptorul, cu un nod în gît, era atît de uluită şi palidă de groază încît abia putea vorbi. Înghiţind greu, întrebă:

– Ce spun doctorii? Care-i prognoza?

Îşi ţinu răsuflarea, rugîndu-se în gînd, aşteptînd răspunsul.

–... nu-i sigur... nu poate fi mişcată... nu poate să vină la băiat...

– Sigi, mereu dispari. Tu mă auzi?

– Da... te aud.

– Se va face mai bine? Ursula ţipă tare.

– Credem. Sperăm. Acum vocea lui era distinctă şi foarte aproape, de parcă ar fi fost în camera de alături. Linia era în sfîrşit limpede.

– Dar nu poate pleca acum în vacanţă. Mă înţelegi?

– Înţeleg. Dar ceilalţi pot?

– ... nu vor.

– Tu? Tu poţi, Sigi?

– Eu... sper... aşa cum am planificat. Acum trebuie să te las, draga mea. Eu... Paraziţii îi acoperiră total

vocea.

– Transmite dragostea mea mamei tale! strigă Ursula. Aştept să mă mai suni. Şi, Sigi...

Linia fu întreruptă brutal la capătul din Berlin al firului. Ursula rămase ţinînd în mînă un receptor mut. Îl puse la loc şi rămase uitîndu-se la perete, ameţită de vestea proastă a lui Sigi, atît de neaşteptată, de şocantă. Sărmana Margarete. Cît de tragic şi trist e faptul că a făcut o congestie cerebrală tocmai în acest moment al vieţii. Mama lui Sigi nu-şi revenise complet după moartea soţului ei şi sănătatea îi slăbise în ultima vreme. Cu siguranţă, congestia nu putea fi suportată de o femeie în vîrstă, fragilă. Ursuia ţinea mult la Margarete, inima ei plină de compasiune şi dragoste se îndrepta acum spre ea şi spre Sigi. Soţul ei fusese totdeauna apropiat de mama lui.

Ursula îngheţă în scaun.

Un adevăr teribil îi veni în minte. Atît timp cît mama lui era bolnavă, invalidă şi nu se putea mişca, Sigi nu va părăsi Berlinul. El era mult prea integru, responsabil şi devotat ca să-şi abandoneze mama pe care o iubea, ca să fugă spre libertate şi siguranţă, fără ea.

19

Ursula traversă Rond Point la capătul de jos al Bulevardului Champs-Elysées şi coborî pe Bulevardul Montaigne, tremurînd uşor, deşi purta un costum de lînă crem, o haină mai groasă, de culoarea cafelei cu lapte, asortată şi o pălărie crem strînsă pe cap, care îi acoperea complet părul argintiu.

Era o după-amiază excepţional de friguroasă de început de februarie. Sufla un vînt muşcător din nord, dinspre cîmpiile Europei răsăritene, iar ea grăbi pasul, rîvnind căldura hotelului după lunga ei plimbare înapoi de la banca Mallet, de lîngă Madeleine.

Cînd ieşise mai devreme, Maxim dorise să vină cu ea, dar ea insistase să stea în casă în ziua aceea. Era uşurată acum că fusese hotărîtă cu el şi rămăsese neînduplecată faţă de rugăminţile lui de a o însoţi. Avea o uşoară răceală la cap şi, în ciuda soarelui strălucitor şi a cerului albastru, vremea era friguroasă; ultimul lucru de care avea nevoie era să se îmbolnăvească băiatul.

Era deosebit de îngrijorător pentru ea şi descurajator faptul că boala pătrunsese în familia Westheim tocmai în acest moment. Margarete era în continuare paralizată după congestia cerebrală pe care o avusese la mijlocul lui ianuarie, şi doar cu o săptămînă în urmă, Hedy, sora cea mai tînără a lui Sigmund, căzuse pe scările din faţa casei din Grunewald şi îşi fracturase umărul. Drept consecinţă a acestor probleme de sănătate, nici unul dintre membrii familiei rămaşi în Germania nu venise la Paris şi, cu cît stătea mai mult să-i aştepte, cu atît devenea mai îngrijorată şi nervoasă. Mereu îşi impunea să fie răbdătoare, dar asta era o sarcină prea grea pentru ea în condiţiile actuale. Fusese totdeauna un om de acţiune, hotărîtă, iar în ultima vreme îşi dăduse seama că acest joc de-a aşteptarea îi făcea rău, fiind străin naturii ei.

Apropilndu-se de hotel, oftă în sinea ei, apoi încercă să dea deoparte gîndurile triste care o preocupaseră cea mai mare parte a zilei şi care acum se luptau să devină precumpănitoare în mintea ei. Ursula simţea că era de datoria ei să aibă o comportare pozitivă, să fie veselă faţă de copilul ei şi de Teddy. Îngrijorarea ei pentru Wiliy Herzog fusese

complet înlăturată odată cu sosirea unei lungi scrisori din Palestina, care îi fusese trimisă din Londra de mătuşa ei, Ketty Berners.

– A ieşit! A ieşit! E la Tel-Aviv! ţipase Teddy, cu exuberanţa ei obişnuită, fluturînd scrisoarea în aer, înainte de a alerga în camera ei ca să-i răspundă imediat. Ursula fusese la fel de bucuroasă ca şi fata însăşi, auzind vestea cea bună. Pentru ea era totdeauna încurajator cînd auzea că o altă persoană a reuşit să scape de tirania nazistă, că a ieşit din Germania spre libertate, în altă ţară.

Portarul în uniformă duse mîna la chipiu şi o recunoscu, dînd prietenos din cap cînd ea se apropie de hotel. Îi deschise uşa şi ea intră în hol.

Ursula se opri la recepţie, unde Charles, şeful recepţionerilor, o salută cu un zîmbet larg.

– A fost aici un domn, nu demult, care v-a căutat, doamnă Westheim, spuse Charles. S-a dus să ia ceaiul la *Relais Plaza*. M-a rugat să vă spun că vă aşteaptă acolo.

Ursula fu şocată şi se încruntă.

– V-a spus numele?

– Nu, doamnă.

– Mulţumesc, Charles, şopti ea, scoţîndu-şi mănuşile şi ducîndu-se direct la *Relais Plaza,* să-l caute pe misteriosul ei vizitator, întrebîndu-se cine putea fi. Deschizînd uşa, intră în micul restaurant, legat de hotel printr-un coridor scurt şi se opri în uşă, cercetînd încăperea.

El o văzu înainte ca ea să-l descopere.

Se ridică şi veni repede s-o întîmpine.

Ursula îşi ţinu respiraţia din cauza surprizei

plăcute şi faţa i se lumină la vederea bărbatului înalt, subţire, blond, în costumul închis de om de afaceri, care îi zîmbea larg. Era acolo, dragul, dragul lor prieten, prinţul Kurt von Wittingen.

– Kurt! Ea înaintă cu ambele braţe întinse spre el.

El i le apucă într-ale lui.

– Bună, Ursula, spuse el, aplecîndu-se spre ea şi sărutînd-o pe obraz. Vino, draga mea, să ne aşezăm.

Vorbind, o conduse la masa lui din colţ, iar după ce făcu semn unui chelner şi comandă ceai chinezesc, ştiindu-i preferinţa, continuă:

– Îmi pare rău că n-am putut să te înştiinţez dinainte că vin la Paris. Am sosit azi dimineaţă, devreme, de la Berlin şi am fost aşteptat în Gara de Nord de un asociat care m-a dus direct la o întîlnire de afaceri. După asta a urmat o masă şi o altă întîlnire şi n-am fost singur nici o clipă. Mi-a fost imposibil să-ţi telefonez.

– Vai, Kurt, nu face nimic, n-are nici o importanţă. E atît de minunat că te văd. Sînt bucuroasă că m-am întors la hotel acum – ar fi fost o mare dezamăgire pentru mine dacă nu te-aş fi găsit, chiar groaznică de fapt.

– Te-aş fi aşteptat, draga mea. N-aş fi plecat fără să te văd.

Ea dădu din cap şi îi zîmbi uşor.

– Ce face Sigi? întrebă uitîndu-se cu îngrijorare la faţa lui. L-ai văzut?

– Da, acum cîteva zile. El e bine. I-am spus că e foarte probabil ca săptămîna asta să fiu la Paris şi vă trimite multă dragoste, ţie şi lui Maxim. Ursula, mi-a cerut în mod special să-ţi spun să nu te îngrijorezi.

Face tot ce poate şi speră că mama lui va fi curînd destul de bine ca să poată călători. Acum starea ei se îmbunătăţeşte rapid, pe cît se pare. Voia să ştii asta.

– Mulţumesc lui Dumnezeu. Am fost atît de preocupată pentru ei şi e îngrozitor de enervant să stau aici şi să aştept, cred că-ţi poţi imagina. Şi, bineînţeles, apelurile telefonice sînt extrem de neliniştitoare. Amîndoi ne ferim să nu spunem prea mult, de teamă că la Berlin telefoanele sînt urmărite, cum ne-ai spus şi tu că ar putea fi. Dar în afară de asta, legăturile sînt înfiorătoare. Jumătate din timp abia ne auzim unul pe celălalt. Şi totuşi, pentru aceste apeluri trăiesc.

– Şi Sigi la fel. Ele îl ajută să meargă mai departe.

– Ca şi pe mine, Kurt. Iartă-mă, sînt atît de nepoliticoasă, nu te-am întrebat de Arabella şi de copii. Ce mai fac?

– Sînt în formă, Arabella îţi transmite salutări, la fel Renata şi Reinhard. Îţi simţim mult lipsa, să ştii.

Frumoşii ei ochi luminoşi se umplură de lacrimi.

– Ah, Kurt, îmi lipsiţi cu toţii, şopti ea cu vocea răguşită de emoţie.

El îi luă mîna şi i-o ţinu strîns într-a lui, cu faţa lui blîndă, plină de simpatie.

– Ştiu, ştiu. E îngrozitor de greu pentru tine din atîtea puncte de vedere, dar în momentul de faţă eşti în locul cel mai bun. Crede-mă că aşa e.

– Da, desigur.

Luă ceainicul adus de chelner, în timp ce discutau, şi îşi turnă o ceaşcă. Urmă o mică tăcere, apoi ea îl privi pe Kurt şi îi mărturisi cu voce joasă.

– Sperasem ca măcar Sigrid şi Thomas să vină să

mi se alăture, dar presupun că Sigrid nu vrea s-o părăsească pe mama ei şi, desigur, că Thomas n-o să plece fără soţia sa.

– E foarte corect şi, desigur, Sigrid simte că e nevoie de ea la Berlin acum mai mult ca oricînd, din cauza umărului fracturat al lui Hedy.

– Sărmana Hedy, a fost întotdeauna ghinionistă la accidente, iar rana ei trebuie să fie teribil de dureroasă. Dar am înţeles de la Sigi că se îndreaptă.

– Aşa am înţeles şi eu.

Ursula întrebă acum cu o voce şi mai înceată.

– Cum stă familia în privinţa vizelor de ieşire?

Ochii ei albaştri-cenuşii erau aţintiţi spre ai lui.

El îi suportă privirea cu stoicism.

– Cele trei pe care le aşteptasem în ianuarie mi-au fost date atunci şi au fost transmise. Ultimele două le-am primit la sfîrşitul lunii trecute. Sigi le are deja.

– Deci, toţi ar putea călători acum.

– Da, dacă doamna Westheim s-ar simţi destul de bine.

Zîmbi uşurată.

– Asta-i desigur bine că o ştiu.

Ea întinse mîna şi îi atinse braţul cu afecţiune.

– Mulţumesc, Kurt, pentru tot ce ai făcut pentru noi. Ai fost atît de grijuliu şi un prieten adevărat.

– Ştii că aş face totdeauna orice ca să vă ajut, pe tine şi pe Sigi.

Aplecîndu-se mai aproape, Ursula spuse:

– În tren a fost un bărbat... un colonel Oster. Spunea că e un prieten de-al tău... Vocea ei amuţi şi se uită la el, întrebător.

– Într-adevăr, aşa este.

– Tu ai aranjat ca el să fie în trenul acela. N-a fost o coincidenţă, nu-i aşa?

– Nu, dar de fapt nu eu am aranjat. Am cerut pur şi simplu legăturii mele că, dacă s-ar putea, să fie cineva în compartimentul vostru, aproape de voi, ca să aibă grijă de voi pînă treceţi de controlul de la graniţă.

– Şi amiralul Canaris a fost de acord?

Kurt aprobă din cap.

– Şi amiralul a fost minunat faţă de noi, spuse Ursula. Şi el e o persoană căreia nu-i vom putea mulţumi vreodată îndeajuns. Niciodată, cît vom trăi.

– De fapt i-aţi mulţumit, şi într-un mod foarte special.

– Cum?

– Sigi mi-a dat o mulţime de bani pentru un fond controlat de amiral... un fond pe care-l foloseşte ca să ajute oamenii fără bani să iasă din Germania... evrei, catolici, refugiaţi politici. Aşa că v-aţi îndeplinit misiunea, să spunem aşa. Amiralul a fost foarte recunoscător.

– Sînt bucuroasă că am putut contribui la un asemenea gest pozitiv. E important să-i ajuţi pe alţi oameni care au necazuri, mai ales pe cei care sînt mai puţin norocoşi decît noi.

Kurt îi zîmbi, apoi se uită la ceas. Făcu o grimasă şi dădu din cap, trist.

– Mi-e teamă că nu mai am timp, Ursula. Trebuie să mă duc la ultima întîlnire de afaceri, la celălalt capăt al Parisului, înainte de a lua trenul de noapte spre Zürich.

– Vai, Kurt, a fost atît de repede, o vizită atît de

scurtă...

Se opri, se uită în altă parte ca să nu-i vadă lacrimile care i se adunau în ochi. Dorea cu disperare să-l reţină, avînd nevoie atît de mult, în acest moment, de înţelegerea, de căldura şi prietenia lui. El jucase un rol important în viaţa ei, din cauza legăturii ei cu Arabella, iar prezenţa lui aici, în după-amiaza aceea, îi adusese atît de multă alinare.

Kurt ceru nota, apoi puse suficienţi bani pe masă ca să o acopere, înainte de a o ajuta să se ridice de pe banchetă. El îşi luă servieta şi paltonul de pe scaunul de alături şi o conduse afară în hol.

Kurt zise:

– Mai am cîteva minute, Ursi. Pot să vin sus în apartament să-l văd pe Maxim?

– Ar fi minunat, Kurt. Ea zîmbi. Maxim va fi atît de încîntat să te vadă.

– Unchiul Kurt! Unchiul Kurt!

Maxim alunecă în jos de pe canapeaua unde şedea cu Teddy, citind una dintre cărţile lui, şi alergă prin camera de zi.

Kurt puse repede pe un scaun într-un mic foaier servieta şi paltonul şi îl prinse în braţe pe băiat, ca să-l strîngă la piept. O secundă mai tîrziu, îl lăsă jos pe podea, în faţa lui şi îl privi direct pe Maxim.

– Bună, Maxim, am venit tot drumul de la Berlin să te văd pe tine.

– E şi tata aici? întrebă Maxim, nerăbdător,

uitîndu-se pe deasupra lui spre uşă. L-ai adus pe tata?

Kurt clătină din cap.

– Nu, bătrîne, nu l-am adus, spuse cu o voce blîndă. Dar ţi-am adus multă dragoste şi multe sărutări de la el şi mi-a spus să-ţi spun că va fi aici în foarte scurt timp.

Maxim străluci de bucurie, auzind această veste.

– Curînd? O să vină tata curînd?

– Într-adevăr.

Kurt se ridică, îl luă pe Maxim de mînă şi împreună intrară în camera de zi. După ce o salută pe Teddy, Kurt se aşeză pe un scaun, îl luă pe băieţel şi îl aşeză confortabil pe genunchiul său.

Maxim se uită atent la el.

– A venit Christian? Şi Diana? Sînt aici?

– Nu, nu sînt, Maxim. Sînt cu mama lor, la Berlin.

– Aş dori să fie aici, atunci m-aş fi putut juca şi eu cu ei, nu- i aşa?

– Da, ai fi putut. Acum, spune-mi, ce-ai mai făcut la Paris, bătrîne?

Maxim era un copil care se exprima corect şi începu să povestească explicînd că fusese în vîrful turnului Eiffel, cu mama lui şi cu Teddy, apoi continuă enumerînd celelalte locuri pe care le vizitase şi trecu în revistă tot ce făcuseră de cînd sosiseră la Paris. Prinţul ascultă atent, dînd din cap şi zîmbind afectuos copilului.

Din uşă, Ursula stătea şi îi urmărea, cu ochii luminaţi de plăcere. Vizita neaşteptată a lui Kurt von Wittingen fusese o uriaşă încurajare pentru moralul ei scăzut. Dar, poate şi mai important, veştile iui din

Berlin în legătură cu situaţia îmbunătăţită a soacrei ei i-au dat noi speranţe că ea şi Sigi vor putea călători în curînd. Ursula era convinsă acum că vor fi împreună cu ea în următoarele cîteva săptămîni, iar starea ei de spirit se îmbunătăţi.

20

– Ce mai face mătuşa ta? o întrebă Ursula pe Teddy, cînd tînăra se întoarse în camera de zi a apartamentului din hotelul *Plaza-Athenée*, după telefonul săptămînal cu Ketty Berners, la Londra.

Teddy îi zîmbi fericită şi se aşeză în faţa ei.

– Mătuşa Ketty e foarte bine şi e nerăbdătoare să venim la Londra, doamnă Westheim. Abia aşteaptă să vă cunoască pe dumneavoastră şi pe Maxim şi mi-a spus din nou cît de recunoscătoare vă este pentru tot ce aţi făcut pentru mine şi mai ales pentru că m-aţi scos din Germania.

– N-am avut nici cea mai mică intenţie să te las acolo, răspunse Ursula. Urmă o scurtă pauză înainte ca ea să continue. Nu mi-ai spus prea multe despre mătuşa ta, decît că este sora tatălui tău şi că e văduvă.

– Da, unchiul meu, Harry, a murit acum doi ani. Mătuşa Ketty are şaizeci şi unu de ani şi are o singură fiică, verişoara mea, Rachel, care locuieşte la Brighton. Rachel este căsătorită şi are o fetiţă pe care o cheamă Harriet.

– Mătuşa ta locuieşte de multă vreme la Londra, nu-i aşa?

– De vreo treizeci de ani sau mai mult. S-a căsătorit cu unchiul meu în 1904, cînd avea douăzeci şi şase de ani, şi de atunci s-a mutat în Anglia. E englezoaică acum, vreau să spun că are cetăţenie engleză.

– Şi unchiul tău era englez?

– Da, dar de origine germană. Unchiul Harry mi-a spus odată că părinţii lui au părăsit Berlinul prin 1860, cînd se pare că a fost un mare influx de evrei în Anglia, iar el şi cei doi fraţi ai săi s-au născut la Londra. O să vă placă mătuşa Ketty, cînd o s-o cunoaşteţi, doamnă Westheim, e o femeie cumsecade.

– Dacă se aseamănă oarecum cu tatăl tău, trebuie să fie într-adevăr aparte.

Ursula se duse spre dormitorul ei, deschise uşa încet şi se strecură înăuntru. Merse în vîrful picioarelor la patul de o persoană de lîngă al ei, unde Maxim era ghemuit sub pătură, se convinse că dormea adînc şi se întoarse imediat în camera de zi.

Teddy îşi reluase broderia, în timp ce Ursula ieşise din cameră şi, fără să ridice capul, îi zise:

– Doarme adînc, nu-i aşa?

– Da, murmură Ursula şi se sprijini de spătarul scaunului-închizînd ochii.

Teddy îşi înălţă privirea de la lucrul ei de mînă, gata să spună ceva în legătură cu Maxim, dar cînd văzu că Ursula se odihneşte, se abţinu. În repaos, faţa Ursulei arăta obosită şi vulnerabilă şi era puţin cam tristă. E obosită, se gîndi Teddy, obosită de toate aceste săptămîni de aşteptare a familiei, obosită să tot socotească timpul, din ianuarie încoace. Nu e în felul ei să fie atît de inactivă. Totuşi, nu poate face mare lucru decît să stea şi să aştepte. Eu, cel puţin, îl am pe Maxim care mă ţine ocupată cu lecţiile lui, cu plimbările şi, în general, cu grija pentru el. Sărmana doamnă Westheim, e tare obosită. Dacă măcar am fi la Londra, ar putea căuta o casă pentru noi să o mobileze şi s-o pregătească pentru domnul Westheim şi restul familiei, ar avea o ocupaţie. Această aşteptare îngrozitoare şi inactivitatea sînt distrugătoare pentru ea.

Teddy oftă fără zgomot şi, reluîndu-şi lucrul de mînă, se gîndi la viaţa pe care o dusese Ursula la Berlin. Acolo avusese de condus două case, cea din Tiergartenstrasse şi vila cea veche din Wannsee, şi servitorii, plus diferitele comitete de caritate la care participa, şi prietenii pe care-i vizita, avea un program social de organizat. Teddy realiză că nu existase nici un moment în care Ursula Westheim să nu fie în activitate. Cît de diferită era viaţa ei la Paris.

Brusc, Ursula deschise ochii şi se îndreptă în scaun.

– Teddy!

– Da, doamnă Westheim! făcu Teddy şi se uită la ea.

– Cum arată casa mătuşii tale la Londra? E mare?

– Destul de mare. Ea închiriază apartamentul de la parter, precum şi pe cel de sus de tot, de la mansardă, pe care l-a aranjat recent. Dar mai are două etaje ale ei şi o grădină frumoasă în spate, cu o pajişte şi o grădină cu stînci şi cu un măr. Locuieşte în Belsize Park Gardens, într-un cartier plăcut, lîngă Hampstead.

– Sună foarte frumos, într-adevăr, Teddy...

Ursula făcu o pauză şi ezită o clipă, apoi continuă:

– Crezi că mătuşa ta v-ar lăsa, pe tine şi pe Maxim, să staţi la ea cîteva săptămîni?

Teddy îşi ridică ochii de la broderia ei şi, cu toate că era uimită de întrebare, dădu din cap.

– Sînt sigură că da. Dar de ce vreţi ca noi să stăm cu ea?

– Pentru că aş vrea să vă trimit, pe tine şi pe Maxim, la Londra, înaintea mea. Eu v-aş urma mai tîrziu, luna aceasta.

– A, fu tot ce Teddy putu să spună, şi se uită fix la Ursula, cu ochii plini de întrebări. După un moment, zise:

– De ce nu veniţi odată cu noi, doamnă Westheim?

– Am luat o hotărîre, ieri, începu Ursula, şi se opri. După o secundă continuă încet, blînd. Mă duc înapoi.

Teddy se încruntă.

– Înapoi, repetă ea, uimită. Iertaţi-mă, nu vă

înţeleg.

– Mă duc înapoi, la Berlin.

Teddy fu atît de uluită, că rămase fără glas. Totuşi, îşi reveni foarte repede şi spuse hotărît, în şoaptă:

– Nu puteţi face asta, doamnă Westheim! Nu puteţi!

– Ba da, Teddy, pot.

– Dar nu-i siguranţă la Berlin, exclamă fata.

– Poate că nu e. Totuşi, trebuie să mă întorc. Trebuie să-l ajut pe domnul Westheim. Are nevoie de mine. Instinctiv, ştiu că are. Împreună trebuie s-o scoatem pe mama lui din ţară. Şi pe surorile lui.Trebuie s-o facem cumva.

Teddy nu era doar şocată de anunţul brusc şi dramatic al Ursulei, dar era teribil de speriată. Amintirile în legătură cu *Noaptea de cristal* nu dispăruseră încă. Erau extrem de puternice, viu imprimate pe creierul ei şi continuau s-o umple de groază, ori de cîte ori gîndul i se întorcea fără voia ei îndărăt, la noaptea aceea îngrozitoare. Şi, cu siguranţă, lucrurile nu se îmbunătăţiseră în Cel de al Treilea Reich, de atunci încoace. Ba chiar probabil că s-au înrăutăţit. Se întreba cum să-i transmită, Ursulei, propria ei îngrijorare, cum să o convingă să nu se întoarcă acolo, dar se simţea pierdută. Teddy o cunoştea bine pe Ursula Westheim, ştia cît de încăpăţînată putea fi şi cît de greu era s-o faci să se răzgîndească, atunci cînd era hotărîtă.

Ursula se aplecă înainte şi îşi fixă privirea asupra lui Teddy.

– Îmi dau seama că te gîndeşti cum să mă

convingi să-mi abandonez planul, dar nu o să poţi. Uite, sîntem deja în martie şi curînd va fi aprilie şi nu pot să stau pur şi simplu aici şi să aştept, lăsînd lucrurile în voia soartei. Sînt înnebunită din cauza situaţiei familiei. Nu mai ştiu ce se întîmplă. M-ai auzit vorbind la telefon cu domnul Westheim. Convorbirile sînt fără speranţă, frustrante, întrucît nici unul dintre noi nu îndrăzneşte să vorbească deschis cu celălalt. Totuşi, de un lucru sînt sigură – are nevoie de ajutor în legătură cu mama lui. Surorile lui sînt femei drăguţe, dar, din păcate, n-au fost niciodată foarte decise, iar în condiţiile actuale, nu cred că îi sînt de foarte mare folos. Dar eu îi pot fi. Şi ştiu că prinţul şi prinţesa von Wittingen ne vor sprijini cît vor putea... vor face tot ce este necesar ca să ne scoată, cu cooperarea amiralului Canaris şi a colonelului Oster, de la Contraspionajul militar.

Teddy rămase tăcută, iar Ursula continuă grăbită:

– Şi mai e ceva. Ştim amîndouă, din ce am citit în ziarele franţuzeşti, că războiul este inevitabil între Germania şi Anglia, iar Franţa i se va alătura Angliei. Nu ştim cînd se va produce – situaţia devine tot mai explozivă cu fiecare zi şi e clar că nu vreau ca familia să rămînă în Berlin. Trebuie să acţionez acum, cît mai e timp.

Lăsîndu-se pe spătarul scaunului, Ursula aşteptă ca Teddy să răspundă. Dar din nou cuvintele ei nu veniră, aşa că adăugă repede, cu un ton mai insistent:

– E nevoie de mine la Berlin. Nu înţelegi asta?

– Da, presupun că da, mormăi Teddy, încercînd disperată să-şi calmeze temerile.

– Ştiam că ai să înţelegi. Aş aprecia mult dacă i-ai telefona mîine dimineaţă mătuşii tale şi ai întreba-o dacă aţi putea sta la ea două săptămîni. Şi am să vorbesc şi eu cu ea, bineînţeles.

– O să încerce să vă convingă să nu plecaţi!

– Nu, n-o să încerce, pentru că n-o să-i spun despre călătoria mea în Germania. Am să-i spun, pur şi simplu, că am treabă în Elveţia şi consider că ar fi mai potrivit ca tu şi fiul meu să plecaţi la Londra. Ăsta-i lucrul cel mai înţelept de spus, nu eşti de acord, Teddy?

– Da, doamnă Westheim, spuse Teddy, nefericită, cu voce şoptită.

Ursula sări în sus, plină de energie şi vigoare, după zile de letargie şi disperare şi se grăbi spre măsuţa de scris, deschise sertarul de sus şi scoase două plicuri. I le arătă lui Teddy şi continuă cu acelaşi ton tăios, de afaceri:

– Am să-ţi dau scrisorile astea în ziua în care o să pleci la Londra, iar între timp vor fi închise aici în sertar. Prima este adresată domnului Henry Rossiter, de la Banca Rossiter Merchant din Londra. Am vorbit deja cu el la telefon şi te aşteaptă de îndată ce te-ai instalat în casa mătuşii tale. Trebuie să te duci la el şi să-i dai scrisoarea. Aceasta confirmă în scris instrucţiunile verbale pe care i le-am dat şi care în esenţă sînt să-ţi dea bani, cîţi şi cînd ai nevoie. Fondurile noastre de aici, din Franţa, sînt în curs de transferare de la Banca Mallet la Banca Rossiter Merchant. Am aranjat tranzacţia acum cîteva zile. Vreau să ţii minte că ai acces la aceste fonduri pentru tine şi pentru Maxim, pînă sosim noi.

– N-am nevoie de bani, doamnă Westheim, protestă Teddy. Mătuşa mea ne va asigura totul cît o să stăm la ea.

– Îmi dau seama de asta, Teddy. Totuşi mă face să mă simt mai bine, mai uşurată în sinea mea, ştiind că poţi să scoţi bani în caz de forţă majoră.

Teddy dădu din cap, ştiind că n-avea rost să se certe cu ea.

Ursula continuă grăbită:

– A doua scrisoare îţi este adresată ţie. Oricum, nu trebuie s-o deschizi decît dacă se întîmplă ceva cu mine şi cu soţul meu. Dacă eu mor şi el supravieţuieşte, atunci îi dai lui scrisoarea. I-am cerut domnului Rossiter să ne dea la bancă un seif de valori şi o să pui acolo scrisoarea, spre păstrare.

– Da, desigur. Dar n-o să se întîmple nimic cu dumneavoastră sau cu domnul Westheim! spuse Teddy emfatic, forţîndu-se să zîmbească, dar în sinea ei rugîndu-se ca să fie aşa.

– Mai e ceva ce vreau să-ţi amintesc, continuă Ursula. Cînd am plecat din Germania, o parte din bijuteriile mele au fost cusute în hainele mele de călătorie. În majoritate, erau diamante şi safire. După ce am ajuns la Paris, am dus bijuteriile la domnul André Mailet, de la Banca Mallet, care le ţine într-un seif. Mîine vor pleca la Banca Rossiter Merchant, din Londra. Bijuteriile trebuie puse şi ele în seif, cu scrisoarea, iar înainte de plecare voi face o listă cu toate obiectele pentru tine.

Teddy dădu din cap în semn că a înţeles.

– Mai este o ultimă chestiune. Ştiu că eşti foarte capabilă, Teddy, şi că vorbeşti foarte bine engleza,

dar domnul Stiles de la Ambasada britanică de aici din Paris va pune pe cineva de la Ministerul de Externe britanic să te aştepte cînd treci pe la biroul de imigrare din Anglia. Asta, în caz că ai nevoie de ajutor la formalităţi.

– Mulţumesc, spuse Teddy, şi o privi de aproape pe Ursula. Nu i- aţi spus domnului Stiles că vă întoarceţi în Germania, nu-i aşa?

– Bineînţeles că nu.

– Dacă i-aţi fi spus, ar fi obiectat şi el, iar el poate ar fi încercat să vă oprească! exclamă ea cu neastîmpărul ei caracteristic.

Ursula tăcu, dîndu-şi seama că era adevărat.

După un moment, se ridică şi se aşeză pe canapea lîngă Teddy. Luîndu-i mîna, i-o strînse, apoi spuse liniştit, dar cu un aer de imensă încredere:

– Încearcă să nu te îngrijorezi, totul va fi bine. Sînt sigură că aşa va fi, Teddy dragă.

La patru zile după ce avu loc această conversaţie, toate aranjamentele necesare fuseseră făcute ca Teddy şi Maxim să călătorească spre Anglia.

Mătuşa Ketty Berners fusese imediat de acord ca să stea la ea pînă cînd Ursula şi Sigmund aveau să sosească la Londra.

– Voi fi la gara Victoria să aştept trenul de la Paris, îi spuse ea lui Teddy şi îi repetă aceasta Ursulei, înainte de a-i spune cît de emoţionată şi de încîntată era că veneau şi că aştepta să-i primească în casa ei.

Timp de mai multe săptămîni, Ursula se luptase cu această problemă: cum ar fi cel mai bine pentru ei toţi. Îşi iubea la fel copilul şi soţul şi nu se pusese niciodată problema de a alege între ei, ci mai curînd de a decide care sînt cele mai bune măsuri ce trebuiau luate. Măsuri care să garanteze că, în final, vor fi cu toţii împreună.

Sigi părea imobilizat la Berlin, dar din ce motive, afară de sănătatea mamei sale, nu ştia. Nici nu avea mijloace să afle, decît dacă Kurt von Wittingen ar trece din nou cu treburi prin Paris şi i-ar aduce veşti.Totuşi, acest lucru era foarte improbabil, i-o spusese chiar el, cînd apăruse pe neaşteptate la ceai, în urmă cu o lună.

Săptămîna trecută, la un moment dat, se gîndise să le telefoneze fie Arabellei, fie Renatei, dar abandonase ideea. Mai mult ca sigur că telefoanele lor erau urmărite de multă vreme şi nu dorea să le provoace dificultăţi celor mai dragi prietene. Şi, oricum, ea nu era sigură ce-ar fi putut ele să-i spună, chiar dacă le telefona. Cu siguranţă, că n-ar fi aflat mai multe decît îi spunea Sigi cînd o suna, căci, la fel ca şi el, s-ar fi temut să vorbească deschis. Aşa că, în cele din urmă, luase decizia să se întoarcă la Berlin. Scopul ei era să-l ajute pe Sigi să-şi scoată familia cît de curînd şi cît de rapid posibil. În mintea ei nu exista îndoială că împreună, ea şi el, ar putea-o face. Fuseseră întotdeauna o echipă bună, chiar şi cînd erau copii.

Sigi deţinea deja cele cinci vize de ieşire de la amiralul Canaris şi, odată ajunsă la Berlin, ea îi va forţa literalmente pe Sigrid şi pe soţul ei, Thomas

Mayer, să plece imediat. Aranjase totul în mintea ei, dinainte, şi era un plan bun: familia Mayer ar spune servitorilor că pleacă la Hamburg pentru afaceri, cum făceau frecvent, şi ar lua-o şi pe Hedy cu ei – ca s-o însoţească pe Sigrid, asta ar fi povestea. De îndată ce cei trei ar ajunge la Hamburg, ar cumpăra bilete de trecere cu orice vapor care mergea în Anglia, chiar la un cargou, dacă nu găseau altceva. Hamburg e un port activ la Marea Nordului şi nu vor fi probleme să găsească un vas oarecare.

Între timp, ea şi Sigi ar lua-o pe mama lui în Elveţia, din motive medicale, bineînţeles. Ideea ei era să călătorească cu maşina, făcînd drumul de la Berlin la Frankfurt şi apoi la Stuttgart. De acolo ar pleca la Mannheim şi Konstanz, dormind peste noapte în toate locurile acestea şi odihnindu-se la nevoie pentru a-i da lui Margarete timp de repaus pe durata călătoriei. Ar trece graniţa germană spre Elveţia, lîngă Konstanz, ceea ce i-ar aduce aproape de Zürich, unde au prieteni bancheri elveţieni care i-ar putea ajuta, dacă ar avea nevoie.

Ursula era convinsă deja că amiralul Canaris va fi dornic să-i ajute pentru ultima oară, şi că ar putea să le faciliteze trecerea graniţei – eventual fără control prea atent din partea poliţiei germane de frontieră.

În mintea ei, nu avea îndoieli că Maxim va fi în siguranţă în timpul cît ea şi Sigi vor fi angajaţi în aceste activităţi şi aceasta o reconforta. Avea o încredere deplină în Theodora Stein. Tînăra femeie era responsabilă şi demnă de încredere şi îl iubea pe Maxim, aşa cum îl iubea şi ea, ca şi cînd ar fi fost copilul ei, n-ar lăsa vreodată să i se întîmple ceva.

Teddy l-ar proteja cu propria ei viaţă, aşa cum ar face ea însăşi. Aşa încît, nu-şi făcea griji în privinţa trimiterii lui în Anglia sub îngrijirea lui Teddy, iar Anglia era cel mai bun loc pentru el, o ţară democratică şi civilizată, unde dreptatea şi fair-play-ul erau standarde obişnuite, o ţară în care tratamentul evreilor fusese totdeauna mai puţin aspru şi cu mult mai generos decît în majoritatea altor locuri în lume.

În plus, era satisfăcută în privinţa lui Ketty Berners, era o femeie pe care te puteai baza integral. Desigur, convorbirile telefonice pe care le avusese cu ea în ultimele cîteva zile nu făcuseră decît să-i întărească sentimentul că era la fel de admirabilă ca şi decedatul ei frate, doctorul Jonathan Stein. Ursula nu-şi punea în nici un fel problema că Maxim şi Teddy nu vor fi bine îngrijiţi de această femeie, care părea deosebit de iubitoare şi o personificare a bunătăţii.

Şi totuşi, în dimineaţa în care urmau să plece, Ursula simţi o greutate care o apăsa. Avea o durere teribilă în regiunea inimii, o strînsoare în gît, în timp ce îi încheia jacheta lui Maxim, după micul dejun, pregătindu-l de călătorie. Era un băiat atît de mic, avea doar patru ani şi jumătate şi era încă un copilaş în multe privinţe.

Pentru o clipă fu nehotărîtă, aproape că îşi schimbă hotărîrea, dîndu-şi seama că suportă greu să-l lase să iasă din raza privirilor ei, fie şi pentru o secundă, darmite pentru cîteva săptămîni. Dar apoi îşi aminti care era problema la Berlin şi îşi stăpîni ferm emoţiile.

– Vino şi stai cu mine pe canapea un moment, dragul meu, vreau să discut cu tine, spuse ea, blînd,

iubitoare, zîmbind.

– Despre ce, mami? întrebă el uitîndu-se în sus la ea, cu ochii aceia mari, de un cafeniu lichid, care întotdeauna o loveau în inimă, dar niciodată mai mulţ ca azi.

– Despre călătoria în Anglia, răspunse ea, cînd se aşezară pe canapea unul lîngă altul.

Cu coada ochiului, o putea vedea pe Teddy la telefon, în camera alăturată, cerînd la recepţie hamali care să-i ajute la numeroasele lor valize.

Dregîndu-şi glasul, Ursula continuă:

– Teddy o să te ducă la Londra doar pe tine, Maxim. O să stai la mătuşa ei, Ketty, eu nu pot veni azi, dar voi veni acolo foarte curînd.

Alarma i se citi instantaneu pe mica lui faţă. Ochii i se deschiseră larg şi strigă plîngăreţ:

– Dar de ce nu vii cu noi, mamă? Vreau să vii şi tu!

– Sst, dragul meu, nu-i motiv să te superi. Luă mîna lui într-a ei şi o ţinu strîns. Trebuie să plec mîine la Berlin, să-l ajut pe tata. Trebuie s-o aducem pe bunica ta în Anglia. Îţi aminteşti că ţi-am spus că e bolnavă şi tata singur nu poate face totul pentru ea. Are nevoie de mine ca să am grijă de bunica pe timpul călătoriei, e o doamnă bătrînă şi are nevoie de îngrijire bună, ştii asta.

– Nu vreau să plec fără tine! se văicări Maxim. Buza de sus începu să-i tremure şi se aruncă spre ea izbucnind în lacrimi.

Ursula îl îmbrăţişă şi îl ţinu lîngă ea, mîngîindu-i părul, liniştindu-l blînd. Îi era greu să se despartă de el, chiar şi un timp atît de scurt. L-au aşteptat atîta timp, atîţia ani după căsătorie şi îl iubea atît de mult.

Era o parte din ea... era inima ei.

Lacrimile îi curgeau şi se sufoca, incapabilă să vorbească şi şedea pur şi simplu acolo ţinîndu-şi fiul în braţe, legănîndu-l încoace şi încolo, învăluindu-l cu dragostea ei.

În sfîrşit, cînd se mai linişti, îi spuse:

– Am să fiu cu tine peste zece zile, nu mai mult, şoriceiule, şi apoi vom fi iar împreună... tu şi cu mine şi cu tata... aşa cum am fost totdeauna la Berlin.

Copilul se retrase puţin şi o privi drept în faţă, apoi puse o mînuţă grasă pe obrazul ei şi o mîngîie.

– Îmi promiţi, mamă? şopti el cu vocea încă înlăcrimată.

– Da, îţi promit. Ursula scoase o batistă din buzunarul jachetei şi îi şterse obrajii uzi. Acum e mai bine, dragostea mea mică, zise zîmbindu-i. Fără lacrimi. N-o să fim despărţiţi mult timp şi o ai pe dulcea de Teddy, care are grijă de tine pînă ajung eu acolo.

Maxim dădu aprobator din cap şi-i răspunse cu un zîmbet slab.

– Şi cînd ai să vii, ai să-i aduci pe tata şi pe Bunibuni cu tine, mama?

– Desigur! Pentru asta mă duc înapoi... ca să-i aduc.

O privi gînditor, apoi îşi înclină capul într-o parte şi spuse:

– N-o să mă pierzi, nu-i aşa, mamă?

Luată prin surprindere de această întrebare şi observînd îndată îngrijorarea ce se făcea simţită pe chipul lui, ea exclamă:

– Cum aş putea să te pierd? Ce te face să spui un

lucru ca ăsta, dragul meu?

– Teddy mi-a citit mie o poveste odată... despre un băiat pe care îl chema Hans... mama lui l-a pierdut... şi nu l-a putut găsi... niciodată. Nu vreau să fiu un băiat pierdut. Să nu mă pierzi, mamă. Te rog.

– Niciodată, dragul meu! Niciodată, niciodată, niciodată! Eşti mult prea preţios. Şi te iubesc mult prea mult.

Întinse din nou mîna spre el şi îl trase aproape în braţele ei, îl strînse, iar el se agăţă de ea strîns, cu toată forţa lui.

Apoi, o bătaie bruscă în uşă o făcu pe Ursula să-i dea drumul şi să se ridice în picioare. În acest moment, Teddy veni repede în camera de zi exclamînd:

– Trebuie să fie hamalii!

Trecu în foaier şi deschise uşa, lăsînd să intre doi băieţi de serviciu ai hotelului care aşteptau.

– Maxim, vrei să-i duci în dormitor şi să le arăţi valizele pe care trebuie să le ducă jos în hol? îi propuse Ursula, vrînd să-i abată atenţia şi totodată să poată vorbi un moment singură cu Teddy.

– Da, vreau! strigă Maxim, sărind jos de pe canapea şi alergînd la băieţii de serviciu.

Cele două femei îl urmăriră conducîndu-i în dormitor, apoi se întoarseră să se privească una pe cealaltă.

Ursula spuse cu o voce foarte scăzută:

– N-am să plec spre Berlin pînă nu ştiu că aţi ajuns. Am să aştept aici la hotel pînă am să primesc veşti de la voi.

– Vă telefonez imediat ce ajungem la mătuşa

Ketty.

– Ţii minte tot ce ţi-am spus, nu-i aşa, Teddy?

– Fiecare lucru – toate instrucţiunile dumneavoastră. Am două scrisori în geantă, banii pe care mi i aţi dat şi lista bijuteriilor.

– Am mare încredere în tine, Teddy şi în capacităţile tale. Dacă se întîmplă ceva rău...

Ursulei i se puse un nod în gît şi se uită în altă direcţie, incapabilă brusc să mai continue. Dar în scurt timp reuşi şi o făcu cu acelaşi ton liniştit:

– Dacă nu reuşim să ajungem în Anglia, ai să ai grijă de Maxim în locul meu, nu-i aşa? Atît timp cît va fi necesar.

– Ştiţi că da! Teddy apucă braţul Ursulei, asigurînd-o. Dar o să aveţi singură grijă de el. O să fiţi în curînd cu noi. Totul va merge conform planului dumneavoastră.

– Sper că da. Ursula înaintă şi o îmbrăţişă pe Teddy cu căldură. Ai grijă de tine şi de Maxim, spuse ea.

– Aşa voi face, doamnă Westheim, şi ţineţi minte, nu aveţi pentru ce să vă îngrijoraţi.

– Ştiu. Acum cred că poate ar trebui să plecăm la Gara de Nord. Deşi o să-mi lipsiţi amîndoi îngrozitor, sînt bucuroasă că vă urc în trenul acela spre Londra.

Urmă o pauză şi ea se uită fix la faţa lui Teddy, zîmbetul pe care i-l adresă era curajos. Încheie blînd:

– Veţi fi în siguranţă acolo, amîndoi.

PARTEA A TREIA

Theodora

Londra
1944

Nenorocirea nu te va ajunge
nici o urgie nu se va apropia de cortul tău.
Căci El va porunci îngerilor Săi
să te păzească în toate căile tale,
şi ei te vor duce de mîini,
ca nu cumva să-ţi loveşti piciorul
de vreo piatră.

PSALMII, *91*

21

Era o seară minunată de vară, în ultima zi din luna august.

Soarele strălucitor dispăruse, ultimele lui raze pîlpîitoare pictînd marginea cerului cu o vopsea roşie sîngerie ce dădea în şofran şi ametist şi într-un violet palid, înainte de a dispărea jos, dincolo de orizontul întunecat. Apusul soarelui fusese de o frumuseţe atît de incredibilă, încît Theodora îşi ţinuse respiraţia de surprindere şi încîntare. Acum, cerul devenea de un albastru irizat şi se umplea de nori prăfoşi; înserarea se lăsa repede, aruncînd nuanţe perlate şi

opalescente peste pajiştea verde, peste mărul bătrîn şi tufele parfumate de trandafiri, peste grădina de stînci cu frumoase flori alpine.

În grădina întinsă în faţa terasei pavate cu piatră, unde şedea ea, toate lucrurile păreau încremenite. Nimic nu mişca. Nici un fir de iarbă, nici o frunză, nici o fiinţă nu se clătina şi o tăcere plana peste toate, ca şi cînd mica grădină s-ar fi aflat sub o uriaşă cantitate de apă, pală, transparentă, în nemişcare totală.

Teddy îşi sprijini capul de spătarul fotoliului de pînză, ascuitînd liniştea, bucurîndu-se de calmul care o înconjura.Aerul era greu, dar ea nu găsea că era neplăcut; era de fapt un parfum care se adăuga la liniştea pe care o simţea.

Theodora avusese o zi atît de agitată, încît era bucuroasă de această scurtă pauză înainte de a începe să pregătească cina. Maxim şi prietenul lui de şcoală, Alan Trenton, care şedea la ei cîteva zile, o ţinuseră ocupată din zori. Mai întîi, plimbarea prin Hampstead – o „explorare", cum o numeau ei; apoi, alergarea pe jos pînă la cafeneaua *Two Blues*, din satul Hampstead, pentru o gustare în mijlocul dimineţii, ceai cu biscuiţi; apoi, înapoi ca să-şi pună bărcuţele pe lacul Whitestone şi, în sfîrşit, întoarcerea pe jos acasă, pentru masa de prînz.

Le făcuse cîrnaţi, cartofi prăjiţi şi fasole coaptă, mîncarea lor favorită în timpul acela, la care se adăuga luxul rar a două ouă proaspete, pe care băcanul, Sam Giles, i le dăduse cu o zi înainte. Stătuse afară la coadă o jumătate de oră împreună cu celelalte femei, aşteptînd răbdătoare să-şi cumpere alimentele pentru sfîrşitul săptămînii. Cînd îi venise şi

ei rîndul, domnul Giles se uitase la cele trei cartele de alimente ale ei, se aplecase peste tejghea şi îi şoptise conspirativ:

– Ţi-au rămas destule cupoane ca să iei două ouă, domnişoară Stein, apoi adusese pe furiş o pungă de hîrtie cafenie şi, cu iuţeală de mînă, i-o dădu repede.

– Pune asta pe ascuns în coşul dumitale şi să nu spui nimănui o vorbă. Nu vreau să se işte vreo răzmeriţă aici. Am doar nouă ouă în tot magazinul şi sînt două duzini de femei care le aşteaptă.

Teddy îi mulţumise călduros şi dusese cu grijă preţioasele ouă acasă, încîntată că Sam Giles o plăcea şi că fusese o clientă favorizată de ani de zile. Toate se găseau în cantităţi mai mici în zilele acestea, mai ales ouăle proaspete, zahărul, carnea şi fructele importate. Nu mai văzuseră în magazine o portocală, o banană, un grapefruit de ani de zile, iar raţionalizarea alimentelor făcea ca mesele să fie triste aproape tot timpul. Un lucru rar era deci o tratăţie deosebită şi ea se bucurase observînd cum le străluceau ochii băieţilor cînd văzură ouăle puse pe farfuriile din faţa lor.

După-amiază, mătuşa Ketty făcuse rost de o altă tratăţie. Îi luase la un matineu la cinematograful local, să-l vadă pe Claude Rains în *„Fantoma de la operă"*, care rula pentru a treia oară de la premiera care avusese loc cu un an în urmă. Toţi patru s-au bucurat enorm. Filmul tehnicolor fusese destul de macabru şi suficient de înfricoşător ca nişte copii de zece ani să fie încîntaţi, iar în drum spre casă aceştia făceau pe grozavii faţă de Teddy şi Ketty, luînd mutre groteşti şi maimuţărindu-l pe Claude Rains cum acţiona în

subteranele Operei din Paris.

Are zece ani, se gîndi ea. Cum mai trecuse timpul de cînd ea şi Maxim veniseră în Anglia, în urmă cu cinci ani. Singurul ei regret era că familia Westheim nu putuse încă să li se alăture. Călătoria lor, sănătatea şi siguranţa lor o preocupau. Nu trecea nici o zi fără să se gîndească la ei, iar în fiecare seară, înainte de culcare, se ruga pentru ei, pentru scăparea lor. Uneori îi venea greu să creadă că Maxim avea deja zece ani, dar îi avea şi era maturizat din multe puncte de vedere. Presupunea că asta se datora faptului că era la un internat de băieţi de vîrsta lui, pe picioarele sale proprii într-un fel. Devenise mult mai independent în anul care trecuse. Dar asta era foarte bine. Deşi era esenţa vieţii ei, ea nu voia ca Maxim să devină un băiat răsfăţat, agăţat în permanenţă de fusta ei şi veşnic dependent de ea. Cu perseverenţă îl încurajase să stea pe propriile lui picioare şi, spre satisfacţia ei, o ascultase.

Din punct de vedere al învăţăturii, Maxim era strălucit. La opt ani reuşise cu cea mai mare uşurinţă la examenul de intrare la *Colet Court* şi obţinuse note atît de mari încît şi mătuşa Ketty fusese impresionată. Teddy era deosebit de mîndră de modul cum trecuse examenele, deoarece cerinţele faimoasei şcoli vechi erau extrem de ridicate şi pentru că ea însăşi îl pregătise.

După ce au sosit în Anglia, în martie 1939, ea îl trimisese, la recomandarea mătuşii, la mica şcoală elementară din Belsize Park, lîngă casa mătuşii Ketty. Începuse în septembrie, la cîteva luni după cea de a cincea aniversare a lui, ce fusese la 12 iunie, şi se

integrase imediat, adaptîndu-se repede ca un cameleon, cu englezii şi cu modul lor curios de a se comporta. Nu avusese probleme cu el la grădiniţa locală sau la *Colet Court*, pînă în prezent.

Îl învăţase engleza în primele cinci luni pe care le petrecuseră cu mătuşa Ketty, înainte de a intra la grădiniţă şi se dovedise că avea aptitudini pentru limbi. Acum vorbea o engleză corectă cu un perfect accent englezesc şi începea să vorbească fluent şi în franceză pe care o învăţa la şcoala pregătitoare.

Deşi el avea doar cinci ani cînd începuse să meargă la grădiniţă, Teddy îşi dăduse seama că programul nu-l solicita suficient, căci el era un băiat excepţional de inteligent. Astfel, ea începuse să-i dea lecţii la sfîrşit de săptămînă, învăţîndu-l mai multă istorie a Angliei, geografie şi matematică. Aceasta din urmă fusese materia lui preferată, chiar şi la vîrsta aceea, avusese o afinitate unică pentru cifre. De cînd urma cursurile de la *Colet Court*, matematica devenise latura lui cea mai tare, profesorul lui pretindea că e un geniu în matematică, făcîndu-se astfel ecoul celor crezute de Teddy cu multă vreme înainte.

Sunetul brusc strident, plîngător, al sirenei care anunţa raidul aerian tulbură pacea şi liniştea grădinii. Îi întrerupse gîndurile despre Maxim, o făcu să sară dintr-odată din fotoliul de pînză, războiul atentînd la conştiinţa ei încă o dată, aşa cum o făcea într- un fel sau altul în fiece zi.

Se auzi un pocnet în spatele ei, iar cînd întoarse capul văzu că mătuşa ei, Maxim şi Alan ieşeau în grabă prin uşile franţuzeşti care duceau din holul din spate spre grădină.

– Iar bombe zburătoare, Teddy! strigă Maxim, folosind numele ce se dădea în mod obişnuit proiectilelor V1, pe care Germania le lansa sistematic împotriva Angliei de la baze de dincolo de Canalul Mînecii. În timp ce vorbea, o ajuta pe mătuşa Ketty să coboare treptele de piatră.

– De un lucru sînt absolut sigură, răspunse Teddy, făcîndu-le semn că e urgent. Trebuie să mergem imediat în adăpost, în siguranţă. Mişcaţi-vă toţi trei. Vă rog.

– Sîntem în urma ta, iubito, o asigură mătuşa Ketty.

Teddy alergă spre adăpostul antiaerian de la capătul grădinii, care avea o cantitate atît de mare de saci de nisip pentru a-i apăra acoperişul de tablă ondulată şi pămînt, încît arăta ca un adăpost din tranşeele de pe linia frontului.

Coborînd repede cele trei trepte şi deschizînd uşa, ea ridică lanterna, o aprinse şi se îndreptă spre masa dinaintea ei. Pe masă erau trei lumînări mari, albe, în borcane de gem, două lămpi cu gaz şi tocmai terminase să le aprindă, cînd intră mătuşa Ketty cu băieţii.

Ketty închise bine uşa şi se duse spre scaunul ei obişnuit, oftînd în tăcere. Cinci ani de război, bombardamente, pericole şi teamă, privaţiuni şi îngrijorări de tot felul, plus traiul zilnic în adăpost, o obosiseră din toate punctele de vedere.

Adăpostul antiaerian Anderson era de mărime

rezonabilă şi avea suficient loc pentru toţi patru. Jock Philips, şeful local al pazei antiaeriene, şi două ajutoare construiseră adăpostul pentru mătuşa Ketty. Asta se întîmplase în septembrie 1939, nu la multe zile după ce guvernul britanic, provocat pînă la limitele răbdării de invadarea nemiloasă a Poloniei de către Hitler, a declarat în cele din urmă război Germaniei, aşa cum făcuse Franţa.

Cei trei bărbaţi făcuseră o treabă excelentă construind adăpostul care era de fapt prefabricat şi avea trei secţiuni. Pentru a fi eficient, adăpostul, în formă de tunel, trebuia să fie parţial îngropat în pămînt. Zidurile, podeaua şi plafonul curbat erau făcute din panouri de tablă ondulată, iar acestea erau unite ca să formeze un tot. Apoi, deasupra acoperişului, afară, se îngrămădise pămînt şi se acoperise cu saci de nisip, pentru mai multă protecţie.

Lipite de un perete erau paturi de campanie suprapuse unul lîngă altul, cîteva obiecte ca două scaune şi un covor oriental vechi adăugau mici dar binevenite amănunte de confort. O sobiţă cu parafină ocupa un colţ şi aceasta dădea suficientă căldură în sezonul rece.

Lîngă al treilea perete era aşezat bufetul foarte important, cu rezerve. Acolo, mătuşa Ketty şi Teddy îngrămădiseră pînă la refuz alimente conservate, ca, de pildă, cutii cu carne *Fray Bento*, supe de roşii, fasole fiartă, fructe, cacao, Ovaltine, lapte şi ouă praf şi numeroase sticle *Tizer* rămase fără apă minerală şi umplute acum cu apă, pentru cazul în care ar fi fost lovită canalizarea şi ar fi fost lipsă de apă. Un primus

pentru gătit, cîteva oale, un ceainic cu fluier, farfurii, căni, tacîmuri şi un termos erau aşezate deasupra bufetului, iar o lădiţă în care fusese ceai, aşezată alături, conţinea cutia de prim-ajutor şi măşti de gaze pentru ei, în caz că germanii ar folosi gaze toxice în cele din urmă; a doua lădiţă de ceai cuprindea săpun, pastă de dinţi şi alte obiecte de toaletă, plus prosoape, sticle de apă caldă, pături groase de lînă, pulovere, fulare, căciuli şi mănuşi de lînă.

Cele două femei se străduiseră să înzestreze adăpostul antiaerian cu toate elementele de bază necesare vieţii cotidiene. Erau lucrurile esenţiale de care ştiau că aveau nevoie dacă locuinţa lor ar suferi o lovitură directă într-unul dintre numeroasele raiduri de bombardament, şi astfel ar fi fost obligaţi să trăiască permanent în adăpost. Sau pînă ar fi putut face alte aranjamente.

Maxim, care îl condusese pe Alan la pat, îi spuse acum:

– Şezi aici, Căpăţînosule, am un nou joc de puzzle de îmbinat şi ne putem juca cu el dacă vrei.

– Dă-i drumu', Duce! exclamă Alan, trîntindu-se pe pat, fără ceremonie.

Se lăsă pe un cot, se uită în sus spre Maxim şi întrebă:

– Ce subiect are de data asta?

– Unul frumos, răspunse Maxim scoţînd jocul din lădiţa de ceai. Sfîntul Gheorghe şi balaurul, şi pare destul de greu.

– Nu pentru tine, veni răspunsul Căpăţînosului, rînjind. Hai, deschide-l şi să începem să-l îmbinăm.

– Deschide-l tu, Căpăţînosule. Maxim lăsă cutia să

cadă pe pătură şi adăugă: eu am să scot de sub pat tava de metal ca să putem face jocul cum trebuie, pe un suport solid.

După ce Maxim aduse tava, băieţii îşi aplecară capetele deasupra ei şi curînd fură atît de absorbiţi să caute printre sutele de piese ale jocului, încît uitară cu totul de Teddy şi mătuşa Ketty şi chiar de raidul aerian de afară.

Teddy se aşeză pe scaun în faţa mătuşii Ketty şi îi spuse încet:

– Sper că nu o să petrecem iar aici o noapte întreagă.

– Nu se ştie niciodată cu V1 astea. Depinde cîte au să lanseze spre noi în următoarele cîteva ore, răspunse Ketty cu asprime. Arma secretă a lui Hitler s-a dovedit a fi una diabolică, nu-i aşa, Theodora?

– Da, desigur... Atîţia oameni ucişi în aceste ultime luni, sute numai în regiunea Londrei. Mă doare inima numai gîndindu-mă. Clătină din cap. Îmi amintesc ce a spus domnul Churchill la radio în iulie – că morţii din rîndul civililor de pe urma bombelor zburătoare au fost atît de numeroşi, cum nu s-a mai întîmplat de la Blitz încoace. Modul în care aceste bombe şuieră deasupra, pe neaşteptate, e îngrozitor. Mă împietresc, mătuşă Ketty.

Ketty se înfioră şi nu răspunse, ci dădu doar din cap. Dar în sinea ei se strîmbă supărată întinzînd mîna după sacul de tricotat pe care-l ţinea în adăpost, înjurîndu-i în gînd pe Austriacul Nebun, cum îl numea ea pe Hitler, şi pe nazişti. Oftînd, scoase puloverul pe care i-l făcea lui Maxim şi, în cîteva secunde, acele ei de tricotat începură să clincăie.

La şaizeci şi şase de ani, Ketty Stein Berners era o femeie foarte frumoasă, care nu-şi arăta vîrsta. Asta poate pentru că dusese o viaţă bună în Anglia, o viaţă protejată de parcă ar fi fost înfăşurată de decedatul ei soţ într-un balon de dragoste, grijă tandră şi confort. Deşi avea părul alb ca zăpada, obrazul ei era plinuţ, rozaliu şi aproape fără riduri. Desigur, era în contrast cu vîrsta, ca şi cu trupul zvelt, vigoarea şi vitalitatea ei. Avea ochi căprui plini de bunătate, o fire caldă, contagioasă şi o stare de spirit veselă. Singurul ei regret în viaţă era că dragul ei Harry murise de un atac de cord cu mult înainte de vreme. Harry Berners, singurul bărbat pe care-l iubise vreodată, o lăsase destul de bine situată; cei doi fraţi ai săi, parteneri în afacerea de confecţii pe care o crease, continuau să-i plătească salariul lui întreg şi partea lui din profit şi aveau să facă asta pînă la moartea ei. După aceea, fiica ei, Rachel, avea să primească o parte din profit atîta timp cît fraţii Berners aveau să rămînă în afaceri.

Brusc, Ketty se opri din tricotat şi ascultă atentă.

La fel făcură Teddy şi băieţii.

Un urlet puternic se apropia, apoi deveni asurzitor, alarmîndu-i, deoarece era chiar deasupra capetelor lor. Ştiau că era o bombă zburătoare şi teama li se citea pe chipuri. Zgomotul motorului atinse un crescendo, apoi se opri şi urmă o tăcere bruscă de moarte timp de o secundă sau două, urmată de o prăbuşire şi de o explozie puternică.

– O, Doamne! Casa! ţipă Ketty, în panică, cu ochii măriţi. Am fost loviţi. Casa a fost lovită direct!

– Nu, n-a fost, mătuşă Ketty, spuse Maxim. Explozia ar fi fost de zece ori mai puternică dacă

zburătoarea ar fi căzut pe casa noastră. Cred că a căzut la cîteva străzi mai încolo.

– Maxim are dreptate, doamnă Berners, afirmă Căpăţînosul, fiind ca de obicei de acord cu Maxim. Pun pariu că s-a format şi un crater mare, oriunde o fi căzut. Întotdeauna se formează.

– Sărmane suflete. Sărmane, sărmane suflete, murmură Ketty, clătinînd trist din cap. În fiecare seară... doar moarte şi distrugere. Şi durere pentru atîţia... Vocea ei se stinse de durere.

Se gîndea la fiica ei, Rachel, la micuţa ei nepoată, Harriet, aflate în Brighton, şi se rugă la Dumnezeu să fie în siguranţă în adăpostul lor antiaerian. Se rugă de asemenea pentru ginerele ei, Gerald, care era undeva în Italia cu generalul Alexander şi armata britanică. Ţine-i în siguranţă, Doamne, spuse ea în tăcerea inimii. Ţine-mi familia în siguranţă... şi ţine-i în siguranţă pe toţi luptătorii noştri curajoşi, oriunde s-ar afla.

– O bombă zburătoare de mărimea unui avion Spitfire, remarcă brusc Maxim, speriind-o pe Ketty, făcînd-o să sară-n sus.

Ea îl privi, încruntîndu-se uşor, în timp ce el continuă:

– E un avion fără pilot, mătuşă Ketty, foarte mare. De asta face un crater atît de uriaş cînd cade.

Căpăţînosul dădu din cap, ochii lui albaştri pali şi micuţa faţă pistruiată devenind foarte serioşi.

– Tatăl meu spune că totuşi îi vom bate pe Friţi şi pe Macaronari. Avioanele noastre de luptă şi tunurile antiaeriene doboară multe bombe zburătoare şi construim baze antiaeriene de-a lungul coastei

Canalului Mînecii.

Toate astea fură spuse cu asemenea autoritate, încît Ketty privi surprinsă la Căpăţînosul.

– Ce cunoştinţe pot să aibă nişte copii! strigă ea, o groază reală simţindu-i-se în voce.Asemenea cunoştinţe teribile... despre tunuri şi avioane de luptă şi moarte... Ah!... Nu pot suporta asta! Nu mai pot aştepta să se termine războiul ăsta de groază, copiii noştri să poată uita de avioane, de bombe, de tancuri, de tunuri şi de gloanţe şi să se întoarcă la a fi copii, la jocuri de copii!

Teddy dădu din cap.

– Ştiu bine ce vrei să spui, mătuşă.

– Tatăl meu zice că războiul se va termina curînd, adăugă acum Căpăţînosul. Spune că la vara viitoare vom sărbători victoria.

– Să sperăm că tatăl tău are dreptate, Alan, mormăi Teddy.

Ea se ridică şi se duse la bufetul cu provizii.

– Ce ziceţi de o ceaşcă bună de ceai, ca să-ţi calmeze nervii, mătuşă Ketty?

– Nervii mei n-au nevoie să se calmeze, Theodora. Pe de altă parte însă, nu mi-ar displăcea un ceai. Ştii că eu rareori refuz aşa ceva.

– Şi mie mi-ar face bine unul, zise Teddy; luă sticla *Tizer,* turnă din ea apă în ceainic, aprinse primusul şi puse ceainicul pe el să fiarbă.

– Căpăţînosule, ştii că-mi place dialectul *cockney.* Mi-ai promis că mă mai înveţi cîte ceva, hai să te-auzim.

Căpăţînosul se strîmbă, ridică din umeri şi re-

cunoscu:

– Am să-ncerc să mai pescuiesc ceva săptămîna viitoare, înainte de a începe şcoala. Am s-o întreb pe doamna Threscoe, ştii, femeia noastră de serviciu. Ea e o *cockney* adevărată, născută în sunetele clopotelor din Bow... acolo trebuie să te naşti, ca să fii *cockney,* dacă n-o ştii.

– Ştiam, pentru că îmi tot spui mereu. Ascultă, doamna Threscoe ne-a promis că ne duce să-i vedem pe negustorii ambulanţi, să-i întîlnim pe regele şi regina nasturilor de sidef. Dar nu ne-a dus, nu- i aşa?

– Asta pentru că regele de sidef al negustorilor ambulanţi este în Marina Regală să lupte în război. Totuşi o să ne ducă atunci cînd Friţii se vor preda şi el o să se întoarcă acasă în East End. Acolo locuiesc vînzătorii ambulanţi, jos, în Mile end Road, Duce. Dar hai, să-i dăm drumul la jocul nostru.

– Bine, fu de acord Maxim, căutînd printre piesele de pe pat una care să completeze capul balaurului.

– Băieţi, voi vreţi ceva de băut? întrebă Teddy în timp ce turna apa fierbinte peste frunzele de ceai pe care tocmai le pusese în vasul maroniu pentru ceai, despre care mătuşa Ketty spunea cu convingere că produce cea mai bună ceaşcă de ceai din lume.

– Da, te rog, spuse Maxim şi privi spre prietenul său. Dar tu, Căpăţînosule? Ai vrea o păpădie cu brustur?

– Uiu! Zdrobitor! izbucni Căpăţînosul şi apoi, reamintindu-şi de bunele maniere, adaugă iute cu vocea lui cea mai politicoasă: dacă se poate, Teddy, te rog.

Ea acceptă din cap:

– Bine, dar numai un pahar pentru fiecare, nu-mi place să beţi prea mult sucurile astea îmbuteliate.

22

Teddy şedea şi îşi sorbea ceaiul, străduindu-se să ignore raidul aerian care mai vuia afară. Era totuşi un lucru dificil, căci bombardamentul şi exploziile continue, tunurile antiaeriene, ţiuitul plîngător al ambulanţelor şi clopotele pompierilor făceau o cacofonie de sunete care pătrundea uşor prin pereţii de tablă ondulată ai adăpostului şi era ceva enervant.

O îngrozea gîndul la distrugerile de pe străzi, la cei răniţi sau morţi sau muribunzi sau care şi i-au pierdut pe cei dragi sau casele lor. În fiecare seară se întîmpla la fel, vieţi distruse de acest război găunos şi

fără sens.

La un moment dat, se uită împrejur, gîndindu-se cît de bine îi servise pînă atunci adăpostul lor.

În cursul bătăliei Angliei, în acele lungi şi îngrozitoare luni ale lui 1940, cînd Anglia se aflase singură după căderea Franţei, Londra şi majoritatea oraşelor provinciale mari fuseseră transformate în mormane de moloz de miile de bombe care fuseseră aruncate asupra lor şi mii de oameni fuseseră răniţi sau ucişi. Toţi suferiseră îngrozitor în acele zile şi nopţi de neîncetate lovituri ale bombardierelor Dornier şi Heinkel din Luftwaffe, neştiind niciodată dacă vor apuca o nouă zi.

Dar, în cele din urmă, acei băieţi curajoşi din Forţele aeriene Regale, eroi cu toţii, au bătut forţele Luftwaffe, descrise de ziarişti drept „cea mai mare flotă aeriană adunată vreodată de o naţiune". Vara se transformase în toamnă, a venit şi a plecat iarna, iar la începutul anului nou 1941, englezii încă mai supravieţuiau şi au continuat să supravieţuiască încă trei ani.

Cît de norocoşi fuseseră ei înşişi, nesuferind nici măcar o zgîrietură. Acum, adăpostul Anderson îi apăra din nou, de data asta împotriva ucigaşelor bombe zburătoare care din iunie începuseră să curgă ca un torent fără de sfîrşit, luînd prin surprindere întreaga ţară şi terorizîndu-i pe toţi.

Teddy se ruga tot timpul ca Maxim, mătuşa Ketty şi ea să trăiască să vadă sfîrşitul războiului. Pericolul nu trecuse încă, pentru ei şi pentru restul Angliei; pe de altă parte, ea era înclinată să fie de acord cu

prezicerea tatălui Căpăţînosului, că Aliaţii vor fi victorioşi pînă în vara viitoare. Înfrîngerea Celui de al Treilea Reich, pe care o crezuse cîndva a fi o imposibilitate, acum, în mod miraculos, părea iminentă. Multe se întîmplaseră în ultima vreme ca să le îmbărbăteze speranţele.

Cu două luni în urmă, la şase iunie, o mare *armada* de vapoare plecase din Anglia spre Franţa, iar trupele britanice şi americane debarcaseră pe plajele Normandiei. Ziua-D fusese un succes strălucit al Aliaţilor. Şi exact în urmă cu o săptămînă, vinerea trecută la amiază, la douăzeci şi cinci august, Armata franceză liberă, condusă de generalul Jacques Leclerc şi sprijinită de infanteria americană, trecuse podurile Senei într-un puhoi nesfîrşit. Tancurile franceze pătrunseseră în oraş, infanteria ocupase străzile şi în cîteva ore generalul Leclerc eliberase Parisul de ocupaţia şi dominaţia germană. Mai tîrziu, în aceeaşi seară, comandantul german, generalul Dietrich von Choltitz fusese capturat şi ultimele trupe germane se predaseră în cele din urmă. Generalul Choltitz a predat capitala Franţei înapoi francezilor.

În dimineaţa următoare, generalul Charles de Gaulle a condus parada triumfală pe Champs-Elysées, de la Arcul de Triumf pînă la Piaţa Concorde, în mijlocul uralelor tumultuoase şi al bucuriei cetăţenilor francezi exuberanţi şi care fluturau steaguri.

Ea, Maxim, mătuşa Ketty şi Căpăţînosul văzuseră aceste evenimente memorabile la Ştirile Movietone, la cinematorgaful local, marţi seara, iar eliberarea Parisului fusese amplu relatată în ziarele britanice.

Teddy era bine informată despre desfăşurarea

războiului, citind *Daily Express* şi alte cîteva ziare în fiecare zi, iar ea şi mătuşa Ketty ascultau buletinul de ştiri zilnic la radio şi mai cu seamă atunci cînd Winston Churchill se adresa naţiunii. Teddy îl venera pe Winnie, cum îl numeau cu afecţiune englezii, şi continua s-o facă de cînd el devenise prim-ministru, la 10 mai 1940. Îşi amintea foarte bine această dată, căci fusese a doua zi după aniversarea ei de douăzeci şi unu de ani.

Pentru Teddy, Churchill era chintesenţa omului de onoare şi curaj, întruchiparea a tot ceea ce avea mai bun rasa britanicilor din insulă – stoicism, hotărîre şi dreptate. Era un exemplu însufleţitor nu doar pentru ea şi pentru orice altă persoană oarecare din Anglia, ci şi pentru cei din armată, iar el le dădea fiecăruia dintre ei în parte o bucăţică din enormul său curaj, le insufla propria lui voinţă de a merge înainte, în ciuda tuturor greutăţilor.

În parte, el reuşea aceasta datorită extraordinarei lui capacităţi retorice şi minunata sa artă oratorică, întotdeauna o emoţiona adînc. Vorbele lui o captivau, vibrau în mintea ei. Multe din cuvintele spuse de el în diferite ocazii le ştia pe dinafară şi adesea îşi dădea seama că aceste cuvinte îi dădeau tărie atunci cînd situaţia părea sumbră sau cînd o cuprindea disperarea.

Gîndul ei se întoarse la momentul cînd îi ascultase vorbind prima dată, în vara anului 1940, exact după Dunquerque, cînd spusese: „Vom lupta pe plăji, vom lupta pe terenurile de debarcare, vom lupta pe cîmpuri şi pe străzi, vom lupta pe dealuri, nu ne vom preda niciodată". Şi cum în acea zi stătuse lipită de

radio, propriul ei curaj i se întărise şi se reînnoise.

În aceeaşi lună iunie, nu cu mult înainte de căderea Franţei, cînd lumea se întreba în gura mare ce va face Anglia, Winston Churchill a făcut jurămînt că englezii vor continua lupta singuri. Şi le spusese concetăţenilor, bărbaţi şi femei, cu vocea sa majestuoasă şi sonoră: „Să ne înhămăm deci la îndatoririle noastre şi să ne comportăm astfel încît, chiar dacă Imperiul Britanic şi Commonwealthul vor mai dura o mie de ani, oamenii să spună: aceasta a fost perioada lor cea mai frumoasă".

Iar ea, refugiată evreică din Germania ce era, plînsese în timp ce-l asculta. Îi fuseseră atinse cele mai sensibile coarde şi era plină de mîndrie şi de dragoste faţă de acest bărbat care le dădea un exemplu atît de curajos, atît lor cît şi restului lumii. Se îmbărbătase după ce ascultase discursul lui, pentru că înţelesese pe deplin că, avînd un asemenea conducător ca Churchill, britanicii nu puteau să nu cîştige războiul. Oricît de mult ar dura acesta, ei vor reuşi în mod inevitabil, pentru că el era hotărît să-i ducă la victorie.

Iar în această vară a anului 1944, erau pe cale să cîştige.

În curînd se va termina, se gîndi Teddy. Ostilităţile se vor încheia şi vom putea începe să ducem din nou o viaţă normală... şi vom putea relua şi reînnoda firele trecutului.

Sunetul semnalului de încetare a alarmei o ridică imediat în picioare, ca şi pe mătuşa Ketty care împinse în sac lucrul de mînă şi îl aruncă pe scaunul pe care tocmai îl eliberase.

Dar băieţii rămaseră lipiţi de jocul lor şi nici măcar nu se osteniră să-şi ridice capetele cînd Teddy alergă la uşă. Ea deschise, privi afară şi se întoarse spre mătuşa ei.

– Ne reluăm treburile, mătuşă Ketty! În sfîrşit, a încetat alarma, slavă Domnului! Putem să ne întoarcem în casă. Haideţi şi voi, Maxim, Căpăţînosule.

– Putem să luăm jocul cu noi, Teddy? întrebă Maxim, ridicîndu-şi în sfîrşit privirea.

Ea apropă din cap şi ieşi în grădină.

Teddy privi spre cer, de unde tocmai căzuseră bombele ucigaşe. Cerul catifelat, negru precum cerneala, era incredibil de frumos strălucind de stele şi măturat de reflectoare care continuau să străpungă norii negri cu uriaşe raze de lumină albă orbitoare. Ici, colo, cerul strălucea în roşu din cauza numeroaselor incendii pe unde căzuseră bombele, în diferite cartiere. În seara aceea, ca şi în altele, Londra era în flăcări.

Victime şi durere, suferinţă, disperare şi devastare, îşi spuse Teddy, cu asta trăim, zi de zi. Simţi cum o cuprinde un fel de apăsare cînd îşi dădu seama că vor mai avea încă multe, multe de trăit pînă va veni pacea în această lume tulburată, atît de sfîşiată din cauza luptelor.

Începu să urce pe cărarea grădinii, cu pas vioi. Aerul înăbuşitor de august avea acum un gust iute, cu miros de fum, exploziv, lemn şi metal ars. În ciuda aerii calde, nu se putu opri să nu tremure cînd se gîndi la stricăciunile ce trebuie să se fi produs doar la cîteva străzi mai departe de casa în care locuiau ei.

Zgomotul ambulanţelor şi al maşinilor de pompieri îi întăriră presupunerea şi o făcură să creadă că erau numeroase pierderi peste tot. Şi era conştientă că Crucea Roşie, Brigada de Ambulanţă de la Saint John şi alte unităţi de prim-ajutor vor lucra toată noaptea.

Urcînd treptele din faţă, deschise uşa spre holul din spate şi se opri în pragul camerei întunecate. Mai devreme, cînd sirena sunase alarma, mătuşa Ketty ieşise în fugă şi lăsase deschis radioul din bucătărie. Acum, pe coridor plutea vocea familiară a *Iubitei forţelor armate*, cum era cunoscută Vera Lynn prin emisiunea ei de radio *„Din inimă, alături de voi".*

Teddy îşi sprijini capul de canatul uşii, ascultînd-o pe Vera cîntînd unul dintre cele mai populare cîntece din timpul războiului:

Nu va dispărea Anglia vreodat'
Cît timp va exista vreo ulicioară
Lîngă un cîmp cu grîu, în vreun sat,
Cu iarbă verde, lîngă o căscioară
Nu va dispărea Anglia vreodat'
Cît va mişca vreo roată în uzine,
Cît viaţa va pulsa, în lung şi-n lat,
Iar străzile de oameni vor fi pline.

Lui Teddy i se strînse gîtlejul, continuă să stea acolo încă un moment, ascultînd-o pe Vera încheind cîntecul. Şi se trezi pe neaşteptate confruntîndu-se cu un lucru ce părea de neînlăturat. Nu dorea să trăiască în altă parte decît în Anglia.

Se gîndi la Willy Herzog şi inima i se înmuie. El dorea cu disperare să plece în America, cel puţin aşa

I se părea ei din scrisorile lui din ultima vreme. Poate exista vreo posibilitate să-l facă să-şi schimbe părerea, să-l convingă să se stabilească aici, la Londra. Desigur, trebuia să încerce. Se gîndi că acest lucru era imperios necesar şi, cu un val de roşeaţă introspecţie, îşi dădu seama cît de mult începuse să însemne pentru ea această ţară. Se simţea în siguranţă aici şi devenise foarte anglicizată în ultimii cinci ani, la fel ca şi Maxim. Ştia că aceasta era parţial din cauza Ursulei Westheim, care dorise ca ei să iubească această ţară şi care le vorbise mereu despre Anglia, cît timp stătuseră la Paris, în 1939. Ursula subliniase virtuţile ţării, spunîndu-le că era ţara cea mai bună, cea mai frumoasă, locul cel mai democratic şi mai civilizat din lume, iar Teddy descoperise că toate acestea erau adevărate. Şi apoi, mai era mătuşa ei, Ketty, care în cei patruzeci de ani cîţi trăise acolo, devenise o adevărată londoneză.

Teddy trebuia să recunoască, devenind ea însăşi atît de englezoaică, că acesta era modul ei de a repudia Germania nazistă, de a repudia în minte ţara în care se născuse, pentru că antisemitismul de acolo era atît de dureros pentru ea. Cît îl privea pe Maxim, ei dorea să fie aidoma celorlalţi băieţi din şcoală. Ea ştia bine cît de tare urau copiii să fie separaţi, şi consideraţi „diferiţi" de ceilalţi.

O auzi în spate pe mătuşa ei urcînd treptele de piatră şi traversînd holul şi se grăbi pe coridor spre bucătărie. După ce controlă dacă perdeaua de camuflaj era bine trasă, aprinse lumina la bucătărie,

înlătură gîndurile îngrijorate despre Willy şi despre viitor şi se apucă să pregătească masa de seară.

Pentru Ketty şi Teddy devenise un obicei să stea împreună în salonul din spate, la sfîrşitul zilei, să împartă ceaiul şi să stea de vorbă un timp înainte de a se duce la culcare. Seara aceea nu făcea excepţie de la regulă.

După ce Maxim şi Căpăţînosul urcară sus să se culce, Teddy şi Ketty spălară vasele şi puseră totul la loc, apoi Ketty se retrase în camera alăturată să o aştepte pe nepoata ei care făcea totdeauna ceaiul.

– E o seară atît de caldă, spuse Teddy cîteva minute mai tîrziu, venind în salon cu o tavă de argint cu cele necesare pentru ceai. O puse pe masa veche de servit, lîngă cămin, şi continuă: să sting lumina şi să deschid uşile?

– De ce nu, Theodora, e mare umezeală, nu-i aşa?

După ce îi dădu lui Ketty ceaşca de ceai, Teddy stinse lumina, trase perdelele grele de camuflaj şi deschise uşile de sticlă care duceau spre grădină.

Pe cer era o lună plină care plutea peste vîrfurile negre ale norilor şi arginta mărul, tufele de trandafiri şi grădina de stînci plină de flori alpine, mîndria şi bucuria lui Ketty. Sufla o uşoară briză care mişca frunzele bătrînului copac şi purta spre ele parfumul greu al ultimilor trandafiri ai verii, prin aerul plăcut al nopţii.

Cele două femei şedeau tăcute, privind afară spre

grădină, atît de frumoasă acum în lumina lunii şi neobişnuit de paşnică. Din nou războiul li se părea amîndurora ceva îndepărtat, după raidul aerian din urmă cu o oră, şi care în acest moment părea că nici nu avusese loc. Îşi sorbeau ceaiul, fără să vorbească, pierdute în propriile lor visări.

Ketty fu aceea care vorbi în cele din urmă. Blînd, spuse:

– Copiii ştiu în ziua de azi prea multe despre fel de fel de lucruri şi, după părerea mea, mult mai devreme decît ar trebui.

– Se pare că aşa e, recunoscu Teddy. Mi-e teamă că e din cauza timpurilor pe care le trăim.

– E adevărat, iar în zilele astea, cu atîtea ştiri la radio, jurnale cinematografice şi ziare, nu e posibil să le ascunzi ceva, o spun cu tristeţe, adaugă Ketty.

Teddy tăcu, prinsă în propriile ei gînduri, pînă cînd brusc, dădu pe dinafară:

– Unde să găsesc înţelepciunea să-l cresc cum trebuie, mătuşă Ketty?

Ketty puse ceaşca pe farfurie cu zgomot, speriată de aceste cuvinte, pe care le găsi extraordinare. Literalmente îi tăiară respiraţia.

– Ce te face să mă întrebi aşa ceva, Theodora? întrebă ea ridicînd vocea mult.

– Nu mă pot opri să mă întreb, cînd mă gîndesc la Maxim şi la felul lui de a fi acum, replică Teddy. E atît de deştept, de inteligent. Nu trebuie să-ţi spun că este un băieţel remarcabil, pentru că o ştii. Dar mă întreb dacă ţi-ai dat seama vreodată de cîte înţelege? Fără să aştepte un răspuns, continuă în grabă:

– Profesorii lui de la *Colet Court* îmi spun mereu că

e un elev strălucit... şi închipuieşte-ţi, eu credeam că aveam o prejudecată pentru că îl iubesc atît de mult, dar am descoperit că nu-i aşa. Maxim este unic, mătuşă Ketty, iar uneori cred că ştie mai multe decît mine. Şi încă aproape despre orice. Aşa că, cine sînt eu să-l cresc...

Fraza ei rămase în aer, ea se sprijini de spătar şi se uită fix la mătuşa ei, cu o figură tristă în lumina slabă.

Ketty se ridică şi se duse la uşile de sticlă pe care le închise. După ce se ocupă de perdelele de camuflaj şi aprinse lumina, se aşeză din nou şi o examină pe Teddy de aproape, cu ochii pe jumătate închişi.

– Asta e prima dată cînd vorbeşti atît de pesimist, Teddy, draga mea. Vorbeşti de parcă te-ai gîndi că familia Westheim nu-l va creşte ea însăşi. După un moment de ezitare, se aplecă spre ea. Ai primit veşti din Germania? E ceva ce nu mi-ai spus?

Teddy clătină din cap, dar vorbele ei sunară îngrijorat, cînd spuse:

– Nu, n-am primit nici un fel de veşti, bune sau rele. Dumneata ai fi prima care ai afla dacă aş avea. Totuşi, nu sînt proastă şi chiar dacă nu ar fi fost arestaţi şi duşi într-unul dintre acele groaznice lagăre, chiar dacă ar mai fi încă în Berlin, cum ar putea fi în viaţă? Berlinul a fost ras pînă la temelii de bombardierele britanice şi americane. Ştii că în ultima vreme raidurile au fost mult mai grele ca de obicei, şi fără întrerupere.

– Raidurile au fost la fel de nenorocite şi la noi şi,

totuşi, sîntem în viaţă, nu-i aşa? Aşa că vezi, nu trebuie să ne pierdem speranţele în legătură cu familia Westheim. Şi chiar dacă au fost duşi într-un lagăr, încă ar mai putea supravieţui. Ketty făcu o pauză, respiră adînc şi încheie ferm:

– Poţi fi sigură că eu nu-mi voi pierde speranţa în ce-l priveşte.

– Încerc să cred că sînt în viaţă, mătuşă Ketty! Zău! Asta e necesar pentru copil. Dar e atîta timp de cînd n-am aflat nimic... sînt ani. De altfel, nici cu Arabella von Wittingen, prietena Ursulei, n-am mai avut vreo legătură de ani de zile. Mă tot întreb dacă nu cumva e din cauză că ştie ceva nou... ceva ce îi e groază să-mi spună.

– Prostii, Theodora! Prinţesa e o adevărată aristocrată şi, ca atare, nu se va eschiva de la datorie, chiar dacă această datorie ar însemna să fie purtătoare de veşti proaste! exclamă Ketty. Eu cred în străfundul inimii că Ursula şi Sigmund Westheim sînt în viaţă. Şi tu, Teddy, dragă, trebuie să crezi asta. Trebuie să ai încredere, ca şi mine.

Atitudinea pozitivă a mătuşii părea să fi avut efectul dorit asupra lui Teddy, şi ea se lumină.

– Da, poate că ai dreptate, mătuşă Ketty, e ridicol din partea mea să fiu pesimistă, îmi dau seama de asta, spuse ea, mai ales că nu am nimic concret. În plus, Ursula Westheim e o femeie deşteaptă şi plină de resurse. Dacă cineva poate supravieţui în condiţii grele şi extreme, atunci ea e aceea. Sînt de acord cu dumneata, sînt sigură că ea şi domnul Westheim sînt bine. Şi restul familiei. Ea va avea grijă de asta.

Bunica lui Maxim probabil a decedat, Dumnezeu

să-i odihnească sufletul, murmură Ketty, blînd.

– Era firavă, da, şi comoţia pe care a avut-o acum cinci ani a paralizat-o.

Teddy nu avu inima să continue.

Ketty îşi înclină uşor capul, se lăsă pe spătarul scaunului şi îşi sorbi ceaiul.

Din nou se lăsă tăcerea între ele.

În special Teddy era cufundată în gîndurile ei despre familia Westheim şi despre Maxim şi ceva nedefinit îi strălucea în ochi.

Ketty îi aruncă o privire, apoi îşi turnă încă o ceaşcă, ronţăi un biscuit şi o observă cu atenţie pe nepoata ei. E o fată atît de bună, gîndi Ketty, cea mai bună, atît de dreaptă şi onestă. Nu există nici o părticică nesinceră în ea. Şi are inima tare. E leală şi iubitoare. Totuşi, iubeşte prea mult acest copil. Da, ea îşi pregăteşte o tragedie, dacă va continua aşa, ca şi cînd Maxim ar fi al ei. Nu e al ei şi părinţii lui vor veni şi-l vor lua într-o bună zi şi atunci ce va fi cu ea? Fără îndoială că-i se va rupe inima. Vai, Doamne, ce nefericite vom fi cînd se va întîmpla asta, se vor naşte probleme şi încă nu puţine. Are nevoie să se mărite. Asta o va ajuta să suporte mai uşor lovitura cînd familia Westheim i-l va lua pe Maxim, aşa cum va face de îndată ce se va termina războiul. În fond, este copilul lor, nu al ei, indiferent de situaţia din ultimii ani. Da, căsătoria este singura soluţie. Căsătoria şi copiii ei, pe care să-i iubească.

Ketty îşi drese glasul şi se aventură cu grijă.

– Dacă tot vorbim de prieteni absenţi, ce mai e cu Willy Herzog? Nu te-am mai auzit pomenind de el, în ultima vreme.

Teddy o privi pe mătuşa ei, apoi ridică din umeri a nepăsare.

– Am primit ieri o scrisoare de la el, deschisă, desigur, de cenzorul britanic, din cauza timbrelor străine. Dar nu trebuiau să se ostenească. Erau foarte puţine lucruri în scrisoare şi Willy n-a avut prea multe de spus despre nimic. Oftă uşor. N-am să înţeleg niciodată de ce Willy a plecat din Palestina şi s-a dus în Shanghai. Înţeleg că e un oraş internaţional, dar ce poate însemna asta pentru Willy? Dădu din cap uimită şi îşi răspunse imediat la propria ei întrebare.

– Nu înseamnă nimic pentru el, asta el Mutarea lui acolo nu a avut nici cel mai neînsemnat sens pentru mine.

– Nici pentru mine, Teddy. Mie mi s-a părut întotdeauna o idee nebunească, dacă vrei să spun adevărul, spuse Ketty, liniştită şi adăugă: China e atît de departe, foarte departe.

– La fel şi America, mormăi Ketty.

– Ce vrei să spui, draga mea?

– Ştii foarte bine că Willy voia să trăiască în America, la sfîrşitul războiului.

– Mi-ai spus asta. Dar credeam că eşti dornică să îl duci şi tu acolo.

Ketty îi aruncă o privire întrebătoare.

– Eram, cînd Willy şi cu mine ne aflam la Berlin, răspunse Teddy, repede. Dar în seara asta mi-am dat seama, foarte clar, că nu vreau să mai părăsesc Londra. Aş vrea să-mi petrec tot restul vieţii aici, mătuşă Ketty. Mă simt bine cu englezii şi dumneata eşti tot aici şi asta-i toată familia pe care o am. În plus, lui Maxim îi place să trăiască în Anglia. Îi place la

Colet Court şi abia aşteaptă să meargă la St. Paul, cînd va avea treisprezece ani, iar mai tîrziu la universitate la Oxford, cînd va fi destul de mare. Aşa că, oricum, nu m-aş putea duce cu Willy în America, din cauza lui Maxim. Făcu o pauză şi aruncă o privire spre mătuşa ei.

– N-aş putea, nu-i aşa?

Ketty o privi fix, uluită de afirmaţiile ei şi tulburată de atitudinea ei faţă de Maxim. Spuse încet, accentuînd:

– Cînd o să vină familia Westheim aici, vei putea face tot ce vrei, Teddy, întrucît ei îşi vor creşte propriul lor copil.

– Da, ştiu c-o vor face. Şi uite, nu mă înţelege greşit, mătuşă Ketty, cînd spun asta... dar dacă li s-a întîmplat lor ceva, ferească Dumnezeu, atunci eu sînt răspunzătoare pentru Maxim pînă va creşte mare. I-am promis doamnei Westheim că-l voi creşte pînă va putea avea singur grijă de el. Şi chiar dacă privesc latura pozitivă şi cred că vor veni în cele din urmă la Londra, tot aş prefera să trăiesc în Anglia. În afară de orice altceva, vreau să fiu aproape de Maxim, să-l vizitez la şcoală şi să-l văd din cînd în cînd. Asta e un lucru natural în condiţiile de faţă, nu crezi?

– Poate, spuse Ketty, încet.

Rămase gînditoare cîteva secunde, apoi murmură cu tonul ei atît de blînd şi iubitor.

– Sper să nu te superi că spun asta, dar după cum vorbeşti, iubita mea, mi se pare că Maxim înseamnă pentru tine mai mult decît Willy Herzog.

Teddy deschise gura să spună ceva, dar apoi, schimbîndu-şi probabil părerea, o închise.

Ketty o îmboldi.

– Nu-l iubeşti pe Willy?

– Nu ştiu, zise Teddy după un moment, spunînd adevărul. Şi oricum, nu mai sînt sigură dacă mai vreau să mă mărit cu el.

– Mi-ai spus că e un om adevărat, că te poţi baza pe el, că e studios şi că toate astea îţi plac pe cît se pare. Dar dacă îmi amintesc corect, şi îmi amintesc, nu ai folosit niciodată acel cuvînt foarte important în legătură cu Willy, şi anume iubire. Cuvîntul iubire, Teddy. Nu mi-ai spus niciodată că-l iubeşti pe Willy.

– Presupun că n-am fost niciodată chiar sigură de asta, spuse Teddy, cu regret. Eram tînără atunci, acolo la Berlin, doar nouăsprezece ani, am crezut că n-am să găsesc pe nimeni mai drăguţ ca Willy, mai bun ca el, pentru că e o persoană bună şi de asta am zis că am să mă mărit cu el... aşa cred.

Ketty era tăcută, dar mintea ei lucra cu mare abilitate şi rapiditate. Aş avea nevoie de o peţitoare. Ah! Dar la ce bun o peţitoare, cînd toţi băieţii evrei buni sînt plecaţi să lupte în războiul ăsta îngrozitor. N-are importanţă, trebuie să mă duc să stau de vorbă cu Rebecca Cohen. Şi cu Sarah Levine. Mîine, am să mă duc mîine. Au băieţi buni, amîndouă. Băieţi buni au şi surorile lor. Toţi necăsătoriţi. Am să-i găsesc eu un băiat bun Theodorei mele, singura mea nepoată, singurul copil al fratelui meu. Un evreu englez care să-i fie soţ. De asta am nevoie pentru ea.

– S-a întîmplat ceva, mătuşă Ketty?

– Nu, nu, de ce întrebi? spuse Ketty, tresărind, privind spre nepoata ei, adresîndu-i cel mai dulce zîmbet.

– Pari tulburată, asta-i tot.

– Sînt bine, Theodora. Perfect de bine. Mă gîndeam doar la... gîndeam... mă gîndeam că cinci ani sînt mulţi, de cînd eşti despărţită de Willy Herzog al tău. Iar aceşti cinci ani care au trecut te-au schimbat, Teddy. Faptul că ai trăit aici te-a schimbat, războiul te-a schimbat, faptul că te simţi răspunzătoare în întregime pentru Maxim şi că iei singură toate hotărîrile în legătură cu educaţia lui, te-au schimbat. Şi te-ai maturizat puţin. Nu, mă corectez, te-ai maturizat foarte mult. Ai douăzeci şi cinci de ani acum, nu nouăsprezece, şi Willy are şi el douăzeci şi cinci şi sînt sigură că şi el s-a schimbat în urma experienţelor lui şi a vieţii pe care a dus-o în Palestina şi la Shanghai.

Ketty făcu o pauză şi îi aruncă lui Teddy o privire plină de înţeles, în timp ce încheie rar:

– Ai putea spune că tu şi cu el veţi fi cu totul străini cînd vă veţi întîlni din nou.

– Da, făcu Teddy, aproape în şoaptă. M-am şi gîndit la asta.

23

– Putem merge la masa de prînz la *Lyon's Corner*? întrebă Maxim, uitîndu-se la Teddy.

Ea îi răspunse din priviri şi dădu din cap, în timp ce căuta în poşetă banii şi cartelele de îmbrăcăminte.

– Da, putem şi cred că trebuie să mergem acum, înainte de a căuta haina de ploaie pentru tine. După cum spune mătuşa Ketty, parcă-mi chiorăie maţele. Şi ţie?

– Şi mie.

Teddy şi Maxim stăteau împreună la raionul de haine pentru băieţi, în magazinul *Selfridge*, aşteptînd

răbdători ca tînăra femeie care îi servea să caute dacă are o a treia cămaşă pe măsura lui Maxim. Fata se întoarse curînd clătinînd din cap şi dînd din umeri.

– Îmi pare rău, doamnă, dar acestea sînt ultimele două pe măsura băiatului dumitale. Aţi vrea să vă uitaţi poate la unele din tricot?

– Nu, mulţumesc mult. O să luăm cele două cămăşi şi atît pentru azi, spuse Teddy, întinzîndu-i cartela de îmbrăcăminte şi o hîrtie de o liră.

Fata făcu bonul, tăie cupoanele din cartelă, îi numără restul lui Teddy şi i-l dădu împreună cu cartela şi bonul.

Fata zîmbi către Maxim şi remarcă:

– Vacanţele de vară nu par să ţină prea mult, nu-i aşa? Acum începe iar şcoala. Uf, ce trist e cînd te gîndeşti.

– Mie îmi place şcoala, îi spuse Maxim.

Fata îi aruncă o privire cu totul sceptică şi ridică o sprînceană destul de expresiv. Cu un zîmbet uşor ea se duse în spatele tejghelei şi începu să se ocupe de altă clientă, care aştepta cu băiatul ei.

Teddy îi făcu cu ochiul lui Maxim, puse un braţ în jurul umerilor lui şi îl grăbi prin raionul de haine pentru băieţi, prin holul principal al marelui magazin, ieşind afară pe strada Oxford.

Amîndoi merseră spre Marble Arch unde se afla *Lyon's Corner*, fără să vorbească, grăbindu-se şi ferindu-se într-o parte şi în alta ca să nu se lovească de ceilalţi pietoni. Era o sîmbătă dimineaţa la începutul lui septembrie. Cerul era de un albastru radios, fără nici un nor, un soare palid strălucea. Era o zi blîndă, parfumată şi neobişnuit de caldă pentru

septembrie, o zi ce merita s-o petreci în grădină, nu pe străzile aglomerate ale oraşului.

Teddy ar fi dorit să şadă la umbra mărului, sorbind o băutură rece şi citind. Dar nu putuseră evita expediţia aceasta pentru cumpărături, întrucît Maxim trebuia să se întoarcă la şcoală peste cîteva zile şi avea nevoie de cămăşile acelea şi în plus îi mai trebuia şi o haină de ploaie. Creştea foarte repede, devenind mai înalt cu fiecare zi. Era numai braţe şi picioare, sau aşa i se părea ei, prea înalt pentru zece ani.

Maxim spuse brusc, cu o voce indignată:

– Fata aia care ne-a servit la *Selfridge* nu m-a crezut cînd i-am spus că-mi place şcoala.

Teddy îl privi cu coada ochiului.

– Nu tuturor le place, ştii şi tu. Spre deosebire de tine, zise ea şi începu să rîdă. Rîsul îi îngheţă pe buze în clipa cînd privi spre cer şi se opri brusc din mers. Maxim făcu la fel, ca şi ceilalţi oameni care se grăbeau pe ambele trotuare ale străzii Oxford.

Zgomotul ţiuitor era prea familiar şi înspăimîntător pentru londonezi.

O clipă, Teddy şi Maxim rămaseră înmărmuriţi uitîndu-se la bolta limpede şi mare a cerului. Bomba zbura la un nivel atît de jos, încît puteau vedea clar însemnul zvasticii pictat pe burta ei grasă.

Oamenii începură să ţipe şi să se împrăştie în toate direcţiile, alergînd să caute un adăpost sau vreun mijloc de apărare.

Teddy îl apucă pe Maxim de mînă şi strigă:

– Haide! îl trase în mijlocul drumului cît mai departe posibil de faţadele magazinelor.Bomba

arunca acum o umbră uriaşă peste strada Oxford şi asupra mulţimii, apoi motorul se opri, ceea ce se întîmpla totdeauna înainte ca bomba să înceapă să cadă. Reacţionînd instinctiv, Teddy îl împinse pe Maxim la pămînt şi se aruncă deasupra lui, apărîndu-i trupul cu al ei.

Şi alţi oameni se aruncau tot aşa la pămînt, sperînd să se apere cît puteau mai bine de bomba zburătoare. Un autobuz se opri scrîşnind, pasagerii săriră jos, împreună cu şoferul şi conductorul, toţi căutînd să se ascundă sau măcar să se trîntească la pămînt, ca să minimalizeze riscul de rănire.

Un taxi coti şi se opri aproape de Teddy şi Maxim. Şoferul ieşi afară, se culcă pe stradă lîngă Teddy şi strigă către ea:

– E o afurisită de bombă bîzîitoare a friţilor şi e chiar deasupra capetelor noastre nenorocite!

Taximetristul îşi puse braţele în jurul capului şi îi suflă şi ei:

– Fă ca mine cu braţele la cutie. Apără-te pe tine şi pe băiat. De sticlă. Sticla de la vitrinele care se sparg face mult rău şi poate sări. Oamenii sînt tăiaţi în fîşii de sticla zburătoare.

– Ştiu, îi răspunse Teddy, şi urmă sfatul taximetristului, acoperindu-şi capul cu braţele.

– Ai grijă şi de tine cum ai de mine, o instrui o voce înăbuşită de sub trupul ei, iar ea răspunse:

– Eu sînt bine, Maxim, nu te îngrijora.

Dar vorbele ei fură înăbuşite de zgomotul căderii şi, o fracţiune de secundă mai tîrziu, se auzi o explozie îngrozitoare.

Taximetristul fu primul care îşi înălţă capul şi privi

în jur. Se ridică în picioare, scuturîndu-şi pantalonii.

– Am avut noroc, îi spuse lui Teddy. Ar fi putut să cadă chiar deasupra noastră. Dar afurisita a căzut pe undeva în spatele hotelului *Cumberland*. Prin Edgware Road. Vai de cei peste care a căzut.

Teddy îl privi mută, dorind să înceteze să mai tremure, dar pentru un moment nu fu în stare să se ridice de jos.

În depărtare se auzi brusc sunetul urlător al unei alte bombe zburătoare care, la fel ca şi prima, se îndrepta în direcţia lor. Toată lumea se uita la cer şi ţipetele începură din nou.

Taximetristul îi dădu mîna lui Teddy şi o ridică, iar Maxim se înălţă în picioare. Taximetristul spuse:

– Ai naibii nemţi, n-au de gînd să se oprească! Ia-ţi băiatul şi fugi la metrou. Raidul ăsta tîmpit n-o să se termine aşa repede, ascultă-mă pe mine.

– Da, acolo o să ne ducem, exclamă Teddy. Şi, mulţumesc.

Fără să mai arunce vreo privire spre taxiul abandonat, taximetristul începu să alerge spre Marble Arch. Teddy recuperă punga de hîrtie cu cămăşile, îl luă pe Maxim de mînă şi amîndoi alergară cît putură de repede pe urmele prietenosului taximetrist, urmîndu-l în staţia de metrou de la Marble Arch.

Micul taximetrist vesel dispăruse în mulţimea care se îngrămădea în staţia metroului, în momentul cînd Maxim şi Teddy coborîră în goană treptele. Peronul era plin de oameni, majoritatea femei şi copii care fuseseră în magazine, într-o hoinăreală de sîmbătă dimineaţa. Erau şi cîţiva bărbaţi, dar nu mulţi. Majoritatea bărbaţilor din Anglia erau în forţele de

luptă – în armată, marină sau în aviaţie.

Gîfîind şi respirînd greu, Teddy şi Maxim se opriră la capătul scării. Fură destul de norocoşi să găsească un colţ lîngă scară şi să stea jos, strîngîndu-se unul în altul ca să facă loc şi altora.

Epuizaţi de spaima prin care trecuseră, rămaseră mult timp tăcuţi, apoi se mai calmară, revenindu-şi în fire.

– Nu te teme, Maxim, aici sîntem în siguranţă, spuse în cele din urmă Teddy.

– Nu mă tem niciodată cînd sînt cu tine, Teddy, răspunse Maxim şi scoase o batistă din buzunar. Scuipă pe ea şi începu să-şi şteargă genunchiul cu pînza umedă.

Aplecîndu-se înainte, Teddy exclamă:

– Te-ai lovit cînd te-am împins la pămînt?

Maxim dădu din cap.

– E doar o zgîrietură şi nu ustură, zău că da! Sau nu prea.

Ea se încruntă şi se aplecă spre el, examinîndu-i genunchiul.

– Nu arată rău... totuşi ar avea nevoie de niţel iod pe ea...

Îşi înălţă capul şi se uită prin mulţime.

– De obicei sînt infirmiere de la Crucea Roşie prin staţiile de metrou, în timpul raidurilor. Dar nu văd nici una, tu vezi?

El dădu din cap.

– Oricum, nu sînt rănit. Te rog nu te agita, Teddy. Am să-mi spăl genunchiul la toaleta bărbaţilor la *Lyon's Corner.* O să mergem totuşi să luăm masa acolo, nu-i aşa?

– În ritmul în care se menţine raidul cred că vom lua ceaiul de după masă, mormăi ea.

Maxim nu răspunse. Se sprijini cu spatele de trepte, îşi întinse picioarele uitîndu-se fix la pantofi mult timp, cu o figură preocupată şi gînditoare. În cele din urmă, se întoarse spre ea şi-i spuse cu voce înceată:

– Mulţumesc că m-ai apărat aşa cum ai făcut-o.

– Întotdeauna am să te apăr, Maxim. Cît voi trăi. Eşti băiatul meu şi te iubesc foarte mult.

– Şi eu te iubesc, Teddy.

Maxim nu mai spuse nimic după asta, şi nici ea. Dar după scurt timp, mîna lui se strecură într-a ei şi el se trase mai aproape de ea, sprijinindu-şi capul de braţul ei gol. Şi stătură liniştiţi, simţindu- se în siguranţă împreună, aşa cum fuseseră atîta vreme şi ştiind că orice altceva s-ar mai întîmpla, se aveau unul pe celălalt.

Brusc, pe neaşteptate, o voce străină răsună în metrou. O voce frumoasă de soprană, ce ajungea pînă în tavan, începu să cînte:

La Dover, la mare,
Pe stîncile-n soare
De mîine iar sturzi veţi zări
Va fi fericire
Pace şi iubire
De mîine, cînd liberi vom fi.

În timp ce femeia continua să cînte, lumea începu să i se alăture, unindu-şi vocile cu a ei, cu fiecare vers şi curînd întreaga staţie de metrou vibra de minunatul cîntec al mulţimii, la care participau şi Teddy şi

Maxim, cîntînd din toată inima:

Vor fi iar mioare
Prin văile-n floare
Iar noi liniştiţi iar vom fi.
La Dover, la mare,
Cu stîncile-n soare
De mîine iar sturzi veţi zări.

După ce se termină cîntecul, femeia se ridică în picioare şi strigă:

– N-o să-i lăsăm pe Friţi să ne doboare, nu-i aşa?

– Nu! urlă mulţimea ca răspuns.

– Atunci, haideţi să continuăm să cîntăm! strigă femeia.

– Ce-aţi zice de *„Împachetează-ţi necazurile în taşca cea veche"?* strigă o doamnă mai în vîrstă.

– Aţi greşit războiul! replică micul taximetrist, apărînd pe neaşteptate alături de Teddy şi Maxim, zîmbindu-le în stilul lui vesel.

– Să-i zicem ăla *„Mă voi bucura cînd se vor aprinde luminile în Londra"*, strigă altă persoană.

Mulţimea aprobă zgomotos sugestia şi soprana începu, iar toată lumea o urmă. Cînd se termină cîntecul începură altul şi apoi altul şi altul, mulţimea cîntînd timp de oră.

Teddy şi Maxim se alăturară, bucurîndu-se, fără să uite de raid, dar nedîndu-i atenţie un timp. Şi se treziră învăluiţi în căldura şi prietenia acestor londonezi cu care împărtăşeau acum aceeaşi soartă, aceleaşi legături comune de curaj, perseverenţă şi sfidare.

Un paznic de la apărarea antiaeriană fu acela care

întrerupse cîntatul în cor, făcîndu-şi drum pe treptele aglomerate şi fluierînd entuziast. Vocile tăcură imediat şi zeci de perechi de ochi se îndreptară atenţi spre el.

– S-a sunat încetarea, le spuse. Puteţi pleca, e linişte acum. Dar ieşiţi în ordine, vă rog. Nu vrem accidente aici, jos. Sînt destule necazuri sus.

Maxim sări în picioare şi o ajută pe Teddy să se ridice.

– Vreau să comand fasole pe pîine prăjită, îi spuse el pe cînd urcau încet treptele, urmînd grămada de oameni care ieşeau din metrou. Tu ce iei la masa de prînz?

– Presupun că acelaşi lucru. Nu prea ai de ales în zilele astea, dragule, nu-i aşa? răspunse ea şi îşi dădu seama că îi era foame. Supravieţuire, se gîndi. Asta-i totul, de fapt. Trebuie să mă asigur că supravieţuiesc pînă la înfrîngerea lui Hitler şi lumea va fi din nou liberă.

24

Maxim îşi puse cele două cămăşi noi peste celelalte haine în valiza de pe pat, îi închise capacul, o încuie şi o duse la uşă.

Apoi se întoarse şi se îndreptă spre bufetul de lîngă fereastră, unde stătu un moment uitîndu-se la fotografii. Făcea totdeauna lucrul acesta înainte de a se întoarce la internat, iar în ultimii doi ani devenise un fel de mic ritual.

Erau trei fotografii mari şi înrămate în argint, aranjate cu grijă în semicerc, pe bufet. Una îi reţinu în mod deosebit atenţia lui Maxim şi o privi fix, intens.

Era favorita lui, deoarece de fiecare dată cînd îşi reamintea ziua în care fusese făcută fotografia, îl cuprindea o bucurie, iar tristeţea îl părăsea pentru un timp.

Era fotografia celor patru persoane pe care le iubea cel mai mult pe lume. Era şi el în această fotografie, făcută cînd împlinise patru ani, în 1938, în grădina casei lor de la ţară, în Wansee, aproape de cele două lacuri cu acelaşi nume, la marginea Berlinului.

Mătuşa Hedy fusese fotograful şi ea aranjase micul grup de familie exact aşa cum dorise ea, îi aşezase pe pajişte, sub tei, jos, la marginea micului lac, Kleiner Wansee.

El şedea între mama şi tata. Bunica lui era lîngă tatăl său, iar Teddy era în partea cealaltă a mamei, zîmbeau cu toţii şi chipurile lor radiau în lumina soarelui care se filtra printre crengile înfrunzite ale copacilor. Era o fotografie fericită, la fel ca şi ziua respectivă şi rămăsese întipărită în memoria lui.

Cînd închidea ochii, cum făcea acum, îşi putea imagina totul aşa cum fusese în după-amiaza aceea, şi-o reamintea atît de bine, încît fiecare nuanţă era vie, fiecare amănunt era limpede cum e cristalul şi putea s-o retrăiască din nou...

În ziua aceea împlinea patru ani.

Stătea în grădina vastă, ferindu-şi ochii de soarele galben strălucitor. Ziua era frumoasă. Cerul era

albastru cu nori albi de puf, iar jos, la capătul pajiştilor verzi, era panta; lacul lucea ca oglinda, iar pînzele mari, albe, ale bărcii lor se umflau în vînt.

Nasul adulmeca ceva. Simţea o undă de liliac amestecată cu parfumul trandafirilor şi un miros înţepător venea dinspre lac. El alergă prin pajişte la masa de sub salcia plîngătoare. Era acoperită cu o faţă de masă de Damasc şi era pusă pentru opt persoane, cu serviciul de masă al mamei din porţelan fin. Alături, pe o altă masă, erau îngrămădite multe cutii legate cu funde, pline cu jucării, jocuri diverse şi cărţi cu poze, era sigur de asta.

Auzi vocea mamei lui care îl striga şi îndată ea şi tata stăteau acolo lîngă el, zîmbind şi îmbrăţişîndu-l, iar cu coada ochiului o văzu pe mătuşa Sigrid şi pe unchiul Thomas trecînd pe pajişte ca să li se alăture. În spatele unchiului Thomas, mergea şoferul lui, Heinz, care căra un obiect foarte mare învelit în hîrtie maron. Heinz puse jos pachetul înaintea lui, iar mătuşa Sigrid strigă:

– E pentru tine, dragul meu! şi îl ajută să rupă hîrtia. Şi atunci, în faţa lui apăru cel mai frumos căluţ-leagăn pe care-l văzuse vreodată, cu o coamă aurie şi nări în vînt şi o şa lustruită, împodobită cu clopoţei de argint.

Tata îl aşeză pe căluţ şi îl dădu în leagăn, iar el călări un timp încîntat, iar mătuşa Hedy făcu multe fotografii cu el, pînă cînd în cele din urmă tatăl lui spuse:

– Destul, şi îl ridică de pe cal. După aceea, toţi îi dădură celelalte cadouri din cutiile frumoase, iar mătuşa Hedy spuse:

– Acum vreau să faceţi un grup de familie. Ea îi duse la tei, iar ei se aşezară jos, în timp ce ea ţăcăni şi tot ţăcăni cu aparatul de fotografiat.

Walter apăru brusc pe terasă şi îşi făcu drum în jos, pe trepte şi pe pajişte, ducînd tava mare de argint pentru ceai, iar în urma lui venea o mică procesiune formată din Marta, Gerda şi Anna, cele trei femei de serviciu ale casei din Tiergartenstrasse, şi chiar şi doamna Müller, bucătăreasa, făcea parte din mica procesiune. Tăvile pe care le duceau femeile erau încărcate cu servicii de ceai, prăjiturele diferite şi purceluşi de marţipan, o *Schwartzwälder Kirschtorte,* plină de ciocolată, vişine şi frişcă, pe care doamna Müller o făcuse special pentru ziua lui.

Bunica lui îl luă de mînă şi îl conduse la masă.

– Tu ai locul de onoare, iubitul meu, spuse ea şi apoi serviră cealul special de aniversare şi toată lumea discuta şi rîdea şi era fericită.

Nu mult timp după ce se termină ceaiul, Walter veni din nou în jos pe trepte, de data asta aducînd o tortă de aniversare, cu patru lumînările roşii pe ea şi toată lumea cînta cîntecul special de aniversare, iar el cînta de asemenea, ceea ce îi făcu să rîdă. Iar cînd se termină cîntecul, el trase aer în piept şi suflă, stingînd lumînările şi îşi spuse o dorinţă, aşa cum îl învăţase mami să facă, iar toată lumea îl sărută şi îl îmbrăţişă din nou şi aceea a fost ziua cea mai frumoasă, ziua cea mai fericită pe care a o trăise vreodată.

După cîteva secunde, Maxim deschise ochii şi se uită din nou fix la fotografia făcută la aniversarea împlinirii vîrstei de patru ani. Fusese ultima aniversare pe care o petrecuse cu părinţii săi. Plănuiseră să fie la Londra cu el şi cu Teddy pentru a cincea aniversare, dar nu au venit din cauză că Bunibuni era atît de bolnavă şi nu putuseră să călătorească. Apoi, a început războiul şi au rămas prinşi la Berlin. Îşi sărbătorise fără ei şase aniversări, iar acest gînd îl întristă.

Se gîndea în fiecare zi la părinţii săi, întrebîndu-se unde se aflau şi se îngrijora mult în legătură cu ei. Ştia că în Germania se făceau lucruri rele împotriva evreilor; Teddy îi spusese asta cînd avea şapte ani.

– Eşti destul de mare acum ca să ştii, îi spusese ea şi continuase explicîndu-i că acesta fusese motivul pentru care tatăl lui dorise ca ei să plece primii din Germania. Dar era sigur că părinţii lui erau bine. Fusese întotdeauna foarte apropiat de ei şi avea credinţa că şi-ar fi dat seama dacă li s-ar fi întîmplat ceva teribil, ar fi simţit în inimă dacă ar fi fost morţi. Şi astfel, ca şi Teddy şi mătuşa Ketty, credea cu adevărat că erau încă în viaţă.

O iubea pe Teddy foarte mult şi ştia că şi ea îl iubeşte. Cînd era mic şi mami nu venea, plîngea mult, iar Teddy îl legăna în braţe şi îl liniştea, făcîndu-l să se simtă în siguranţă. Nu ştia ce s-ar fi făcut fără Teddy – ea era cea mai importantă persoană din viaţa lui, după tata şi mama. Cînd tatăl şi mama lui vor sosi în cele din urmă, vor trăi cu toţii într-o casă mare, aici la Londra, poate în Parcul Regent sau în Hampstead. El presupunea că mătuşa Hedy va locui şi ea cu ei, dar

nu ştia dacă şi bunica lui, întrucît nu era sigur dacă murise sau nu. Bunibuni fusese o doamnă foarte, foarte bătrînă chiar şi în urmă cu şase ani şi atunci se îmbolnăvise şi poate pînă acum se dusese în Cer să fie cu bunicul Westheim. Îi va lipsi, dacă s-a întîmplat aşa.

Privirea lui Maxim se mută la celelalte fotografii.

Una era cu părinţii săi, în 1935. Teddy o numea „portretul", pentru că erau fotografiaţi împreună în haine de seară, mama sa într-o rochie albă de satin cu o capă scurtă şi colier de diamante strălucitoare, iar tatăl lui în frac cu cravată albă.

A treia fotografie era cu mama, cu Teddy şi cu el stînd în faţa Hotelului *Plaza-Athenée* de la Paris şi fusese făcută de şeful recepţionerilor, care era totdeauna atît de amabil cu ei.

Apropiindu-se mai mult de bufet, Maxim deschise acum sertarul de sus, scoase portvizitul negru de piele al tatei, care îi fusese dat în ziua dinaintea plecării lui, a mamei şi a lui Teddy la Paris. Îl deschise şi scoase fotografia mărită a mamei sale, care-i plăcea tatălui său.

Mama sa stătea pe pontonul vilei din Wanseee, avînd în spate lacul strălucind în soare. Cît era de frumoasă cu aureola ei de păr blond, cu zîmbetul luminos şi ochii strălucitori! Îi sărută obrazul, apoi strecură iute fotografia îndărăt într-o despărţitură a portvizitului. În cealaltă parte, erau hîrtiile pe care i le dăduse tatăl său cînd era mic, dar nu le scoase afară pentru că acum ştia foarte bine cuvintele. „Acestea sînt criteriile pe baza cărora să-ţi trăieşti viaţa" îi spusese tatăl lui. El nu înţelesese unele dintre

lucrurile pe care tatăl lui le scrisese, cel puţin nu atunci, pentru că era doar un băieţel mic, avea numai patru ani. Acum, cînd avea zece ani şi se maturizase, ştia ce însemnau cuvintele acelea şi intenţiona să trăiască potrivit cerinţelor tatălui său.

Punînd portvizitul la locul lui obişnuit în sertar, Maxim luă căluţul sculptat în lemn pe care tatăl lui i-l dăduse înainte de plecarea din Germania. Atinse cu blîndeţe căluţul, gîndindu-se mai întîi la tata şi apoi la mama pe care-i iubea atît de mult.

Închise strîns ochii, reţinîndu-şi lacrimile care deodată îl înţepau sub pleoape.

– Aş vrea să fiţi în siguranţă, şopti cu glas tare. Să fiţi în siguranţă. Şi să veniţi înapoi la mine, mamă şi tată. Vă rog, vă rog veniţi înapoi la mine.

Stătu acolo foarte multă vreme, ţinînd strîns căluţul şi înghiţindu-şi lacrimile, cînd tristeţea îi reveni şi îl copleşi iar pe dinăuntru.

– Maxim! Maxim! o auzi pe Teddy strigîndu-l de jos. E timpul să plecăm!

Puse căluţul lîngă portvizit în sertar şi îl închise, aruncînd fotografiilor o ultimă privire înainte de a alerga la uşă. Luînd valiza, respiră adînc, îşi trase umerii înapoi şi ieşi afară.

– Urăsc gările! spuse Maxim cînd el şi Teddy ajunseră pe peron în gara Victoria.

Teddy îl privi repede şi, cu toate că nu făcu nici un comentariu, inima îi tresări.

– În gări întotdeauna trebuie să-ţi iei rămas bun, mormăi el şi se opri brusc din mers.

Se opri şi ea şi se întoarse să-l privească. Faţa lui proaspătă, tînără, atît de sănătoasă, rozalie şi uşor bronzată de soarele de vară, se crispase dintr-odată în linii rigide şi ea întrezări încăpăţînarea mamei lui în gura lui strînsă şi în înclinarea mîndră a bărbiei lui mici.

– Ştiu, dragul meu, spuse ea blînd, punînd jos valiza, întinzînd mîna şi strîngîndu-i umărul.

– A trebuit să-mi iau rămas bun de la tata în gară la Berlin şi de la mama la Paris şi, de cîte ori mă întorc la şcoală, te las pe tine aici şi nu-mi place senzaţia pe care acest lucru mi-o creează.

Îl trase spre ea şi îl îmbrăţişă strîns.

– Eu nu plec nicăieri, am să fiu mereu aici pentru tine şi oricum eşti destul de deştept să ştii că noi ne luăm rămas bun în alt fel. Condiţiile sînt diferite de cele din alte dăţi.

– Probabil că aşa e... dar tot urăsc gările.

– Va fi altfel curînd, Maxim. Cînd se va termina războiul, *Colet Court* şi *St. Paul* nu vor mai trebui să fie evacuate şi vor reveni la Londra, iar tu vei putea deveni extern şi vei locui acasă.

El dădu din cap şi faţa începu să i se lumineze.

– Tatăl Căpăţînosului spune că cele două şcoli ale noastre au jucat un rol important în eforturile de război. În fond, în *Colet Court* sînt găzduiţi recruţi, iar la *St. Paul* este cartierul general al generalului Montgomery. Nu uita că el a fost elev la *St. Paul.*

Ea rîse.

– Cum aş putea să uit! Nici tu, nici Căpăţînosul nu

aveţi de gînd să mă lăsaţi să uit. Oricum, imediat ce lucrurile vor reveni la normal, cele două şcoli vor funcţiona din nou în vechile lor clădiri în Hammersmith. Şi fiindcă veni vorba de tatăl Căpăţînosului, acolo nu cumva stă însuşi Căpăţînosul care pare cam pierdut?

– El e! Mă întreb unde este doamna Trenton? De obicei, ea îl aduce personal pe Căpăţînos la gară. Hai, Teddy, să mergem să vedem ce s-a întîmplat.

Spunînd asta, îşi aruncă pe umăr sacul cu cărţi şi plecă grăbit, uitîndu-se înapoi o dată şi făcîndu-i semn.

– Nu-ţi tîrî haina nouă de ploaie pe jos! strigă ea în urma lui, mergînd mai încet, împiedicată de valiza mare, de geantă şi sacoşa plină cu sanviciuri şi cornuri pentru masa lor de prînz.

– Bună, Teddy, spuse Căpăţînosul, politicos, cînd ea se apropie.

– Bună, Alan. Unde-i mama?

– A trebuit să fugă, are o audienţă la Whitehall în dimineaţa asta. La Ministerul Lucrărilor. Ceva în legătură cu afacerile tatei. Ea a încercat într-un fel să le conducă, de cînd unchiul meu a avut un atac de cord, iar tata e la Aviaţie. Ştia că o să soseşti din minut în minut cu Ducele şi că o să mă urci în tren.

– Şi uite că vine trenul de Crowthorne chiar acum! exclamă Teddy. Şi cîţiva dintre colegii voştri, mi se pare. Nu-i aşa că-i plăcut, o să puteţi sta împreună.

Maxim şi Căpăţînosul îi urmară privirea şi mormăiră la unison cînd văzură copiii răzleţi venind pe peron.

– Nu vrem să stăm cu ei, zise Maxim dîndu-şi ochii

peste cap. Sînt prea mici, Teddy. Nu vezi asta?

– Sînt băieţi noi, veniţi în trimestrul trecut, zise explicativ Căpăţînosul.

– Am vrea un compartiment doar pentru noi, spuse Maxim. Putem, nu-i aşa, Teddy?

– Presupun că da. Nu e multă lume care aşteaptă trenul şi cu siguranţă nu sînt chiar atîţia băieţi cît m-am aşteptat.

– Mulţi au plecat de ieri, îi zise Căpăţînosul, zîmbind. Probabil că mamele lor au vrut să scape de uriţii ăia.

– Şi voi doi sînteţi frumoşi, nu-i aşa? întrebă ea ridicîndu-şi o sprînceană.

Ca toţi copiii de zece ani se strîmbară la ea şi ea începu să rîdă, făcîndu-i să se bucure, iar starea ei de spirit se îmbunătăţi văzînd nebuniile lor copilăreşti. Era mulţumită că dispoziţia lui Maxim se schimbase. Se va simţi bine, gîndi ea, mai mult decît bine.

Dar în autobuz, în drum spre casă, în Belsize Park, Teddy se întrebă dacă nu cumva a făcut o greşeală trimiţîndu-l la şcoală. Avînd în vedere absenţa familiei Westheim, poate ar fi fost mai înţelept dacă l-ar fi ţinut alături de ea.

Pe de altă parte, era un băiat atît de strălucit, încît merita să frecventeze cea mai bună şcoală. Mătuşa Kotty îi recomandase şcoala *St. Paul* şi şcoala pregătitoare, *Colet Court*. Şcoala pregătitoare şi colegiul fiind legate între ele, aceasta făcea ca elevii

mici să se integreze cu băieţii mai mari, formînd o unitate. De asemenea, vechea şcoală publică avea o mare tradiţie liberală, părea să fie lipsită total de prejudecăţi şi printre elevi erau şi cîţiva evrei refugiaţi din Germania.

Henry Rossiter de la Banca Rossiter susţinuse din toată inima sugestia lui Ketty şi spusese că familia Westheim va aproba în întregime alegerea ei în privinţa şcolilor pentru fiul lor. El a mai subliniat că Teddy avea bani suficienţi pentru taxe şcolare, cărţi şi uniformă, deşi aceasta din urmă nu era obligatorie în momentul acela, din cauza raţionalizării îmbrăcămintii.

Aşa încît îl trimisese acolo şi nu fusese vina ei dacă ambele şcoli fuseseră evacuate în 1942 la colegiul *Wellington* în Surrey, exact cînd Maxim intră la *Colet Court.*

Am făcut cum era mai bine, se asigură ea şi se lăsă pe spătarul scaunului, deschizînd ziarul *Evening Standard* pe care-l cumpărase în gară. Titlurile aduseră pe chipul ei un zîmbet fericit. Aliaţii erau pe cale de a elibera întreaga Franţă.

25

– Îmi pare atît de bine că ai venit, exclamă Lydia Poll, al cărei chip se lumină cînd o văzu pe Teddy în faţa uşii casei mamei ei, în Hampstead. Vino, vino înăuntru, nu sta afară în frig.

– Bună, Lydia, zise Teddy zîmbind cu afecţiune şi păşind înăuntru. Am promis să încerc să vin şi iată-mă, continuă ea scoţîndu-şi fularul, luptîndu-se să şi scoată paltonul şi punîndu-le pe toate în mîinile întinse ale Lydiei.

– Doar cu mătuşa Ketty a fost cam greu, dar pentru că aranjase să merg cu ea la doamna Levine,

la cină în seara asta. Dar o făcuse fără să-mi spună şi mie, explică Teddy. În cele din urmă, a înţeles punctul meu de vedere şi a ajuns la concluzia că nu e corect să accepte o invitaţie pentru mine fără să ştie mai întîi dacă sînt liberă.

Lydia îi aruncă lui Teddy o privire rapidă şi întrebă:

– Doamna Levine are un băiat?

– Da. De fapt are doi. Amîndoi sînt în armată. De ce?

– Pun pariu că unul dintre ei este acasă în permisie, spuse Lydia şi chicoti. Cunoscînd-o pe mătuşa ta, Ketty, mai mult ca sigur că încearcă să-ţi găsească un bărbat tînăr şi drăguţ.

– A! N-ar face asta! exclamă Teddy, uitîndu-se urît la Lydia.

– N-aş fi atît de sigură în locul tău, replică Lydia, chicotind în continuare. Ea atîrnă paltonul şi fularul lui Teddy în dulapul de haine, o luă de braţ pe prietena ei şi-i spuse:

– Să mergem înăuntru şi să ne alăturăm celorlalţi.

Împreună, cele două femei trecură prin holul de la intrare în direcţia camerei de zi.

Din spatele uşilor închise, venea sunetul pianului folosit de cineva cu mult talent, iar Teddy se gîndi imediat la Sigmund Westheim care fusese şi el un virtuoz şi simţi un nod în gît datorită acestei emoţii neaşteptate. Nu se putu opri să se întrebe unde erau oare el şi Ursula în acel moment şi dacă erau sănătoşi. Lydia deschise uşa şi o conduse înăuntru, iar ea îşi înăbuşi repede gînduriie tulburi ca să arboreze un zîmbet luminos.

Teddy cunoştea foarte bine camera aceea.

Petrecuse acolo numeroase seri plăcute cu Lydia, de cînd se întîlniseră pentru prima dată în urmă cu patru ani şi totdeauna se simţea acolo bine şi ca acasă.

Liniştită şi plină de un fel de farmec specific lumii vechi, casa aducea a casă de ţară, după modul în care era decorată: caldă şi primitoare, cu pereţi crem, cu draperii grele roşii de brocart, cu un covor roşu asortat care se întindea de la un perete la altul şi cu un covor oriental în faţa căminului. Canapeaua şi scaunele erau acoperite cu un material înflorat care fusese cîndva viu şi colorat dar se decolorase de mult în tonuri mai blînde, iar împrejur erau răspîndite piese de mobilă antică din lemn vechi. Pe pereţi erau picturi în ulei şi acuarele bune, iar deasupra căminului atîrna o frumoasă oglindă Queen Anne.

În cămin ardea incandescent un buştean uriaş; în vase de cristal bordate cu auriu erau crizanteme de culoarea bronzului şi o cană de alamă era înfrumuseţată cu frunze de fag de culoarea cuprului. Toate contribuiau la senzaţia de toamnă, care abunda peste tot, iar în această seară rece de octombrie, camera părea mai plăcută ca oricînd.

Un mic grup era strîns în jurul pianului. Archie, fratele Lydiei, care era în Forţele Aeriene Regale, o ţinea cu braţul de talie pe prietena lui, Penelope Jardene. Doi dintre foştii lui prieteni şi colegi la Eton, Tom Andrews şi Victor Spencer, ambii piloţi de luptă ca şi Archie, stăteau aplecaţi deasupra pianului, la fel ca şi prietena actuală a lui Victor, Daphne Hodges.

Lydia anunţă:

– A sosit Theodora, în sfîrşit!

Cel ce cînta la pian se opri, iar ceilalţi se întoar-

seră să o salute cu căldură, în timp ce ea le zîmbi şi zise:

– Bună, tuturor.

Îmboldind-o pe Teddy să traverseze camera, Lydia îi şopti:

– Singura persoană pe care n-o cunoşti e tipul care cînta la pian atît de excepţional de bine. E în Escadronul numărul treizeci şi doi la Biggin Hill, în Kent – escadronul lui Archie. Îl cheamă Mark Lewis.

Auzindu-şi numele, Mark împinse îndărăt scaunul de la pian, se ridică şi înconjură grupul ca s-o cunoască pe Theodora.

Lydia spuse:

– Teddy, el e Mark. Mark, fă cunoştinţă cu foarte draga mea prietenă, Theodora Stein!

– Bună, Theodora, spuse Mark, înaintînd spre ea cu mîna întinsă.

Teddy, dîndu-i mîna, spuse:

– Bună seara, Mark, şi se uită fix la faţa lui atît de copilăroasă, încît nu arăta destul de în vîrstă ca să fie pilot de luptă. Apoi îi observă ochii. Erau de un căprui atît de închis, încît erau aproape negri şi aveau în ei o expresie de nepătruns. Ochi bătrîni pe o faţă tînără, se gîndi ea, ochi bătrîni care au văzut deja prea multă omucidere şi moarte şi distrugeri. Şi atunci recunoscu în expresia enigmatică ceea ce era ea cu adevărat – un amestec de durere şi prea multă tristeţe.

– Am cîntat cîntece care le plac băieţilor, îi spuse Mark, rupînd tăcerea dintre ei. Ce cîntec îţi place, Theodora?

– Nu sînt sigură, replică ea, simţindu-se brusc

tămorată şi cu limba legată. Îşi trase mîna din mîna lui şi se dădu un pas înapoi, dîndu-şi seama că el avea asupra ei un efect aparte.

– Atunci, n-ai nici o dorinţă? întrebă el.

Ea dădu din cap, încă incapabilă să vorbească.

El îi zîmbi, se întoarse, se îndreptă spre pian şi îşi reluă locul.

Daphne spuse:

– Dacă nimeni nu are nici o dorinţă, te rog cîntă al doilea cîntec care-mi place, Mark. Este *„Am să te văd"*.

– Foarte bine, spuse Mark şi zîmbi. Dacă-l fredonezi şi tu, Daphne.

– De acord! exclamă Daphne. O să-l cîntăm cu toţii, vreţi?

– Sigur că vrem, spuse Victor şi, cînd Mark atacă refrenul, asta şi făcură.

În timp ce se cînta, Teddy şedea pe un fotoliu lîngă foc, iar cîteva secunde mai tîrziu, veni Lydia aducîndu-i un pahar cu vin alb.

– Nu vrei să cînţi împreună cu ei? întrebă Lydia, întinzîndu-i lui Teddy paharul de cristal şi aşezîndu-se pe braţul fotoliului.

– Mulţumesc, zise Teddy acceptînd vinul. Cîntecele sînt foarte drăguţe şi vesele, de obicei, mă bucur de ele, dar în seara asta nu mă simt în stare să iau parte şi eu. Să nu mă întrebi de ce.

– Ca să-ţi spun adevărul, nici eu nu sînt dispusă, mărturisi Lydia. Cîntatul împreună pare să fie cel mai popular mod de a-ţi petrece timpul în zilele astea şi, desigur, împiedică orice conversaţie decentă, nu-i

aşa?

– Ba da, fu de acord Teddy. Totuşi, cred că părem cam distante, chiar nepoliticoase, stînd aici singure. Poate ar trebui să ne alăturăm celorlalţi, şi cred că nu e neapărat nevoie să cîntăm.

– Atunci, hai, spuse Lydia ridicîndu-se. N-aş vrea să rănesc sentimentele cuiva.

Teddy stătea în picioare lîngă pian, cu Lydia, ascultîndu-l pe Mark cîntînd. Talentul lui de pianist era incontestabil şi, pentru a doua oară în seara aceea, îşi aminti de Sigmund Westheim. Amintiri dureroase o asaltară şi se simţi transpusă înapoi, în camera de muzică din casa din Tiergartenstrasee, pentru un moment învăluită de tristeţe, iar sentimentul pierderii fu atît de acut, încît semăna cu o durere fizică. Luă o gură de aer, străduindu-se să gonească durerea, amintindu-şi singură că în curînd avea să se termine războiul, că în scurt timp familia Westheim va veni în Anglia şi că vor fi împreună. Lucrurile vor fi iar aşa cum fuseseră la Berlin. Trecutul va deveni prezent şi viitor.

Acest gînd, care nu era nou, o înveseli imediat, ca de obicei, luă o sorbitură de vin şi se uită peste marginea paharului, la Mark Lewis.

În timp ce tînărul aviator continua să cînte la pian, ea îl studie, plină de curiozitate. Era frumos, cu obraji netezi, rotunzi, cu o frunte înaltă şi o gură plină şi generoasă. Avea părul castaniu închis, ondulat, pieptănat drept peste cap, sprîncene groase, curbate deasupra ochilor acelora care-i exprimau sufletul. Cu umeri laţi şi muşchiulos, se înălţase mult cînd

făcuseră cunoştinţă, iar ea se gîndi că trebuie să aibă aproape doi metri. Chiar şezînd la pian, arăta înalt.

Pe neaşteptate, el înălţă capul şi o privi fix, iar ochii li se întîlniră. Deşi încercă, Teddy descoperi că nu era capabilă să-şi întoarcă privirea. Intensitatea privirii lui o ţintuia locului. Asta îi dădu o senzaţie de slăbiciune, făcu să-i bată inima într-un mod iraţional şi nefamiliar, simţi cum roşeaţa i se ridică şi îi inundă faţa.

În cele din urmă, fu în stare să-şi mute privirea, dar după o fracţiune de secundă, ochii ei fură în mod inevitabil atraşi din nou spre ai lui. Privirea pe care i-o aruncă el fu mai directă ca niciodată şi părea plină de înţeles.

Teddy îşi lăsă ochii în jos, străduindu-se să se liniştească. Atunci cînd privi din nou în sus, văzu că el continuă să o urmărească de aproape. Apoi el îi zîmbi cu cel mai atrăgător zîmbet şi păru să pătrundă adînc în inima ei, iar ea înţelese că se întîmpla ceva important în acel moment şi se sperie.

Lydia îi şopti la ureche:

– Mă duc la bucătărie să-i dau mamei o mînă de ajutor la masă. Scuză-mă un moment, şi în timp ce vorbea, se îndepărtă de pian.

Teddy se răsuci imediat şi se grăbi să-şi urmeze prietena.

Mergînd lîngă ea îi şopti:

– Nu am salutat-o pe mama ta. Vin cu tine şi poate vă sînt şi eu de vreun ajutor.

– Sînt sigură că mama a făcut totul, Teddy dragă, dar oricum, vino, cel puţin putem duce mîncarea în

sufragerie în locul ei.

Teddy o urmă pe Lydia în hol. Erau pe coridor în drum spre bucătăria din spatele casei, cînd Teddy spuse liniştit:

– Mark e grozav de talentat, nu-i aşa?

– Da, este, fu de acord Lydia. Urmă o scurtă pauză, apoi o privi pe Teddy peste umăr. Cred că te place mult, draga mea.

– Ce vrei să spui? o întrebă Teddy cu ochii măriţi.

– Se uita la tine, Teddy, ştii tu, într-un fel anume.

– În ce fel?

– În felul în care se uită un bărbat la o femeie care îl atrage şi cînd e interesat să umble după ea.

– O, făcu Teddy, negăsindu-şi cuvinte.

– Ţie îţi place?

– Nici nu-l cunosc, Lydia.

– Am vrut să spun dacă îţi place cum arată.

– Da, recunoscu Teddy, dar o cuprinse timiditatea şi se bîlbîi. Eu... eu... eu găsesc că arată chiar foarte bine şi pare foarte amabil şi plăcut.

– După părerea mea, Mark e un om deosebit. Aş fi dorit să-l interesez eu, dar nu-i cazul. Presupun că nu sînt genul lui. Lydia se uită la ea şi pe chip îi apăru încet un zîmbet. Dar cred că tu eşti genul lui şi de aceea am vrut să vii aici în seara asta.

– Vrei să zici că faci pe peţitoarea? întrebă Teddy încruntîndu-se şi apoi uitîndu-se chiorîş la prietena ei.

Lydia zîmbi.

– Da, mi-e teamă că da. Dar, de ce nu? Ce e rău să faci ca doi oameni să se întîlnească?

Teddy tăcu şi apoi spuse brusc:

– Sper că Mark nu se gîndeşte că faci aşa ceva. M-aş simţi groaznic şi aş fi foarte încurcată.

– N-are nici o idee. Zău. Apropo, în afară de faptul că este o persoană atît de drăguţă, Mark e şi erou de război. Are o grămadă de ordine şi decoraţii.

– Dar e atît de tînăr! exclamă Teddy surprinsă. Totuşi pot să-mi închipui foarte bine că e curajos.

– Are un aer aparte, murmură Lydia, gînditoare. Un aer special pe care nu-l pot defini. Şi am înţeles de la Archie că te poţi bizui foarte mult pe el şi că e patriot. Întîmplător, nu e chiar atît de tînăr pe cît arată şi cum crezi tu.

– Cîţi ani are?

– Douăzeci şi cinci, cu un an mai mult decît Archie. E de vîrsta ta, de fapt.

– Înţeleg.

– Este unul dintre „Cei Puţini", ştii.

– Un pilot al Bătăliei pentru Britania! exclamă Teddy, impresionată. Atunci asta explică toate medaliile, adaugă ea, şi se gîndi la vorbele lui Winston Churchill despre tinerii aceia, nici unul dintre ei nefiind trecuţi cu mult de douăzeci de ani, care în 1940 au apărat Anglia în văzduh. „Niciodată în timpul unor bătălii, o mulţime atît de mare de oameni n-a datorat atît de mult unui număr atît de restrîns", spusese Churchill, iar după discursul acela din Camera Comunelor, acei curajoşi piloţi luptători ai Bătăliei pentru Britania fuseseră cunoscuţi sub numele de „Cei Puţini" şi toată lumea se referea ia ei sub această denumire. Faptul de a fi un aviator în Bătălia pentru Britania devenise o onoare în sine, de

un fel special, chiar şi pentru cei care nu cuceriseră medalii.

26

Julia Pell se uita în cuptor cînd Lydia şi Teddy intrară în spaţioasa bucătărie a familiei şi, la auzul paşilor pe podeaua de ceramică, se întoarse.

Chipul ei se lumină cînd le văzu pe cele două tinere femei. Ţinea foarte mult la Teddy şi strigă:

– Ai venit, Theodora! Sînt încîntată că pînă la urmă eşti aici astă seară.

– Şi eu sînt încîntată, doamnă Pell, răspunse Teddy, îndreptîndu-se spre mama prietenei sale şi îmbrăţişînd-o. Doamna Pell îi întoarse cu căldură gestul de dragoste sinceră şi apoi Teddy întrebă:

– Ce pot face să vă ajut?

– Nimic, deocamdată, draga mea, dar îţi mulţumesc mult că te-ai oferit. Du-te înapoi şi termină-ţi vinul. Şi tu, Lydia. Totul e în regulă. În cîteva minute, încep să scot mîncarea din cuptor şi atunci voi două o să puteţi da o mînă de ajutor, căci sînteţi fete bune.

Spunînd asta, doamna Pell se grăbi spre cămară şi se întoarse imediat, ducînd un castron mare de sticlă pe care-l puse pe un bufet şi apoi se întoarse din nou la cămară.

Urmărindu-i mişcările prin bucătărie, rapide, eficiente dar şi graţioase, Teddy nu se putu opri să se gîndească cît de mult îi semăna Lydia în multe privinţe.

Julia Pell era înaltă, mlădioasă, o femeie şocantă, cu păr roşu închis, cu ochi ca albăstreaua şi sute de pistrui pe pielea în tonuri crem. Lydia moştenise înălţimea mamei ei şi corpul acesteia, ochii albaştri scînteietori şi părul ca focul, precum şi eleganţa în mişcare, felul ei de a fi veselă şi fericită. Teddy observă că în seara aceea, mai mult ca oricînd, ele păreau mai curînd surori decît mamă şi fiică. Ea ţinea extrem de mult ia cele două femei care se dovediseră prietene bune ale ei în ultimii cîţiva ani. Cînd s-au cunoscut, ea şi Lydia s-au plăcut imediat, iar reacţia doamnei Pell în privinţa ei fusese la fel de spontană şi caldă ca şi a fiicei sale.

Julia şi soţul ei, Michael, erau amîndoi descendenţi ai unor familii anglo-irlandeze catolice şi fuseseră născuţi şi crescuţi în Irlanda. Deşi locuiseră la Londra tot timpul de cînd se căsătoriseră, iar copiii

lor se născuseră aici, mai păstrau o casă în Donegal, pe care Michael o moştenise de la tatăl său şi unde, pînă în 1939, îşi petrecuseră verile.

– Cînd o să se termine războiul şi vom putea călători din nou cu toţii, va trebui să vii să stai cu noi la Dromlochan şi încă toată vara, îi spusese doamna Pell în numeroase ocazii lui Teddy, iar invitaţia îi includea amabil şi pe Maxim, pe măşura Ketty şi chiar familia Westheim. Teddy fusese emoţionată de această invitaţie generoasă şi spera că vor putea merge într-o bună zi cu toţii la Dromlochan. De mult timp dorea să viziteze Irlanda, iar aceasta devenise o ambiţie a ei pentru viitor. Familia Pell mai avea doi copii. Siobhan, care era în Scoţia în Armata de Uscat a Femeilor, şi Niall, ofiţer în marina comercială în convoiul rusesc. Amîndoi erau la fel de nonconformişti, prietenoşi şi veseli ca şi restul familiei.

Doamna Pell făcu un ultim drum la cămară şi se întoarse aducînd un alt vas de cristal.

– Draga mea, îi spuse ea Lydiei, am consumat toate bonurile noastre de alimente cu cina asta pentru Archie şi prietenii lui. Totuşi, cred că a meritat şi, cu siguranţă, fratele tău o să savureze cîteva din mîncărurile lui preferate.

Lydia rîse şi spuse:

– Fără îndoială că sînt şi preferatele tatei.Aş fi dorit să nu se afle în nord în seara asta. S-ar fi bucurat de ele la fel ca şi Archie.

– Da, e adevărat, s-ar fi bucurat, dar ce să facem, draga mea?

Julia nu aşteptă nici un răspuns şi continuă:

– Ar fi trebuit să ajungă la fabrica de muniţii din

Leeds încă astăzi, şi chiar de-ar fi venit sfîrşitul lumii sau potopul, aşa cum merg azi trenurile, îngrozitor de încet, tot n-ar fi putut ajunge la timp pentru cină. Aşa încît e mult mai bine că a rămas peste noapte la Hotelul *Queens* din Leeds şi va călători confortabil mîine.

Teddy zise:

– Nu ştiu ce-o fi în cuptor, dar miroase delicios, doamnă Pell.

Julia se uită la ea, fericită:

– Nu-i aşa? fu ea de acord şi continuă pe un ton confidenţial.

– Măcelarul mi-a dat nişte carne de vacă tocată – în schimbul tuturor cupoanelor din cartelele noastre pe următoarele cîteva săptămîni, bineînţeles! Şi am făcut o plăcintă uriaşă care îi place atît de mult lui Archie. Am şi o tartă cu mere, care se coace. Am avut nişte mere conservate la borcan, puse bine, pentru o ocazie specială, iar seara asta mi s-a părut că e un moment potrivit să le folosesc.

Lydia spuse:

– Am crezut că faci o şarlotă, mamă.

– Dar am şi făcut, draga mea, zise doamna Pell uitîndu-se la vasele de sticlă. De fapt, am făcut două, dar mi-e cam teamă că sînt şarlote de război, întrucît nu există banane. Şi nici alte fructe de care este nevoie. Ei, n-are importanţă.

Julia Pell ridică din umeri şi chicoti.

– Slavă Domnului că am avut pandişpan, jeleu, praf de cremă şi sherry. Pot adăuga destul de mult sherry. Dă şarlotei un gust special.

– Doamne, mamă, doar n-ai făcut-o iar? exclamă

Lydia, uitîndu-se la Teddy peste masa din bucătărie şi dînd ochii peste cap, cu o expresie teatrală.

– Mama a căpătat recent obiceiul să facă şarlote înecate în sherry care ne ameţesc pe toţi; zău aşa, ne zăpăcesc!

Julia Pell protestă la această afirmaţie, dar, înainte ca Teddy să se poată gîndi să zică ceva potrivit, capul roşcat al lui Archie apăru în uşa bucătăriei.

– Cît mai e pînă la cină, mamă? întrebă el. Trupa devine tot mai flămîndă cu fiecare minut. Curînd n-am să-i mai pot ţine în frîu... se vor năpusti asupra ta ca hoardele mongole.

– De fapt, Archie, cina e gata acum, îi răspunse doamna Pell fiului ei, cu un zîmbet luminos. Condu-i, te rog, pe prietenii tăi în sufragerie. Lydia şi Teddy sînt gata să aducă totul înăuntru şi mă vor ajuta să servesc.

În familia Pell, cina era totdeauna zgomotoasă cînd Archie era acasă în permisie şi mai ales cînd îşi invita camarazii seara.

Şi, ca de obicei, băieţii din Forţele Aeriene Regale acaparară atenţia. Povestiră lucruri care îţi făceau părul măciucă, despre zboruri, relatară vioi ce noroc au avut că au scăpat, spuseră tot felul de glume, rîseră mult, îşi dădură coate între ei ca şi celorlalţi, fără milă, şi, în general, le distrară bine pe femei, din toată inima, pe toată durata mesei.

Teddy, care putea face faţă oricui, era spirituală şi

cu o personalitate vioaie, fu tăcută de data asta, aproape absentă. Îşi dădea seama că asta era din cauza lui Mark Lewis. El şedea alături de ea la masă, iar ea era foarte conştientă de prezenţa lui. De mai multe ori, el îi adresase diverse remarci, iar ea îi răspunsese politicoasă, dar nu iniţiase nici o conversaţie cu el, deşi ar fi dorit s-o facă. Propria ei reticenţă o surprinse; acest bărbat o făcea să-şi piardă uzul vorbirii.

Dificultatea o constituia ea însăşi, ştia lucrul acesta şi încercă să se lupte cu sentimentele ei intime. Din momentul în care îl cunoscuse pe Mark Lewis, reacţionase din toate punctele de vedere ca o femeie. Îl găsea copleşitor de atrăgător şi plăcut fizic, iar pe deasupra era vesel şi încîntător. Intuitiv, simţea că e şi un tînăr de caracter, puternic şi curajos cu profunzimi nebănuite, că era o persoană cu simţăminte alese, sensibilitate şi blîndeţe.

În cei cincl ani de cînd locuia la Londra, Teddy întîlnise cîţiva tineri care-i arătaseră interes şi care voiseră s-o scoată în oraş. De fiecare dată refuzase şi nu se întîlnise cu nici unul, de cînd părăsise Berlinul. Asta nu doar din cauza promisiunii făcute lui Willy Herzog, ci din cauză că nu fusese atrasă de aceşti bărbaţi. În consecinţă, reacţia ei puternică faţă de Mark o şocă în mod deosebit; era uimită de ea însăşi. Nu era posibil să nege că ea era la fel de interesată de el pe cît părea de interesat el de ea, pentru că asta era realitatea, şi dorea să-l revadă, să fie singură cu el şi să-l poată cunoaşte mai bine.

Ceva mai devreme, cînd el îi trăsese scaunul la

masă, îi atinsese întîmplător mîna cu a lui, iar ea aproape că se pierduse cu firea. Degetele lui atingîndu-le pe ale ei, parcă provocaseră un şoc electric şi ea îşi trase repede mîna, deşi nu dorise să facă acest lucru, ci mai degrabă ar fi dorit să-şi împletească degetele cu ale lui. Era năpădită de emoţii neobişnuit de puternice şi cu totul nefamiliare. În toată viaţa ei, nu simţise ceva asemănător. Nici măcar cu Willy, logodnicul ei. Sărmanul Willy. Nu demult gîndurile ei se îndreptaseră spre el, aflat atît de departe, la Shanghai, şi recunoscuse că nu exista un viitor comun pentru ei, indiferent dacă Mark Lewis era acolo sau nu. Mark nu avea nici o legătură cu autorevelaţia ei bruscă. Mătuşa îi spusese că ea şi Willy se vor simţi ca nişte străini cînd se vor întîlni din nou, după lunga lor despărţire de cinci ani, şi ea recunoscuse faţă de ea însăşi că mătuşa Ketty are dreptate.

Toate instinctele îi spuneau lui Teddy că Mark Lewis îi va cere să o reîntîlnească şi avea toate intenţiile să fie de acord. S-ar putea să se dovedească pînă la urmă că el nu se potriveşte deloc cu ea şi, într-adevăr, nu avea nici o idee despre ce s-ar putea întîmpla între ei, dacă se va întîmpla ceva. Dar de un lucru era sigură. Nu-l iubea pe Willy suficient de mult ca să se mărite cu el. Avea faţă de el doar o afecţiune de soră şi acum înţelegea că asta fusese tot ceea ce simţise totdeauna. Nu de el fusese îndrăgostită la Berlin, în 1938, ci fusese îndrăgostită de dragoste, îndrăgostită de ideea de căsătorie, şi de aceea îi spusese da lui Willy. Dar acestea nu erau motive bine justificate ca să te căsătoreşti cu cineva.

– De cît timp cunoşti familia Pell? o întrebă Mark. El îşi împinse scaunul de lîngă masă, întorcîndu-şi faţa către ea şi îşi încrucişă picioarele lungi.

– De vreo patru ani şi jumătate, răspunse Teddy.

– Bănuiesc că i-ai cunoscut prin Lydia?

– Da, facem muncă de război împreună.

– Muncă de război, repetă el şi o privi fix, încruntîndu-se. Nu cumva lucraţi amîndouă într-o fabrică? Sau tocmai asta vrei să spui?

– Nu. Mă refeream la munca pe care o facem la centrul de prim-ajutor la Haverstock Hill şi ca voluntare la Crucea Roşie, explică Teddy.

– A, înţeleg. Deci nu ai o slujbă?

– Nu,... nu chiar, ezită Teddy, întrebîndu-se dacă să-i vorbească despre Maxim. Se decise să nu amintească de asta. Atît eu cît şi Lydia sîntem implicate în munca de război voluntară, cu normă întreagă, murmură ea.

Mark dădu din cap.

– Şi locuieşti prin apropiere, Theodora?

– Da, în Belsize Park.

– Cu părinţii?

– Întotdeauna pui atîtea întrebări cînd întîlneşti pentru prima oară o persoană? întrebă liniştită Teddy.

Fu simpatic şi rîse.

– Nu, recunoscu el, şi îi adresă cel mai plăcut zîmbet, arătîndu- şi dinţii regulaţi. Se lăsă pe spătarul scaunului, îşi puse nepăsător un braţ pe el şi o privi lung, semnificativ.

– Numai atunci cînd mă intrigă cineva, spuse cu voce joasă, răguşită.

Lui Teddy nu putea să-i scape insinuarea şi nu-şi

găsi cuvintele. Încercă să nu se uite la ochii aceia întunecaţi, pătrunzători, aţintiţi atît de direct asupra ei şi descoperi că nu putea s-o facă. Şi atunci începu să roşească sub privirea lui apropiată şi fixă şi se pierdu. Teddy se întreba cum să abată mai bine conversaţia în altă direcţie, cînd doamna Pell o salvă.

– Haideţi să bem cafeaua în camera de zi, anunţă Julia Pell, ridicîndu-se de la masă şi ieşind pe uşă în hol.

Toată lumea din sufragerie o urmă.

La sfîrşitul serii, Mark o întrebă pe Teddy dacă putea să o conducă acasă cu maşina, iar ea acceptă.

Acum stăteau amîndoi în maşina lui roşie Sport MG, coborînd dealul dinspre satul Hampstead în direcţia Belsize Park. Pentru unul care pusese mai devreme atîtea întrebări, Mark era ciudat de necomunicativ pe scurtul drum pînă acasă. Iar Teddy era la fel de tăcută cum fusese la familia Pell, abia deschizînd gura doar ca să-i indice direcţia.

În sfîrşit, cînd maşina se opri în faţa casei mătuşii Ketty, el se răsuci în scaun ca să stea cu faţa spre ea şi-i spuse:

– Aş vrea să te mai văd, Theodora. Vrei să ieşi în oraş cu mine?

– Da.

– Un da atît de slab şi anemic, spuse el blînd. Eşti timidă, nu-i aşa?

– De fapt, nu. Doar că... Se întrerupse, îl privi în

lumina slabă a maşinii, respiră adînc şi spuse:

– Mi-ar plăcea să ies în oraş cu tine. Doresc foarte mult.

– Bun. Mă bucur, zise el, cu vocea lui adîncă, plină de căldură. Ce-ai zice de mîine seară?

– Nu pot, am promis să vizitez o prietenă care e bolnavă şi n-ar fi deloc frumos s-o dezamăgesc.

– Înţeleg. Din nefericire, vineri sînt ocupat.

– Şi eu.

– Sper că eşti liberă sîmbătă, Theodora, pentru că permisia mea se termină duminică.

– Da, sîmbătă ar fi bine.

– Atunci o să mergem să dansăm, spuse el, zîmbindu-i în întunericul maşinii.

27

El o duse la hotelul *Savoy* în Strand. Luară cina în salonul frumos cu vedere spre Tamisa şi dansară pe muzica lui Caroll Gibbons şi a orchestrei lui.

Teddy se gîndi că nu văzuse vreodată pe cineva mai frumos ca Mark Lewis. În seara aceea purta uniforma albastră a Forţelor Aeriene Regale, cu decoraţiile în partea stîngă a hainei şi era şocant să vezi chipul acela de băieţandru deasupra acelor insemne de erou de război, care dovedeau vitejia lui ca pilot de luptă.

De mai multe ori în cursul serii, observase că

bărbaţi şi femei îi aruncau priviri admirative şi, la un moment dat, un domn mai în vîrstă, în haină de seară, care dansa cu soţia lui, vorbise cu ei pe ringul de dans.

– Unor bărbaţi tineri ca dumneata trebuie să le fim recunoscători, spusese străinul. E o treabă bună, e o treabă bună, ţara se mîndreşte cu voi.

Mark mormăi ceva şi îi zîmbi bărbatului şi soţiei acestuia, dar nu făcu nici un comentariu cînd continuară să se mişte pe ringul de dans, în ritmul lui *„Besame Mucho"*. Apoi, pe neaşteptate, o strînse mai tare, o trase mai aproape de el, mult mai aproape ca înainte, iar ea tremura în braţele lui şi se îngrijoră că el îi va auzi bătăile inimii. Dar, desigur, nu auzise. Cum ar fi putut-o face?

Acum stăteau la masă, sorbind şampania pe care o comandase, ca să fie în acord cu desertul şi cu conversaţia. Pînă atunci, în seara aceea vorbiseră doar generalităţi. Şi-au împărtăşit îngrijorările reciproce despre V2, îngrozitoarele bombe zburătoare noi ale germanilor, care făceau daune mult mai mari decît V1 şi care erau îndreptate în mod curent împotriva Londrei. Discutaseră despre mersul războiului, despre victoriile Aliaţilor în Italia şi în alte părţi ale Europei, iar Mark se făcuse ecoul celor spuse de toată lumea – că războiul se va termina pînă în vara următoare. Dar nu atinseseră nici o altă chestiune. Parcă amîndoi ezitau să facă primul pas, punînd o întrebare cu adevărat personală despre celălalt.

Teddy continua să fie descumpănită de Mark Lewis, iar emoţiile o copleşeau, la fel cum se

întîmplase la familia Pell cu cîteva seri în urmă. Totuşi, era hotărîtă să nu lase să i se observe nervozitatea şi reuşise să o mascheze, dînd impresia că e o fire rece, reţinută şi că se controlează bine.

– Îmi pare rău că pudingul durează atît pînă se face, spuse Mark, scuzîndu-se. Ai vrea să dansăm în timp ce aşteptăm, Theodora?

Ea clătină din cap.

– Nu acum, dacă nu te deranjează. Şi poţi să-mi spui Teddy, dacă vrei, Theodora e atît de lung.

El îi zîmbi.

– Nu, nu este. Eu găsesc că e un nume frumos The-o-do-ra pentru mine e foarte melodios. Desigur, Teddy e mai... familiar. În orice caz, am să-ţi spun amîndouă numele, uneori Theodora, alteori Teddy.

Ea acceptă din cap, se lăsă pe spătarul scaunului, mai sorbi o gură de şampanie şi îi adresă un zîmbet drăguţ. Apoi întoarse capul spre orchestră şi stătu să asculte muzica, bătînd ritmul cu piciorul sub masă, bucuroasă că a cheltuit cele cinci lire pe frumoasa ei rochie lungă de seară, care o arăta zveltă şi era de culoarea la modă denumită roz prăfuit. Ştia că-i venea bine. O văzuse în camera modelelor de la *Harrods* şi ştiuse din primul moment că i se va potrivi. Pe lîngă rochie, purta un şirag de perle, cercei cu perle în urechi şi o brăţară de ametiste, ce fuseseră toate ale mamei sale, iar inelul de logodnă al mamei îl purta pe mîna dreaptă.

În seara aceea, mai devreme, cînd terminase să se îmbrace şi venise jos, mătuşa Ketty îşi ţinuse răsuflarea şi îi spusese că arată minunat, dar ea nu prea o crezuse. Apoi Mark spusese acelaşi lucru cînd

venise să o ia, dar pe el îl crezuse probabil pentru că dorea să fie adevărat.

Ea îl adusese în salon ca să o cunoască pe mătuşa Ketty, care îl rugase să-şi scoată paltonul, să ia loc şi să bea ceva, dar el refuzase mulţumindu-i şi explicîndu-i că are un taxi care aşteaptă. Spusese că taximetristul dorea să se întoarcă în West End, deci trebuiau să se grăbească.

Cînd se urcară în taxi, cîteva minute mai tîrziu, Teddy scosese un mic oftat de uşurare că ieşiseră din casă şi erau în drum spre restaurant. Mătuşa Ketty îi pusese anterior o mulţime de întrebări despre Mark, la care fusese incapabilă să răspundă şi nu voise ca mătuşa să înceapă din nou să-l descoasă, să-i pună întrebări curioase despre familia lui şi, chiar mai rău, despre religia lui. Ei nu-i păsa ce era el. Era bărbatul cel mai fascinant pe care-l întîlnise vreodată şi, în ceea ce o privea, asta era principalul.

Deşi Teddy nu putea să ştie, Mark Lewis era la fel de copleşit din cauza ei. Cînd ea şedea pierdută în gîndurile ei, cu o expresie visătoare pe chip, el făcea tot ce putea să rămînă rece. Principala lui preocupare era să se comporte ca un bărbat matur şi nu ca un elev de şcoală îndrăgostit pentru prima oară şi aflat la prima întîlnire cu fiinţa ce-i era dragă, deşi se părea că rolul i se potrivea.

Aprinse o ţigară şi o privi pe Teddy peste masă, la lumina lumînării. Avea o faţă pur angelică, el nu văzuse niciodată o femeie atît de frumoasă, excepţie făcînd poate Ingrid Bergman într-unul dintre filmele ei recente *„Casablanca"*. Teddy îi semăna mult, cu faţa ei rotundă, cu pomeţii proeminenţi, nasul drept şi

gura mare, cu buza de jos plină, voluptuoasă. Deşi avea părul blond, avea sprîncene închise şi dese şi de o formă naturală, nepensate, aşa cum era moda, ca să formeze o linie subţire.

Avea ochii mari de un verde extrem de limpede, cu gene lungi. Nu erau doar frumoşi, ci şi strălucitori de inteligenţă, ceea ce îl convinsese că avea o minte isteaţă îndărătul acestui chip de madonă.

Mark îşi ridică paharul şi luă o înghiţitură de şampanie dorind să fi fost ceva mai tare. Teddy îl descumpănea. Dorea să ştie mai multe despre ea şi totuşi nu îndrăznea să o întrebe nimic. Ea lăsase deja să se înţeleagă că era prea curios şi se considerase respins de ea miercuri, la familia Pell.

Doar de miercuri se cunoşteau? Mark avea impresia că o cunoştea dintotdeauna. Se gîndise tot timpul la ea în ultimele zile, o visase în fiecare noapte şi îşi dădea seama că era femeia cea mai periculoasă pe care o întîlnise vreodată. Periculoasă pentru că putuse să se îndrăgostească atît de uşor de ea şi să devină serios în legătură cu ea. Cunoscuse destule femei în ultimii cinci sau şase ani, dar nu mai simţise ceea ce simţea acum... aşa... aşa... dat gata.

Theodora Stein era diferită de celelalte femei din trecutul lui, infinit de diferită.Ea avea ceva care îi atingea coardele sufletului, îl făcea să dorească s-o protejeze şi s-o iubească şi totodată s-o posede fizic. Theodora Stein, îşi repetă el în gînd. Se întreba dacă era evreică, mama lui se întrebase acelaşi lucru cu glas tare la masă, azi la prînz.

– Cu numele de Stein trebuie să fie evreică, spusese mama lui.

Îi explicase că nu ştie şi ce importanţă avea dacă ar fi fost? Evreică sau creştină, n-avea importanţă pentru el. Fu o observaţie pe care o regretă imediat şi trebuia să-şi fi dat seama şi să n-o pronunţe.

– Mai bine ar fi să afli. Ştii cum e tatăl tău, îl avertizase mama, iar el se certă singur în gînd, dorind să nu-i fi vorbit de Teddy. Dar o făcuse, iar ea avea să-i spună tatălui său, probabil că îi şi spusese deja la cină, iar mîine, duminică, la masa de prînz, va avea loc, probabil, o anchetă. Întotdeauna se întîmpla aşa ceva, cînd el arăta interes faţă de vreo femeie. Asta pentru că el era acum fiul cel mai mare. Fratele lui, David, cel mai iubit, David, pe care-l adorase şi pe care îl venera ca pe eroul vieţii sale, fusese ucis în campania din Africa de Nord. El urma să-i ia locul. Ca şi cînd cineva putea lua locul unei alte fiinţe umane unice în felul său. Dar se aşteptau de la el să facă tocmai lucrul acesta şi să intre în afacerea familiei, aşa cum ar fi urmat să facă David. Şi se mai aştepta de la el să facă cel mai bun lucru, după părerea familiei, căsătorindu-se într-o lună cu femeia potrivită.

La naiba, se gîndi Mark, am să ies cu oricine vreau şi am să mă însor cu femeia pe care o iubesc, cînd am s-o găsesc, şi cînd va veni vremea, fie că e evreică sau catolică, protestantă sau hindusă. Trebuie să-mi fac pe plac mie, nu doar bătrînului meu. În fond, e viaţa mea şi nu a lui, iar eu nu pot fi el, tot aşa cum nu pot deveni ceea ce era David. Am să fac ce vreau eu. *Ţie însuţi să-ţi fii credincios*.

Gîndul la tatăl lui îl determină pe Mark să vorbească şi, aplecîndu-se în faţă, trase aer în piept şi îi dădu drumul:

– Aş vrea să te cunosc mai bine, Teddy, spuse el, şi vreau ca şi tu să mă cunoşti. Dar asta nu se va întîmpla niciodată, dacă stăm doar aici ascultînd muzică şi zîmbindu-ne unul altuia. Totuşi, trebuie să recunosc că ezit să te întreb ceva despre tine, pentru că într-un fel m-ai respins în seara aceea şi eu...

– Te-am respins! Dar n-am vrut să pară aşa! exclamă Teddy. Sper că nu te-am ofensat?

El îi zîmbi şi clătină din cap.

– Nu. Oricum, acum e rîndul tău... trebuie să mă întrebi orice doreşti, iar eu am să-ţi spun adevărul, îţi promit.

– Nu, Mark, tu trebuie să mă întrebi pe mine... Îţi sînt datoare asta, pentru că te-am făcut să te simţi prost miercuri.

– Bine, dacă spui tu aşa.

Urmă o mică pauză şi el îşi ridică ochii spre ea întrebînd-o rar:

– Există cineva cu care ieşi în oraş, Teddy, un iubit care poate e plecat în armată?

– Nu, răspunse ea imediat, uitîndu-se la el direct, sincer. A fost un băiat... odată. Dar nu l-am mai văzut de aproape şase ani. Trăieşte în străinătate. A devenit... doar un prieten.

– Şi nu te-ai întîlnit cu nimeni în tot timpul ăsta?

– Nu.

– O fată aşa frumoasă ca tine! De ce, Teddy, trebuie să fi avut cîţiva admiratori, nu-i aşa?

– Da, am avut, răspunse ea timidă. Dar n-am ieşit cu nici unul dintre ei... Nu m-au interesat.

Se uită fix la ea, îşi puse mîna pe mîna ei. O simţi tremurînd sub mîna lui şi asta îi făcu plăcere. Se

aplecă mai aproape şi şopti:

– Eu te interesez, Theodora?

Era atît de copleşită de ceea ce simţea pentru el încît nu putu vorbi, ci înghiţi în sec de cîteva ori şi se uită fix la el, cu buzele uşor întredeschise. Apoi, în sfîrşit, dădu aprobator din cap.

Îl cuprinse o căldură, îi strînse şi mai tare mîna şi îi spuse cu aceeaşi voce joasă:

– Nici nu-ţi poţi închipui cît de fericit mă face asta, Teddy, tu mă interesezi grozav, dar cred că ştii asta!

Ea continua să-l fixeze şi ochii îi străluceau de bucurie, iar pe obraji îi apăru o uşoară roşeaţă.

În cele din urmă, Mark spuse:

– Acum e rîndul tău să-mi pui o întrebare.

– Dar tu? spuse ea cu o voce slabă, tremurată, după o scurtă pauză. Vreau să spun, există cineva cu care te întîlneşti?

– Absolut nimeni! Au fost femei, n-o să neg asta, desigur, dar nici una mai deosebită şi de mult n-am mai avut pe nimeni. Niciodată, dacă ar fi să spun adevărul. Nu pe cineva care să se poată compara cu tine, draga mea.

În acel moment sosi chelnerul cu desertul. Conversaţia lor fu momentan oprită, iar ei se uitau cum serveşte pudingul fierbinte din pîine şi unt, pe care îl comandaseră şi pe care acum nu mai erau interesaţi să-l mănînce.

După ce chelnerul plecă, Mark spuse:

– Am crezut că am să-i pot întîlni pe părinţii tăi cînd am venit să te iau în seara asta. Erau plecaţi în oraş?

– Părinţii mei sînt morţi, Mark, răspunse Teddy,

foarte liniştită.

– Doamne, cît de prost sînt! Sînt atît de neîndemînatic. Iartă-mă. Îmi pare atît de rău...

– Te rog, nu-i nimic, n-aveai de unde să ştii. Oricum, sînt amîndoi morţi de mult.

– De asta locuieşti cu mătuşa ta?

– Da. Dar părinţii tăi? Sînt în viaţă?

– Da, sînt. Tu ai fraţi şi surori?

Ea dădu din cap.

– Am fost unicul copil. Tu ai?

– Un frate mai mic, Lionel. E plecat la şcoală. La Harrow.

– Harrow! E o şcoală minunată! Winston Churchill a fost la Harrow.

– Şi eu, spuse Mark.

– Chiar, adevărat! L-ai întîlnit pe Winston Churchill? îl întrebă cu o voce interesată.

– O dată.

– Ce norocos eşti! Aş fi dorit şi eu să-l întîlnesc. E cel mai mare bărbat din Anglia. Din lume, de fapt, cel puţin după părerea mea. El este eroul meu.

Mark zîmbi şi ar fi dorit să spună că ar vrea ca *el* să fie eroul ei, dar se reţinu. În schimb o întrebă:

– Şi tu unde ai urmat şcoala, Theodora?

– Eu am mers la o şcoală pe care tu nu o poţi cunoaşte... la Berlin.

Mark fu luat prin surprindere de răspunsul ei şi se uită fix, încruntîndu-se uşor.

– Ce naiba făceai la Berlin? Părinţii tăi locuiau acolo în acea vreme dintr-un motiv sau altul?

– Ei erau berlinezi. Eu sînt berlineză. M-am născut acolo.

– Eşti nemţoaică? vocea lui Mark vădea neîncredere.

– Da, sînt.

– Dar nu pari. Vreau să spun că nu ai un accent german. Vorbeşti perfect engleza şi încă frumos, aş spune.

Teddy explică:

– Mama mea m-a învăţat engleza cînd eram mică. Şi ea vorbea bine şi veneam frecvent la Londra s-o vedem pe mătuşa Ketty, înainte de război, cînd eram mai mare. Ştii, ea trăieşte aici de peste treizeci de ani, fostul ei soţ, unchiul Harry, era englez. Oricum, am vorbit engleza de la vîrsta de cinci ani. Poate din cauza asta n-am accent străin. Cînd copiii învaţă o a doua limbă la o vîrstă foarte fragedă, o vorbesc în general fără nici un fel de accent.

Mark continuă să se uite fix la Teddy şi brusc se făcu o legătură în mintea lui.

– De cît timp trăieşti aici?

– De cinci ani. Am venit în primăvara lui 1939, via Paris.

El dădu din cap întrebîndu-se dacă ceea ce bănuia putea fi adevărat.

Teddy văzu o umbră trecînd pe faţa lui Mark şi avea o expresie pe care nu o putea înţelege. Nu era sigură dacă era vorba de perplexitate, de confuzie sau îngrijorare, sau de o combinaţie din toate trei.

– Sînt evreică, izbucni ea, apoi se lăsă pe spătarul scaunului şi îi întoarse privirea, întrebîndu-se dacă asta va schimba ceva în atitudinea lui. Spera din toată inima că nu, că nu era unul dintre acei oameni demni de ură, care aveau prejudecăţi.

Mark nu reacţionă la început. Stătea pur şi simplu şi se uita la ea uimit. Apoi zîmbi, un zîmbet neînsemnat, neobişnuit, înainte de a întinde mîna peste masă şi a o lua pe a ei.

– Şi eu sînt la fel, Teddy, spuse el. Cum ar zice tatăl meu şi familia mea, sîntem de religie mozaică.

28

Şedeau uitîndu-se fix unul la celălalt peste masă, ambii la fel de interesaţi de ce spunea fiecare dintre ei.

Mark povesti despre familia lui, apoi vorbi îndelung despre afacerile familiei. Îi spuse că familia se aşteaptă ca el să lucreze la societate împreună cu tatăl său, cînd se va termina războiul şi că el va prelua totul cînd tatăl său se va retrage. Continuă, explicîndu- i că muzica fusese doar un hobby şi că nu intenţionase niciodată să facă o carieră pe scena de concert, aşa că nu era dezamăgit în legătură cu viito-

rul lui, căci lumea afacerilor îl interesa iar acesta era un adevăr absolut.

La rîndul ei, Teddy îi relată amănunte din viaţa ei încă din copilărie, la Berlin, şi despre timpul petrecut la familia Westheim, în palatul de pe Tiergartenstrasse. Apoi, îi povesti despre cele ce i se întîmplaseră înainte de a pleca din Berlin, cu o descriere amănunţită a *Nopţii de cristal* din nouă noiembrie, dată pe care nu o va uita niciodată. Îi vorbi chiar şi de legătura ei cu Willy Herzog, nelăsînd să-i scape nimic. După ce vorbi despre şederea la Paris cu Ursula Westheim, îi povesti în cele din urmă despre călătoria ei spre Anglia împreună cu Maxim, despre cum îşi organizase viaţa la Londra şi în sfîrşit îi mărturisi grijile ei în privinţa lui Maxim şi a viitorului său.

Mark ascultă atent la tot ce avea ea de spus şi cînd, în cele din urmă, termină, îi luă mîna într-a lui şi luînd o înfăţişare sobră, o întrebă:

– Dar doamna Westheim şi soţul ei mai sînt încă în Germania?

– A, da, sînt sigură că sînt, răspunse Teddy. Aş fi auzit cu siguranţă ceva despre ei dacă ar fi reuşit să plece. Şi aş fi primit vreun mesaj de la prinţesa von Wittingen dacă s-ar fi întîmplat... dacă ceva groaznic s-ar fi întîmplat cu ei. Dar nu a fost nimic decît tăcere. Zîmbetul lui Teddy era încrezător cînd încheie: se ascund pe undeva şi sînt în siguranţă, sînt convinsă de asta. Şi mătuşa Ketty e de aceeaşi părere cu mine.

Mark dădu din cap. Îi stătea pe vîrful limbii să amintească de grelele bombardamente ale Aliaţilor asupra Germaniei şi de lagărele de concentrare, ambele, ameninţări grave la siguranţa familiei

Westheim, dar îşi înghiţi cuvintele. Nu dorea să o alarmeze sau să strice minunata lor seară împreună, vorbind despre fapte neplăcute, în privinţa cărora nici unul dintre ei nu putea face nimic ca să le schimbe. Ridică paharul de şampanie şi spuse:

– Un toast pentru tine, Teddy! Sînt plin de admiraţie faţă de tine. Eşti o fată minunat de leală şi foarte curajoasă, în afară de faptul că eşti cea mai frumoasă din cîte am cunoscut vreodată.

– Mulţumesc, spuse ea zîmbind fericită. Nu ştiu dacă sînt curajoasă, ci fac doar ceea ce trebuie să fac. Cît priveşte felul cum arăt, nu sînt chiar atît de frumoasă, Mark.

– Pentru mine, eşti... Făcu o pauză şi adăugă cu un ton mai coborît. Eşti şi foarte periculoasă.

– Periculoasă! Se uită curios la el cu ochii verzi întredeschişi şi se încruntă. Nu pot să-mi închipui ce vrei să spui!

– Spun că eşti periculoasă, pentru că am fost în stare cu atîta uşurinţă să devin serios în relaţiile cu tine, Teddy.

Rămase uluită, neştiind cum să reacţioneze la această declaraţie. Şi apoi, brusc, trebui să recunoască în sinea ei că şi ea simţea acelaşi lucru în legătură cu el. Cînd îl întîlnise prima oară, se temuse de el – pentru că simţise pericolul care-l constituia pentru ea, îşi înţelesese vulnerabilitatea în faţa lui.

Mark o studia, iar acum se aplecă peste masă şi îşi puse din nou mîna pe mîna ei.

– N-am spus asta nimănui altcuiva, Theodora, mă crezi, nu-i aşa?

– Da.

– Crezi... ai putea deveni serioasă în privinţa legăturii cu mine, Teddy?

– Aş putea, Mark, răspunse ea cu o voce clară, fermă şi puternică.

El îi strînse mîna, încîntat de răspunsul ei.

– Haide, draga mea, spuse folosind pentru prima oară acest termen drăgăstos. Vreau să te ţin în braţe şi să dansez cu tine.

Spunînd asta, o conduse de lîngă masă, cu mîna prinsă strîns în mîna lui.

Luminile erau foarte slabe în sală, iar pe ringul de dans erau aproape inexistente, aşa încît atmosfera împingea la romantism şi era perfect potrivită pentru nişte tineri îndrăgostiţi antrenaţi în nesiguranţa, pericolele şi tensiunile războiului.

Mark o luă pe Teddy în braţe cînd orchestra Carroll Gibbons începu să cînte cel mai sentimental dintre cîntecele de dragoste ale vremii. În timp ce se mişcau încet prin sală în ritmul muzicii, ţinîndu-se strîns unul pe celălalt, Teddy cînta încet refrenul, cu o voce pe care doar Mark o putea auzi: *„Am să te văd în toate vechile locuri familiare pe care inima şi mintea mea le cuprind cît e ziua de lungă. În micuţa cafenea, în parcul de peste drum, la caruselul copiilor, printre castani sau la fîntîna dorinţelor. Am să te văd în fiecare frumoasă zi de vară, în tot ce-i luminos şi vesel. Am să mă gîndesc totdeauna la tine în felul ăsta, am să te regăsesc în soarele dimineţii, iar noaptea am să privesc la lună şi am să te văd pe tine".*

Ea nu ştia prea bine textul, aşa că murmura restul melodiei şi era atît de strînsă lîngă el, încît putea simţi nasturii de metal ai uniformei, tari şi ascuţiţi

pătrunzîndu-i în trup. Şi se gîndi: mă îndrăgostesc de el, ştiam că se va întîmpla aşa, încă de la familia Pell. Şi nu regreta, era plină de cea mai totală fericire pe care o cunoscuse vreodată.

Mark privi în jos la Teddy. Faţa ei era întoarsă spre el şi văzu bucuria radioasă ce se reflecta în ea, se apropie şi mai mult, îi puse capul pe umerul lui şi i-l sărută tandru. Nu va uita niciodată acest moment şi acest cîntec cît timp va trăi... înţelesese că îşi găsise femeia vieţii lui.

Îşi trecu buzele pe lîngă obrazul ei, fără să întrerupă ritmul paşilor şi dansară în jurul ringului încă o dată.

Şi continuară să danseze tot restul serii, ca într-un vis.

Merseră de-a lungul malului în tăcere, ţinîndu-se de mînă.

Era o noapte rece, senină, fără nici un nor, era lună plină şi, cu toate că vîntul dinspre Tamisa era tăios şi îngheţat, nici unul nu observă acest amănunt.

Teddy era înfofolită în paltonul din blană de castor al mătuşii, împrumutat pentru această ocazie, şi un şal de mohair roz dantelat ce-i acoperea părul, iar Mark purta paltonul lui gros de aviaţie, şapcă de ofiţer şi un fular alb de mătase înfăşurat în jurul gîtului.

Dar erau amîndoi prea preocupaţi de ei înşişi ca să-şi dea seama de un lucru atît de pămîntean, ca starea vremii; uitaseră de toate, în afară de ei înşişi şi de emoţiile lor.

Bucata de mal din spatele hotelului *Savoy*, de unde tocmai plecaseră, era întunecată ca smoala din cauza regulilor de camuflaj, nici o geană de lumină nu răzbătea de la ferestrele hotelului şi toate lămpile de pe stradă erau stinse din acelaşi motiv. Dar luna strălucitoare le lumina calea, iar la un moment dat Mark ridică ochii spre cer şi spuse:

– E o vreme minunată pentru zbor, Teddy. Mi-ar plăcea să fiu acolo sus cu tine în avionul meu, să te iau la o plimbare chiar acum. Îţi taie respiraţia într-o noapte ca asta, inspiră veneraţie, zău aşa.

Vorbind, privi în jos spre ea şi îşi ţinu respiraţia. Theodora se uita în sus la el, la fel de absorbită cum fusese pe ringul de dans. În lumina lunii, faţa ei era clar vizibilă şi el văzu din nou expresia ei de adoraţie, recunoscu încîntarea ei faţă de el strălucindu-i în ochi, iar inima lui se opri o clipă. O trase spre el aproape brutal, o cuprinse cu braţele şi o sărută pe gură.

Ea îi răspunse fierbinte, dorind sărutul la fel de mult ca şi el, se agăţă de el şi, cînd reuşiră să se despartă, abia mai puteau respira şi parcă le tremurau picioarele din cauza impactului primului lor contact fizic real. Se uitară uimiţi unul la celălalt.

– Ah, Teddy, draga mea... începu el şi apoi tăcu. Era rîndul lui să fie inexplicabil de nearticulat şi rămase pur şi simplu uitîndu-se fix la ea în lumina lunii, minunîndu-se de frumuseţea ei şi de sentimentele ce le trezea în el. Dar, după cîteva secunde, Mark o trase din nou spre el şi îi şopti în păr:

– Ştii, toată seara mi-am dorit să te sărut. De fapt, am dorit-o chiar din prima seară cînd te-am cunoscut la familia Pell, dacă vrei să ştii adevărul.

– Şi eu am vrut să mă săruţi, răspunse ea, fără cel mai mic sentiment de vinovăţie, în felul ei onest.

Recunoaşterea îl încîntă şi, incapabil să se reţină, Mark începu s-o sărute şi mai pasionat ca înainte, cu gura caldă, iubitoare, care o căuta. Iar ea îi răspunse cu aceeaşi pasiune, înconjurîndu-i gîtul cu braţele şi desfăcîndu-şi buzele ca să-i lase limba insistentă să alunece pe lîngă a ei. El o lăsă acolo un moment să se odihnească într-o intimitate liniştită şi profundă, apoi începu să-i mîngîie limba cu a sa, încet, languros. Cu o mişcare bruscă, iute, îşi aduse mîinile la faţa ei şi cuprinzînd-o, începu să-i devoreze gura cu o foame surprinzătoare atît pentru el cît şi pentru ea.

Ea se înflăcără mai mult şi o căldură extraordinară îi cuprinse trupul şi i se instală în stomac; se clătină în braţele lui, copleşită de sentimente noi, stranii, de dorinţe şi pofte necunoscute pînă atunci.

Cît despre Mark, şi el era uşor ameţit, iar săruturile lor pasionate îl excitau în asemenea măsură încît se clătina pe picioare; un moment se gîndi că se va prăbuşi. Abia se mai putea reţine, aşa încît îşi retrase gura şi inspiră aerul îngheţat în piept, încercînd să-şi liniştească inima care-i bătea nebuneşte, să-şi potolească dorinţa senzuală arzătoare faţă de ea. După puţin timp, îşi slăbi îmbrăţişarea şi spuse blînd:

– E frig afară şi e tîrzlu, Theodora, draga mea. Mai bine să te duc spre casă. Mătuşa ta se va întreba unde eşti. Şi se va îngrijora.

– Nu-i nimic, răspunse ea atingîndu-i braţul. Am douăzeci şi cinci de ani. Nu trebuie să-i dau socoteală mătuşii mele.

– Ştiu, spuse el, cu un zîmbet echivoc, amuzat şi

continuă: dar n-aş vrea să se uite urît la mine. Asta n-ar fi de bun augur pentru viitor, nu-i aşa?

– Nu, fu ea de acord, încîntată de vorbele lui.

Mark preluă iniţiativa şi luînd-o de braţ, porniră repede, lăsînd în urmă malul Tamisei, apoi o luară spre Strand, căutînd mereu un taxi. Ajunseseră la monumentul lui Nelson din Trafalgar Square găsind unul, de altfel singurul aflat pe acolo.

– Belsize Park numărul patruzeci şi doi, îi spuse Mark şoferului. Şedeau aproape unul de celălalt, ţinîndu-se strîns de mînă, iar taxiul îşi urma drumul îndreptîndu-se spre partea de nord a Londrei.

Mark voia s-o ia în braţe, să înceapă s-o sărute din nou, dar rezistă tentaţiei, ştiind că în acele condiţii acest lucru nu va duce la nimic şi că în final se va simţi şi mai frustrat decît era deja. Un moment se gîndi chiar să-i spună şoferului să se întoarcă şi să o ia spre Farm Street în Maifair, unde era ascunzătoarea lui, dar nu făcu asta. Cu orice altă femeie n-ar fi ezitat şi, odată ajuns acolo, n-ar fi fost foarte greu, ba chiar deloc, să o seducă. Dar cu Teddy n-ar fi făcut una ca asta. Ea era deosebită. Era altfel. Avea să fie soţia lui.

Străzile erau relativ goale, nu doar din cauza orei – era ora unu noaptea – ci şi din cauza raţionalizării benzinei, care îi ţinea acasă pe automobilişti. În consecinţă, pe drum erau puţine vehicole şi în foarte scurt timp ajunseră în faţa casei mătuşii ei şi coborîră împreună.

Mark o luă de braţ pe Teddy şi o conduse pe trepte. După ce băgă cheia în uşa din faţă, o întoarse

cu faţa spre el.

– Mulţumesc, Teddy, că ai ieşit cu mine. A fost minunat şi a însemnat mult. Mai mult decît aş putea exprima, draga mea.

– Eu ar trebui să-ţi mulţumesc, Mark, şi o fac. Se ridică în vîrful picioarelor şi îl sărută pe obraz. Seara asta a însemnat enorm şi pentru mine.

– Sînt atît de bucuros. Avea o figură serioasă cînd spuse:

– Vroiam să te întreb ceva în ultimele cîteva ore.

– Ce anume?

– Vreau să fii prietena mea, Teddy. Vrei, nu-i aşa? Nu am înţeles greşit reacţia ta faţă de mine, aşa-i?

– Nu, n-ai greşit, desigur, voi fi prietena ta. Pentru totdeauna, se gîndi ea. Dar gîndul acesta nu-l exprimă cu glas tare, ci doar îi zîmbi.

– Slavă Domnului că te-am găsit! exclamă el. O luă în braţe, o sărută pe buze şi o strînse tare. Cînd îi dădu drumul, îi spuse:

– Ţi-am zis că mîine iau masa de prînz cu părinţii mei. Dar am să te sun înainte de a pleca înapoi la Biggin Hill.

– Voi fi acasă toată ziua, Mark. Am să aştept telefonul tău. Acum, noapte bună.

– Noapte bună, draga mea.

Alergă uşor pe trepte în jos. Înainte de a se urca în taxiul care aştepta, se întoarse să-i facă semne cu mîna, ea îi răspunse, apoi intră în casă şi închise uşa în urma ei.

Teddy rămase un moment în întunericul holului, să-şi liniştească bătăile inimii. Era ameţită de impactul lui, se mai simţea uluită de puterea atracţiei fizice pe

care o simţeau unul faţă de celălalt. Ea nu-şi dăduse seama că ar putea fi capabilă de o pasiune atît de intensă sau că asemenea senzaţii puternice şi copleşitoare ar putea exista între un bărbat şi o femeie.

29

După ce atîrnă haina de blană de castor în dulapul din hol, Teddy se furişă pe scări, nedorind să o deranjeze pe mătuşa ei. Dar cînd ajunse sus pe palier, zîmbi în sinea ei. Trebuia să-şi închipuie că mătuşa Ketty nu va adormi înainte ca ea să ajungă acasă. Uşa dormitorului mătuşii ei era larg deschisă şi lumina lămpii răzbătea pe palierul întunecat. Teddy traversă podeaua în cîţiva paşi repezi, îşi băgă capul pe uşă şi exclamă:

– Am ajuns acasă, mătuşă Ketty! Nu trebuia să mă aştepţi!

Ketty stătea sprijinită de pernele ei antice, albe ca zăpada, în patul ei mare şi confortabil, ţinînd în mînă o carte din bibliotecă. O lăsă jos şi îi zîmbi.

– Bună, Teddy dragă, ştiu că nu trebuia, dar nu eram obosită. Oricum, voiam să aud totul despre seara ta. M-am gîndit de asemenea că ar fi plăcut să luăm obişnuita noastră ceaşcă de ceai înainte de culcare. Încă nu am sărit peste acest mic ritual al nostru pînă acum, decît atunci cînd am fost la Brighton s-o vizitez pe Rachel.

– Mă duc imediat jos să pregătesc un ceainic.

– Totul e pregătit la bucătărie, dragă. Nu trebuie decît să fierbi apa.

– Mă întorc imediat, zise Teddy şi plecă repede.

Ţinîndu-se de cuvînt, se întoarse în cîteva minute cu tava de argint pentru ceai, pe care o aşeză cu grijă pe scaunul de la fereastră. Turnă două ceşti, îi dădu una mătuşii ei, apoi se aşeză într-un fotoliu din apropiere.

Ketty sorbi din ceai, puse ceaşca şi farfurioara pe noptieră şi o privi pe Teddy îndelung şi atent.

– Ai petrecut bine? o întrebă în cele din urmă. Unde te-a dus Mark?

– La hotelul *Savoy*, unde am cinat şi am dansat, da, am petrecut minunat.

Ketty o studie un moment, gînditoare.

– Mmm. Văd că ai luminiţe în ochi, înţeleg.

Teddy dădu din cap şi brusc faţa ei deveni serioasă, aproape gravă.

– Da, e adevărat, foarte adevărat, mătuşă Ketty. Mark este absolut minunat... Se opri şi deveni la fel de gînditoare ca şi mătuşa ei, apoi mărturisi:

– Cred că mă îndrăgostesc de el.

Ketty îl aruncă lui Teddy o privire pătrunzătoare şi chicoti zdravăn în sinea ei. Expresia ei se modifică însă uşor, îngrijorarea i se întipări în ochi. Spuse cu o voce cam temătoare:

– Teddy, Teddy, totul merge prea repede, asta-i sigur. Da, mult prea repede, după părerea mea.

– Nu, nu-i aşa! Ştiu cum mă simt, şi Mark la fel.

– N-aş vrea să suferi.

– Ce vrei să spui?

– Abia îl cunoşti! Bine, Teddy dragă, l-ai cunoscut doar acum trei zile...

– Mark n-o să mă facă să sufăr niciodată, sînt sigură de asta! exclamă Teddy, întrerupînd-o pe mătuşa ei. Se ridică, se îndreptă spre pat şi se aşeză pe marginea lui. Dregîndu-şi glasul, continuă mai blînd, cu un ton mai moale: cel puţin într-o privinţă ar trebui să-ţi placă.

– Ce anume?

– Este evreu.

După chipul lui Ketty, se vedea imediat că era încîntată auzind vestea aceasta, iar expresia ei se schimbă îndată în bine, iar ochii i se luminară.

– E o bucurie. Cînd oamenii sînt de aceeaşi religie, eşti scutit de o serie de neplăceri. E ortodox sau reformat?

– Reformat. Totuşi, am avut impresia că Mark însuşi nu e prea religios, deşi mi-a spus că tatăl lui era îngrijorat tot timpul că s-ar putea căsători cu o faţă de altă credinţă.

– Să nu-mi spui că te-a şi cerut de nevastă! ţipă Ketty, îndreptîndu-se în pat, cu ochii mari de

surprindere şi spaimă.

– Nu, sigur că nu! Nu face pe proasta! răspunse Teddy şi clătină din cap, uimită că mătuşa ei putea măcar gîndi una ca asta.

– Am vorbit pur şi simplu de vieţile noastre, continuă ea şi începu să rîdă.

– Dar chiar acum, pe trepte, mi-a cerut să fiu prietena lui. Şi eu am acceptat.

– Natural. Ketty îşi sorbi ceaiul, apoi puse din nou ceaşca jos făcînd zgomot şi începu s-o iscodească: ce ţi-a mai spus Mark despre el şi despre familia lui?

– Are un frate, Lionel, care e la Harrow, unde a făcut şi el şcoala. Tocmai îşi începea studiile la Oxford, cînd a intrat în Forţele Aeriene Regale, la începutul războiului. Şi, apropo, Mark e a patra generaţie de englezi, stră-străbunicul lui a venit aici de la Odessa, la începutul anilor 1880.

– Rus, deci? Foarte bine, aprobă Ketty în gînd, părînd mulţumită de informaţie. Mai mult ca sigur că la origine se numeau Lewenstein, înainte de a-şi scurta numele în Lewis. Am o prietenă, Riba Lewis, a cărei familie a venit tot din Odessa, cu mulţi ani în urmă. Dumnezeule, s-ar putea să fie rude? Ce face tatăl lui? Ţi-a spus ceva Mark?

– Da, mi-a zis. Au o companie care se numeşte *Lewis şi Fiii*, pe care o conduce tatăl lui. Sînt negustori de diamante în Hatton Gardens. Şi au şi alte afaceri conexe, inclusiv un magazin de bijuterii în Regent Street.

– Nu cumva *Tannen şi Graft*? interveni Ketty aruncîndu-i o privire rapidă nepoatei. Să nu-mi spui că Mark face parte din familia asta!

– Ba da, mătuşă Ketty. Ai o figură neobişnuită. S-a întîmplat ceva?

– Mă întreabă dacă s-a întîmplat ceva, mormăi Ketty şi oftă. Nu, dragă, nu s-a întîmplat nimic. Cel puţin, nu cred. *Tannen şi Graft* zici? Deci, Mark este nepotul bătrînului Isadore Tannen.

– Îl cunoşti pe bunicul lui, mătuşă Ketty? Vorbeşte-mi despre el, spune-mi mai multe despre familie, făcu Teddy.

– A, e o poveste atît de lungă! Dar dacă mă întrebi, am să încerc şi am s-o fac cît mai scurtă posibil. Isadore Tannen era proprietarul magazinului *Tannen şi Graff* pe care îl moştenise de la tatăl lui, care şi el la rîndul lui îl avea de la taică-său. Mama lui Mark, Isabelle, este singurul copil al lui Isadore, iar magazinul e al ei acum, i-a fost dat, desigur, de tatăl ei cu cîţiva ani în urmă. Isadore e un bărbat foarte bătrîn. Foarte bătrîn, are în jur de nouăzeci, iar magazinul fusese condus de mult timp de soţul Isabellei, Charles Lewis, care e tatăl lui Mark. Cei din familia Tannen au fost la origine evrei germani, numele lor era de fapt Tannenbaum, apoi scurtat la Tannen cu mulţi ani în urmă – mai uşor de pronunţat pentru englezi şi sună mult mai englezeşte. Dar Isadore Tannen e extraordinar de bogat, trăieşte în case mari, e foarte pretenţios şi îi place să numească aristocraţia engleză „marinari de uscat", încheie ea cu o urmă de sarcasm în voce.

– Dar despre familia Lewis? Ştii ceva despre ei?

– Ei sînt altă mîncare de peşte. Intelectuali, gînditori, muzicieni, pictori, deşi trebuie să adaug că şi ei au fost bogaţi totdeauna şi cam extravaganţi, ca

şi familia Tannen. Dar ei au fost şi mari filantropi. După cum ţi-a spus Mark, au venit din Rusia în urmă cu un secol, iar unii dintre ei au devenit negustori de diamante, ceea ce făcuseră şi în Rusia. Alţi membri ai familiei au devenit bancheri, alţii au trecut în domeniul artelor. Sînt o familie mare, cu numeroase ramificaţii, dacă îmi amintesc bine.

– Înţeleg... i-ai cunoscut vreodată pe părinţii lui Mark?

– Foarte puţin, odată, la o manifestare de caritate. Pot să spun despre Isabelle Lewis doar că face fapte bune şi a dat milioane pentru cauze care merită, majoritatea în legătură cu copii şi bolnavi. Şi soţul ei este la fel de filantrop, ca şi tatăl lui.

– Şi cum de ştii atît de multe despre familiile Tannen şi Lewis, mătuşă Ketty?

– Noi, evreii din Londra, ştim multe unii despre ceilalţi, răspunse ea. Într-un anume sens, este o comunitate mică şi, oricum, am impresia că ne-am preocupat să ştim unii de ceilalţi. Dar de fapt, dacă vrei adevărul adevărat, prietena mea, Riba, e înrudită cu familia lui Mark şi majoritatea cunoştinţelor mele despre ei vin de la ea care e verişoară de a doua cu tatăl lui Mark. Riba e căsătorită cu un Lewis şi, de fapt, cred că ai întîlnit-o la mine.

– Cred că da, mătuşă Ketty. Nu-i aşa că lumea-i mică?

Ketty clătină din cap.

Urmă o mică pauză, apoi Teddy întrebă:

– De ce aveai o faţă atît de stranie în urmă cu un moment? Nu-ţi place familia lui Mark?

– Ce înseamnă să-mi placă sau să nu-mi placă, de

vreme ce nu-i cunosc personal? Ştiu numai cîte ceva despre ei. Doamne, draga mea, ei nu fac prietenie cu unii din categoria mea.

– Nu te înţeleg.

– Sînt foarte snobi, au propriul lor care restrîns. Şi sînt foarte anglicizaţi, adaugă Ketty.

– Dar şi tu eşti la fel, mătuşă Ketty. Eşti aici de treizeci de ani, sau mai mult, şi nu mă pot gîndi la altcineva mai englez decît tine. Eşti o adevărată londoneză.

– Da, e adevărat, dar nu m-am născut aici şi nici n-am înaintaşi născuţi în Anglia. De asemenea, provin din alt eşalon decît ei, eu sînt un fel de... clasă mijlocie, ai spune tu. Ei sînt stratul superior. S-ar putea afirma că sînt mai englezi decît englezii.

– Am mai auzit asta!

Ketty ridică o sprînceană.

– E rîndul meu acum să întreb: ce vrei să spui?

– Evreii din Germania erau mai germani decît germanii.

– Din păcate, da.

Un gînd o străfulgeră pe Teddy şi exclamă:

– Crezi că familia lui Mark ar putea să nu mă considere destul de bună pentru el? Asta vrei să spui?

– Bineînţeles că nu! Tu vii dintr-o familie bună, foarte educată, cu doctori şi profesori ca ascencedenţi. Eşti destul de bună pentru oricine, după părerea mea. Se pare că Mark gîndeşte la fel.

Ketty zîmbi.

– Da, mătuşă Ketty, cred că da.

Ketty îi întoarse zîmbetul lui Teddy.

– Şi ce i-ai spus tu lui Mark despre viaţa ta?

– Totul.

– I-ai spus! Ştie şi de Maxim?

– Desigur că ştie! Teddy se uită uluită la Ketty. De ce să nu-i fi spus de Maxim?

Ketty ridică din umeri şi nu răspunse.

Teddy continuă.

– Mark e de părere că-l trimit pe Maxim exact la şcoala care-i trebuie şi ar vrea să-l cunoască de Crăciun, sau înainte, dacă va fi posibil. Şi ştiu că o să se placă foarte mult. De fapt, cred că o să se potrivească.

– Sînt sigură, o domoli Ketty, dîndu-şi seama că glasul lui Teddy se ridicase cu o octavă. Îşi înăbuşi un căscat şi se uită la ceasul de pe cămin.

– Dumnezeule, am vorbit o grămadă, nu-i aşa? S-a făcut ora două, deja. Hai, Teddy dragă, sărută-mă de noapte bună şi să ne culcăm.

Teddy se aplecă şi o îmbrăţişă cu afecţiune, apoi se ridică de pe pat şi adună ceştile de ceai.

– Mă duc jos să le clătesc înainte de a mă culca.

Ketty aprobă din cap, apoi se lăsă pe perne şi îndată ce Teddy ieşi închizînd uşa, stinse lumina şi se instală să se culce.

Totuşi, Ketty descoperi curînd că nu putea să adoarmă. Se gîndea la familiile Tannen şi Lewis. Nu putea să nu se tot întrebe care va fi atitudinea lor dacă Mark se va încurca serios cu Teddy şi va dori să se însoare cu ea. Ştia destule despre ei ca să înţeleagă că ambele clanuri erau ambiţioase şi conştiente de clasa lor şi totdeauna priveau în sus cînd era vorba să-şi căsătorească progenitura.

Aparţineau elitei, erau proeminenţi în societate şi făceau totul ca nimeni să nu uite asta.

Dorise pentru Theodora ei un băiat bun, un evreu englez. Dar nu se rugase pentru unul chiar atît de sus-pus.

După cum promisese, Mark îi telefonă lui Teddy duminică, înainte de a se întoarce la Escadronul Nr. 32 din Biggin Hill. Şi făcu asta în fiecare zi după aceea.

În zilele cînd nu o suna, ea ştia că era în misiune de zbor undeva deasupra Germaniei şi stătea cu sufletul la gură pînă îi auzea din nou glasul. Fiinţă prin natura ei responsabilă şi devotată, Teddy era mereu preocupată ca să le fie bine celor pe care-i iubea, iar acum mai avea o persoană a cărei soartă să o preocupe. În afara telefoanelor, Teddy şi Mark îşi scriau unul altuia cu regularitate, ajungînd repede să se cunoască mai bine şi să se apropie tot mai mult, pe măsură ce treceau săptămînile.

Pe neaşteptate, la sfîrşitul lui octombrie, Mark reuşi să obţină o permisie de douăzeci şi patru de ore la sfîrşit de săptămînă şi alergă la Londra. Întrucît voia să-şi vadă părinţii şi pe Teddy şi nu avea timpul să facă ambele lucruri, alese cea mai practică soluţie. Îi luă pe toţi trei sîmbătă seara la cină, la *Claridge.*

S-a întîmplat ca Isabelle şi Charles Lewis să fie tot atît de încîntaţi de Teddy ca şi îndrăgostitul lor fiu. Mama lui aprecie frumuseţea ei naturală şi aerul

rafinat, inocenţa ei vizibilă şi lipsa de sofisticare. Isabelle Lewis fu de părere că tînăra femeie va putea creşte bine viitorii copii şi se hotărî pe loc în privinţa Theodorei. I se părea că ea ar fi o soţie excelentă pentru fiul ei – dacă lucrurile vor ajunge atît de departe.

În ce-l priveşte pe tatăl lui Mark, era şi el plin de entuziasm în legătură cu Teddy. Ca şi soţia lui, considera că e foarte drăguţă. Acesta era un considerent major în cazul fiului său, deoarece ştia cît de necesară îi era lui Mark frumuseţea fizică, el, căruia totdeauna îi plăcuseră figurile frumoase. Charles îşi dădea seama, doar uitîndu-se la ea peste masă, că Teddy îl va satisface fizic pe Mark în toate privinţele. Dar ce îl încînta cel mai mult era naturaleţea lui Teddy. Celelalte tinere femei, pe care Mark le adusese acasă în trecut, l-au şocat întotdeauna prin faptul că îşi trădau provenienţa în ciuda „vopselei de camuflaj" cum numea el cosmeticele. Bune la pat, fără îndoială, dar dezastre incalificabile în saloane, aşa le socotise totdeauna în sinea lui. Şi bineînţeles, Theodora Stein era evreică, fapt considerat vital de Charles Lewis. Dacă fiul lui era atît de serios în legătură cu fata asta pe cît părea să fie, atunci căsătoria va fi rezultatul inevitabil al acestei legături. El nu ar fi putut suporta ca Mark să se căsătorească cu cineva de altă credinţă. Aşa încît îi dădu lui Teddy aprobarea, deşi deocamdată în tăcere.

În momentul în care îi cunoscu pe Isabelle şi Charles Lewis, Teddy îşi dădu seama că părinţii lui Mark nu erau chiar aşa cum îi zugrăvise mătuşa Ketty cînd auzise despre cină ceva mai devreme, în ziua

respectivă. Nu păreau să aibă pretenţii de grandomanie şi nici nu i se păruseră să fie snobi. Teddy fu de părere că formau un cuplu plăcut, încîntător, deschişi la minte şi deloc sentenţioşi, dînd dovadă de un cald interes faţă de ea. În plus, o făcură imediat să se simtă bine.

Şi astfel, seara la *Claridge* fu un succes, iar viitorul părea luminos pentru tinerii îndrăgostiţi.

Teddy era nerăbdătoare ca Maxim şi Mark să se cunoască şi, din fericire, se nimeri ca următoarea permisie de sfîrşit de săptămînă a lui Mark să fie în timpul încheierii semestrului la *Colet Court*, cînd Maxim se întorsese acasă de la şcoală.

Amîndoi deveniseră prieteni din momentul în care Mark intră în salonul din spate de la nr. 43, arătînd atît de bine în uniforma lui de la Forţele Aeriene Regale şi îi strînse mîna lui Maxim. Mark îl întrebă pe băiat dacă i-ar plăcea să facă un tur cu maşina lui MG şi, eventual, cu barca lui, pe lacul Whitestone, în Hampstead, iar Maxim fu încîntat.

În tot acel sfîrşit de săptămînă, cînd Teddy îi urmări cum se bucură împreună de atîtea lucruri, vorbind despre fotbal, cricket, aviaţie, avioane şi maşini sport, înţelese cît de mult trebuie să-i fi lipsit lui Maxim o influenţă masculină în viaţa lui de acasă, unde le avea drept companie doar pe ea şi pe mătuşa Ketty. Se întristă pe moment gîndindu-se din nou la Sigmund Westheim. El şi Ursula lipseau rareori

din gîndurile ei şi în fiecare zi se ruga să fie în siguranţă şi dorea ca războiul să se termine, ca ei să poată veni în cele din urmă în Anglia.

Duminică seara, după ce Mark se întorsese la escadronul lui, Teddy şi Maxim luară împreună masa de seară, în sufragerie. Erau singuri, deoarece mătuşa Ketty se dusese să joace cărţi cu Sarah Levine, iar la un moment dat el se uită brusc peste masă la ea şi zise:

– Mark e iubitul tău, Teddy?

Venind din senin, întrebarea o făcu să tresară şi pe moment tăcu. Apoi zise cu un zîmbet slab:

– Cred că ai putea să-l numeşti aşa.

– Asta înseamnă că ai să te măriţi cu el?

Uitîndu-se foarte direct la Maxim, ea spuse cu grijă:

– Nu ştiu, dragul meu, nu m-a cerut în căsătorie.

– Dar dacă te-ar cere? insistă Maxim.

– S-ar putea.

Urmă o scurtă pauză, apoi băiatul întrebă atît de încet, încît abia îl auzi:

– Ce se va întîmpla cu mine?

– Nimic nu se va întîmpla cu tine! exclamă Teddy îndreptîndu-se în scaun şi încruntîndu-se. Vei fi cu mine. Şi, oricum, chiar dacă mă hotărăsc să mă căsătoresc, cu Mark sau cu oricine altcineva, nu voi face acest lucru pînă cînd părinţii tăi nu vor fi aici. Ştii sigur asta.

Maxim dădu din cap.

– Ai spus totdeauna că vom trăi împreună. Tu cu mine, cu mama şi tata. Dacă te-ai căsători cu Mark, presupun că ar trebui să trăieşti cu el, nu-i aşa?

– Da, dar am găsi o casă sau un apartament foarte aproape de părinţii tăi şi te-aş vedea în fiecare zi şi nu se va schimba mai nimic, îl asigură ea repede, simţindu-i îndoiala. Îl privi peste masă zîmbind, citindu-i-se în ochi dragostea şi devotamentul.

– Ştiu, spuse Maxim, deşi pe chipul său apăru o expresie tristă; şi se uită în jos în farfurie.

Teddy îl urmărea acum cu atenţie, îngrijorată brusc din pricina lui, întrebîndu-se cum să-l facă să se simtă mai bine, dar el înălţă iar capul şi o privi fix. Ochii lui erau atît de pierduţi, o expresie atît de dureroasă se citea pe chipul lui, încît ei i se opri respiraţia şi simţi cum i se strînge inima.

– Maxim, ce este? Nu-ţi place Mark Lewis?

– Ba da, mormăi el. E drăguţ...

– Atunci, ce este, dragul meu?

Vocea lui era foarte slabă şi tremura uşor cînd spuse încet:

– Ce se întîmplă dacă mama şi tata nu mai vin? Ce se întîmplă... ce se întîmplă dacă ceva...

Băiatul se opri, neputînd să dea glas temerilor sale în legătură cu părinţii şi se lăsă în spătarul scaunului, muşcîndu-şi buza de jos, luptîndu-se cu emoţia bruscă ce îl sufoca.

Pe Teddy o alarmară cuvintele lui şi sări imediat venind să se aşeze în scaunul de lîngă el şi îl ţinu aproape.

După un moment, spuse blînd:

– Sînt în siguranţă, Maxim. Încearcă să nu te îngrijorezi. Au să vină la Londra, cînd se va termina războiul şi lucrurile vor reveni la normal. Dar orice s-ar întîmpla, vreau să ţii minte că eu voi fi totdeauna aici

pentru tine şi o să am grijă de tine, pînă vei fi matur, dacă va fi nevoie. Ţi-am spus asta de multe ori pînă acum, nu-i aşa?

– Da, şopti el, luptîndu-se cu lacrimile.

– Nu uita că eşti băiatul meu şi că te iubesc foarte mult.

30

Cîteva zile mai tîrziu, vacanţa lui Maxim se termină, el se întoarse la *Colet Court* şi Teddy reveni la activitatea ei voluntară de la biroul Crucii Roşii locale.

De atunci, săptămînile s-au scurs foarte repede, după părerea ei, şi aproape fără să-şi dea seama, veni luna decembrie şi Maxim reveni acasă. Crăciunul şi Anul Nou fură cele mai frumoase sărbători pe care le petrecuseră de ani de zile – amîndoi erau de acord pe deplin în această privinţă. Şi nu doar pentru că Mark era şi el prezent – el a fost cu ei o parte a sărbătorilor şi a făcut mare tămbălău cu Maxim şi

Teddy – dar şi pentru că ştirile despre război erau tot mai bune cu fiecare zi ce trecea şi îi umpleau de speranţe.

Cînd trecu ianuarie 1945 şi veni februarie, trupele aliate se răspîndiseră în toată Europa şi ţara întreagă punea pariu că în primăvară va veni pacea.

Într-o zi, pe la sfîrşitul lui aprilie, pe cînd Teddy stătea în bucătărie pregătind micul dejun pentru mătuşa Ketty şi pentru ea, nu se putu opri să nu se gîndească la prezicerea tatălui Căpăţînosului.Brusc, înţelese că domnul Trenton avusese dreptate în cele din urmă. Toate ziarele britanice afirmau că prăbuşirea Germaniei naziste va avea loc în cîteva săptămîni, iar Arthur Trenton le spusese mereu, ei şi băieţilor, că vor sărbători victoria cu mult înainte de aniversarea de 11 ani a lui Maxim, din iunie.

Teddy oftă în sinea ei în timp ce punea ceştile şi farfurioarele pe tava mare de lemn. Erau momente, ca în dimineaţa aceea, cînd nu mai putea suporta aşteptarea... mintea ei era concentrată mereu spre familia Westheim. Trecuse multă vreme... şase ani, de la Paris, de cînd Ursula îi îmbarcase în tren spre gara Victoria. Cît de mîndri ar fi ei azi de Maxim! Ce băiat cu adevărat remarcabil devenise! Era strălucit la şcoală şi totuşi nu era deloc înfumurat şi lăudăros în privinţa succeselor sale şi era un băiat atît de drăguţ şi atît de normal! La Crăciun, cînd mama lui Mark îl cunoscuse pentru prima dată, spusese că e un mic gentleman, asta o făcuse pe Teddy să se bucure, iar mîndria ei în privinţa lui nu avea margini. Părinţii lui vor fi fără îndoială surprinşi cînd îl vor vedea. Crescuse mai mult ca oricînd în ultimii ani şi era înalt

pentru vîrsta lui; arăta mai mare la anii săi.

Teddy auzi zgomotul cutiei de scrisori în holul din faţă şi se întrebă dacă sosise poşta sau doar fuseseră puse ziarele. După ce duse tava cu serviciul de mic dejun în sufragerie, trecu prin hol spre uşa din faţă; ziarele de dimineaţă erau pe podea, le ridică împreună cu poşta de sub ele.

Poştaşul venise devreme în dimineaţa aceea, se gîndi ea, şi răsfoi plicurile cu speranţa să găsească o scrisoare de la Mark. Chipul ei se lumină la vederea scrisului lui şi, fără să piardă timpul, se grăbi să se întoarcă în bucătărie, aruncă ziarele şi poşta pe masă şi desfăcu scrisoarea. Ca de obicei, era plină de dragoste şi romantism, de planuri pentru următoarea permisie de sfîrşit de săptămînă şi pentru viitor. O citi de două ori şi, zîmbind încă, o băgă în buzunar.

Învîrtindu-se cu intenţia de a umple ceainicul, ochii îi căzură pe ziarul *Daily Express,* care stătea pe masă cu prima pagină în sus, iar zîmbetul îi îngheţă pe faţă. Luă ziarul şi se uită la titluri şi fotografii, cu ochii măriţi de şoc şi chipul încremenit de groază.

Nume de localităţi săreau din pagină spre ea. Ohrdruf... Belsen... Buchenwald... Cele mai îngrozitoare cuvinte o împungeau în ochi. Lagăre ale morţii... atrocităţi... inumanitate... exterminare... milioane de oameni ucişi... genocid.

Îşi lăsă ochii spre fotografiile care o uluiră şi o îngroziră mai mult, atît de sugestive erau în privinţa istoriei murdare, inumane, pe care o relatau, despre brutalitatea şi cruzimea de nedescris, fiind o mărturie teribilă despre torturi nemiloase şi despre uciderea în masă a unor oameni nevinovaţi.

Mîinile lui Teddy începură să tremure şi fu nevoită să pună ziarul jos pe masă. Închise ochii, nu mai voia să vadă sau să citească altceva, dar apoi se forţă să-i deschidă din nou. Avea nevoie să ştie mai mult.

Stătu cu capul aplecat peste masă, cercetînd fotografiile. Oameni pe jumătate goi, slabi de nu mai puteau fi recunoscuţi ca fiinţe umane, erau schelete vii, cu ochii în fundul capului şi fără păr, uitîndu-se în gol din spatele gardului de sîrmă ghimpată al lagărelor. Şi alte fotografii... cuptoare de gaze şi camere de tortură, mormane şi mormane de cadavre aruncate la întîmplare ca gunoaiele în gropi comune, laboratoare de experienţe medicale şi abajururi făcute din piele de om, şi grămezi cît muntele de dinţi falşi, şi ochelari şi pantofi, şi alte şi alte cadavre de bărbaţi, femei şi copii, ba chiar bebeluşi, toţi victime ale maşinii de moarte naziste.

Teddy îşi duse mîna la gură cînd scoase primul suspin. Lacrimi fierbinţi îi curgeau pe faţă şi picurau pe ziar, iar ea îşi cuprinse trupul cu braţele, clătinîndu-se înainte şi înapoi, ţipînd:

– O! Doamne, nu! O! Doamne, nu! Nu-i posibil! Nu se poate... nu poate să se fi întîmplat!

Dar ştia că se întîmplase.

Căzu pe un scaun nemaiţinînd-o picioarele, se chirci de îngrijorare şi îşi puse încă o dată o mînă la gură ca să-şi înăbuşe ţipetele de durere şi furie ce i se ridicau în gît.

După un timp, Teddy fu în stare să se calmeze suficient ca să întindă mîna după celelalte ziare. Îşi dădea seama că dacă citea mai departe, va fi o tortură, dar era necesar să ştie tot ce era de ştiut.

Ziarul *Daily Mail* avea tot atîtea fotografii ca şi *Express*, ca şi *Daile Telegraph*, iar relatările pe care le citi în cele trei ziare erau aproape aceleaşi, informînd despre faptele îngrozitoare şi oribile. Trupele britanice şi americane intraseră în lagăre în Germania apuseană şi răsăriteană, în ultimele cîteva zile, iar ceea ce găsiseră acolo era copleşitor, o oroare de nedescris. Primul lagăr eliberat fu Ohrdruf, lîngă Gotha, iar acolo americanii descoperiseră şanţuri pline pînă la refuz cu patru mii de cadavre, incluzînd evrei, prizonieri de război ruşi şi muncitori polonezi care fuseseră ucişi sistematic prin înfometare sau fuseseră atît de neglijaţi şi lipsiţi de tratament medical încît muriseră de boală sau fuseseră omorîţi. Cînd englezii au intrat în Belsen, au fost şocaţi şi uluiţi de cele găsite, iar americanii, care eliberaseră Buchenwaldul, reacţionaseră în acelaşi fel, împietriţi la vederea scenelor cu care se confruntau. Era citat generalul Bedell Smith, şeful de stat major al generalului Eisenhower, care spusese că printre lagărele nou eliberate Buchenwald era „apogeul atrocităţii".

Valuri de greaţă o cuprinseră pe Teddy; se clătină pe scaun şi crezu un moment că avea să vomite, că i se va face rău, dar senzaţia trecu. Puse ziarul *Telegraph* pe masă, împreună cu celelalte, ameţită de cele citite, mintea ei nemaiputînd absorbi nimic.

Teddy şezu un timp la masa din bucătărie, uitîndu-se în gol, dar în cele din urmă se ridică, puse ceainicul pe foc şi stătu lîngă maşina de gătit, aşteptînd să fiarbă. Făcu ceaiul de dimineaţă în vasul

maroniu pe care îl prefera mătuşa Ketty, puse o ceaşcă, o farfurioară şi o căniţă mică de lapte pe o tavă, făcînd totul mecanic. Nu se putea gîndi decît la îngrozitoarele reportaje din ziare.

Ducînd tava sus, deschise uşa de la camera mătuşii ei şi intră. Lumina se filtra prin perdelele de camuflaj. Se uită la pat întrebîndu-se dacă mătuşa era trează, cînd Ketty spuse cu obişnuita ei voce luminoasă:

– Bună dimineaţa, Theodora. E o adevărată binefacere să capeţi o ceaşcă de ceai la pat.

– Bună dimineaţa, răspunse Teddy, încet, neavînd încredere în propria ei voce şi punînd tava pe scaunul de la fereastră. Apoi trase repede perdelele şi lumina strălucitoare a soarelui intră în dormitor, făcînd-o să clipească.

Teddy îi duse ceaşca mătuşii, care acum stătea sprijinită de perne.

– Mulţumesc, spuse Ketty, dar îşi dădu seama imediat că mîna lui Teddy tremura cînd îi dădu ceaşca şi, privind la chipul ei, văzu că e alb şi tras.

– Teddy, arăţi îngrozitor, ce este? S-a întîmplat ceva rău?

Teddy nu putu decît să dea din cap.

– Nu-i vorba de Mark, nu-i aşa? Nu i s-a întîmplat nimic, nu-i aşa? ţipă Ketty, ridicîndu-se alarmată.

– Nu, nu-i vorba de Mark, zise Teddy şi se aşează pe marginea patului. Neştiind cum să înceapă, o luă pe ocolite, spunînd încet:

– Mătuşă Ketty... Comitetul acela din care faci parte, comitetul pentru refugiaţi afiliat la sinagogă...

– Da, ce-i cu el? întrebă Ketty, încruntîndu-se mirată.

– Mi-ai spus poveşti, poveşti oribile auzite de la unii refugiaţi europeni pe care comitetul vostru a încercat să-i ajute.

Ketty dădu din cap.

– Te referi la lucrurile îngrozitoare despre care au spus că s-au întîmplat în lagărele de concentrare, nu-i aşa?

– Ei bine, sînt adevărate. Absolut adevărate, şopti Teddy, răguşit. Şi nu sînt lagăre de concentrare, sînt lagăre ale morţii. Dovada se vede în ziarele de azi dimineaţă, o dovadă pentru întreaga lume.

Ketty se dădu uşor înapoi, uitîndu-se fix la nepoata ei, fiindu-i greu să înţeleagă ce spunea.

– Nu înţeleg, mormăi ea, clătinînd din cap.

Teddy îi explică.

– În ultimele cîteva zile, trupele britanice şi americane au început să pătrundă în lagărele acelea, să-i elibereze, iar ceea ce au găsit acolo e atît de îngrozitor şi de oribil, încît nici nu poţi înţelege. O cruzime de necrezut şi o degradare umană de o asemenea enormitate, încît îţi stă mintea. Au fost ucişi milioane de oameni. Evrei, ruşi, polonezi, slavi şi ţigani, dar majoritatea... evrei.

Ceaşca şi farfurioara pe care le ţinea Ketty începură să zăngăne în mîinile ei, iar Teddy se aplecă, i le luă şi le puse pe noptieră, înainte ca ea să răstoarne ceaiul în pat.

– Nu mi se pare posibil, şopti Ketty, albindu-se la faţă. Nu puteau... n-ar fi îndrăznit...

– Ba da! spuse Teddy cu o voce joasă, furioasă. Ziarele britanice numesc asta genocid.

Mai tîrziu, în cursul zilei, Ketty o căută în toată casa pe Teddy, fiind îngrijorată de ea. O găsi în camera lui Maxim, şezînd pe un scaun, privind la fotografiile celor doi Westheim din bufet. Teddy întoarse capul cînd se deschise uşa şi Ketty văzu că plînsese.

– Te simţi bine, draga mea? întrebă Ketty.

– Da.

– Te deranjez?

– Nu, intră.

Ketty intră şi se aşeză pe marginea celuilalt scaun. Îşi dădea seama că Theodora era îngrozită în privinţa familiei Westheim, dar ea se temuse să-i menţioneze pînă atunci. Ezita încă şi acum s-o facă, de teamă să n-o necăjească şi mai mult pe Teddy.

Aproape ca şi cînd ar fi ştiut ce gîndeşte mătuşa ei, Teddy spuse:

– De cînd am citit ziarele, nu m-am gîndit decît la Ursula şi la Sigmund, sînt sigură că îţi dai seama de asta, mătuşă Ketty.

– Da, Teddy. Situaţia lor te interesează mult, e clar că eşti mai îngrijorată pentru ei, după... după ceea ce ai citit.

– Nu am fost în stare să-mi scot din minte fotografiile din ziare... imaginile acelea îngrozitoare. Vai, mătuşă Ketty, strigă ea cu voce îngrijorată. Dacă Sigmund şi Ursula au pierit într-unul dintre locurile

astea monstruoase? Vocea i se sparse şi ochii i se umplură de lacrimi. Simt că mor de grijă pentru soarta lor şi nu mai pot judeca limpede.

Ketty spuse:

– Ştiu că e greu, dar trebuie să speri, să fii optimistă. Şi trebuie să ţii minte că ultimul mesaj pe care l-ai primit de la Arabella von Wittingen era liniştitor.

– Dar asta a fost cu atît de mult timp în urmă, sînt cîţiva ani!

– N-are importanţă, zise Ketty, aplecîndu-se în faţă şi continuînd cu vocea ei cea mai liniştitoare. Prinţesa n-a mai dat nici un semn de atunci, ştiu asta. Pe de altă parte, poate asta înseamnă doar că lucrurile sînt *status quo*. Ţi-a spus atunci, cînd ţi-a telefonat din Elveţia, că familia Westheim stătea cu familia von Tiegal la castelul Tiegal din Mark Brandenburg, unde erau în siguranţă. Şi mi-ai spus de multe ori că acolo vor fi mereu în siguranţă.

– Da, şi familia von Tiegal îi putea ascunde cu uşurinţă. Sînt zeci de coridoare şi chilii sub castelul vechi de sute de ani. Cred că sînt şi nişte camere şi coridoare secrete.

Teddy o privi pe mătuşa ei şi continuă:

– Nu mă îndoiesc că sînt bine, dacă sînt la castel. Dar nu pot să nu mă întreb dacă au rămas sau nu acolo. Asta m-a îngrijorat tot timpul... că au plecat, dintr-un motiv sau altul, şi s-au întors la Berlin. Fiind în oraş, puteau să fie arestaţi şi trimişi... într-un lagăr, sau puteau fi ucişi într-un bombardament al aliaţilor.

– Am vorbit despre asta de atîtea ori înainte, Teddy dragă, şi nu încerc să-ţi risipesc grijile sau să

diminuez temeinicia motivelor tale. Dumnezeu ştie că ai motive serioase ca să te îngrijorezi pentru Ursula şi Sigmund. Dar trebuie să te gîndeşti că supravieţuiesc, oriunde ar fi, oricare ar fi condiţiile. Altfel, ai să înnebuneşti.

Teddy tăcu.

Ketty spuse încet, blînd:

– Şi, dragă Teddy, trebuie să te gîndeşti la Maxim, băiatul are atîta nevoie de tine.

– N-am să-mi pierd niciodată speranţa în privinţa lor, spuse Teddy. Voi continua să cred că sînt în viaţă pînă voi avea dovada... dovada că nu sînt.

31

Steagul roşu-alb-albastru atîrna la toate ferestrele, fluturînd în vînt.

Oamenii dansau pe străzi, strigînd şi cîntînd, rîzînd şi plîngînd; se îmbrăţişau şi se sărutau unii cu alţii, prieteni sau străini şi erau plini de veselie, fericire şi mîndrie.

Lumini strălucitoare izvorau din ferestrele care nu mai erau camuflate împotriva bombardamentelor duşmane şi de-a lungul şi de-a latul ţării ardeau focuri care, cu flăcările lor, mistuiau efigii ale lui Hitler. Localurile erau pline de cheflii care toastau pentru

băieţii în albastru şi kaki şi pentru ei înşişi şi strigau „Să trăiască Winston, ne-a adus pînă la victorie!"

Era noaptea de marţi, 8 mai, şi toată Anglia se bucura. Cu o zi înainte, în primele ore ale zilei de luni, 7 mai, exact la ora 2.41 a.m., generalul Alfred Jodl, reprezentantul Înaltului Comandament German, şi amiralul Hans von Friedeburg, împuterniciţi de marele amiral Karl Doenitz, şeful desemnat al statului german, au semnat actul de predare necondiţionată a tuturor forţelor germane terestre, maritime şi aeriene din Europa, în faţa Forţelor Expediţionare Aliate şi simultan a Uniunii Sovietice. Războiul cu Germania se terminase brusc, în cele din urmă.

Marea Britanie era victorioasă iar britanicii sărbătoreau Ziua Victoriei în Europa. O făceau pe străzi, locul cel mai potrivit ca să-şi împărtăşească bucuria cu concetăţenii lor entuziaşti, în această zi de sărbătoare naţională, care avea să comemoreze pe veci distrugerea celui mai hidos regim din istoria omenirii.

Teddy şi mătuşa Ketty erau printre miile de oameni care stăteau în faţa Camerei Comunelor, aşteptînd ca primul ministru să ţină un discurs. Vorbise naţiunii la radio la ora trei în acea după-amiază, dar mulţimea tot mai dorea să audă mai multe de la buldogul britanic, iubitul lor Winnie, marele lor lider – poate cel mai mare conducător pe care-l cunoscuse ţara lor – care îi dusese la o victorie greu cucerită şi onorabilă.

Zgomotul mulţimii şi uralele erau ameţitoare, asurzitoare, cînd el apăru la balconul uneia dintre clădirile guvernului, la ora zece treizeci, în seara

aceea, purtînd costumul lui „sirenă" şi făcînd cu mîna dreaptă faimosul lui semn V – pentru Victorie.

O mulţime de chipuri, care se întindea pe o lungime de cîteva mile, se îndreptară spre el. Iar cînd începu să vorbească, Teddy şi Ketty şi miile de oameni care mişunau în jurul lor tăcură, şi o extraordinară linişte de reverenţă şi respect coborî pe străzile din jurul Guvernului.

„Dragii mei prieteni, începu Winston Churchill, aceasta este ora voastră. Aceasta nu este victoria unui partid sau a unei clase. Este o victorie a marii naţiuni britanice în întregul ei. Noi am fost primii, în această insulă veche, care am tras spada împotriva tiraniei. După un timp, am fost lăsaţi singuri împotriva celei mai teribile forţe militare văzute vreodată. Am fost total sìnguri un an întreg. Aici am stat, singuri. A vrut cineva să renunţe?"

Churchill făcu o pauză şi ca răspuns la întrebarea lui, mulţimea urlă: „Nu!"

„Ne-a scăzut moralul?" întrebă primul ministru. „Nu", răspunseră miile de oameni într-un singur glas.

Primul ministru spuse:

„Luminile s-au stins şi bombele au căzut. Dar nici un bărbat, nici o femeie şi nici un copil din ţară nu avea de gînd să părăsească lupta. Londra putea rezista. Aşa încît, după luni îndelungate, am ieşit din maxilarele morţii, din gura iadului, şi toată lumea s-a minunat. Cînd va slăbi reputaţia şi credinţa acestei generaţii de bărbaţi şi femei din Anglia? Eu afirm că, în anii ce vor veni, nu doar oamenii din această insulă, ci din lumea întreagă, de oriunde pasărea libertăţii ciripeşte în inimile omeneşti, vor privi îndărăt

la ceea ce am făcut noi şi vor spune: «nu disperaţi, nu cedaţi în faţa violenţei şi a tiraniei, mergeţi drept înainte şi muriţi dacă e nevoie – dar liberi». Acum am ieşit dintr-o luptă de moarte, un duşman îngrozitor a fost aruncat la pămînt şi aşteaptă judecata şi bunăvoinţa noastră".

Teddy descoperi că îi curgeau lacrimile pe obraji şi umblă în geantă să-şi caute batista, apoi îşi şterse obrajii.

– Te simţi bine, draga mea? o întrebă Ketty, luînd-o pe Teddy de braţ, uitîndu-se la chipul ei.

– Mă simt bine, mătuşă Ketty. Teddy îşi suflă nasul şi îşi reţinu lacrimile. Domnul Churchill reuşeşte întotdeauna să mă emoţioneze cu vorbele lui. Spune asemenea adevăruri în modul lui foarte aparte şi e atît de liniştitor şi însufleţitor. Nimeni nu e ca el.

Se pare că miile de oameni de pe străzi, ascultîndu-l acum la sfîrşitul discursului, erau de acord cu ea. Cînd Winston Churchill termină de vorbit, începură să strige şi să aclame şi îl aclamară pînă răguşiră, apoi începură să cînte *„Pentru că e un tip cumsecade"* şi *„Ţară a speranţei şi gloriei"*. Ketty şi Teddy se alăturară ciripind ca nişte vrăbiuţe *cockney*. Brusc, în timp ce cînta, Teddy se gîndi că acest război fusese punctat de discursuri churchilliene pline de îmbărbătare şi de cîntece, astfel încît, într-un fel, cuvintele lui şi cîntecele populare o ajutaseră să meargă înainte, o sprijiniseră cînd viitorul se arăta întunecat.

Primul ministru salută cu mîna şi părăsi balconul, mulţimea începu să se împrăştie încet şi să se depărteze, iar cele două femei se mişcară odată cu

ceilalţi. Se făcuse tîrziu, iar Teddy şi Ketty avuseseră o zi lungă şi plină, o zi emoţionantă, dar şi obositoare. Lîngă gara Victoria, reuşiră să găsească un taxi şi se urcară în el mulţumite. Erau bucuroase să fie singure, în sfîrşit, departe de mulţimea mişcătoare.

Teddy privi spre mătuşa ei şi, în ciuda luminii slabe din taxi, observă cît de obosită arăta şi exclamă:

– Mătuşă Ketty, dar eşti sfîrşită!

– Sînt puţin, aşa cred, tu nu eşti?

– Ba da, recunoscu Teddy. Dar a meritat să sărbătorim căderea şi înfrîngerea naziştilor şi a Celui de al Treilea Reich.

În ziua următoare, Theodora împlinea douăzeci şi şase de ani, la 9 mai, şi în după-amiaza aceea mătuşa Ketty dădu o mică petrecere pentru ea, invitînd la ceai şi pe prietenele ei dragi, Julia şi Lydia Pell.

Ele sosiră prompt, la ora patru, ducînd fiecare un cadou frumos împachetat, iar Teddy le desfăcu şi, ca de obicei, fu emoţionată de atenţia lor. De la doamna Pell primise un fular pictat de mînă în tonuri de mov şi roz, iar de la Lydia un şir de mărgele din ametist, foarte frumoase.

– Mă răsfăţaţi şi sînteţi mult prea extravagante, spuse Teddy, sărutînd-o întîi pe doamna Pell şi apoi pe Lydia. Vă mulţumesc foarte mult la amîndouă.

Ceva mai tîrziu, mătuşa Ketty aduse tava de argint pentru ceai, iar cele patru femei se aşezară în jurul

măsuţei *Queen Anne*, încărcată cu sandviciuri subţiri, plăcinte şi un tort aniversar glasat, cu o singură lumînare. Erau la jumătatea ceaiului, cînd sună la uşă.

– Cine să fie oare? întrebă Ketty încruntîndu-se. Nu aşteptăm pe nimeni altcineva, nu-i aşa, Teddy?

– Nu, mă duc să văd cine e, se oferi sărind şi grăbindu-se prin coridor spre uşa din faţă. O deschise larg şi, spre marea ei surpriză, îl văzu pe Mark stînd pe trepte.

– La mulţi ani, draga mea! exclamă el intrînd în hol, strîngînd-o în braţe, ridicînd-o şi învîrtind-o fără ca picioarele să-i atingă pămîntul.

– Dar mi-ai urat deja la mulţi ani la telefon, spuse Teddy, cînd o lăsă jos în cele din urmă şi o sărută pe obraz.

– Dar am vrut să-ţi spun personal şi să-ţi dau asta, explică el, întinzîndu-i pachetul pe care-l ţinea. Apoi adăugă: e o sticlă din cea mai bună şampanie rosé a tatei.

– Ce drăguţ din partea ta, Mark, mulţumesc. Vino înăuntru. Mătuşa Ketty e cu Lydia şi cu doamna Peli în salon, luăm ceaiul. Poate vrei şi tu o ceaşcă şi o bucată de tortă.

– Nu, mulţumesc, spuse zîmbind. Prefer şampania.

Celelalte persoane fură la fel de surprinse văzîndu-l pe Mark cînd Teddy îl conduse în cameră, iar după ce le salută în felul lui vesel, se apucă să deschidă sticla.

– E destul de rece ca să poată fi băută imediat, o asigură el pe Teddy, în timp ce ea scotea cupele de şampanie din bufetul cu porţelanuri. Tata ţine totdeauna cîteva sticle la gheaţă pentru situaţii

neaşteptate, iar eu am luat una din pivniţa lui pentru această ocazie foarte specială.

Dopul sticlei de *Dom Perignon* pocni ca un pistol şi un pic din vinul spumos se revărsă pe gîtul sticlei.

– Au! exclamă el, turnînd repede şampania în cupe, nu trebuie să irosesc nimic din licoarea asta preţioasă!

Mark ridică paharul şi toastă pentru Teddy, cum făcură şi celelalte persoane, ciocniră paharele şi sorbiră şampania, apoi Mark puse jos paharul şi se întoarse spre ea.

– Pot să vorbesc numai cu tine un minut? întrebă el.

– Desigur. Teddy îi aruncă o privire rapidă, întrebîndu-se dacă nu cumva se întîmplase ceva rău. Suna neobişnuit de serios, chiar grav.

Se scuzară, iar Mark o însoţi pe coridor, prin salonul din spate ieşind afară în grădină. Mark ştia că lui Teddy îi plăcea să stea sub măr, să citească sau să coasă cînd era vremea caldă şi tocmai în acest loc favorit o adusese acum, ţinînd-o de mînă.

El se uită la faţa ei uimită şi spuse:

– Ştii că te iubesc, Teddy, că vreau să mă însor cu tine şi ştiu că şi tu mă iubeşti. Dar n-ai fost de acord niciodată să ne logodim. Ai spus mereu şi mereu că vrei să aştepţi pînă la terminarea războiului. Te rog, spune da, te rog să devii logodnica mea, azi.

– Da, accept, Mark, spuse după o umbră de ezitare. Bucuria ei bruscă fu înăbuşită de îngrijorarea cu privire la familia Westhiem, dar nu lăsă să se vadă lucrul acesta. Se uită în sus spre chipul lui plin de adoraţie, iar zîmbetul pe care i-l adresă era radios.

El băgă mîna în buzunarul jachetei, scoase o cutiuţă neagră de piele şi i-o dădu fără nici o vorbă. Dar ochii lui se uitau într-ai ei şi o urmăreau de aproape.

Teddy deschise încet cutia. I se opri răsuflarea cînd văzu un smarald pătrat, cu diamante pe două laturi, fixat în cutele satinului alb.

– Oh, Mark! E minunat!

– Ca şi tine, Teddy a mea, spuse el şi apoi întrebă: Îţi place cu adevărat?

– Cum s-ar putea să nu-mi placă? E magnific!

– Smaraldul este piatra zodiei tale şi culoarea ochilor tăi, de asta l-am ales. Şi, încă o dată, aniversare fericită, draga mea.

– Oh, Mark!

El scoase inelul din cutie şi i-l strecură pe al treilea deget al mîinii stîngi.

– Acum e cu adevărat oficial şi spunînd asta o luă în braţe şi o sărută pe gură.

După scurt timp, amîndoi merseră încet pe aleea grădinii ţinîndu-se de mînă, iar apoi se întoarseră în casă ca să-şi anunţe logodna mătuşii Ketty şi celor două Pell. Nici mătuşa ei şi nici prietenele sale nu fură surprinse deloc, auzind vestea. Îi felicitară călduros şi Ketty spuse:

– Am aşteptat asta, de ani. Iar noi trei tocmai spuneam că n-am văzut oameni mai îndrăgostiţi ca voi doi.

Toată lumea rîse la acest comentariu, iar tinerii logodiţi le mulţumiră mătuşii Ketty şi celor două Pell pentru urări şi închinară un nou toast.

Mark puse paharul jos doar după o înghiţitură şi

spuse:

– Trebuie să plec, Teddy. Trebuie să mă întorc la Biggin Hill. Permisia e doar pentru cîteva ore, asta-i tot. S-a datorat bunăvoinţei unui foarte romantic şef de escadrilă, care a fost de acord că ar trebui să primeşti inelul de ziua ta de naştere. Şi, apropo, insistă să fie prezent la nuntă.

Teddy spuse:

– Atunci ar trebui să-l invităm.

Mark îşi luă rămas bun de la mătuşa Ketty şi cele două Pell, iar Teddy îl însoţi la uşa din faţă, unde stătu în vîrful picioarelor ca să-l sărute de plecare. Cînd se despărţiră, Mark şopti blînd:

– Hai să stabilim o dată pentru nuntă.

Chipul lui Teddy se schimbă.

– Ştii că nu pot, Mark! Nu înainte să aflu ceva de familia Westheim, să ştiu cînd vin. Ţi-am spus întotdeauna că nu mă pot căsători fără ca părinţii lui Maxim să fie prezenţi.

– Dar ar putea să treacă luni de zile pînă să afli ceva despre ei! Lucrurile sînt încîlcite în Germania, acum acolo nu e decît haos!

– Înţeleg asta, Mark, dar cunoscînd-o pe Ursula Westheim, sînt sigură că va găsi o cale să intre în legătură cu mine curînd. Sau altcineva o va face, în numele ei.

– Bine, spuse Mark cu o voce resemnată. O să mai aşteptăm un timp, înainte de a ne căsători.

El îi zîmbi şi Teddy îi răspunse şi ea cu un zîmbet, fără să observe scepticismul din ochii lui. Nici nu-şi dădea seama în acel moment că va aştepta în zadar să audă veşti de la familia Westheim. În săptămînile

ce urmară nu veniră nici un fel de ştiri de la ei. Şi nici ei nu apărură.

32

În cele din urmă, Teddy plecă înapoi în Germania ca să-i găsească pe cei doi Westheim. Se simţea de parcă ar fi fost într-o ţară străină.

Nu recunoscu oraşul în care se născuse şi trăise pînă la aproape douăzeci de ani. Nu rămăsese nimic în picioare după care ar fi putut fi recunoscut. Berlinul arăta ca un peisaj lunar, acoperit de cratere adînci şi munţi de forme fantastice, formaţi din dărîmături.

Bombardamentele aliate transformaseră oraşul într-un teren gol, dărîmînd cinci sute de mii de clădiri, a treia parte din oraş şi astfel distruseseră cea mai

mare parte a centrului Berlinului. Ceea ce nu fusese făcut praf de bombele aliaţilor fusese dărîmat la 2 mai, cînd oraşul căzuse în faţa mareşalului Jukov şi a Armatei Roşii care înainta. Fără milă, ruşii îndreptaseră douăzeci şi două de mii de tunuri asupra a ceea ce mai rămăsese din oraş, un baraj de o intensitate fără precedent, transformînd astfel totul în praf şi pulbere.

Teddy fu stupefiată de ceea ce văzu. Cititoare vorace a ştirilor internaţionale şi în special a celor despre Germania, urmărise evenimentele din ultimele luni cu scrupulozitate. Totuşi, nu-şi închipuise că oraşul ar fi atît de răvăşit sau că ar avea o înfăţişare atît de dezolantă.

Se întorsese acolo la începutul lui octombrie, călătorind cu trenul de la Londra la Berlin. Numeroasele aranjamente pentru călătoria ei fuseseră făcute cu ajutorul tatălui lui Mark şi al Juliei Pell. Charles Lewis se preocupă ca toate documentele ei să fie în ordine şi insistă să plătească costul călătoriei, deşi ea nu voise asta. El cîştigă aducînd diverse argumente şi ea cedă graţios în cele din urmă.

Mama Lydiei fu aceea care îi găsi unde să locuiască la Berlin. Julia Pell aranjă ca ea să locuiască împreună cu o femeie, numită Anne Reynolds, care avea o poziţie administrativă importantă la Crucea Roşie Internaţională şi era o prietenă a Juliei de peste douăzeci de ani. Acum văduvă, Anne Reynolds trăise în Germania cu soţul ei înainte de război, vorbea fluent germana şi cunoştea bine ţara. Acestea au fost două dintre numeroasele motive pentru care fusese

aleasă în funcţia ei de mare importanţă. După afirmaţiile Juliei Pell, doamna Reynolds fusese trimisă la Berlin în iulie, cînd trupele britanice, americane şi franceze intraseră în oraş ca să facă joncţiunea cu armata rusă în controlul celor patru puteri asupra Berlinului. Îi fusese alocat un mic apartament în Charlottenburg, una dintre regiunile din Zona britanică, şi îi răspunsese în scris Juliei Pell spunîndu-i că deşi locuinţa ei nu e prea mare, Theodora era desigur binevenită să stea cît dorea. În scrisoare adăugase că ea călătorea mereu prin Zona britanică a Germaniei occidentale în probleme ale Crucii Roşii şi că deci e mai mult ca sigur că Teddy va avea casa în majoritatea timpului doar pentru ea. Şi după cum s-a întîmplat, chiar aşa au stat lucrurile.

După ce o salută cordial duminică după-amiază, cînd ajunse la apartament, Anne Reynolds îi explică scuzîndu-se că trebuia să plece aproape imediat la Frankfurt cu o însărcinare.

– Mi-e teamă că am timp doar să iau o ceaşcă de ceai cu dumneata înainte de plecare, spuse ea cînd se aşezară împreună în camera de zi.

– E în regulă, doamnă Reynolds, înţeleg, spuse Teddy plăcînd-o imediat. Era o femeie înaltă, impresionantă, avînd peste patruzeci şi cinci de ani, cu păr blond şi o faţă rozalie tipic englezească, cu un zîmbet prietenos şi un aer hotărît dar amabil.

– Te rog fă-te comodă în timp ce pregătesc un ceainic, spuse Anne Reynolds, mă întorc într-un moment. Apoi îşi schimbă părerea şi spuse:

– Dacă mă gîndesc mai bine, de ce n-ai veni la

bucătărie cu mine? Am să-ţi arăt unde ţin toate lucrurile şi am putea vorbi în acelaşi timp.

– Mi-ar face plăcere, doamnă Reynolds, şi vă mulţumesc mult că m-aţi lăsat să locuiesc aici. E foarte generos din partea dumneavoastră că aţi primit astfel o străină, spuse Teddy, recunoştinţa citindu-i-se pe faţă.

Anne îi zîmbi şi în timp ce îi arăta drumul spre mica bucătărie, care părea mai mult a un fel de dulap decît ca o cameră, ea remarcă:

– Julia Pell ţine la dumneata foarte mult, te consideră ca pe o a doua ei fiică. Şi întrucît ea e una dintre cele mai vechi şi mai dragi prietene, am fost încîntată să ajut pe cineva care, evident, înseamnă foarte mult pentru ea. În plus, nu există hoteluri în picioare, aşa încît nu ştiu unde ai fi găsit în altă parte să locuieşti. Hotelurile *Kaiserhof, Eden* şi *Adlon* au fost distruse de nu mai pot fi recunoscute şi la fel s-a întîmplat cu hotelurile mai mici. Camerele sînt foarte scumpe. Oftă din greu şi adăugă:

– Majoritatea berlinezilor locuiesc în pivniţe sau în campinguri în afara ruinelor. Oraşul e în mizerie şi refugiaţii curg zilnic.

– De unde? întrebă Teddy.

– De pretutindeni, de fapt. Majoritatea sînt berlinezi care au plecat în timpul războiului şi revin, dar sînt şi refugiaţi care vin din alte părţi ale Germaniei şi care cred că o vor duce mai bine aici. Clătină din cap şi se strîmbă. Bineînţeles că nu se întîmplă aşa. Condiţiile sînt groaznice şi în viaţa mea n-am văzut o asemenea supraaglomeraţie.

Anne aprinse gazul sub ceainic şi îi spuse lui

Teddy:

– Nu putem face mare lucru în munca noastră, nu mă jenez să-ţi spun. Aproape toate spitalele au fost distruse în timpul raidurilor aeriene, iar cele care au rămas sînt foarte greu lovite. E şi lipsă de medicamente, alimente şi combustibili. Spitalele sînt pline – ticiste de fapt – iar tuberculoza, febra tifoidă şi difteria sînt cauza celor mai multe decese. Anne făcu o pauză şi întrebă la întîmplare:

– Apropo, ai fost imunizată împotriva ultimelor două, nu-i aşa? I-am spus Juliei că e necesar.

– Da, m-au vaccinat, răspunse Teddy.

Ea se gîndi la Ursula şi Sigmund şi se întrebă unde se aflau şi dacă nu cumva erau printre refugiaţii care şiroiau înapoi spre Berlin. Era gata să-i vorbească lui Anne Reynolds despre ei, apoi îşi schimbă părerea, preferînd să facă lucrul acesta mai tîrziu, cînd se vor aşeza la ceaşca de ceai.

– Boala nu este sub control în oraş, Theodora, o informă Anne. Se poate spune chiar că respirăm microbii odată cu aerul, întrucît mai sînt mii de cadavre care nu au fost încă înmormîntate.

– Doamne, asta-i îngrozitor! zise Teddy, uluită şi înspăimîntată. Unde sînt?

– În ruine, sub dărîmături şi în gropi foarte puţin adînci, în grădini. Asta nu duce la o atmosferă prea sănătoasă. Şi bineînţeles că pretutindeni sînt şobolani.

Teddy se cutremură şi pielea i se făcu de găină la gîndul lighioanelor acestora.

– Trebuie să fie groaznic afară pe străzi.

– Mi-e teamă că e înspăimîntător, răspunse Anne. Dădu din cap cu tristeţe. Avem o sarcină uriaşă, dar încercăm să facem ce putem. Pentru fiecare.

– Ştiu din timpul cît am lucrat la Crucea Roşie, la Londra, cît de extraordinar este departamentul internaţional, spuse Teddy. Nu ştiu ce s-ar face omenirea dacă n-ar exista organizaţia noastră. Sînt atît de mîndră că am o legătură cu ea.

– Şi eu sînt, şopti Anne şi începu să aşeze pe o tavă ceşti, farfurioare şi un bol mic cu lapte praf. După ce făcu asta, deschise două bufete, se întoarse spre Teddy şi îi explică:

– Aici sînt tacîmuri, porţelanuri, chestii din astea. Aici sînt produsele principale şi alimentele. Sînt îndeajuns, majoritatea conserve, ca de pildă carne de vacă şi supe.

Mai deschise alt bufet şi continuă:

– Sînt şi cîteva bunătăţi aici... fructe conservate, zahăr, biscuiţi cu ciocolată, căpătate prin bunăvoinţa unui prieten al meu care este maior în armata americană. El e foarte amabil şi mă aprovizionează, chiar cu regularitate, aşa că simte-te liberă să foloseşti tot ce doreşti.

– Mulţumesc, doamnă Reynolds, murmură Teddy. Sînteţi extrem de amabilă şi apreciez mult gestul dumneavoastră.

Îşi dădu seama acum că s-ar fi împotmolit prin Berlin fără ajutorul Annei Reynolds şi nu se putu opri să nu mediteze cît de norocoasă era avînd prieteni ca familia Pell şi un viitor socru grijuliu, ca Charles Lewis. Ei au făcut posibile căutările ei personale pentru

găsirea familiei Westheim şi cu siguranţă le-au făcut mai uşoare decît ar fi fost în alte condiţii.

Mai tîrziu, în timp ce îşi beau ceaiul în micuţa cameră de zi, Teddy era gata să aducă vorba despre familia Westheim, cînd gazda ei prietenoasă începu s-o lămurească în privinţa vieţii cotidiene în Berlin. Teddy nu avu altă alternativă decît să mai aştepte.

– După ce Germania a capitulat în faţa Aliaţilor, ruşii au pus din nou în funcţiune unele servicii, explică Anne. Cum ar fi gazul şi electricitatea. Plus metroul, trenurile şi tramvaiele, aşa că ne putem mişca prin oraş. Sînt şi cîteva taxiuri vechi, dar nu multe, din cauza lipsei de benzină. Dar să stai în zona britanică, îi atrase ea atenţia, să nu te rătăceşti din greşeală în zona rusească, pentru că e periculos, se petrec o mulţime de violuri.

– Înţeleg.

– Serviciul telefoanelor încă nu e ce ar trebui să fie, adăugă Anne cu un zîmbet. Uneori funcţionează, alteori nu. Dacă vrei să o chemi pe mătuşa dumitale mai tîrziu, ca să-i spui că ai ajuns cu bine, poţi să încerci. Totuşi, nu-ţi pot garanta că ai să reuşeşti.

– E foarte amabil din partea dumneavoastră şi am să încerc să o sun pe mătuşa Ketty în seara asta, dacă nu vă deranjează, spuse Teddy, şi insist să plătesc pentru orice convorbire pe care am s-o fac.

– Nu vorbi prostii, făcu Anne înlăturînd subiectul.

Acum, Teddy spuse:

– Nu aţi menţionat familia Westheim, aşa încît presupun că nu s-a aflat încă nimic la Crucea Roşie Internaţională cu privire la peregrinările lor. Sau aţi dat de vreo informaţie în legătură cu ei?

Anne clătină din cap.

– Nu, mi-e teamă că nu, ţi-aş fi spus din momentul în care ai intrat în casă dacă aş fi avut vreo veste.

Teddy îşi muşcă buza încordată, arătînd tulburată.

– Încearcă să nu fii pesimistă, spuse Anne cu blîndeţe, înmuindu-şi felul ei de a fi. Deşi nu avem informaţii pînă în prezent, de fapt, asta nu înseamnă prea mult. Lucrurile sînt foarte haotice, după cum ţi-am explicat deja. Milioane de persoane deplasate se mişcă prin Europa – zece milioane, mai precis. Actele au fost distruse, fie în raidurile de bombardament, fie de către naziști cînd şi-au dat seama că sînt înfrînţi. Apoi, multe dintre agenţiile care te-ar putea ajuta să-i localizezi nu au suficient personal. Este cu adevărat o sarcină herculeană să găseşti persoane dispărute, aşa că s-ar putea să mai dureze un timp.Dar sînt sigură că ai să-i găseşti.

Teddy dădu din cap rugîndu-se ca doamna Reynolds să aibă dreptate în această privinţă şi că va reuşi în scopul pentru care venise.

Anne îi mai aruncă o privire încurajatoare, apoi se duse la masa de scris de lîngă fereastră.

– Am scris numele şi adresele agenţiilor pe care trebuie să le vizitezi mîine, precum şi numărul meu de telefon de la birou. Elizabeth Jefford, secretara mea, este eficientă, cunoaşte foarte bine străzile în zonele britanică şi americană, aşa încît nu ezita să o suni dacă ai nevoie de orice fel de ajutor. Există şi un set

de chei al apartamentului pe masă, lîngă notiţă.

– Mulţumesc,doamnă Reynolds, vă mulţumesc pentru toate.

– Mulţumirile nu sînt necesare, spuse Anne. Sînt bucuroasă că pot fi de un oarecare ajutor. De fapt am vrut să-ţi spun...

– Mai e ceva, spuse Teddy, întrerupînd-o repede. Se aplecă în faţă şi continuă: dacă nu am nici un succes cu agenţiile de aici din Berlin, aş vrea să mă duc la castelul Tiegal în Mark Brandenburg. Înţeleg că e în zona rusească, dar poate aş...

Acum fu rîndul lui Anne să o întrerupă.

– Nu trebuie să te duci acolo, Theodora, spuse ea. Eram gata să-ţi spun că Julia mi-a scris acum cîteva săptămîni, explicîndu-mi că familia Westheim locuia la castel, în perioada cînd ai primit veşti despre ei. Aşa că l-am rugat pe prietenul meu american, maiorul Evans, să controleze castelul. Din fericire a putut s-o facă, reuşind să străbată prin obişnuita birocraţie rusească. A descoperit că nu a fost distrus de război, deşi Potsdamul şi Brandenburgul au fost greu bombardate.

– Asta-i o veste minunată! exclamă Teddy, ochii ei luminîndu-se pe moment.

– Da. Întrucît castelul n-a fost bombardat, ştim că cei doi Westheim nu au fost omorîţi acolo într-un raid. Totuşi, castelul este nelocuit, e gol, nu stă acolo decît un îngrijitor care a fost pus de ruşi. Ei l-au rechiziţionat şi pe cît am înţeles de la maiorul Evans, au intenţia să-l transforme în cazarmă.

– Şi acel îngrijitor nu deţinea informaţii? întrebă Teddy repede, fixîndu-şi privirea intensă spre Anne.

– Nimic. Se pare că tot ce ştie e că toată lumea a plecat.

– Se pare că familia Westheim a dispărut fără nici o urmă, nu-i aşa, mormăi Teddy, cu tristeţe, înviorarea ei din urmă cu un minut evaporîndu-se.

– Da, e adevărat, aprobă Anne. Pe de altă parte, nu sînt încă motive să crezi că sînt morţi.

Anne se ridică acum şi se duse în foaier unde îşi luă din dulap paltonul. Îmbrăcîndu-l, spuse:

– Mi-e teamă că trebuie să plec spre Frankfurt. Păstrează-ţi moralul ridicat şi încearcă să nu te îngrijorezi, Theodora. Şi nu uita, secretarea mea e acolo, dacă ai nevoie de ceva, ea o să facă tot posibilul să te ajute. Ne vedem la sfîrşitul săptămînii.

– La revedere, doamnă Reynolds, şi să călătoriţi în siguranţă, spuse Teddy.

A doua zi dimineaţa, devreme, Teddy părăsi apartamentul din Charlottenburg şi luă metroul spre Gara Zoo, staţia cea mai apropiată de Tiergartenstrasse.

Nu-i trebui mult ca să ajungă la destinaţie şi, după ce coborî din metrou, merse în sus pe Budapesterstrasse şi în Stulerstrasse, îndreptîndu-se în direcţia Tiergarten, bătrînul parc frumos pe care îl frecventase atît de des cu Maxim şi Ursula.

Teddy se mişca în ritm vioi în acea zi ceţoasă şi ploioasă de octombrie, uitîndu-se uluită dintr-o parte în alta, văzînd devastările din jurul ei. Se gîndi dacă era cazul să se ducă să vadă dacă mai rămăsese

ceva din casa familiei Westheim. Nici o clădire nu mai era în picioare în cele două străzi, aşa că de ce ar fi altfel în Tiergartenstrasse? se întrebă singură. Berlinul era un oraş în ruină. Văzuse ieri cu ochii ei, iar descrierea doamnei Reynolds nu făcuse decît să confirme că totul fusese făcut ţăndări.

Apropiindu-se de Tiergarten, se opri brusc şi nu se putu abţine să se sufoce de uimire. Fu uluită de ceea ce văzu. Nici un copac nu mai rămăsese întreg, iar parcul dezgolit arăta pustiu şi dezolant sub cerul cenuşiu şi ploios.

După un moment, Teddy îşi dădu seama de un zgomot curios, un poc-poc care suna ca metalul care loveşte în piatră şi se întoarse să vadă despre ce e vorba.

Cîţiva metri mai încolo, o femeie lucra printre grămezile de moloz de pe o porţiune de teren unde cîndva fusese o casă. Femeia lovea într-o cărămidă cu o daltă ruptă, înlăturînd mortarul vechi de pe colţuri. Apoi punea cărămida într-o roabă improvizată făcută dintr-o pereche de roţi mici şi o ladă veche de lemn, legate la un loc cu sfoară şi bucăţi de sîrmă.

Teddy se duse la femeie şi o întrebă politicoasă.

– Vă rog... ce s-a întîmplat cu copacii din parc? Vă rog, puteţi să-mi spuneţi de ce e parcul atît de distrus?

Femeia o privi pe Teddy, se uită la ea de sus pînă jos, cu ochi pierduţi şi nu-i răspunse. Apoi spuse cu un ton tăios, aspru:

– Trebuie să fii străină de Berlin ca să pui o întrebare ca asta.

– Da, sînt. Copacii din Tiergarten, repetă Teddy,

ce s-a întîmplat cu ei?

– Au fost tăiaţi, spuse femeia direct. Pentru lemne de foc. Berlinezii aveau nevoie de căldură în timpul războiului. Nu exista alt combustibil.

– Da, văd, înţeleg, spuse Teddy. Mulţumesc... mulţumesc foarte mult.

Îşi înclină capul şi plecă repede, conştientă de ostilitatea femeii.

În cîteva secunde, Teddy se afla în centrul străzii Tiergartten unde fusese frumoasa casă a familiei Westheim. Încetini pasul şi stătu uitîndu-se peste mizerie şi noroi şi bălţi, la grămada de moloz în care se transformase.

O năpădiseră amintirile, luminoase şi vii încă în minte, şi pentru o clipă se transpuse îndărăt în timp, în zilele de odinioară, şi se gîndi la orele fericite pe care le petrecuse în acea casă, cu Maxim şi cu părinţii lui.

Şi îi văzu, aievea, cu ochii minţii.

Ursula, atît de drăguţă, cu prospeţimea ei blondă, rafinată şi elegantă, mişcîndu-se prin casă şi prin grădină cu atîta graţie; şi Sigmund, atît de frumos, de blînd şi politicos, aşezat la pian în camera de muzică cîntînd melodiile acelea frumoase. Şi Maxim alergînd spre ei, strigîndu-le numele, chipul lui de copil strălucind de dragoste pentru ei. Amintirile erau dulci-amare, pentru că era prinsă între trecutul care a fost cîndva şi prezentul aşa cum era, cu toată durerea şi urîţenia lui.Simţi în gîtlej o senzaţie de gîtuire şi lacrimile o înţepară îndărătul pleoapelor, dar clipi, înlăturîndu-le imediat.

Era ridicol să se gîndească la casă. Era un

morman de cărămizi şi mortar şi nu asta avea importanţă. Ceea ce era important în realitate era perechea căreia îi aparţinuse şi care o făcuse să fie un cămin minunat de iubitor şi fericit pentru copilul lor. Şi pentru ea.

Teddy se întoarse, plină de tristeţe. Reveni încet, înapoi pe Tiergartenstrasse, iar la intersecţia între Hoffjägerallee şi Stülerstrasse o luă spre Lützowufer, unde locuise familia Von Tiegal, într-un apartament ce dădea spre Lanwehrkanal – şi casa lui Willy Herzog se afla lîngă o fîntînă.

Dar înainte chiar de a ajunge la Lützowufer, văzu că şi acest cartier era tot atît de devastat, aşa că se întoarse şi porni înapoi spre staţia Zoo. Nu avea ce găsi aici.

Nu pot să mă cramponez de trecut, se gîndi ea, sau să mă opresc la amintiri. Prezentul este singurul lucru care contează acum. Obiectivul meu în Berlin este să găsesc familia Westheim şi asta este ceea ce trebuie să fac.

Teddy păstră toată ziua acest gînd, în timp ce vizită diferitele agenţii de pe lista Annei Reynolds. Acestea includeau cîteva grupuri de refugiaţi evrei, şi organizaţii sioniste care se ocupau de persoane dispărute şi mai era Societatea Prietenilor, condusă de quackeri americani, care făceau muncă de ajutorare şi de reconstrucţie în oraşele distruse de război. Fiecare dintre cei pe care-i întîlnea era dornic să o ajute pe cît era posibil. Fiecare agenţie îi dădu liste lungi de nume ale celor care fuseseră trimişi în lagăre sau deportaţi de către nazişti sau despre care existau informaţii că sînt morţi. Familia Westheim nu

se afla pe nici una dintre ele.

– Nu dispera, îi spuse o americancă de la biroul Societăţii Prietenilor. Şi controlează zilnic toate agenţiile, se adaugă mereu nume noi.

Teddy îi mulţumi quackeristei amabile şi se întoarse la apartamentul din Charlottenburg. Îşi prepară o cină uşoară şi apoi se culcă, hotărîtă să-şi reia căutările a doua zi.

33

Cartierul Tiergarten şi împrejurimile acestuia o atrăgeau ca un magnet, întrucît acolo îşi petrecuse în trecut o mare parte din viaţă.

După prima vizită, în acea dimineaţă ploioasă de luni, revenise de mai multe ori, ispitită de un loc pe care îl găsea irezistibil, atît pentru că îi era familiar cît şi pentru că era încărcat de amintiri vii. Dar de fiecare dată nu găsise nimic care să merite atenţie şi, desigur, nimic care s-o ajute în căutarea familiei Westheim. De fiecare dată, plecase de acolo plină pînă la refuz de frustraţie şi îngrijorare, jurîndu-se să

nu se mai întoarcă.

Dar, într-o sîmbătă după-amiază, la două săptămîni de la sosirea ei la Berlin, Teddy se îndreptă iar spre Tiergartenstrasse. Deosebirea era că azi avea un scop, un motiv real de a se găsi acolo. Elizabeth Jefford, secretara doamnei Reynolds, îi sugerase lui Teddy să vorbească cu *Trummerfrauen*, femeile care curăţau străzile, care lucrau în oraş în grup, strîngînd molozul şi adunînd cărămizile care puteau fi refolosite cînd urma să înceapă reconstrucţia Berlinului.

Elizabeth îi explicase la telefon, cu o seară înainte, că aceste *Trummerfrauen* îşi organizaseră propria lor reţea complicată, aveau rutele lor şi astfel erau o sursă extraordinară de informaţii despre orice – de la bursa neagră la persoane dispărute. Femeile se pare că lucrau pe străzile şi în jurul locurilor unde îşi avuseseră căminul şi unde majoritatea mai locuiau încă în case improvizate. Elizabeth îi subliniase lui Teddy că poate una dintre ele a văzut ceva, s-a întîlnit cu cineva sau a auzit vreo bîrfă ce i-ar putea fi de folos în căutarea Ursulei şi a lui Sigmund.

Aşa încît venise aici din nou. Doar încă o dată, îşi spusese cu puţin timp înainte, cînd luase metroul care o adusese la staţia Zoo. Acum mergea cu paşi rari pe Tiergartenstrasse, uitîndu-se între timp cu atenţie în jur.

Nu-i trebui mult să-şi dea seama că azi femeile nu lucrau la dărîmături. Dezamăgirea ei era atît de acută încît îşi dădu seama cît de mult sperase ea după convorbirea cu Elizabeth, din seara trecută.

De îndată ce Teddy pierduse orice speranţă să o găsească pe vreuna dintre acele *Trummerfrauen*,

observă trei femei care stăteau lîngă o groapă pe o bucată de teren parţial curăţată de moloz. Discutau între ele şi împărţeau o ţigară.

Teddy se opri la o mică distanţă, stătu şi le privi cu interes cîteva secunde. Fiecare femeie trăgea cîteva fumuri din ţigară, apoi o dădea celeilalte, iar Teddy văzu imediat cît de mult se bucurau de acest mic lux, profitînd cît mai mult de el.

Elizabeth îi atrăsese atenţia să nu se ducă cu mîinile goale. Aşa încît, avea în geantă un pachet de ţigări *Lucky Strike* şi trei pachete de ciocolată din bufetul special din bucătărie, cadourile pe care doamna Reynolds le căpătase de la prietenul ei, maiorul american. Doamna Reynolds era cu el la Bonn, în acest sfîrşit de săptămînă, iar Elizabeth îi spusese să ia azi lucrurile acelea cu ea, asigurînd-o că doamna Reynolds nu se va supăra. Teddy era foarte bucuroasă acum că o ascultase, avînd astfel la îndemînă preţioasele provizii. O trataţie cu ţigări sau ciocolată o va ajuta cu siguranţă la dezlegarea limbilor, care altfel ar putea rămîne tăcute.

Femeile se opriră din discuţie, cînd Teddy se apropie şi se întoarseră să o privească. Feţele lor erau întunecate şi nu puteai citi nimic pe ele, ochii le erau reci şi îşi aminti ostilitatea vădită a celeilalte femei de care se apropiase şi îi vorbise, întrebînd-o despre dispariţia pomilor din Tiergarten. Spera că acestea trei vor fi ceva mai prietenoase.

– Vă rog... mă puteţi ajuta? spuse Teddy.

Femeile se uitară pur şi simplu la ea şi nu răspunseră.

Începu din nou.

– Vă rog... Caut nişte prieteni sau informaţii despre ei... o pereche pe care i-am cunoscut înainte de război. Locuiau pe aici...

Teddy făcu o pauză şi arată spre *Tiergartenstrasse*.

– Într-una dintre casele alea mari, chiar foarte mari. Domnul Sigmund Westheim, doamna Ursula Westheim. Aveau un băieţel, un copil drăguţ, îl chema Maximilian.

Trei perechi de ochi priveau ţintă spre ea.

– Nu cumva aţi cunoscut familia Westheim? adăugă ea.

– *Nein.*

– Dumneata i-ai cunoscut? o întrebă Teddy pe femeia din centrul trioului care în acel moment trăgea din ţigară. Femeia expiră şi dădu din cap:

– Nu.

Teddy hotărî că n-avea rost să o întrebe pe a treia femeie. Era evident că aceste *Trummenffrauen*, nu-i vor fi de nici un ajutor fără puţină încurajare. Deschise poşeta, scoase pachetul de *Lucky Strike.*

– Vreţi o ţigară? întrebă Teddy, oferindu-le pachetul pe rînd. Fiecare din ele luă cîte una, spuseră „Mulţumesc" – dar numai atît, nimic mai mult – şi o puseră cu grijă într-un buzunar.

– Trebuie să-i găsesc pe oamenii aceştia, începu Teddy din nou, cu mai multă căldură, sperînd să aibă succes de data asta. Dacă ştiţi ceva, orice, sau aţi auzit ceva despre ei, vă rog să-mi spuneţi. Vă rog.

Îşi opri privirea intensă pe fiecare femeie în parte, iar ochii ei erau imploratori.

Urmă un lung moment de tăcere şi în cele din urmă, una dintre femei vorbi:

– Casa aia a fost bombardată ca şi toate celelalte de pe strada asta, poţi să vezi singură de altfel. Nimeni n-a supravieţuit.

– Unii dintre oamenii care au locuit în Tiergartenstrasse au supravieţuit, o contrazise repede una dintre femei, apoi deveni serviabilă. Există o femeie, continuă ea, care curăţă molozul şi care lucrează pe Lützowufer. Cunoştea o mulţime de lume din cartierul ăsta, înainte de război.Du-te şi vorbeşte cu ea.

– Mă duc! exclamă Teddy, luminîndu-i-se chipul. Cum o cheamă? Cum am s-o recunosc?

– Nu ştiu cine e sau cum se numeşte. Am auzit doar despre ea, spuse acum cea mai prietenoasă dintre cele trei. Întreabă pe acolo, una dintre celelalte femei ţi-o vor arăta.

– Mulţumesc. Mulţumesc foarte mult! exclamă Teddy. Mi-ai fost de mare ajutor.

Cuprinsă de noi speranţe, Teddy o porni în ritm rapid şi, cînd ajunse la podul care trecea peste Landwehrkanal, în Lützowufer, aproape că alerga. În sfîrşit, se opri şi stătu să-şi tragă sufletul uitîndu-se pe stradă în sus şi în jos. Spre consternarea şi dezamăgirea ei, era şi mai pustie decît Tiergartenstrasse. Şi era lugubru de tăcută.

Din cauză că în acele zile circulaţia era redusă sau absentă pe străzile Berlinului, vocile se auzeau clar, la fel şi zgomotul paşilor. Dar aceste sunete lipseau în mod straniu şi perceptibil, în acea după-amiază. La fel şi toc-toc-tocul constant pe care-l făceau nenumăratele femei ce curăţau cărămizile şi pietrele pe care le recuperau.

Teddy răsufla din greu, întrebîndu-se unde erau femeile. Elizabeth o asigurase că lucrau şapte zile pe săptămînă. Întrucît se afla deja acolo, hotărîtă că ar putea foarte bine investiga cartierul mergînd mai departe, o porni din nou, tremurînd uşor şi strîngîndu-şi paltonul. Un vînt rece sufla dinspre Landwehrkanal, iar în cîteva secunde înţelese de ce strada era pustie. Vîntul mătura în aer praful de pe dărîmături. Se învîrtea în jurul ei, aşezîndu-i-se în păr, pe obraz şi pe buze şi clipi repede cînd îi intră şi în ochi.

Nu e recomandabil să umbli prin aşa ceva, se gîndi ea, e ca o furtună de nisip. Aş putea să mă întorc în apartament, în Charlottenburg. Astfel, se întoarse şi se grăbi pe Lützowufer, pe drumul pe care tocmai venise, îndreptîndu-se spre pod. Brusc, ar fi dorit să nu se fi deranjat să facă această excursie pînă la urmă. Fusese la fel ca şi celelalte, o căutare zadarnică.

Liniştea fu spartă brusc de vocea piţigăiată a unui copil, răsunînd clar de dincolo de ruine.

– Aici, bunicule! Uite încă una!

Teddy se opri şi privi în jur, ascultînd atentă.

Nu se vedea nimeni.

Apoi se auzi un acces de tuse aspră şi, după un moment, o voce de om bătrîn spuse:

– Avem o grămadă bună de olane, Wilhelm. Am făcut treabă bună azi.

– Da, da! răspunse copilul şi păru emoţionat.

Teddy nu avea cum să ştie de unde veneau vocile astea fără trup, dar se auziseră foarte aproape. Ezită, întrebîndu-se de unde să înceapă să-i caute pe bătrîn şi pe băiat în dărîmături, cînd auzi din nou tusea

bătrînului. Venea dinspre o mică ridicătură de moloz aflată puţin înaintea ei şi spre dreapta. Ghici că bătrînul şi băiatul lucrau în spatele ei.

Părăsind drumul, Teddy se aventură pe terenul cu moloz şi îşi croi drum pe pămîntul neregulat, pînă ajunse la ridicătură. O ocoli ca să ajungă în partea opusă şi păşi înainte.

– Iertaţi-mă, spuse ea.

Bătrînul şi băiatul se speriară la apariţia ei bruscă, parcă din senin; era clar că nu o auziseră apropiindu-se.

Se uitară la ea cu gura căscată, iar bătrînul spuse repede, cu o voce agresivă şi ostilă:

– Cine eşti? Ce vrei?

Teddy simţi o oarecare teamă dincolo de ostilitate şi, vrînd să-l liniştească, spuse blînd:

– Sînt străină de oraş, caut pe una dintre femeile care lucrează la moloz aici, pe Lützowufer.

– Pentru ce? întrebă bătrînul.

– Femeile din Tiergartenstrasse mi-au spus că ar putea să mă ajute.

Bătrînul rîse cu oarecare răceală.

– Cum ar putea o femeie săracă să te ajute pe tine? întrebă sarcastic, privind-o de sus pînă jos, cercetînd-o, remarcînd aspectul ei de persoană bine îngrijită şi hainele bune.

– Ar putea să-mi dea informaţii despre nişte oameni care au locuit cîndva aici, explică Teddy, cu acelaşi ton blînd. Îi caut pe oamenii aceştia... Femeia pe care o caut... am înţeles că a cunoscut pe toată lumea în acest cartier, înainte de război.

– Poate că da, aruncă bătrînul. Nu ştiu. Nici nu ştiu despre care femeie vorbeşti. Multe lucrează pe

strada asta, vezi în ce hal este. Şi astăzi nu sînt aici. Poţi să vezi asta şi singură, doar nu eşti oarbă. Pleacă!

– Mîine vor fi aici femeile? întrebă Teddy, răbdătoare şi cu insistenţa ei obişnuită.

– De unde să ştiu! Nu sînt paznicul lor! mormăi furios bătrînui şi îşi lăsă privirea în jos, umblînd la grămada de olane albe curăţate din faţa lui, pe care era clar că el şi băiatul le adunaseră cu hărnicie.

Băiatul ascultase atent şi o urmărise pe Teddy în timpul acestei conversaţii. El spuse plîngăcios:

– Vă rog... aveţi ceva de mîncare? Mi-e foame.

Întinse mîna spre ea cu un gest de cerşetor, cu o figură rugătoare şi spuse din nou:

– Vă rog, aveţi ceva?

Teddy îl privi şi ea. Ochii lui negri păreau adînciţi pe faţa albă şi nu putu să nu se gîndească la Maxim. Dar băiatul acela nu era la fel de sănătos, era mic, slab şi subalimentat. E înfometat, probabil, se gîndi ea. Aprecie că are vreo şapte sau opt ani, dar ochii îi erau mult mai maturi, mai ştiutori şi foarte obosiţi.

Ea deschise poşeta, scoase o ciocolată şi i-o dădu băiatului fără să rostească un cuvînt.

– Mulţumesc! exclamă el plin de emoţie, rupînd hîrtia poleită şi băgînd în gură ciocolata cu lăcomie, cu amîndouă mîinile. Abia atunci înţelese Teddy cu adevărat cît de flămînd era.

Dar, după numai o înghiţitură, băiatul, care se numea Wilhelm, se opri brusc din mîncat şi privi la bunicul său. Scoase ciocolata din gură, o rupse în două şi îi dădu o jumătate bătrînului.

– Uite, bunicule, şi ţie ţi-e foame, zise băiatul.

– Mulţumesc, Wilhelm. Bătrînul zîmbi către nepotul lui, luă ciocolata şi începu s-o mestece.

Teddy stătu urmărindu-i cum devorau ciocolata. Avea sentimente amestecate faţă de germani în zilele acelea. Ochii i se opriră asupra bătrînului şi gîndi: „Unde ai fost în *Noaptea de cristal?* Mă întreb unde erai cînd îi băgau pe ai mei în camerele de gazare, în cele de tortură şi în trenurile de deportare? Şi ce mi-ai spune acum, dacă ţi-aş pune întrebările astea? Ai nega că ai fost nazist? Ai protesta că nu ai ştiut de lucrurile îngrozitoare care se făceau cu evreii? Dar aţi ştiut cu toţii. Şi tu, şi fiecare german aţi ştiut de existenţa lagărelor. Nici un german aflat azi în viaţă nu poate nega lucrul ăsta. Şi ce ai face dacă ai şti că eu sînt evreică? Ai continua să mănînci ciocolată de la mine? Ai mînca ciocolată de la un evreu murdar?"

Teddy îşi controlă imediat aceste gînduri, stăpînindu-se să nu se înfurie, aşa cum se întîmpla de cîte ori se gîndea la asta. În fond, nu fiecare german fusese nazist, iar oamenii de rînd fuseseră neputincioşi, incapabili să întreprindă ceva împotriva lui Hitler şi a bandei lui de ucigaşi. Poate că nu toţi au înţeles sau au ghicit cît de departe vor merge aceşti criminali în persecutarea evreilor. Nimeni nu anticipase masacrarea a milioane de oameni. Pentru toată lumea, evrei sau creştini, uciderea sistematică a unui întreg popor fusese de neînchipuit, de-a dreptul imposibilă.

Mutîndu-şi privirea spre băiat, Teddy îşi aminti de asemenea că nu trebuie pedepsiţi copiii pentru păcatele părinţilor. Deschizînd poşeta, scoase şi celelalte două ciocolate şi le dădu una băiatului, una

bunicului. Amîndoi părură speriaţi şi surprinşi de generozitatea ei, deşi erau bucuroşi şi îi zîmbiră mulţumindu-i cu căldură.

Apoi, bătrînul se înclină brusc în faţa ei, într-un fel aparte, şi îi spuse cu voce aspră:

– Femeile îşi duc cărămizile în locul unde se depun, în fiecare sîmbătă după-masă. De aceea nu sînt aici, azi li se plăteşte. Doar mîine ar trebui să fie iar aici.

Urmă o mică pauză şi el încheie cu un zîmbet slab.

– Vedeţi, n-au unde să se ducă în altă parte.

– Vino mîine, spuse băiatul Wilhelm, cu un zîmbet larg, arătîndu-i dinţii cu ciocolată.

Teddy îi zîmbi.

– Da, am să vin, răspunse ea şi apoi, întorcîndu-se spre bătrîn, adăugă: mulţumesc.

– Şi noi vă mulţumim, stimată doamnă, spuse bătrînul, foarte politicos şi se înclină din nou.

Doar o singură femeie lucra pe Lützowufer, cînd Teddy se întoarse a doua zi dimineaţă. Hotărîndu-se să treacă direct la subiect, Teddy se duse la ea hotărîtă şi zise:

– Bună dimineaţa.

Femeia stătea lîngă un cărucior vechi de copil, încărcînd în el cărămizi. Ridică privirea şi se uită la ea, apoi zîmbi spre marea uimire a lui Teddy şi spre uşurarea ei considerabilă.

– *Guten Morgen*, răspunse femeia întorcîndu-i cu grație salutul.

Încurajată de felul plăcut al femeii şi amabilitatea ei, Teddy continuă:

– Sper că veţi putea să mă ajutaţi.

– Aş fi bucuroasă s-o fac dacă sînt în stare, răspunse femeia, la fel de politicoasă ca înainte.

Teddy zise:

– Ieri am vorbit cu acele *Trümmerfrauen* din Tiergartenstrasse, cerîndu-le informaţii despre persoane care locuiau pe strada aceea. Mi-au spus să caut o femeie care lucrează în Lützowufer, care s-ar putea să-i fi cunoscut şi care ar putea să ştie unde se află acum.

– Eu cunosc toate femeile care curăţă dărîmăturile în cartier. Cum o cheamă pe cea pe care o căutaţi?

Teddy ridică din umeri şi zise:

– Tocmai asta-i problema, nu-i ştiu numele...

Vocea îi era şovăielnică dîndu-şi seama cît de ridicol suna.

Femeia se aplecă din nou peste căruciorul nenorocit, acoperind cărămizile cu o bucată de linoleum rupt. Se îndreptă, îşi trase umerii înapoi şi îşi scutură uşor părul, uitîndu-se fix la Teddy, concentrîndu-şi asupra ei ochii albaştri vii.

– Atunci, mi-e teamă că nu vă pot fi de ajutor, şopti femeia.

Lui Teddy îi păru că vocea aceea avea ceva familiar, gestul brusc al capului, şi se uită pătrunzător la femeie, înregistrînd repede totul în privinţa ei, în timp ce i se trezi o amintire îndepărtată.

La fel ca şi celelalte *Trümmerfrauen*, şi femeia

aceasta îşi acoperise părul cu un fular, îl înfăşurase ca un turban în jurul capului şi purta un amestec de haine nepotrivite. Şi totuşi, în ciuda hainei ei vechi, peticite, şi a ghetelor bărbăteşti din picioare, avea un aer de femeie educată, o anumită demnitate care cerea atenţie, ca şi manierele ei frumoase, ţinuta plăcută.

Se îmbinară toate deodată şi formară o imagine în mintea lui Teddy, care trebui să-şi înăbuşe un mic strigăt de recunoaştere. Inima i se strînse şi rămase perfect nemişcată, aproape neîndrăznind să răsufle spunînd încet.

– De fapt, stimată doamnă, cred că dumneata eşti persoana pe care o caut.

Femeia se încruntă şi ridică o sprînceană.

– Eu? zise. A, nu, nu cred. De fapt, sînt sigură că nu.

Teddy era acum absolut sigură cine era şi spuse:

– Da, te cunosc. Şi dumneata mă cunoşti. Eu sînt Theodora Stein, guvernanta lui Maxim.

Femeia rămase uluită şi o clipă nu putu să vorbească, apoi gîfîi:

– Tu eşti, Teddy? Chiar tu eşti?

– Da, eu sînt! exclamă Teddy şi, făcînd un pas înainte, apucă mîinile crăpate, roase de muncă, ale prietenei Ursulei, prinţesa Irina Trubetzkoi.

34

Teddy şi prinţesa rusă stăteau strîngîndu-şi mîinile şi uitîndu-se fix una la cealaltă, fără să le vină să creadă. Abia puteau să-şi stăpînească emoţia; încîntarea şi uimirea de a se fi găsit în oraşul devastat şi distrus de război se reflectau pe chipurile lor.

După un moment, prinţesa făcu brusc un pas înainte, o îmbrăţişră pe Teddy în mijlocul dărîmăturilor, pe ruinata stradă Lützowufer.

În cele din urmă, prinţesa exclamă:

– Maxim! Ce face? E bine? Trebuie să fie mare acum.

– Da, este, răspunse Teddy. E cel mai minunat băiat şi un elev strălucit şi e la o şcoală bună în Anglia.

Teddy se uită fix la prinţesă şi, dregîndu-şi vocea, spuse cu un glas care sună brusc obosit:

– Am venit la Berlin de îndată ce am putut, să-i caut pe părinţii lui. Ştiţi cumva ce s-a întîmplat cu ei?

Zîmbetul de pe chipul prinţesei Irina dispăru şi dădu repede din cap.

– Cînd a fost ultima oară cînd i-aţi văzut, prinţesă Irina?

– În septembrie 1941, cînd stăteau cu contele şi contesa von Tiegal în castelul de lîngă Brandenburg, răspunse Irina. Asta a fost înainte de a mă îmbolnăvi de bronşită. Cînd m-am făcut bine şi am putut, în sfîrşit, să-mi părăsesc patul, am descoperit că dispăruseră.

– S-au dus să se ascundă undeva? Sau pur şi simplu au părăsit castelul?

– Sinceră să fiu, nu ştiu. A fost... a fost un mister.

– Familia von Tiegal nu ştia nimic, prinţesă?

Din nou Irina Trubetzkoi clătină din cap, iar chipul ei arăta o tristeţe copleşitoare.

– Şi ei au dispărut, parcă s-au evaporat.

Teddy întîlni privirea fixă a Irinei cu ochi vii, întrebători.

– Au dispărut odată cu familia Westheim? Sau mai tîrziu? întrebă ea.

– De fapt, nu sînt sigură. Tot ce ştiu este că toţi patru nu erau la castel în noiembrie 1941, cînd m-am dus eu acolo, sperînd să-i văd din nou.

– Dar cu siguranţă că servitorii familiei von Tiegal

ştiau ceva. Erau destui servitori, din cîte mi-aduc aminte, şi Gretchen avea o dădacă, o chema Irmgard.

– Da, ştiu, răspunse prinţesa Irina, aplecîndu-se mai aproape, uitîndu-se foarte direct la Teddy. Dar în 1941 toţi servitorii bărbaţi folosiţi la castel plecaseră la război, iar femeile erau în fabricile de muniţii sau făceau alte munci de război. Cînd am fost la castel în ziua aceea de noiembrie, nu mai rămăsese decît o îngrijitoare bătrînă. Ea mi-a spus că contele şi contesa s-au întors la Berlin, cu cîteva zile mai înainte, că pot să-i găsesc în apartamentul lor – apartamentul de aici din Lützowufer, unde stăm acum. Dar nu i-am găsit, aici nu era nimeni, nici măcar servitorii.

– Şi familia von Tiegal n-a mai apărut? N-aţi auzit nimic despre ei? întrebă Teddy încet, privirea ei nepărăsind chipul celeilalte femei.

– Nu. Nici de Sigmund şi Ursula n-am auzit nimic. Niciodată. Casa din Tiergartenstrasse a fost rău bombardată, ceva mai înainte, în vara aceea, aşa încît era clar că nu se întorseseră acolo. M-am dus apoi la vila din Wansee să-i caut, dar era goală. Era închisă şi cu obloanele trase.

Teddy zise:

– Săptămîna trecută am vizitat vila de lîngă lac. Prietena mea, doamna Anne Reynolds, care e la Crucea Roşie Internaţională, m-a dus cu maşina. Nu mă aşteptam să-i găsesc pe cei doi Westheim, dar trebuia să controlez vila, pentru liniştea mea proprie. Doamna Reynolds şi cu mine am vorbit cu femeia care locuieşte acum la vilă. Nu am obţinut nimic de la ea şi neagă că ar şti ceva despre familia Westheim.

Prinţesa acceptă din cap şi îi aruncă lui Teddy o

privire ascuţită.

– Vila a fost preluată mai tîrziu de un nazist cu rang mare, îi spuse ea. Lucruri din astea se întîmplau tot mereu în zilele acelea. Ştabii din al Treilea Reich au furat atît de mult, de la atît de mulţi!

– Şi în special de la evrei, spuse Teddy, şi ezită un moment înainte de a murmura mai blînd. Dar, prinţesă, nu aţi încercat să investigaţi dispariţia familiilor Westheim şi Tiegal? Să verificaţi prin... prin organizaţiile ilegale, prin rezistenţă?

– Eu am fost membra uneia dintre mişcările de rezistenţă, Teddy, şi, bineînţeles, că am căutat să aflu dacă prietenii mei au reuşit să plece din Germania. Sau dacă au fost arestaţi de Gestapo. Dar n-am putut să aflu nimic, nimeni n-a reuşit. N-am avut noroc. Dar nu era neobişnuit ca oamenii să dispară pur şi simplu, fără să lase nici o urmă. Milioane, Teddy, milioane. Şi încă mai lipsesc milioane de oameni, fără să se ştie de soarta lor.

– Ce-i cu restul familiei Westheim? Aveţi vreo idee ce s-a întîmplat cu ei?

– Doamna Westheim, mama lui Sigmund, a murit în primăvara lui 1940. Din cauze naturale – stop cardiac. Fusese bolnavă de multă vreme, după cum ştii. În acelaşi an, Sigrid şi soţul ei, Thomas Mayer, au fost ucişi într-un raid de bombardament, cînd se aflau la Hamburg, iar sărmana Hedy era în casa din Tiergartenstrasse, cînd aceasta a fost lovită în vara lui 1941. Cred că a murit odată cu servitorii care erau în casă în momentul acela.

Auzind aceste veşti, Teddy deveni foarte tăcută, stătea şi se uita fix la prinţesă, incapabilă de orice fel

de reacţie. O cuprinse tristeţea şi îi veniră lacrimi în ochi cînd se gîndi la mătuşile lui Maxim şi la unchiul său, Thomas. Fuseseră cu toţii atît de tineri, toţi aveau sub treizeci de ani.

Teddy oftă şi spuse cu o voce îndurerată.

– Cît e de tragic e că au murit toţi. Eram sigură că bunica Westheim a murit, era atît de bătrînă şi fragilă. Dar ceilalţi... Ah, Doamne, toate astea sînt atît de greu de acceptat.

– Ştiu că e greu, spuse prinţesa şi clătină din cap, expresia ei fiind la fel de funebră ca a lui Teddy. Nimeni n-a dorit războiul ăsta, exclamă ea, izbucnind de furie. A fost început de un nebun şi a fost atît de inutil, atît de nenecesar. N-ar fi trebuit să aibă loc niciodată. Şi uite că şi-a luat de peste tot porţia cuvenită. Milioane de oameni au murit sau sînt invalizi pe viaţă, suferim cu toţii îngrozitor din cauza lui şi în nenumărate moduri. Oraşe mari din întreaga Europă au fost distruse, s-a pierdut atît de mult... atît de mult s-a dus... pentru totdeauna.

Teddy privi în depărtare, prinsă în gîndurile ei îngrijorate. Apoi se întoarse din nou spre aristocrata rusă şi îi mărturisi:

– Nu ştiu ce să mai fac, prinţesă... Se opri şi ridică din umeri, cu un gest de neajutorare. Am fost la toate agenţiile, la Crucea Roşie Internaţională, la organizaţii evreieşti şi sioniste şi la Qua Keri, dar în zadar. Am studiat numeroasele lor liste, am trecut peste şiruri întregi de nume, dar nici familia Westheim şi nici von Tiegal nu sînt pe nici o listă. E atît de straniu, n-are nici un sens, cum puteau, pur şi simplu... să dispară?

– Atît de mulţi au dispărut, Teddy. Prinţesa îi atinse

braţul uşor şi continuă:

– Hai să nu mai stăm aici. Ar fi mult mai bine dacă am merge la micul meu adăpost, să vorbim.

Se răsuci, îşi puse mîinile ei roşii, roase, pe căruţul cel vechi şi începu să-l împingă înainte, spunînd:

– O să mergem acasă la mine. Nu e un loc prea grozav, dar e destul de confortabil şi va fi cu siguranţă mai cald decît dacă stăm aici afară.

– Da, în dimineaţa asta e mai frig decît a fost de cînd am venit la Berlin, remarcă Teddy, şi o urmă pe prinţesă printre dărîmături, privind în jur, găutînd vreun fel de locuinţă, oricît de umilă. Dar nu era nici o casă în picioare, nici vreun alt fel de structură, bună de aşa ceva.

Mergînd alături de ea, Teddy nu se putu opri să întrebe:

– Şi unde locuiţi, prinţesă Irina? Unde vă e casa?

– A, nu se vede de aici, răspunse Irina Trubetzkoi cu un uşor rîs aparte. O numesc casa mea, dar micul meu adăpost e de fapt o gaură în pămînt.

Teddy fu atît de speriată auzind asta, încît nu-şi găsi cuvintele.

Nu merseră prea departe cînd prinţesa se opri brusc şi arătă spre un crater, la cîţiva paşi înaintea lor.

– Asta-i gaura mea! Locuiesc acolo jos... ca o troglodită. Irina o privi pe Teddy cu coada ochiului şi continuă:

– Nu te alarma, nu e chiar atît de groaznic, cum sună. Acum... am să-mi las cărămizile aici, deocamdată, şi o să mă ocup de ele mai tîrziu.

Prinţesa împinse căruţul spre o grămadă de moloz lîngă crater, îngenunche şi începu să pună cu grijă

pietre în faţa roţilor.

Teddy îngenunche şi ea şi ajută la punerea pietrelor la locul lor, aruncînd în acelaşi timp o privire spre Irina.

– Prinţesă!

– Da?

– De ce lucrezi la dărîmături?

Irina Trubetzkoi ridică mîndră capul şi îşi odihni privirea ochilor albaştri pe Teddy. Spuse foarte simplu:

– Pentru că nu am altceva ce face. Oftă uşor, apoi îi explică. În plus, mă plătesc pentru cărămizi şi mai primesc raţii în plus de alimente. Cu un zîmbet uşor, continuă. Şi mai este un motiv, un alt considerent. Am senzaţia că fac ceva folositor şi care merită, ceva pentru viitor, recuperînd cărămizile cu care Berlinul poate fi, în cele din urmă, reconstruit. Îmi dă, ca şi celorlalte femei, sentimentul că am un scop. Şi un loc în viitor.

– Da, zise Teddy, dînd din cap. Da, da, înţeleg ce vreţi să spuneţi.

Dar nu se putu opri să gîndească ce diferită ar fi fost viaţa prinţesei Irina Trubetzkoi dacă revoluţia rusă n-ar fi avut loc. Pentru că mama ei, prinţesa Natalie, se născuse Romanov şi era verişoară cu ţarul Nicolae. Irina ar fi dus la curtea rusească o existenţă de bunăstare, de confort şi privilegii. Cu siguranţă că nu ar fi scormonit prin ruinele Berlinului, recuperînd cărămizi şi trăind într-o gaură în pămînt.

Prinţesa se ridică în picioare, se uită în jos spre Teddy care rămăsese în genunchi pe moloz şi îi făcu semn.

– Hai! îi strigă ea şi, apropriindu-se de crater, păşi peste margine şi dispăru din vedere.

Teddy îşi înăbuşi un ţipăt, sări în sus şi alergă după ea, uitîndu-se în crater cu emoţie, văzînd o scară abruptă cu trepte din piatră care ducea în jos. Treptele erau în parte distruse şi îşi dădu seama că fuseseră stricate rău de bombe. Prinţesa păşea pe ele croindu-şi drumul cu atenţie. Trăgînd adînc aer în piept, Teddy o urmă.

– Înainte, treptele astea duceau de la bucătărie la pivniţe, în casa tatălui meu adoptiv, cînd aceasta mai era în picioare, o informă Irina. Şi, după cum vezi, asta e tot ce a mai rămas acum din casa baronului, în afara micului meu adăpost, desigur, la care ajungi prin uşa asta, drept înainte.

35

Prinţesa scoase din buzunarul hainei o cheie de fier şi deschise uşa grea de lemn.

– Aşteaptă, te rog, aici, un minut, Teddy, pînă cînd aprind lămpile de ulei, spuse ea şi intră înăuntru.

Un minut mai tîrziu, prinţesa o strigă.

– Vino, vino, şi Teddy intră.

Se trezi într-o pivniţă mică. Era luminată de lămpile aprinse înainte de Irina şi acestea pîlpîiau în întunecimea interiorului. Teddy clipi de cîteva ori, obişnuindu-şi ochii, apoi se uită în jur, plină de curiozitate.

Pivniţa urîtă era puţin mobilată. O canapea veche

roasă, cu arcurile lăsate, era aşezată la peretele din fund, flancată în ambele părţi de mici măsuţe negre de lemn pe care stăteau lămpile, iar cîteva fotolii erau aşezate în faţa canapelei. În centrul acestei grupări era o ladă mare de lemn cu un milieu de dantelă pe ea şi se părea că serveşte drept măsuţă pentru cafea. La un alt perete, era un bufet care văzuse zile mai bune, iar deasupra lui era un maldăr de cărţi, o lumînare groasă albă într-un sfeşnic de lemn sculptat şi cîteva ceşti şi farfurioare de porţelan alb, ciobite.

Era clar pentru Teddy că prinţesa încercase să dea pivniţei puţină căldură şi intimitate, plus cîteva elemente de cămin. Un covor oriental tocit acoperea podeaua de ciment; cîteva perne de catifea roşie pătate şi mototolite, împodobeau canapeaua de brocart albastru închis şi o pătură ecosez decolorată era aruncată pe spătarul unui fotoliu. Pe ladă era un bucheţel de flori artificiale prăfuite, puse într-un borcan de dulceaţă. Era ceva patetic, emoţionant, în aceste grosolane parodii ale realităţii, iar cînd le privi, i se urcă un nod în gît.

Prinţesa o observa pe Teddy cu atenţie şi, mişcîndu-se spre centrul pivniţei, spuse cu o voce aspră.

– Nu e mare lucru, ştiu, dar e mai bine decît ce au azi majoritatea berlinezilor. Mulţi umblă ducîndu-şi tot ce au în pungi de hîrtie şi trăiesc cum pot, printre ruine. Eu sînt norocoasă. Locul e uscat şi mai important e că e un loc sigur. Şi curînd am să-l încălzesc cu soba cu parafină. Ţi-e frig, Teddy? Am să aprind soba, dacă ţi-e frig.

– Nu, nu! exclamă Teddy. Nu vreau să vă irosiţi

preţiosul combustibil pentru mine. Am să stau cu paltonul pe mine.

– Şi eu, spuse prinţesa.

Chicoti, se uită în jos la haina veche, bărbătească, mult prea mare pentru ea, o strînse în jurul ei posesiv şi adăugă:

– Asta aparţinea tatălui meu vitreg şi arăt groaznic în ea, dar e călduroasă.

Făcînd un gest spre un fotoliu, continuă:

– Hai Teddy, te rog, şezi. Aş fi vrut să-ţi ofer ceva răcoritor, dar nu prea am mare lucru. Totuşi, să mă uit să văd ce găsesc.

– Mulţumesc, dar nu vreau nimic, prinţesă Irina, o asigură Teddy şi se aşează într-unul dintre fotolii. Îşi scoase mănuşile de lînă şi le îndesă în buzunar, apoi îşi desfăşură şalul lung, lăsîndu-l să atîrne liber pe gît.

Prinţesa se aşează pe canapea, în faţa lui Teddy, şi cu o mînă făcu un gest prin aer în jurul pivniţei.

– Asta era un fel de depozit, o boltă, iar baronul îl folosea pentru argintărie, porţelanuri şi alte bunuri de valoare ale casei, explică ea. Dincolo – arătă spre uşa de lîngă bufet – este pivniţa de vinuri, deşi nu mai există vinuri. Sticlele s-au spart în timpul raidurilor, iar pivniţa de vinuri e acum... dormitorul meu!

Teddy se uită la toate cu mare interes, apoi întrebă:

– Aţi reuşit să salvaţi mobila din dărîmăturile casei?

– A, nu, din casă n-a mai rămas aproape nimic, nici din ce era în ea, mai ales după ce Aliaţii ne-au bombardat de optzeci şi două de ori în tot atîtea zile. Piesele astea amărîte erau deja aici, jos. Tatăl meu

vitreg transformase aceste două pivniţe în adăposturi antiaeriene pentru noi şi servitorii casei, în 1940. Aşa că, vezi, micul meu adăpost era gata şi mă aştepta, după ce casa fusese lovită ultima oară. Atunci a fost complet demolată.

– Baronul... prinţesa Natalie...

Teddy se opri, întrebîndu-se brusc dacă ar trebui să continue. Poate că mama prinţesei şi tatăl ei vitreg fuseseră omorîţi; nu dorea s-o supere pe Irina.

Recunoscînd imediat dilema lui Teddy, Irina spuse repede:

– E-n regulă, ei sînt perfect bine, slavă Domnului. Mama şi tatăl meu vitreg trăiesc în căsuţa grădinarului, pe una din moşiile baronului, lîngă Baden-Baden, în Pădurea Neagră. Natural, castelul este deocamdată închis – lui Helmut îi e greu să-l conducă fără oameni, combustibil şi alte lucruri necesare.

– Mă bucur să aflu că sînt amîndoi sănătoşi şi n-au păţit nimic.

Teddy privi în jur pivniţa rece, întunecată şi sugeră liniştit:

– N-aţi fi trăit mai bine locuind la ţară cu ei, prinţesă Irina?

– Nu, deloc! Irina dădu vehement din cap şi se încruntă doar la gîndul unei asemenea posibilităţi. Pe neaşteptate, izbucni în rîs şi zise: ei sînt o pereche curioasă, prinţesa rusă şi baronul prusac. Sînt ca... o pereche de păsărele îndrăgostite, da, cred că ăsta e modul cel mai potrivit de a-i descrie. Ei preferă să fie singuri, sînt sigură de asta. În plus, căsuţa e mică şi, după cum spun ei, cînd sînt trei, sînt deja o mulţime.

Irina se lăsă pe spate şi îşi încrucişă picioarele lungi.

– Îmi place să fiu la Berlin, în centrul lucrurilor, oricît de dificil ar fi de trăit aici. Şi măcar nu sînt în zona rusească.

– Doamna Reynolds mi-a zis că se mai întîmplă violuri şi că, pentru femei, zona rusească nu e un loc sigur.

– Mai cu seamă pentru o rusoaică albă, ca mine. Poţi să-ţi închipui cum m-ar trata bolşevicii! exclamă Irina. Cînd au ocupat prima dată oraşul, în mai, eram îngrozită, m-am ascuns aici săptămîni întregi, pînă cînd britanicii, francezii şi americanii au venit să-şi ocupe zonele... Dar, ajunge cu asta, acum sînt în siguranţă.

Teddy păru gînditoare pentru o clipă, apoi zise:

– Dar lucrurile nu sînt prea uşoare pentru dumneata, prinţesă Irina, chiar dacă ai un acoperiş deasupra capului. Ştiu că alimentele lipsesc, şi aş vrea să vin mîine cu ceva zarzavaturi şi cîteva lucruri de lux. Ştiu că doamna Reynolds o să mi le dea bucuroasă, va dori să vă ajute cînd o să afle de suferinţa dumneavoastră.

– Nu-i nevoie, dar oricum îţi mulţumesc, Teddy, a fost drăguţ din partea ta că te-ai oferit. Mă descurc foarte bine, iar cînd simt nevoia, mă duc uneori să fac cumpărături în Tiergarten.

– Tiergarten? repetă Teddy, uitîndu-se curios la prinţesă.

– În parc este o bursă neagră foarte activă, explică Irina. Cu un anume preţ, poţi cumpăra unt, cafea, ceai, ciocolată, ţigări şi pastă de dinţi. Multe lucruri.

– Chiar şi aşa, aş vrea să vă aduc cîteva dintre lucrurile astea. Nu e nici o problemă, zău nu e. Vreau să fac ceva să vă ajut. Vă rog să mă lăsaţi, zise ea.

– Foarte bine, Teddy, şi îţi mulţumesc.

Prinţesa înclină cu graţie capul şi o expresie de mulţumire i se instală pe faţă.

– Este foarte, foarte drăguţ din partea ta. Desigur, trebuie să te bazezi pe bunăvoinţa prietenilor în epoci de mare dificultate ca acestea.

Teddy spuse:

– Am prieteni minunaţi în Londra care m-au ajutat să vin aici să- i caut pe domnul şi doamna Westheim. Aveţi prieteni buni, prinţesă? Vreau să spun, în Berlin?

– Au mai rămas, unul sau doi. Din nefericire şi foarte trist, majoritatea prietenilor mei nu au supravieţuit războiului.

Irina îşi sprijini capul pe spătarul canapelei şi închise ochii, iar cînd îi deschise, erau negri de durere şi lacrimile îi străluceau în gene.

Lui Teddy nu putea să-i scape aerul de suferinţă de pe faţa Irinei, acum atît de palidă şi trasă în lumina lămpii.

– Îmi pare rău, spuse ea, atît de rău, prinţesă Irina.

– Prietenii mei au fost ucişi, omorîţi în mod tragic...

Vocea Irinei Trubetzkoi începu să tremure şi nu mai fu în stare să continue. Începu să plîngă încet. După o secundă sau două, îşi băgă mîna în buzunar, scoase o bucată de cîrpă groasă şi îşi şterse ochii cu ea.

– Iartă-mă, se scuză ea, forţîndu-se să zîmbească. Nu am vrut să izbucnesc aşa, dar amabilitatea ta m-a emoţionat şi cînd m-am gîndit la sărmanii mei

prieteni...

Irina se opri şi închise din nou ochii, oftînd în repetate rînduri, de parcă durerea era prea grea pentru ea, ca s-o poată suporta.

Teddy şedea urmărind-o pe prinţesă, aşteptînd ca ea să-şi recapete echilibrul, ştiind că nu putea face sau spune nimic care s-o ajute să-şi potolească suferinţa. Şi, pentru a doua oară în dimineaţa aceea, nu se putu opri să nu se gîndească ce viaţă grea şi dureroasă dusese această aristocrată rusă. Studiindu-i faţa în lumina pîlpîitoare, Teddy remarcă structura fină, oasele frumoase, gura şi bărbia perfect desenate şi fruntea lată şi netedă, sprîncenele simetrice, castanii roşcate, deasupra ochilor uluitor de albaştri. Acum avea pînze de riduri fine în jurul ochilor şi al gurii, dar era încă o femeie frumoasă. Teddy bănui că trebuie să aibă în jur de treizeci şi trei de ani, totuşi arăta mai bătrînă. Nu e de mirare, gîndi Teddy, după toate prin cîte a trecut.

Brusc, prinţesa se îndreptă şi îi aruncă lui Teddy o privire rapidă.

– Kurt von Wittingen şi cu mine am lucrat împreună în rezistenţă şi am avut un prieten bun, amiralul Canaris... Wilhelm Canaris. Amiralul ne-a ajutat să vă scoatem, pe Ursula, Maxim şi pe tine, din Germania. Ai ştiut asta?

– Doamna Westheim mi-a spus-o.

– Wilhelm Canaris e mort, anunţă liniştit Irina. Îl ura pe Hitler şi tot ce reprezenta acest criminal şi, în mod inevitabil, a plătit cu viaţa pentru crezurile sale.

Ea îşi îndreptă atenţia spre un colţ îndepărtat al pivniţei, pierdută pe moment în propriile ei frămîntări

şi trecură cîteva minute înainte ca ea să continue încet.

– Amiralul şi-a asumat, desigur, riscuri ameţitoare ca să ajute rezistenţa, să ne ajute să sprijinim victimele naziştilor, pe care încercam cu atîta disperare să le salvăm...

Irina se opri, îşi lăsă fraza neterminată.

Teddy o urmărea îndeaproape şi văzu un aer de agonie trecîndu-i pe faţă şi brusc îşi dădu seama că prinţesa păstra în ea ceva îngrozitor, ceva ce ea nu îndrăznea să ghicească şi simţi cum o trece un fior. Rămase foarte tăcută, aşteptînd.

Ridicîndu-se brusc, Irina se duse la bufet, deschise un sertar şi scoase un pachet de ţigări. Întorcîndu-se spre Teddy, o întrebă:

– Fumezi? Ai vrea o ţigară?

Teddy dădu din cap.

– Nu, mulţumesc, vă rog luaţi-le pe astea.

Deschizînd poşeta, Teddy scoase un pachet de *Lucky Strike* şi îl puse pe ladă, lîngă borcanul de dulceaţă cu flori de mătase.

– Nu ştiam că fumaţi, vi le-aş fi dat mai devreme.

– Mulţumirile mele, Teddy, spuse Irina, acceptînd recunoscătoare preţiosul mic dar. Se întoarse la canapea şi se aşeză din nou. Aprinzîndu-şi o ţigară *Lucky Strike*, începu imediat să vorbească despre Wilhelm Canaris.

– Amiralul a fost arestat în vara trecută, în vara lui 1944, şi acuzat de trădare împotriva Celui de al Treilea Relch. Urmă o scurtă pauză, cînd trase din ţigară şi spuse cu o voce joasă: a fost spînzurat în lagărul de concentrare de la Flossenburg, în aprilie

anul acesta, ironia soartei, doar cu puţin înainte ca Aliaţii să elibereze lagărul.

– Am citit asta în ziare. Cît de tragic e că americanii au ajuns prea tîrziu ca să-l salveze. Ţi se rupe inima numai cînd te gîndeşti, spuse Teddy şi tăcu din nou, gîndindu-se la moartea groaznică a acestui om curajos.

Prinţesa tăcu şi ea cîteva momente, trăgînd din ţigară, pierdută în gînduri, înconjurată de un norişor de fum. Trase aer adînc în piept şi spuse cu o voce precisă şi atentă ca să dea greutate cuvintelor ei:

– Sper că în Anglia începe să se înţeleagă că au fost nişte oameni foarte curajoşi, oameni care au luptat împotriva lui Hitler şi a acoliţilor lui, cu toată puterea lor, încercînd să-i oprească. Oameni de mare onoare care voiau să-i salveze pe alţii să nu fie distruşi de acest regim putred al răului şi al tiraniei, care au încercat din greu să-l răstoarne pe Hitler şi pe nazişti, şi care, făcînd asta, şi-au pierdut, în cele din urmă, viaţa.

– Da, acum se ştie, o asigură Teddy. Recent am citit unele lucruri despre rezistenţa germană, iar ziarele britanice îl numesc pe amiralul Canaris un erou, prinţesă.

– A fost, într-adevăr.

– Maxim şi cu mine îi datorăm viaţa, spuse Teddy, blînd.

– Adevărat. Dar şi alţi oameni au fost implicaţi ca să vă ajute să scăpaţi. Îţi aminteşti de colonelul care a călătorit în compartimentul vostru, în tren de la Berlin la Aachen?

– Colonelul Oster, zise Teddy. Doamna Westheim

mi-a spus cine era, după ce am trecut graniţa în Belgia.

– El se afla în tren ca să aibă grijă de voi, să se asigure că sînteţi în siguranţă şi că aţi plecat. Şi el era un om curajos. El era ajutorul amiralului în contraspionajul militar german, apropiat lui, mai ales prin ura faţă de naziţti.

Irina stinse ţigara şi se lăsă pe spate, strîngîndu-şi mîinile în poală. Se uită în jos, la ele. Evenimentele din ultimii cîţiva ani rămîneau vii pentru totdeauna în mintea ei, nu puteau fi uitate. Fără să-şi ridice ochii, îi spuse lui Teddy o poveste uluitoare:

– A fost un complot pentru asasinarea lui Hitler, în 1944 – închipuie-ţi, doar anul trecut, totuşi acum pare cu mult timp în urmă, poate pentru că, în ultima vreme, s-au întîmplat atîtea. Se numea complotul din 20 iulie, care nu a reuşit, din nefericire, ci a eşuat groaznic. Hitler a fost doar rănit, nu omorît, aşa cum se plănuise, deşi contele Klaus von Stauffenberg pusese servieta cu bomba doar la douăsprezece picioare distanţă de el. În ciuda rănilor, Hitler supravieţui, iar cîţiva dintre complotişti fură capturaţi imediat. Colonelul von Stauffenberg a fost împuşcat în aceeaşi seară... la miezul nopţii, în curtea Ministerului de război.

Prinţesa întinse mîna după altă ţigară şi continuă.

– Gestapoul era implicat şi el, colonelul Oster a fost arestat în luna aceea, ţinut la Cartierul general al Gestapoului, în Prinz-Albrechstrasse. Eram siguri că a fost torturat în mod oribil. De fapt, eram sigură că au fost cu toţii torturaţi...

– Cine au fost ceilalţi? întrebă Teddy, în şoaptă,

abia putînd să respire.

– Adam von Trott zu Solz, Gottfrired Bismark, Fritzi Shulenberg, mulţi alţii. Nici unul dintre bărbaţii aceştia n-au cedat sub tortură, nu au dat numele noastre, nu ne-au implicat. Nu, nu ne-au trădat.

Irina Trubetzkoi se uită fix în ochii lui Teddy şi spuse:

– Eu eram adînc, adînc implicată cu complotiştii, care erau toţi prietenii mei, dar eu n-am fost arestată. Au murit protejîndu-mă pe mine ca şi pe alţi bărbaţi şi femei.

– O, prinţesă Irina, cît curaj din partea dumneavoastră! Puteaţi să fiţi omorîtă! exclamă Teddy şi apoi îşi aminti că Irina i se păruse totdeauna neînfricată şi îşi purtase în trecut lipsa de teamă ca pe un drapel de onoare. Ursula Westheim o numise o femeie eroică.

Irina aprobă din cap.

– Da, puteam să mor, confirmă ea, dar n-am murit, am fost lăsată să jelesc.

Urmă o scurtă pauză, pivniţa era tăcută ca moartea.

Teddy voia să-l menţioneze pe prinţul Kurt von Wittingen, să întrebe de soarta lui, dar înainte ca ea să reuşească, Irina începu să vorbească din nou, ca şi cînd ar fi fost o mare uşurare să se descarce în faţa cuiva.

Spuse cu tonul cel mai blînd:

– Atîţia dintre prietenii mei au fost executaţi pînă la urmă, iar unii au murit îngrozitor. Adam von Trott a fost spînzurat cu coarde de pian de un cîrlig pentru carne şi a murit în închisoarea Plötzensee, în august

anul trecut. Şi poţi să-ţi închipui, Teddy, că au făcut fotografii şi filme despre morţile prin atîrnare de cîrligul pentru carne, ca să i le arate lui Hitler. Ce sadici! Şi Hans Oster a fost spînzurat la Flossenburg, în aprilie trecut, în acelaşi timp cu amiralul Canaris. Inima mea sîngerează pentru ei toţi. N-am să-l uit niciodată pe nici unul dintre ei. Mă gîndesc la fiecare, zi de zi, şi aşa va fi pînă cînd voi muri.

Teddy era atît de şocată şi profund afectată de lucrurile pe care tocmai le auzise, încît un timp nu putu vorbi. Cînd reuşi să vorbească, vocea îi era gîtuită.

– Ce pierderi tragice! Trebuie să i se spună lumii despre aceste crime oribile, aşa cum s-a spus despre lagăre. Şi nu trebuie să se permită ca aşa ceva să se mai repede vreodată!

Întorcîndu-se s-o privească pe Teddy, Irina respiră adînc şi spuse:

– Cel puţin Hitler e mort. Deşi nu mă pot opri să doresc să nu se fi sinucis în bunkerul lui în aprilie, ci să fi fost arestat de Aliaţi şi judecat cum se cuvine pentru crimele lui împotriva umanităţii, laolaltă cu alţi criminali. Tribunalul internaţional al celor patru puteri începe la Nürnberg, luna viitoare, şi toată lumea îl va urmări. Trebuie să se facă dreptate. Trebuie să se facă, în numele milioanelor care au murit, ca să ne asigurăm că n-au murit în zadar.

– O să se facă dreptate, n-aveţi grijă, spuse Teddy, trist. Monştrii aceştia nu vor scăpa basma curată. Toţi vor fi pedepsiţi, să atîrne la capătul unor frînghii. Dar, de fapt, spînzurătoarea e prea bună pentru ei, după părerea mea.

– Ochi pentru ochi şi dinte pentru dinte, mormăi Irina, aproape în sinea ei.

Aplecîndu-se înainte cu insistenţă, Teddy îşi fixă privirea asupra Irinei şi spuse cu voce tremurată.

– Nu l-aţi menţionat pe prinţul Kurt von Wittingen... El n-a fost capturat şi executat sau a fost?

– Nu de către nazişti, zise ea, şi ochii albaştri luminoşi se întunecară, şi, înainte de a o lămuri mai departe, trase lung din ţigara *Lucky Strike* pe care o ţinea în mînă.

– De fapt, Teddy, nimeni nu ştie cu adevărat ce s-a întîmplat cu el. Kurt era la Berlin în vara aceea, eu nu l-am văzut, dar un alt membru al grupului nostru de rezistenţă, Wolfgang Schroeder, l-a văzut. Wolfgang a schimbat saluturi cu Kurt şi cîtea zile mai tîrziu l-a văzut din nou – de data asta vorbind cu nişte ofiţeri ruşi în acea parte a Berlinului care acum este Zona răsăriteană. Dar Kurt n-a mai fost văzut de nimeni de atunci. Pur şi simplu, a dispărut.

– La fel ca şi familiile Westheim şi von Tiegal.

Pe moment, Irina nu răspunse nimic la acest comentariu, apoi murmură încet:

– Nu a fost acelaşi lucru.

– Credeţi că prinţul e mort?

– S-ar putea. La sfîrşitul războiului, cînd Kurt n-a mai apărut, am crezut că poate a fost rănit în ultima luptă în tranşee. Unii mai continuau să lupte chiar şi după ce ruşii au cucerit oraşul. Aşa încît am cercetat fiecare spital. Berlinul a fost întors pe dos şi au fost întrebaţi mulţi oameni. Un alt membru al grupului nostru de rezistenţă, Dieter Müller, a făcut o a doua cercetare şi mai atentă, dar Kurt n-a fost găsit. Şi nici

cadavrul lui.

– S-ar putea... s-ar putea ca trupul prinţului să fie îngropat sub dărîmături? se aventură Teddy, amintindu-şi ce îi spusese Anne Reynolds despre cadavre care putrezesc în ruinele oraşului şi în rîu.

– Desigur, asta-i posibil, recunoscu Irina. Dar Dieter Müller are altă teorie. El crede că pe Kurt l-au arestat ofiţerii aceia ruşi care erau cu el cînd l-a văzut Wolfgang Shroeder. Poate chiar în aceeaşi zi.

Teddy şedea în echilibru pe marginea fotoliului ei. Ascultase atentă şi era plină de întrebări. Dar îi puse prinţesei întrebarea cea mai clară:

– De ce ar fi vrut ruşii să-l aresteze pe prinţul Kurt von Wittingen?

– Poate credeau că e spion, sugeră Irina şi ridică o sprînceană. Mai precis, un spion în favoarea americanilor, iar asta l-ar face cu siguranţă un duşman al Uniunii Sovietice. Ştii, bolşevicii ăştia sînt maniaci, mai ales în legătură cu americanii. În privinţa asta, se iau după conducătorul lor, Iosif Stalin, un alt tiran mînjit de sînge pe mîini.

– Şi dumneavoastră? Ce părere aveţi? Credeţi că prinţul a fost arestat?

– Pur şi simplu, nu ştiu, Teddy. Aş vrea să ştiu.

– Am fost la casa familiei von Wittingen ieri... şi, bineînţeles, ştiţi că aceasta nu mai există. Ca şi restul Berlinului, e o grămadă de moloz. Prinţesa Arabella e la Zürich?

– Da, este. A venit înapoi la Berlin de îndată ce a putut, în vara asta, dar Kurt lipsind, casa fiindu-i distrusă şi neavînd unde să locuiască, nu avea ce face aici. Aşa că s-a întors în Elveţia cu Diana şi

Christian.

– Mă gîndisem că aşa a făcut, probabil.

– Arabella este... Ca să spun adevărul, nu mai e ea însăşi. De la dispariţia lui Kurt, mintea ei... E puţin confuză uneori.

Teddy arăta uluită.

– Ce groaznic! Sărmana femeie... Dar cel puţin are copiii.

– Diana şi Christian sînt o mare mîngîiere pentru ea, aşa-i.

Cele două femei nu vorbiră un timp, preocupate de propriile lor gînduri. În sfîrşit, Irina fu cea care rupse tăcerea.

– Vai, dragă, toate despre care am vorbit sînt numai lucruri triste, Theodora. Dureroase. Şi, nu ne-am văzut de şase ani, foarte lungi şi foarte grei. E vina mea, desigur, eu am fost aceea care a vorbit cel mai mult.

Irina se aplecă înainte atentă şi, cu un zîmbet plăcut, exclamă:

– Vreau să aud totul despre tine şi Maxim şi cum aţi trăit la Londra. Totul, nu trebuie să omiţi nimic.

– N-o să omit, promise Teddy, zîmbind şi ea. Şi de fapt am multe să vă spun.

Căută în poşetă pachetul cu fotografii şi cînd îl găsi, spuse:

– Am cîteva fotografii frumoase ale lui Maxim, pe care le-am adus cu mine pentru părinţii lui. Vor fi atît de mîndri de el cînd îl vor vedea din nou. E foarte matur, cel mai minunat băiat.

Irina Trubetzkoi nu putu vorbi.

Se ridică nesigură pe picioare şi se duse la bufet

unde, cu mîinile tremurînd, pretinse că are de căutat ceva într-un sertar. Trebuia ca Teddy să nu-i vadă îngrijorarea de pe chip şi lacrimile care o orbeau.

36

Era după-amiază tîrziu, cînd Teddy reveni a doua zi la pivniţa din Lützowufer.

Prinţesa o aştepta şi uşa se deschise imediat, doar după prima ciocănitură. Teddy fu salutată cu afecţiune şi condusă în micul adăpost, cum insista prinţesa să-i spună pivniţei.

Pentru Teddy era o gaură mizerabilă în pămînt, întunecoasă, umedă, mucedă şi nesănătoasă şi nu putea suporta să se gîndească la faptul că cineva putea locui acolo, în special prinţesa Irina Trubetzkoi. Totuşi, Teddy ştia că nu avea puterea să o ajute să-şi

schimbe viaţa, cel puţin pentru moment. Cu o seară înainte, îi vorbise îndelung lui Anne Reynolds despre prinţesă, aceasta promiţîndu-i să aibă grijă de ea şi, dacă va fi posibil, să-i facă viaţa puţin mai uşoară pe măsura posibilităţilor, iar asta îi făcuse plăcere lui Teddy.

Irina aprinsese mai devreme sobiţa cu parafină, astfel că pivniţa nu părea atît de rece şi umedă cum fusese ieri, deşi era o zi ploioasă; lumînarea şi cele două lămpi cu ulei ardeau luminos şi adăugau senzaţiei de căldură o notă de intimitate.

După ce o ajută pe Teddy să-şi scoată paltonul, Irina spuse:

– M-am gîndit că poate ţi-ar plăcea un *schnapps* – o să te încălzească, Teddy, e groaznic de frig afară în după-amiaza asta.

Făcu un gest cu mîna în direcţia bufetului, apoi aşeză cu grijă haina lui Teddy pe spătarul unui fotoliu.

Teddy se uită la bufet şi văzu că prinţesa pusese două pahare de cristal ciobite şi o sticlă cam goală de *Kirschwasser* din Pădurea Neagră.

– Mulţumesc, mi-ar plăcea, răspunse ea, deşi nu prea avea chef atunci de vişinată. Pe de altă parte, nu dorea să o ofenseze pe prinţesă care, probabil, se străduise mult să aranjeze pivniţa şi s-o facă mai îmbietoare. Iar preţioasa picătură de vişinată, care era tot ce mai rămăsese în sticlă, era încă un gest amabil din partea unei femei aflată în condiţiile cele mai demne de milă.

– Totuşi, înainte de a bea un păhărel, aş vrea să vă dau mai întîi astea, spuse Teddy, luînd sacoşa pe care o pusese pe podea cînd intrase în pivniţă. Am

putut să fac rost de cîteva lucruri pentru dumneavoastră, prinţesă Irina.

– Ce drăguţ din partea ta, Teddy, spuse prinţesa, luminîndu-i-se ochii.

Ducînd sacoşa la bufet, Teddy începu să scoată nişte alimente.

– Iată un pachet de ceai *Typhoo*, cafea adevărată, ciocolată, biscuiţi americani delicioşi, o pîine şi un pachet de unt. Apoi mai sînt nişte conserve, carne, somon şi sardine, toate de la armata americană, şi o cutie de praf de ouă şi una de lapte praf. Mai sînt cîteva lucruri la fundul sacoşei. Veniţi să vedeţi.

– Dumnezeule! exclamă Irina, uluită. Nu se aşteptase la o cantitate atît de mare de alimente, iar chipul ei era imaginea gratitudinii atunci cînd i se alătură lui Teddy, lîngă bufet. Atinse aproape cu sfinţenie obiectele pe care Teddy le despachetase deja, înainte de a se uita în sacoşă. Apoi se întoarse spre Teddy, uimită.

– Pastă de dinţi, săpun de toaletă şi... o Teddy, ce minunat! Un ruj de buze *Max Factor* şi apă de toaletă. Flori de măr! Mulţumesc, mulţumesc.

Făcu un pas înainte, o îmbrăţişă pe Teddy cu afecţiune şi îi zîmbi cu căldură.

Teddy spuse:

– Sînt bucuroasă să vă ajut aşa cum pot, prinţesă Irina.

– Şi, pentru Dumnezeu, de unde ai luat toate aceste lucruri minunate?

– De la doamna Reynolds, de la Crucea Roşie Internaţională, despre care v-am vorbit, şi de la secretara ei, Elizabeth Jefford. Amîndouă mi-au dat cîte

ceva din propriile lor raţii, iar doamna Reynolds a putut obţine cîteva lucruri în plus pentru dumneavoastră de la prietenul ei, maiorul Evans, care e în forţele americane de ocupaţie. Maiorul a contribuit cu rujul de buze, prinţesă. Iar doamna Reynolds mi-a dat apa de toaletă pentru dumneavoastră.

– Cît de generos şi amabil din partea lor. Trebuie să le mulţumeşti tuturor din partea mea. Închipuie-ţi, ruj de buze! E o minune să ai iar un tub.

– Am impresia că sînteţi mai emoţionată din cauza rujului decît de alimente, exclamă Teddy şi începu să rîdă.

Irina rîse şi ea.

– Nu chiar, zise, dar e o adevărată plăcere să ai ceva cu adevărat feminin, după atîta timp şi după ani de lipsuri de tot felul. Acum bem un *schnapps?*

– Ar fi plăcut.

Teddy se duse la canapea şi se aşeză, urmărind-o pe prinţesă cum toarnă vişinată în paharele de lichior.

În după-amiaza aceea, Irina Trubetzkoi aducea mai mult cu femeia care fusese înainte de război, arăta aproape cum era de obicei, se gîndi Teddy. Purta o rochie neagră de lînă, demodată, uzată şi care, vizibil, fusese făcută prin anul 1930, ciorapi groşi negri şi pantofi negri sport. Totuşi, în ciuda hainelor vechi, avea un aer de eleganţă, o anume demnitate ce izvora din ţinuta ei aristocrată. Părul ei era la fel de minunat ca totdeauna – un castaniu roşcat, foarte frumos – şi, surprinzător, avea doar cîteva fire argintii printre buclele luxuriante. Găsise o posibilitate să-l spele în ziua aceea, gîndi Teddy. Şi

obrazul Irinei era curat şi strălucitor, nu mai era acoperit de praf, cum fusese cu o zi înainte, cînd Teddy o găsise lucrînd la dărîmături. Iar prinţesa îşi arăta acum vîrsta reală, nu arăta ca o femeie de peste patruzeci şi cinci de ani, cum păruse a fi ieri, iar în lumina pîlpîitoare a lămpii, era la fel de frumoasă cum fusese întotdeauna.

Irina îi dădu lui Teddy paharul cu vişinată şi spuse:

– Aş vrea să închin un toast pentru tine, Teddy, să-ţi spun multe, multe felicitări pentru logodnă.

Ciocni păhărelul de al lui Teddy şi adăugă:

– Am fost atît de bucuroasă cînd mi-ai spus.

– Mulţumesc foarte mult, zise Teddy şi luă o înghiţitură, avînd grijă să nu bea din partea ciobită.

Prinţesa îşi bău şi ea băutura şi se aşeză pe unul dintre fotoliile care erau în faţa canapelei.

Teddy puse paharul ei pe ladă, deschise poşeta şi scoase o mică fotografie în ramă de piele.

– Ieri am avut doar fotografii cu Maxim şi cu mine, explică ea. Acesta e Mark, logodnicul meu.

În timp ce vorbea, îi dădu prinţesei fotografia.

– Ce tînăr frumos este, Teddy, spuse Irina, privind fotografia. Şi se vede că e foarte curajos, dacă e să mă iau după decoraţiile de pe uniformă.

– A participat la Bătălia pentru Britania.

Prinţesa dădu din cap şi îi dădu fotografia înapoi.

– După ce ai plecat, ieri dimineaţă, mi-am amintit că ieşeai cu fiul profesorului Herzog înainte de război. Cred că locuiau ceva mai jos, pe Lützowufer. După cîte mi-aduc aminte, tînărul a plecat în Palestina, în 1939... Ce s-a întîmplat cu el?

– Îl cheamă Willy, n-a stat mult timp în Palestina. A

plecat mai departe, la Shanghai. E tot acolo, dar speră să plece în America într-o bună zi, îi spuse Teddy. Ne scriam regulat şi nu m-am gîndit niciodată la un alt bărbat pînă ce nu l-am întîlnit pe Mark. El şi cu mine ne-am îndrăgostit cu adevărat şi atunci mi-am dat seama că trebuie să-i scriu lui Willy şi să pun capăt logodnei noastre neoficiale.

– Şi lui Willy Herzog nu i s-a rupt inima?

Teddy dădu din cap şi rîse uşor:

– Nu, nu i s-a rupt. Era mai curînd uşurat. Mi-a scris să mă felicite şi mi-a explicat că şi el întîlnise pe altcineva şi se întreba cum să-mi dea vestea. Aşa că nu au fost inimi sfărîmate şi am rămas prieteni buni. De fapt, cred că Willy e deja căsătorit.

– Tu, Teddy, cînd plănuieşti să te măriţi? întrebă prinţesa şi mai sorbi din vişinată.

– Deocamdată, nu. Nu puteam să mă căsătoresc fără ca doamna şi domnul Westheim să nu fie prezenţi. Mark înţelege că trebuie să aşteptăm pînă cînd îi găsesc sau pînă cînd ei iau legătura cu mine, cum sînt sigură că vor face.

Irina Trubetzkoi se îndreptă în fotoliu, uitîndu-se uimită la Teddy. Nu spunea nici o vorbă, ci pur şi simplu stătea acolo, uitîndu-se în gol, iar chipul ei deveni foarte palid.

Teddy remarcă schimbarea ei bruscă şi o întrebă îngrijorată:

– Ce s-a întîmplat? Sînteţi bolnavă? Nu vă simţiţi bine?

Prinţesa tot nu vorbi, apoi, în cele din urmă, spuse slab:

– Nu, nu mă simt bine. Dar o să-mi treacă. Mai

lasă-mă un moment...

Puse paharul de lichior ciobit pe ladă şi văzu că îi tremura mîna în timp ce făcea gestul. Strîngîndu-şi degetele ca să le oprească tremuratul, se aplecă în faţă şi îşi aţinti privirea la Teddy.

Întorcîndu-i prinţesei privirea pătrunzătoare, Teddy nu putu să nu se gîndească la ochii ei mai albaştri ca oricînd şi foarte frumoşi. Apoi observă că străluceau de lacrimi şi că faţa ei se făcuse albă ca varul.

– Prinţesă, s-a întîmplat ceva rău? Spuneţi-mi, orice-ar fi.

– Nu ţi-am spus adevărul, zise prinţesa cu un glas stins. Deşi nu te-am minţit întru totul, am fost mai puţin decît onestă.

Clătină din cap şi făcu o figură de autodezaprobare.

– De ce mă scuz pe mine însămi? De ce spun că nu te-am minţit, cînd de fapt am făcut-o? Am minţit prin omisiune.

– Ce... vreţi... să... spuneţi? întrebă Teddy, rar, abia rostindu-şi vorbele, de parcă i s-ar fi oprit în gît. Se aplecă şi ea înainte şi se încruntă, examinînd chipul prinţesei. În acel moment, avu o presimţire şi o cuprinse o senzaţie de groază, iar inima începu să-i bată puternic.

– Am omis... Prinţesa se opri, respiră adînc şi continuă cu o avalanşă rapidă de cuvinte:

– Am omis să-ţi spun ceva, Teddy. Ceva ce ştiu despre Sigmund şi Ursula. Ceva ce ar fi trebuit să-ţi spun de ieri. Am încercat de cîteva ori, dar n-am avut curajul.

– Ce anume? ţipă Teddy, vocea ei ridicîndu-se ascuţită. Spuneţi- mi! O, vă rog, spuneţi-mi!

– Teddy, dragă... Teddy... nu-i vei mai găsi. Şi nici ei nu te vor găsi, aşa cum crezi tu mereu că o vor face. Ursula şi Sigmund nu sînt refugiaţi care încearcă să se întoarcă la Berlin şi nu vor fi eliberaţi din lagăre, spuse Irina, tulburată. Nu vor veni înapoi. Nu vor veni niciodată înapoi.

Prinţesa se ridică acum repede şi se duse să se aşeze pe canapea luînd mîna lui Teddy în a ei.

Gura lui Teddy începu să tremure, iar ochii ei erau mari şi nemişcaţi pe faţa palidă. Ea apucă mîna Irinei, se uită adînc în ochii ei şi spuse cu o voce strangulată:

– Sînt morţi, nu-i aşa? Ursula şi Sigmund Westheim sînt morţi!

Prinţesa aprobă din cap.

– Da, recunoscu în şoaptă, şi o trase pe Teddy în braţele ei, o ţinu aproape, cu o mînă apăsată pe capul ei.

Teddy plîngea, fără să se poată stăpîni.

– Am ştiut de fapt... înlăuntrul fiinţei mele. Cred că am ştiut-o întotdeauna, hohotea ea, înecîndu-se în cuvinte. Eram mereu atît de îngrijorată pentru ei. Aveau o şansă la un milion să reuşească. Ştiam că nu vor reuşi... dar nu puteam s-o admit.

Irina o ţinea pe Teddy ca pe un copil şi încerca s-o liniştească, s-o consoleze, s-o reconforteze, iar cele două femei se agăţau una de cealaltă. Dar la un moment dat, Teddy se trase deoparte şi strigă:

– O, Doamne, de ce ei? De ce a trebuit să fie ei?

Irina Trubetzkoi clătină din cap. Nu avea un răspuns pentru ea, aşa cum n-avea un răspuns nici pentru ea însăşi.

Plînsul celor două femei începu încet să se liniştească. Se despărţiră şi îşi şterseră ochii.

Teddy întrebă încet:

– Unde... unde au murit?

Ştergîndu-şi obrajii uzi cu o mînă, Irina spuse:

– Sigmund a murit la Buchenwald, în 1942.

– Sînteţi sigură?

Prinţesa dădu aprobator din cap.

– Kurt von Wittingen a aflat. Cumva... prin uzinele Krupp din Essen... un grup de internaţi din Buchenwald au fost trimişi să lucreze la unul din lagărele de sclavi ai lui Krupp. Majoritatea femei. Una dintre ele, o contesă poloneză, îl cunoscuse pe Sigi la Berlin. Îl văzuse la Buchenwald şi a transmis ştirea executării lui. A fost împuşcat.

Lacrimile umplură iar ochii Irinei şi îşi duse o mînă la gură, înăbuşindu-şi un suspin. După un moment, reuşi să zică:

– Kurt putea afla oricînd tot felul de lucruri. Dar nu putea totdeauna să facă ceva în legătură cu ce ştia. Doar ocazional putea face asta.

Teddy îşi reţinu lacrimile şi întrebă:

– Dar Ursula? Era şi ea la Buchenwald?

– Nu. La Ravensbrück. A murit acolo în 1943.

– Sînteţi sigură?

– Da, sînt. Un membru al grupului nostru de rezistenţă, Maria Langen, a fost închisă la Ravensbrück, din 1943 pînă în vara lui 1944, cînd a fost eliberată pe neaşteptate. Le-a cunoscut pe Ursula şi Renata în lagăr. Erau acolo amîndouă. Şi Renata a murit la Ravensbrück.

– Au fost împuşcate? Cum au murit?

Irina îşi muşcă buza şi începu să clipească. Întoarse capul, înghiţi de mai multe ori, privi drept înaintea ei şi rămase nemişcată.

– Vă rog, spuse Teddy. Trebuie să ştiu.

Irina se întoarse spre ea, o privi foarte direct şi nu mai putu să-ţi reţină lacrimile – curgeau din ochii Irinei şi îi cădeau de pe faţă pe mîini şi în poală.

Cu un glas abia şoptit, Irina zise:

– A fost bătută pînă a murit.

– O, Doamne, nu! Nu! Nu! Nu! Nu, Ursula, strigă Teddy, ridicîndu-se pe jumătate de pe canapea. O, Doamne, nu, nu pot suporta! Nu pot suporta!

Fu cuprinsă de un plîns îngrozitor şi oroarea morţii în agonie a Ursulei o îngrozea, iar la gîndul suferinţelor ei, Teddy se frînse în două, de parcă ea însăşi era în agonie, şi îşi cuprinse trupul cu braţele. Continuă să plîngă pînă cînd nu mai avu lacrimi, legănîndu-se înainte şi înapoi, plină de durere.

Irina stătu cu braţul în jurul umerilor lui Teddy, străduindu-se să o liniştească, ştiind însă că nu putea s-o facă. Iar cele două femei îi jeliră pe Ursula şi pe Sigmund, copleşite de durere.

Lui Teddy îi trebui mult timp pînă să se calmeze, dar în cele din urmă fu în stare să se stăpînească. Întinse mîna după băutură şi, după ce înghiţi puţin din ea, întrebă moale, cu ton blînd:

– Cum a murit Renata von Tiegal? Oare... în acelaşi fel? Ştiţi cumva?

– Renata a fost şi ea bătută rău. Dar a murit din cauza unui apendice care s-a spart. A fost neglijat, n-a avut tratament, a făcut peritonită şi a murit brusc. Asta a fost la cîteva luni după moartea Ursulei.

Teddy îşi muşcă buza şi privi într-o parte, apoi reuşi, în sfîrşit, să întrebe:

– Dar Reinhard von Tiegal?

– N-am aflat niciodată ce s-a întîmplat cu el.

– Atunci s-ar putea să mai fie în viaţă, sugeră Teddy, renăscîndu-i speranţa.

– Mă îndoiesc. Renata i-a spus Mariei Langen, la Ravensbrück, că toţi patru au părăsit castelul pentru că fuseseră avertizaţi că vor fi arestaţi. Sigi şi Ursula, pentru că erau evrei, Renata şi Reinhard, pentru că adăposteau evrei. Şi, totodată, pentru că Gestapoul credea că Reinhard este membru al unui grup de rezistenţă şi bineînţeles că era.

– Şi nu au reuşit să ajungă într-un loc sigur, afirmă Teddy, încet.

– Nu, n-au reuşit. Au ajuns doar pînă la Potsdam, cînd au fost arestaţi. Renata şi Ursula au fost duse la Ravensbrück. Ele n-au aflat niciodată unde au fost trimişi Reinhard şi Sigi.

– Dar de ce nu apare nici unul dintre numele lor pe listele diferitelor agenţii pe care le-am vizitat? se miră Teddy, cu glas tare, uitîndu-se la Irina şi încruntîndu-se uimită.

– Nu ştiu, răspunse Irina şi îşi clătină foarte încet capul, ridicînd din umeri, neajutorată.

– Ştim cu toţii cît de zeloşi erau naziştii să facă liste cu cei pe care îi arestau, liste cu numerele pe care le tatuaseră pe braţele victimelor lor. Dar în acelaşi mod, au fost foarte zeloşi în distrugerea listelor, cînd au văzut că sînt înfrînţi şi cînd Aliaţii au început să elibereze lagărele. Pur şi simplu, nu ştiu cum să explic asta, Teddy, repetă ea. Numele lor s-or

fi aflat probabil pe listele care au fost distruse de naziști.

– Aşa e. Teddy o privi în ochi pe Irina. Prietena dumneavoastră, Maria Langen, din grupul de rezistenţă... este posibil... aş putea să mă duc să o văd, să vorbesc cu ea? Poate mi-ar spune mai multe.

– Din nefericire, a murit la începutul anului acesta. Dumnezeu ştie cum a supravieţuit şi atît. Sărmana Maria fusese atît de maltratată încît nu şi-a mai revenit cu adevărat niciodată.

Teddy se sprijini de spătarul canapelei şi nu spuse nimic.

Dintr-odată nu mai era nimic de spus.

Închise ochii şi se retrase în amintirile ei, văzu faţa frumoasă a Ursulei, îi auzi vocea dulce şi blîndă şi un ţipăt i se ridică în gît. Îl împinse înapoi şi închise ochii şi mai strîns, reţinîndu-şi lacrimile. Nu suporta să se gîndească la modul îngrozitor în care murise Ursula, bătută şi torturată dincolo de ce se poate suporta. Şi îşi dădu seama că niciodată nu va putea să-şi scoată din minte brutalitatea morţii Ursulei. O va obseda cît va trăi.

37

– Vă veţi simţi bine aici, domnişoară Stein, spuse domnul Johnson de la Banca Comercială Rossiter, conducînd-o într-o cameră mică. Dacă sînteţi amabilă să-mi semnaţi această fişă, vă aduc imediat seiful dumneavoastră.

– Mulţumesc, domnule Johnson, spuse Teddy şi, aşezîndu-se la masă, semnă fişa de autorizare pe care el i-o pusese în faţă şi i-o restitui.

Funcţionarul zîmbi amabil şi ieşi.

Teddy se sprijini de spătarul scaunului aşteptînd întoarcerea lui, uitîndu-se fix la tabloul de pe peretele

din faţa ei, fără însă să-l vadă de fapt. Convorbirea pe care tocmai o avusese cu Hary Rossiter îi copleşea gîndurile.

Domnul Rossiter fusese dezolat auzind vestea cumplită pe care ea o adusese de la Berlin, dar acum îşi dădea seama că nu i se păruse a fi foarte surprins, aflînd că cei doi Westheim erau morţi. După ce îi adresă condoleanţele sale, îi spusese în mod amabil şi grijuliu că acum ea era responsabilă pentru Maxim pînă ce acesta va atinge vîrsta de douăzeci şi unu de ani.

– Aceasta a fost dorinţa expresă a doamnei Westheim, îi explicase conducătorul băncii. Iar scrisoarea pe care mi-aţi adus-o din partea ei, cînd aţi sosit la Londra, în 1939, a confirmat o convorbire telefonică pe care ea şi cu mine am avut-o în legătură cu această chestiune, exact cu o săptămînă înainte de sosirea dumneavoastră. M-am gîndit că aţi vrea să vedeţi acum scrisoarea aceea.

Hary Rossiter i-o dăduse peste birou; ea o răsfoise repede şi i-o dăduse înapoi.

– Totul este clar? o întrebase el, iar ea aprobă din cap.

După aceea ea îi spusese că doreşte să continue să-o sfătuiască în legătură cu investirea fondurilor lui Westheim şi îi mulţumise pentru îndrumările ce i le dăduse pînă atunci. El zîmbise în modul lui amabil, o asigură că o va ajuta în orice fel va putea şi fusese de acord să se ocupe de banii lui Maxim.

Gîndurile lui Teddy fură întrerupte cînd uşa camerei se deschise larg şi reapăru domnul Johnson.

El intră repede, ducînd seiful ei, pe care îl aşeză pe masă.

– Iată-l, domnişoară Stein, nu vă grăbiţi, spuse el, şi dispăru, înainte ca ea să aibă ocazia să-i mulţumească cum se cuvine.

Aceasta era prima oară cînd Teddy umbla la seiful depus în bancă, în urmă cu peste şase ani, cînd pusese sub cheie conţinutul lui. Stătu şi se uită cîtva timp la seif, înainte de a scoate din geantă cheia ca să-l deschidă.

Bijuteriile Ursulei Westheim umpleau seiful. Piesele erau înfăşurate în săculeţi moi căptuşiţi cu catifea, pe care Ursula însăşi îi cumpărase la Paris, în 1939, într-una dintre zilele în care merseseră împreună la cumpărături. Teddy luă unul dintre săculeţi, îl desfăcu şi privi la brăţara lată cu diamante, care stătea acolo, strălucind în lumină.

Atinse brăţara, amintindu-şi ultima oară cînd o văzuse pe Ursula purtînd-o la Berlin şi gîtul i se strînse de emoţie. Fusese cu ocazia unui mic dineu acasă, în Tiergartenstrasse, în 1937, iar Ursula nu arătase niciodată mai frumoasă. În noaptea aceea purtase o rochie de seară de culoare roşu închis, care sublinia pielea ei albă, părul blond pal, frumuseţea ei eterică. Teddy simţi că-i dau lacrimile, dar clipi ca să le alunge şi îşi înăbuşi durerea pentru femeia care murise.

De cînd prinţesa Irina Trubetzkoi îi vorbise despre moartea Ursulei, cu o săptămînă în urmă, trăise cu coşmaruri, rareori putuse să închidă ochii fără să vadă imagini ale Ursulei, Ursula vînătă şi zdrobită,

torturată şi bătută pînă la nesimţire de torţionarii ei nazişti, în Ravensbrück. Abia în ultimele cîteva zile începuse să realizeze că singurul mod în care ar putea face faţă nenorocirii, era să-şi aducă aminte de Ursula, aşa cum fusese ea, cu toată drăgălăşenia ei, şi să păstreze în minte acest tablou. Dar adesea, celelalte imagini îngrozitoare se insinuau în mintea ei şi cînd se gîndea la agonia pe care a trăit-o Ursula, i se părea că şi ea e torturată. Se întreba dacă va putea înlătura vreodată acele imagini. Trebuie, gîndi ea, pentru Maxim, pentru propria mea sănătate psihică şi pentru Mark şi viitoarea noastră viaţă împreună.

După ce închise săculeţul şi îl puse pe masă, Teddy scoase toate celelalte bijuterii, pînă ajunse la plicul care era la fundul seifului.

Ursula Westheim i-l dăduse la Paris în ziua în care îi condusese pe Maxim şi pe ea la trenul spre Anglia. Pe plicul mare, maroniu, Ursula scrisese cu litere de tipar îndrăzneţe:

PARTICULAR ŞI CONFIDENŢIAL: Să fie deschis în eventualitatea morţii lui Sigmund şi a Ursulei Westheim.

Apoi, dedesubt, cu scrisul ei obişnuit, Ursula adăugase: *Miss Theodora Stein.*

Miss, repetă Teddy în sinea ei, mă considera englezoaică, încă de pe atunci, gîndi ea. Deschise în grabă plicul maroniu. În interior erau două plicuri albe mai mici: unul avea scris numele ei; celălalt îi era adresat lui Maxim.

Teddy deschise scrisoarea ei şi văzu că era scrisă pe hîrtia de la Hotelul *Plaza-Athenée.*

Paris
10 martie, 1939
Draga mea Teddy,

Dacă citeşti această scrisoare, înseamnă că soţul meu şi cu mine sîntem deja morţi. Mă întorc la Berlin, conştientă că există o mare probabilitate ca nici el, nici eu şi nici altcineva din familia Westheim să nu mai supravieţuim presecuţiilor Celui de al Treilea Reich. Şi dacă nu murim de mîinile naziştilor, există şi posibilitatea să fim ucişi în războiul dintre Germania şi Alianţa Occidentală, care ştim că acum este inevitabil.

De aceea, simt că trebuie să-ţi scriu despre o chestiune de uriaşă importanţă în ce-l priveşte pe fiul meu, Maximilian. Ştiu că ceea ce sînt gata să spun va fi o mare surpriză şi poate chiar te va şoca, dar vreau să cunoască cineva adevărul în eventualitatea că eu nu voi supravieţui. Şi aceasta nu poţi fi decît tu. Înainte de a continua, trebuie să-ţi spun că vorbele pe care sînt gata să le scriu sînt doar pentru ochii tăi. Nimeni altcineva nu trebuie să cunoască conţinutul acestei scrisori, doar dacă, bineînţeles, vrei să-i spui lui Maxim cînd va fi destul de mare, pentru a înţelege totul. Totuşi, las această hotărîre la aprecierea ta. Trebuie să-ţi foloseşti discreţia şi s-ar putea să consideri că e mai bine ca el să nu ştie niciodată.

Poate e rău din partea mea să te împovărez cu această răspundere, dar nu există nimeni altcineva căruia să-i încredinţez acest secret. Şi implicit, am încredere în tine, Teddy. Mi-e teamă că nu pot să te

sfătuiesc, pentru că nici eu n-am fost cu adevărat sigură ce voi face cînd Maxim va fi destul de mare ca să i se spună adevărul. Tu eşti puternică, ai o gîndire clară şi bun simţ şi sînt sigură că decizia pe care o vei lua va fi cea mai bună pentru fiul meu, pe care ştiu că-l iubeşti foarte mult, la fel ca şi mine.

Ca să-mi încep povestea, trebuie să mă întorc în timp, în anul 1931. Atunci...

Privirea lui Teddy alergă în josul paginii, absorbind rînd după rînd, cele scrise atît de îngrijit de Ursula, la Paris, în urmă cu şase ani. Scrisoarea mai continua pe încă o pagină, iar cînd termină de citit, Teddy se sprijini de spătarul scaunului. Era uluită, iar chipul ei vădea o cumplită îndoială.

Ar fi dorit din toată inima ca Ursula Westheim să nu-i fi scris ei scrisoarea aceasta, niciodată.

Teddy părăsi *Banca Comercială Rossiter* şi traversă Berkeley Square.Era o zi de iarnă rece, însorită şi spera că aerul curat o va ajuta să-şi limpezească gîndurile. Scrisoarea pe care tocmai o citise o tulburase adînc, dar ştia că, deocamdată, trebuia să şi-o scoată din cap. Era ceva mult mai presant şi important de care trebuia să se ocupe. Maxim se întorcea acasă de la şcoală, la sfîrşit de săptămînă, probabil era deja acolo, iar ea trebuia să-i spună despre părinţii lui. Dar nu avea nici o idee ce-i va spune, se sustrăgea mereu acestui gînd.

Aproape de Marble Arch, opri un taxi, se urcă în el

şi, tot drumul pînă în Belsize Park Gardens, se luptă cu problema ei teribilă. În momentul cînd cobora la casa mătuşii Ketty era sigură de un singur lucru – că orice altceva îi va spune, dar nu-i va putea dezvălui întocmai lui Maxim cum a murit mama lui. Să împovărezi un copil cu o asemenea ştire ar fi un lucru necugetat.

Probabil că el o aştepta, urmărind strada de la fereastra dormitorului lui, pentru că de îndată ce Teddy intră în casă, Maxim cobora deja scara.

– Sînt aici, Teddy, strigă el, alergînd prin hol, aruncîndu-se în braţele ei şi strîngînd-o. Ea îl îmbrăţişă la rîndul ei, apoi se uită în sus şi o văzu pe mătuşa Ketty stînd în uşa salonului din spate, observîndu-i, îngrijorată, cu o privire neliniştită.

– Lasă-mă să-mi scot paltonul, dragul meu, îi spuse ea lui Maxim şi se duse repede ia dulap.

Ketty spuse:

– Trenul a ajuns la timp, măcar o dată, Teddy. Doamna Trenton a fost la gară să-l aştepte pe Căpăţînosul. L-a invitat pe Maxim mîine la prînz. Dar Mark a sunat înainte să plec, ca să-mi spună că are o permisie pentru sfîrşitul de săptămînă. Va trebui să-i spui doamnei Trenton ce ai de gînd în legătură cu prînzul de sîmbătă.

– Da, mătuşă Ketty, am s-o sun mai tîrziu şi îţi mulţumesc că l-ai luat pe Maxim de la gară în locul meu.

Maxim spuse:

– Uii, dacă Mark vine pentru sfîrşitul de săptămînă, aş vrea să-l văd. Vreau să zic că pe Căpăţînosul îl văd mereu, nu-i aşa? Şi iau masa cu el în fiecare zi, la

şcoală.

– Adevărat, spuse Teddy. Poate că vine Căpăţînosul la noi. Ar fi plăcut să ne petrecem ziua cu Mark.

Ea îşi puse braţul în jurul umerilor lui şi merseră prin hol împreună. Teddy se opri la uşa care ducea în camera mică şi spuse:

– Vino aici un moment, e ceva despre care vreau să-ţi vorbesc.

– Sună serios! exclamă el, încruntîndu-se. Sper că nu e nimic în legătură cu şcoala. Bătrînul domn Helliwell...

– N-are nici o legătură cu şcoala. N-ai făcut nimic rău, zise deschizînd uşa şi intrînd înăuntru.

Teddy se aşează pe canapea şi bătu cu palma perna de lîngă ea.

– Stai aici, cu mine, Maxim.

El se conformă, continuînd să o privească plin de curiozitate.

Teddy spuse:

– Am fost plecată cîteva săptămîni. Am fost la Berlin.

Ochii lui negri i se măriră.

– Şi nu mi-ai spus! exclamă repede, cu un ton de reproş, chiar puţin acuzator.

– M-am dus acolo să-i caut pe părinţii tăi şi n-am vrut să-ţi dau speranţe inutile.

– I-ai găsit? întrebă el, emoţionîndu-se brusc.

– Nu, mi-e teamă că nu.

– N-ai descoperit chiar nimic? întrebă, străpungînd-o cu privirea.

Înghiţi în sec.

– Nu, în realitate nu. Nu prea mult.

– Dar ce ai aflat mai exact?

– Că erau cu familia von Tiegal la castel, în 1941, apoi toţi patru au dispărut. S-au evaporat.

– Dar asta o ştiam deja!

– Asta-i tot ce am putut afla.

– Nu te cred, făcu Maxim, faţa lui căpătînd linii rigide, încăpăţînate. Teddy, te cunosc, te-am cunoscut toată viaţa. Şi eşti mult prea deşteaptă să nu fi aflat şi altceva. Ştiu sigur că ai aflat, insistă el.

– Nu am aflat, protestă ea clătinînd din cap.

El tăcu, uitîndu-se fix la ea.

Teddy aproape că-i putea auzi mintea lucrînd şi îşi ţinu respiraţia. Avea doar unsprezece ani, dar era un băiat strălucit şi cu o mare precocitate şi de aceea era mult prea inteligent pentru a putea fi păcălit. El va insista şi va insista. Ei i se uscă gura şi se întrebă dacă va găsi cuvintele să i-o spună. I se umplură ochii de lacrimi şi clipi.

El observă asta imediat şi zise:

– Am... ei au... murit?

– Îmi pare rău, dragul meu, atît de rău, şopti ea cu vocea plină de dragoste şi îi întinse mîna.

El i-o luă, se ţinu strîns de ea şi spuse cu voce scăzută:

– Cum au murit, mama şi tata?

Teddy nu putu vorbi.

– Într-un raid aerian sau... sau... în lagăre? întrebă ezitînd, cu vocea şi mai scăzută.

Teddy tot nu fu capabilă să spună ceva, dar lacrimile îi curgeau de sub pleoape şi-i picurau pe obraji, fără să se poată stăpîni.

– În lagăre, şopti el, atît de încet acum, încît abia îl auzea. Mama şi tata au murit în lagăre, nu-i aşa?

– Da.

– În care?

– Tatăl tău la Buchenwald... mama ta la Ravensbrück.

– Cum?

– Asta nu ştiu. De-a dreptul nu ştiu. Zău că nu ştiu cum au murit, Maxim, zise ea cu un ton aproape vehement.

El şedea privind-o fără să vorbească. Faţa îi era întunecată, iar ochii îi deveniseră negri de şoc şi de durere.

– O, Teddy... Teddy... strigă în cele din urmă şi chipul i se schimonosi.

Ea întinse mîna spre el şi el spre ea şi îl ţinu în braţe, iar el plînse de durerea proaspătă şi de suferinţă pentru mama şi tatăl său. Ea îl legănă înainte şi înapoi, străduindu-se să-l liniştească. Îi şopti.

– Am să am grijă de tine, totdeauna, şi Mark la fel. Ştiu că nu-i acelaşi lucru, dar o să ne ai pe noi. Ai să fii băiatul nostru.

El nu răspunse, dar ştia că o auzise şi că a înţeles, deşi continuă să plîngă de parcă i se rupea inima.

Mai tîrziu, cînd se mai calmă, îl făcu să şadă drept pe canapea. După ce îi şterse faţa udă cu batista ei, îşi băgă mîna în buzunar.

– În ziua în care am plecat de la Paris, în 1939, mama ta mi-a dat un plic maroniu. Îţi aminteşti?

El aprobă din cap.

– Asta era în el, explică ea şi îi dădu plicul alb mai mic cu numele lui scris de mîna Ursulei.

El luă scrisoarea de la ea şi o privi fix. După un

moment, şopti:

– Aş vrea să mă duc în camera mea, Teddy, te deranjează?

– Nu, te înţeleg, spuse ea. Se lăsă pe spătarul canapelei şi îl privi traversînd încet camera şi o durea inima pentru el. Era încă un băieţel mic în atîtea privinţe şi totuşi era atît de curajos.

Maxim şedea pe scaunul din faţa bufetului pe care erau fotografiile părinţilor săi. Se uită la ele cîteva minute înainte de a deschide scrisoarea de la mama sa şi începu s-o citească.

Paris, 10 martie, 1939

Foarte dragul meu Maxim,

Mă întorc la Berlin dîndu-mi seama că s-ar putea să nu te mai văd vreodată. Totuşi mă întorc cu inima mai uşoară decît am avut-o de multă vreme pentru că ştiu că în curînd vei fi în siguranţă în Anglia, cu Teddy. Iar acolo nu ţi se va întîmpla nici un rău. Bunăstarea şi fericirea ta au fost de cea mai mare importanţă pentru tatăl tău şi pentru mine şi trebuie să ţii minte asta întotdeauna.

Singurul motiv pentru care mă întorc la Berlin este ca să-l ajut pe tata cu bunica şi să o scoatem din Germania în siguranţă.

Tata şi cu mine te-am aşteptat atît de mult timp, iar ziua în care te-ai născut a fost ziua cea mai fericită din viaţa noastră. Ai crescut şi eşti un băiat atît de bun,

Maxim, iar tata şi cu mine sîntem atît de mîndri de tine.

Dacă noi nu venim în Anglia, Teddy va avea grijă de tine pînă cînd ai să creşti mare. Ai încredere în judecata şi înţelepciunea ei şi iubeşte-o totdeauna aşa cum te iubeşte şi ea pe tine.

Orice s-ar întîmpla, să ştii că tata şi cu mine te iubim foarte mult. Eşti cea mai bună parte din noi.

Te ţin mereu în inimă, dragul meu

Mama ta iubitoare şi devotată.

Puse scrisoarea jos şi îşi căută batista. Îşi şterse ochii de lacrimi, apoi îşi băgă batista înapoi în buzunar şi stătu mult timp pe scaun, cu durerea în suflet, simţindu-se de parcă i s-ar fi tăiat o bucată din el.

În sfîrşit, băgă scrisoarea de la mama sa înapoi în plic şi se duse la bufet. Deschizînd sertarul, scoase portvizitul tatălui său, puse scrisoarea înăuntru, apoi aşeză portvizitul lîngă căluţul sculptat în lemn şi închise sertarul.

– Mami, mami, şopti plin de dor după ea. Nu putea suporta ideea că n-o va mai vedea niciodată, că nu-i va mai auzi vocea, şi nu se va mai cuibări în braţele ei mirosindu-i parfumul de lăcrămioare, pe care-l folosea totdeauna. Nu putea să creadă că nu se va mai plimba prin păduri cu tatăl lui şi nu va mai merge cu barca cu pînze pe lac şi că nu va mai lucra împreună cu el la Banca Westheim, cînd va fi mare, aşa cum plănuiseră totdeauna. „Tată, tată", strigă fără glas şi simţi că parcă inima îi era stoarsă şi iar stoarsă. Închise ochii. Iar în minte îl auzi pe tatăl lui cîntînd, auzi sunetul pianului din casa tatălui său din

Tiergartenstrasse.

Luă fotografia mamei şi a tatei în haine de seară şi se uită la ea, noi lacrimi picurîndu-i pe sticlă. Iar Maxim înţelese brusc că tristeţea din inima lui nu va dispărea niciodată. Va fi mereu prezentă acolo. Tot restul vieţii sale.